

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

V legislatura

Sisè període

Sèrie P - Número 73

Dimecres, 18 de març de 1998

Ple del Parlament

PRESIDÈNCIA DEL M. H. SR. JOAN REVENTÓS I CARNER

Sessió plenària núm. 50, primera reunió

Í N D E X

Propostes de resolució

per les quals s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de Llei de modificació de la Llei de 8 de juny de 1957, sobre el Registre Civil, i la Proposició de Llei de modificació del Codi civil (presa en consideració)

Declaració institucional

sobre la situació de les dones a l'Afganistan

Proposta de resolució

per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de Llei de reforma de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, per suprimir la tipificació dels delictes contra el deure del compliment del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria (presa en consideració)

Interpellació

al Consell Executiu sobre la política general d'ocupació

Interpellació

al Consell Executiu sobre la política de museus

Interpellació

al Consell Executiu sobre la xarxa de transport públic a les grans àrees urbanes

Interpellació

al Consell Executiu sobre la nova formació professional i els programes de garantia social

Preguntes

Interpellació

al Consell Executiu sobre l'atenció a dones víctimitzades

Interpellació

al Consell Executiu sobre la política educativa, especialment pel que fa referència a l'educació especial

Interpellació

al Consell Executiu sobre les ludopaties

→

Í N D E X

Interpellació

al Consell Executiu sobre l'accés a la plena propietat dels habitatges

Interpellació

al Consell Executiu sobre la política de joc

S U M A R I

La sessió s'obre a les deu del matí i dotze minuts.

1. Presa en consideració de la Proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de modificació de la Llei de 8 de juny de 1957 sobre el Registre Civil (Tram. 270-00019/05) i de la Proposta de resolució per la qual s'acorda presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de modificació del Codi civil (Tram. 270-00020/05) (Punts primer i segon de l'ordre del dia.) (10:12)

Presentació: Sra. Mayol i Beltran (IC-EV).

4956

Posició del G. Mixt: Sr. Tugues i Boliart.

4959

Posició del G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya: Sr. Ridao i Martín.

4960

Posició del G. P. Popular: Sra. Nadal i Aymerich.

4961

Posició del G. Socialista: Sra. Barenys i Martorell.

4963

Posició del G. P. de Convergència i Unió: Sr. Camps i Rovira.

4964

Posició del grup presentant: Sra. Mayol i Beltran (IC-EV), que retira les dues propostes de resolució.

4966

2. Declaració institucional sobre la situació de les dones a l'Afganistan

El secretari primer llegeix un manifest de solidaritat amb les dones de l'Afganistan.

4966

3. Presa en consideració de la Proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de reforma de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, per suprimir la tipificació dels delictes contra el deure del compliment del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria (Tram. 270-00021/05) (Punt tercer l'ordre del dia.) (11:26)

Presentació: Sr. Ridao i Martín (ERC).

4967

El president s'absenta del Saló de Sessions i el vicepresident primer el substitueix en la direcció del debat.

Posició del G. Mixt: Sr. Tugues i Boliart.

4969

Posició del G. P. d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds: Sr. Fuentes i Navarro.

4970

Posició del G. P. Popular: Sr. Sirera i Bellés.

4971

Posició del G. Socialista: Sr. Bustos i Garrido.

4972

El president es reincorpora al seu lloc.

El Sr. Sirera i Bellés (P) intervé per contradiccions.

4973

El Sr. Bustos i Garrido (S) intervé per un aclariment.

4973

Posició del G. P. de Convergència i Unió: Sr. Rull i Andreu.

4974

El Sr. Ridao i Martín (ERC) i el Sr. Bustos i Garrido (S) intervenen per contradiccions i el Sr. Rull i Andreu (CiU) els respon.

4974

El Sr. Fuentes i Navarro (IC-EV) intervé per un aclariment.

4975

Votació (12:24): rebutjada per 50 vots a favor, 66 en contra i cap abstenció.

4976

Alteració de l'ordre del dia

El president proposa una alteració de l'ordre del dia pel que fa al punt cinquè, la qual és aprovada per assentiment.

4976

4. Interpellació al Consell Executiu sobre la política general d'ocupació (Tram. 301-00067/05) (Punt quart de l'ordre del dia.) (12:25)

Formulació: Sr. Oleart i Comellas (P).

4976

El Sr. Curto i Casadó (P) intervé per una qüestió d'ordre.

4977

Resposta: conseller de Treball.

4978

Rèplica: Sr. Oleart i Comellas (P).

4980

Contrarèplica: conseller de Treball.

4980

5. Interpellació al Consell Executiu sobre la política de museus (Tram. 300-00138/05) (Punt sisè de l'ordre del dia.) (13:02)

Formulació: Sr. Dalmau i Ribalta (S).

4981

Resposta: conseller de Cultura.

4983

Rèplica: Sr. Dalmau i Ribalta (S).

4985

Contrarèplica: conseller de Cultura.

4986

—	Alteració de l'ordre del dia	
	<i>El president proposa una alteració de l'ordre del dia pel que fa als punts novè i setè, la qual és aprovada per assentiment.</i>	4986
—	6. Interpellació al Consell Executiu sobre la xarxa de transport públic a les grans àrees urbanes (Tram. 300-00236/05) (Punt novè de l'ordre del dia.) (13:33)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Ferran i Serafini (S).	4987
	<i>Resposta:</i> conseller de Política Territorial i Obres Públiques.	4988
	<i>Rèplica:</i> Sr. Ferran i Serafini (S).	4990
	<i>Contrarèplica:</i> conseller de Política Territorial i Obres Públiques.	4991
	La sessió se suspèn a les dues del migdia i cinc minuts i es reprèn a dos quarts de cinc de la tarda i tres minuts.	
—	7. Interpellació al Consell Executiu sobre la nova formació professional i els programes de garantia social (Tram. 300-00154/05) (Punt setè de l'ordre del dia.) (16:33)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Cadevall i Soler (S).	4992
	<i>Resposta:</i> conseller d'Ensenyament.	4993
	<i>Rèplica:</i> Sr. Cadevall i Soler (S).	4995
	<i>Contrarèplica:</i> conseller d'Ensenyament.	4995
—	8. Preguntes (Punt vint-i-dosè de l'ordre del dia.) (17:03)	
—	Pregunta al president de la Generalitat sobre els motius pels quals no s'ha entrevistat amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica (Tram. 317-00440/05)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Carod-Rovira (ERC).	4996
	<i>Resposta:</i> president de la Generalitat.	4996
	<i>Repregunta:</i> Sr. Carod-Rovira (ERC).	4996
	<i>Segona resposta:</i> president de la Generalitat.	4997
—	Pregunta al president de la Generalitat sobre com valora l'acceptació de la resta de comunitats autònomes de l'Estat de la realitat nacional catalana (Tram. 317-00445/05)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Joaquim Nadal i Farreras (S).	4997
	<i>Resposta:</i> president de la Generalitat.	4997
	<i>Repregunta:</i> Sr. Joaquim Nadal i Farreras (S).	4997
	<i>Segona resposta:</i> president de la Generalitat.	4997
—	Pregunta al president de la Generalitat sobre els criteris que regeixen la recepció dels caps d'Estat d'altres països (Tram. 317-00448/05)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Bosch i Garcia (M).	4998
	<i>Resposta:</i> president de la Generalitat.	4998
	<i>Repregunta:</i> Sr. Bosch i Garcia (M).	4998
	<i>Segona resposta:</i> president de la Generalitat.	4998
—	Pregunta al president de la Generalitat sobre la qualitat i el rendiment educatiu en l'ensenyament secundari a Catalunya (Tram. 317-00450/05)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Curto i Casadó (P).	4999
	<i>Resposta:</i> president de la Generalitat.	4999
	<i>Repregunta:</i> Sr. Curto i Casadó (P).	4999
	<i>Segona resposta:</i> president de la Generalitat.	5000
—	Pregunta al president de la Generalitat sobre el model de formació d'adults de Catalunya (Tram. 317-00454/05)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Hinojosa i Lucena (CiU).	5000
	<i>Resposta:</i> president de la Generalitat.	5000
—	Pregunta al president de la Generalitat sobre els motius pels quals no es va entrevistar amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica durant la seva recent visita a Catalunya (Tram. 317-00456/05)	
	<i>Formulació:</i> Sr. Riera i Gassiot (IC-EV).	5001
	<i>Resposta:</i> president de la Generalitat.	5001

<i>Repregunta:</i> Sr. Riera i Gassiot (IC-EV).	5001
<i>Segona resposta:</i> president de la Generalitat.	5002
— Preguntes al Consell Executiu sobre la construcció del canal Segarra - Garrigues (Tram. 310-00390/05), sobre el trasllat del casino de Sant Pere de Ribes (Garraf) (Tram. 310-00398/05), sobre l'increment pressupostari que comportaria la possible implantació d'un subsidi permanent de desocupació (Tram. 310-00407/05) i sobre l'acomiadament de treballadors de l'empresa Taurus, d'Oliana (Alt Urgell), dut a terme per l'empresa EPLICSA (Tram. 310-00363/05)	
<i>El president n'anuncia la retirada.</i>	5002
— Pregunta al Consell Executiu sobre si hi ha cap impediment per a presentar el projecte de la nova llei d'estadística (Tram. 310-00369/05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Codina i Castillo (CiU).	5003
<i>Resposta:</i> conseller d'Economia i Finances.	5003
<i>Rèplica:</i> Sr. Codina i Castillo (CiU).	5003
— Pregunta al Consell Executiu sobre les actuacions previstes a partir de la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que declara la nul·litat del Decret 344/94, d'ampliació de la concessió a Aucat per a la construcció del tram Sitges (Garraf) - el Vendrell (Baix Penedès), de l'autopista A-16 (Tram. 310-00370/05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Boada i Masoliver (IC-EV).	5003
<i>Resposta:</i> conseller de Política Territorial i Obres Públiques.	5004
<i>Repregunta:</i> Sr. Boada i Masoliver (IC-EV).	5004
<i>Segona resposta:</i> conseller de Política Territorial i Obres Públiques.	5004
— Pregunta al Consell Executiu sobre el termini previst per a la construcció del nou institut d'estudis secundaris de Vilanova i la Geltrú (Garraf) (Tram. 310-00385/05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Sirera i Bellés (P).	5005
<i>Resposta:</i> conseller d'Ensenyament.	5005
<i>Repregunta:</i> Sr. Sirera i Bellés (P).	5005
<i>Segona resposta:</i> conseller d'Ensenyament.	5005
— Pregunta al Consell Executiu sobre el fet que la Direcció General de Promoció Cultural promoció llibres de l'editorial Columna i determinats autors (Tram. 310-00386/05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Escartín i Sánchez (P).	5006
<i>Resposta:</i> conseller de Cultura.	5006
<i>Repregunta:</i> Sr. Escartín i Sánchez (P).	5006
<i>Segona resposta:</i> conseller de Cultura.	5007
— Pregunta al Consell Executiu sobre el nombre de donacions d'òrgans i de transplantacions fets a Catalunya (Tram. 310-00408/05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Hinojosa i Lucena (CiU).	5007
<i>Resposta:</i> conseller de Sanitat i Seguretat Social.	5007
— 9. Interpellació al Consell Executiu sobre l'atenció a dones víctimitzades (Tram. 301-00069/05) (Punt cinquè de l'ordre del dia.) (18:00)	
<i>Formulació:</i> Sra. Duch i Plana (S).	5008
<i>Resposta:</i> conseller de la Presidència.	5009
<i>Rèplica:</i> Sra. Duch i Plana (S).	5011
<i>Contrarèplica:</i> conseller de la Presidència.	5012
— 10. Interpellació al Consell Executiu sobre la política educativa, especialment pel que fa referència a l'educació especial (Tram. 300-00141/05) (Punt vuitè de l'ordre del dia.) (18:32)	
<i>Formulació:</i> Sra. Tolosana i Cidón (S).	5013
<i>El president s'absenta del Saló de Sessions i el vicepresident primer el substitueix en la direcció del debat.</i>	
<i>Resposta:</i> conseller d'Ensenyament.	5014
<i>Rèplica:</i> Sra. Tolosana i Cidón (S).	5015
<i>Contrarèplica:</i> conseller d'Ensenyament.	5016
<i>La Sra. Tolosana i Cidón (S) intervé per contradiccions.</i>	5017
<i>El conseller d'Ensenyament li respon.</i>	5017

11. Interpellació al Consell Executiu sobre les ludopaties (Tram. 301-00168/05) (Punt desè de l'ordre del dia.) (19:05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Puigcercós i Boixassa (ERC).	5017
<i>El president es reincorpora al seu lloc.</i>	
<i>Resposta:</i> conseller de Sanitat i Seguretat Social.	5019
<i>Rèplica:</i> Sr. Puigcercós i Boixassa (ERC).	5021
<i>Contrarèplica:</i> conseller de Sanitat i Seguretat Social.	5022
Modificació de l'ordre del dia	
<i>El president anuncia la posposició de la interpellació corresponent al punt onzè de l'ordre del dia.</i>	5022
12. Interpellació al Consell Executiu sobre l'accés a la plena propietat dels habitatges (Tram. 300-00321/05) (Punt dotzè de l'ordre del dia.) (19:34)	
<i>Formulació:</i> Sr. Ferrer i Gironès (ERC).	5022
<i>Resposta:</i> conseller de Política Territorial i Obres Públiques.	5024
<i>Rèplica:</i> Sr. Ferrer i Gironès (ERC).	5025
<i>Contrarèplica:</i> conseller de Política Territorial i Obres Públiques.	5026
13. Interpellació al Consell Executiu sobre la política de joc (Tram. 300-00308/05) (Punt tretzè de l'ordre del dia.) (20:05)	
<i>Formulació:</i> Sr. Fuentes i Navarro (IC-EV).	5026
<i>Resposta:</i> conseller de Governació.	5028
<i>Rèplica:</i> Sr. Fuentes i Navarro (IC-EV).	5029
<i>Contrarèplica:</i> conseller de Governació.	5030
La sessió se suspèn a dos quarts de nou del vespre i quatre minuts.	
Nota de rectificació	5031

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 50.1

La sessió s'obre a les deu del matí i dotze minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major i pel lletrat Sr. Pau i Vall.

Al banc del Govern seuen els consellers de Cultura i de Treball.

ORDRE DEL DIA

1. Proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de modificació de la Llei de 8 de juny de 1957, sobre el Registre Civil. Tram. 270-00019/05. Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV), juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Debat i votació de la presa en consideració.

2. Proposta de resolució per la qual s'acorda presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de modificació del Codi civil. Tram. 270-00020/05. Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV), juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Debat i votació de la presa en consideració.

3. Proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de reforma de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, per a suprimir la tipificació dels delictes contra el deure del compliment del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria. Tram. 270-00021/05. Sr. Joan Rido i Martín, juntament amb quatre altres diputats del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació de la presa en consideració.

4. Interpellació al Consell Executiu, a tramitar pel procediment d'urgència, sobre la política general d'ocupació. Tram. 301-00067/05. Sr. Ignasi Oleart i Comes, del Grup Parlamentari Popular. Substanciació.

5. Interpellació al Consell Executiu, a tramitar pel procediment d'urgència, sobre l'atenció a dones víctimitzades. Tram. 301-00069/05. Sra. Montserrat Duch i Plana, del Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Substanciació.

6. Interpellació al Consell Executiu sobre la política de museus. Tram. 300-00138/05. Sr. Antoni Dalmau i Ribalta, del Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Substanciació.

7. Interpellació al Consell Executiu sobre la nova formació professional i els programes de garantia social. Tram. 300-00154/05. Sr. Magí Cadevall i Soler, del Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Substanciació.

8. Interpellació al Consell Executiu sobre la política educativa, especialment pel que fa referència a l'educació especial. Tram. 300-00141/05. Sra. Carme Tolosana i Cidón, del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Substanciació.

9. Interpellació al Consell Executiu sobre la xarxa de transport públic a les grans àrees urbanes. Tram. 300-00236/05. Sr. Joan Ferran i Serafini, del Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Substanciació.

10. Interpellació al Consell Executiu sobre les ludopaties. Tram. 300-00168/05. Sr. Joan Puigercós i Boixassa, del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Substanciació.

11. Interpellació al Consell Executiu sobre la seguretat i la higiene en el treball. Tram. 300-00313/05. Sr. Fidel Lora i Lillo, del Grup Mixt. Substanciació.

12. Interpellació al Consell Executiu sobre l'accés a la plena propietat dels habitatges. Tram. 300-00321/05. Sr. Francesc Ferrer i Gironès, del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Substanciació.

13. Interpellació al Consell Executiu sobre la política de joc. Tram. 300-00308/05. Sr. Roc Fuentes i Navarro, del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Substanciació.

14. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la imatge de Catalunya a Espanya. Tram. 02-00140/05. Sr. Salvador Morera i Tanyà, del Grup Mixt. Debat i votació.

15. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la política de joventut. Tram. 302-00141/05. Sr. Ignasi Riera i Gassiot, del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Debat i votació.

16. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la racionalització de la despesa farmacèutica. Tram. 302-00142/05. Sra. Imma Mayol i Beltran, del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Debat i votació.

17. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre el finançament dels sectors agrícola i ramader a Catalunya. Tram. 302-00143/05. Sr. Josep Maria Fabregat i Vidal, del Grup Parlamentari Popular. Debat i votació.

18. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre el finançament de la sanitat. Tram. 302-00144/05. Sra. Carme Figueras i Siñol, del Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Debat i votació.

19. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la política envers les caixes d'estalvi de Catalunya. Tram. 302-00145/05. Sr. Josep Mir i Bagó, juntament amb quatre altres diputats del Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Debat i votació.

20. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre l'ensenyament de la religió catòlica en el marc del nou sistema educatiu. Tram. 302-00146/05. Sra. Carme Tolosana i Cidón, del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds (IC-EV). Debat i votació.

21. Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre el desenvolupament sostenible. Tram. 302-00147/05. Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació.

22. Preguntes amb resposta oral.

El president

S'obre la sessió.

D'acord amb l'article 133.5 del Reglament, s'ha establert la llista de les preguntes que s'han de respondre oralment en el Ple, que seran distribuïdes immediatament. (*Remor de veus.*) Per favor, guardin silenci! Les

esmentades preguntes, d'acord amb l'article 133.3 del Reglament, seran substanciades aquesta tarda, a dos quarts de cinc.

Propostes de resolució acumulades relatives a la Proposició de Llei de modificació de la Llei de 8 de juny de 1957, sobre el Registre Civil (tram. 270-00019/05), i a la Proposició de Llei de modificació del Codi civil (tram. 270-00020/05) (presa en consideració)

Comencem pel punt primer de l'ordre del dia, que per expressa voluntat de la diputada interpellant s'acumularà amb el segon punt de l'ordre del dia. És així, senyora Mayol? (*Pausa.*) Moltes gràcies.

Per tant, ara iniciem el debat i votació de la presa en consideració de la proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de Llei de modificació de la Llei de 8 de juny de 1957, sobre el Registre Civil, i també el debat i votació de la presa en consideració de la proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de Llei de modificació del Codi civil, ambdues propostes de resolució presentades pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds. Té la paraula, per presentar-les, la diputada senyora Imma Mayol, amb un temps acumulat màxim de trenta minuts.

La Sra. Mayol i Beltran

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, què defensem avui? Què signifiquen les dues propostes de resolució que avui presentem? Són dues propostes de resolució per presentar al Congrés de Madrid per modificar el Codi civil i la Llei del Registre Civil per tal que una parella, quan tingui una criatura, pugui decidir, segons els seus criteris, segons els seus desitjos, segons els seus punts de vista, l'ordre dels cognoms que li posaran a la criatura: si li posaran en primer lloc el cognom matern o si li posaran en primer lloc el cognom patern. Aquesta lliure elecció avui no és possible. La Llei determina que el cognom patern és el primer cognom, i el matern és el segon, i es pot modificar aquest ordre només quan una criatura ja esdevé major d'edat, quelcom no senzill, com vostès estaran d'acord amb mi, perquè el cognom, òbviament, determina una identitat, i la identitat no és fàcil canviar-la quan es tenen divuit anys. Així mateix, la nostra proposta, aquesta nova proposta, estableix que cada parella haurà de triar un cognom familiar únic, és a dir, un ordre de cognoms idèntic per a totes les criatures que aquesta parella tingui. També es preveu, igual que en l'actualitat, que quan una persona tingui divuit anys pugui alterar l'ordre dels cognoms establerts si així ho desitja.

Per què fem aquesta proposta? Quin és l'objectiu i quin és el sentit d'aquesta proposta? L'objectiu fonamental d'aquesta proposta no és, essencialment –com algú pot pensar, o fins i tot algú pot haver escrit–, superar una injustícia social, evitar una discriminació, tenir més condicions d'igualtat amb els homes. Aquestes no són

les raons profundes que han portat el nostre Grup Parlamentari a fer aquesta proposta. Aquesta és la lectura més fàcil, menys rupturista, més adaptativa a un sistema social que ja ha incorporat com quelcom políticament correcte, com quelcom normal, el fet que hi hagi grups socials discriminats que de manera homogènia, sense diferències internes, malden per aconseguir igualar-se al referent hegemònic en la nostra societat: l'home adult, blanc, propietari i heterosexual. Això és quelcom que ja està més o menys assimilat en el llenguatge políticament correcte.

L'objectiu nostre no és aquest. L'objectiu nostre, l'objectiu central és contribuir que es produeixi un canvi cultural profund, un canvi en l'imaginari col·lectiu, un canvi en el simbòlic de la nostra societat, situant en la reflexió i decisió personal entre una parella, entre un home i una dona, la decisió sobre l'ordre dels cognoms que portaran la seva filla o el seu fill. Pensem que aquí rau una part substancial de la nostra proposta.

Avui dia, en el nostre context cultural, el fet de posar en primer lloc el cognom patern, que es transmet de generació en generació, i en segon lloc el cognom matern és quelcom viscut com a natural, com a normal, com a lògic; allò de sempre: quelcom inqüestionable i inamovible, com si no fos fruit d'un sistema de valors que impregna els costums o fruit de l'hegemonia d'un sexe sobre l'altre, sinó que la gent ho viu com quelcom que ha estat així sempre i que ha de ser així sempre, gairebé com si fos el temps atmosfèric o les característiques genètiques d'una persona. Per exemple, vull posar l'exemple francès, on, sense que hi hagi cap llei que digui que el cognom patern és el que s'ha de posar com a referent familiar o com a referent en la transmissió dels cognoms –no hi ha cap llei que ho digui, això–, però, en canvi, el costum social, en base a aquesta creença gairebé de naturalitat, fa que així sigui, i que així sigui com a costum social.

Nosaltres el que volem plantejar és que el sol fet de capgirar aquesta situació, d'aquest dir i situar la població, la societat, que cal pensar, debatre, reflexionar, discutir i acordar l'elecció de l'ordre dels cognoms, indistintament de quina sigui la decisió final, altera, modifica el que és el context cultural, l'ordre simbòlic, perquè situa en la decisió personal i la relacional entre la parella –posant-se en joc, per tant, desitjos, pors, prejudicis– el que fins ara venia determinat, entre cometes, «per una llei natural» que té avui una traducció social en l'actual ordenament jurídic.

És ben cert –i d'això en som molt conscients, i aquesta diputada que els parla és molt realista– que aquest fet no farà automàticament que canviïn mecanismes patriarcals que hi ha a la societat, encara molt presents, però permetrà obrir espais de diàleg i de reflexió, fins i tot de conflicte –és possible que se situï el conflicte–, que posi de manifest que la reiteració d'un fet –en aquest cas situar en l'ordre dels cognoms en primer lloc el patern– és simplement la repetició, hi insisteixo, d'una situació que fa que es perpetuï un ordre social i unes institucions vigents.

D'on arrenca aquesta situació? I aquí vull posar especial èmfasi, perquè, a vegades, quan parlem d'aquestes

situacions, d'aquests fets, sembla que sigui una cosa de sempre. D'on arrenca aquesta situació? És des de sempre que ha estat així? O és quelcom històric i, per tant, amb un principi i un final?, i un final previsible en un temps històric concret?

Possiblement, un dels fets que més ha sostingut el patriarcat en la nostra societat, el poder del pare, en el temps, ha estat la percepció social de la seva ahistoricitat, com si fos un fenomen que no tingués una vinculació amb una etapa històrica concreta, i, per tant, fos gairebé inherent a la condició humana.

Això no és així. Algunes interpretacions històriques, com la que refereix la doctora Victòria Sau, en el seu llibre *El buit de la maternitat*, expliquen que en l'origen de la humanitat es pensava que la mare Terra era suposadament creadora, per partenogènesi, sense necessitat de ser fecundada per una entitat masculina, i aquesta creença va durar fins ben entrada l'era clàssica de Grècia. Per tant, estem parlant d'una època històrica significativa.

El coneixement del protagonisme físic masculí en la procreació va donar a la vida –de l'home, òbviament– un sentit diferent; en la mesura que la ignorància d'aquesta realitat era, a la vegada, l'expressió de la seva «incompletud», de la seva mancança.

Les dones varen saber sobre si mateixes, sobre el seu paper social, i sobre el seu paper en la procreació, abans, i la vida d'aquelles societats es va organitzar a l'entorn d'aquest únic saber. El recent i nou saber obligava a un reajustament, com és lògic, i suposava canvis, però aquest canvi va ser enorme en l'aspecte psicològic, i es va desintegrar fins la, llavors, visió femenina del món.

Aquest coneixement dels homes sobre si mateixos i sobre el seu paper en la procreació va esdevenir voluntat de domini, mitjançant la força. Per tant, aquesta presa de consciència masculina sobre les seves característiques és posterior a la de les dones i, a més, irromp contra elles autoatribuint-se l'autoria de la vida.

Aquesta és una interpretació històrica del naixement del patriarcat. Avui els coneixements històrics que jo els acabo de referir ens permeten saber que han existit societats en què les relacions i codis socials no estaven basats en el domini d'un sexe sobre l'altre. Era el que s'anomena societats igualitàries.

Per tant, jo vull remarcar i vull deixar constància en aquest Parlament, avui, de la historicitat del patriarcat. I, per tant, penso que això és important dir-ho, perquè la percepció d'ahistoricitat, de quelcom connatural a la humanitat, ajuda que s'hagi perpetuat durant tants anys.

Quina va ser una de les coses fonamentals que va aparèixer, quan va aparèixer el patriarcat? Doncs, una de les coses que es van fer –n'hi ha moltes d'altres que jo avui no tinc temps d'explicar–, una de les coses importants va ser substituir el matrilineatge pel patrilíneatge. Segur que en aquell moment, el sentit del llinatge, dels cognoms, era diferent de l'actual. La història del nom, en el sentit de cognom, i per extensió del llinatge, és molt llarga i complexa. No sempre foren els cognoms

com avui els entenem els coneixements i el procediment per anomenar.

El que no ha variat en el temps, des de llavors, el que s'ha perpetuat segles i segles és que als cognoms va incorporat sempre un home, al qual els fills donen continuïtat, però no les filles. Tal com diu Victòria Sau: «Hem arribat a la situació actual en què les dones ni tan sols en les democràcies occidentals podem ser conegudes més que pel cognom del nostre pare, i el del pare de la nostra mare; d'aquesta no en rebem el nom, perquè ella tampoc en té. En la línia descendent, sempre és filla del seu pare, néta dels seus avis –barons–; en la línia descendent, en ella s'acaba el nom, que, a pesar de ser masculí, desapareixerà quan les seves filles i fills prenguin el cognom del seu marit o companya.»

Quines són les conseqüències d'aquesta situació? En primer lloc, que persones concretes, amb noms i cognoms, com la Pilar, el Llorenç, la Rosa –totes elles persones amb qui nosaltres hem tingut relació per elaborar aquesta proposta– no han pogut realitzar el seu desig d'inscriure les seves criatures en el Registre amb el cognom seu, en el cas de les dones, o el de les seves companyes, en el cas dels homes. L'actual legislació els ho ha impedit.

Una altra conseqüència –i hi vull fer especial atenció, perquè em penso que en aquest Parlament en parlem molt poc d'aquestes coses, i tenen molt valor– és que la no-transmissió del cognom matern és una expressió més de quelcom general i important, i és que la nostra societat viu d'esquenes, ignora el que és la genealogia femenina. I això per a les dones és fonamental. Només demano als homes que reflexionin què significaria per a ells viure d'esquenes a la genealogia masculina. Vol dir que les noies, les dones ens construïm en un món sense conèixer què han viscut, què han dit, què han sentit, què han pensat les dones escriptores, artistes, científiques, filòsofes, polítiques, que han viscut mil, cent o trenta anys abans que nosaltres. Com diu Montserrat Otero «L'obra d'aquestes dones, original, bella i creativa, l'escola no ens l'ha ensenyat i la història ens l'ha amagat.» I això és una experiència de vida que els homes avui no tenen. Els homes tenen els seus referents. A l'escola aprenen com han viscut els homes de fa cent anys. Jo convido la gent que tingui criatures en edat d'estudis que repassin els llibres i s'adonaran que si pregunten als seus fills o filles: «Què feien les dones al segle XV?», no hi haurà ningú que sàpiga contestar. Se sap què feien els homes en el segle XV, però no què feien les dones.

Ens toca, per tant, a les dones, reconstruir quotidianament una genealogia femenina que ens corrobore l'existència en tots els temps, en tota la humanitat, de dones que han parlat des de la seva experiència amb veu pròpia. Dones que han expressat amb lucidesa i valentia el significat de viure amb un cos femení.

Jo voldria dir que aquest fet, la no-transmissió de la genealogia femenina, és l'expressió més clara, de major simbolisme, de la ruptura que s'ha produït a partir del sistema patriarcal: la ruptura mare/filla. Aquest és un altre tema important del qual aquí tampoc es parla mai.

A la nostra societat el que té significació, el que té valor, el que és conegut és la relació pare - fill; en la figura de l'hereu, en la figura del successor, una expressió més de la qual és la transmissió del cognom. Hi ha una simbologia que diu: «La relació pare - fill està situada socialment, però, en canvi, la relació mare - filla, més enllà de l'àmbit estrictament privat, no té cap significació social.»

La proposta que avui debatem pretén sacsejar de fons aquests fonaments, introduir canvis en la mentalitat de les persones, contribuir, en definitiva, al qüestionament d'uns condicionaments socials anacrònics, que no s'adiuen amb la vida de les dones del nostre país, i d'alguns dels homes.

Una breu descripció del dret comparat ens permet conèixer coses fins i tot sorprenents. Ho dic perquè a vegades en aquest Parlament i, en general, en la societat catalana hi ha una mena de divinització dels països anglosaxons, i el dret comparat ens permet veure fins a quin punt en aquest cas estan bastant lluny del que seria per nosaltres coherent i sensat.

Mirin, a Portugal, que és potser el país més avançat en aquesta qüestió, la regulació diu que la filla o el fill podran usar els cognoms del pare i de la mare, o tan sols el d'un d'ells. L'elecció dels cognoms de les criatures correspon al pare i a la mare. Per tant, seria un plantejament com el que fem nosaltres.

A França –ja els ho comentava abans– en l'actualitat el sistema francès consisteix a adoptar el cognom del pare. Aquest cognom del pare es fa tant en la transmissió del cognom com en l'atribució a la dona casada, però no hi ha cap llei que ho digui, això. Això és un costum social que s'ha fet, o que en diuen normes consuetudinàries. El costum social ha fet que, tot i que no hi ha cap legislació, és el que es fa habitualment.

A Itàlia el cognom del marit és el cognom de la família, i, per tant, el nom que es transmet a les criatures.

A Alemanya hi ha hagut una variació gradual: des d'una total prioritat del cognom patern cap a un sistema, en aquests moments, en què es permet l'elecció, però compte, perquè això després ho trobarem vinculat a alguna de les propostes que avui estan en el Congrés. Es diu: «S'atorga preferència al cognom patern, tret que hi hagi una declaració d'acord perquè el cognom matern es pugui posar en primer lloc.» És a dir, el que és normal... –i això és el mateix que succeeix a Andorra, i això que Andorra té el codi civil més avançat d'Europa, perquè és del 95–; es diu: «compte, el que és normal és que es posi el cognom patern; si algú té la velleïtat de voler posar el cognom matern, la llei li ho permet». Això és preocupant perquè això no canvia, no capgira la mentalitat del context social. El que la canvia és que una parella hagi de pensar i hagi de decidir a l'entorn de quin és l'ordre dels cognoms que posa.

A la Gran Bretanya i als Estats Units és més conegut. En aquests països no hi ha cap llei que ho digui, però s'acostuma a posar el nom del marit, en casar-se una dona, i el cognom de les criatures acostuma a ser el del pare. Tot i que hi ha també un element a retenir, i és que

a vegades es posen dos noms: el cognom de la mare, en primer lloc, però llavors se n'utilitza només una lletra –l'expressió més coneguda per tothom és la de John Fitzgerald Kennedy que, ràpidament queda reduït a John F. Kennedy, per tant, el cognom que perdura és el cognom Kennedy.

Els països hispanoamericans són molt semblants al nostre; pràcticament tots.

Aquest dret comparat ens permet veure que tenim l'oportunitat de ser, potser, un dels països que avanci en la direcció que plantejem, i així ho voldríem.

Jo voldria acabar la meua intervenció dient que, en aquest moment, ens trobem en una situació en què a les Corts Generals hi ha tres propostes presentades. El dia 9 de desembre del 97 Iniciativa - Els Verds va presentar aquesta proposta aquí i allà. El 20 de gener, el Partit Socialista, el PSOE, va presentar la seva proposta amb un text dispositiu pràcticament idèntic. El 23 de febrer, el Partit Popular va presentar una proposta similar amb alguna diferència que després comentaré. I ens consta que Izquierda Unida en aquest moment està preparant una proposta també.

Celebrem sincerament que la presentació de la proposta d'Iniciativa - Els Verds hagi resultat tan estimulante als altres grups polítics, que s'hagin afanyat amb tanta rapidesa a presentar les seves respectives propostes. Això ens fa pensar que prosperarà, i, per tant, que d'aquí a uns mesos, el que havien desitjat persones concretes, i fins ara no havien pogut fer, en el futur serà possible.

Jo voldria, en aquest sentit, dir, i és un reconeixement que vull fer, perquè difícilment la nostra feina seria possible, i difícilment la diputada que els parla hauria tingut l'energia per treballar en aquesta proposta, si no hi hagués hagut gent com la Rosa, el Llorenç, la Pilar –hi insisteixo–, que són persones que han intentat fer això, no han pogut i, a partir d'aquí, s'han bellugat; no hauria estat possible, tampoc, si no hi hagués advocades i advocats que hi han treballat des del punt de vista tècnic, intentant fer aquestes propostes. Si la Victòria Sau, la doctora Victòria Sau, feminista, psicòloga i historiadora, no hagués estat des de fa vint anys intentant posar sobre la taula aquest tema, fent debats i donant elements de reflexió profunds, per veure que això calia fer-ho. I, tampoc, si la Mariona Ribalta, la Montse Otero, la Mercè Fernández no haguessin, conjuntament amb mi, fet un debat de fons que ens permetés traduir això en una proposta política. Aquestes persones concretes són aquelles que, conjuntament amb altres que jo no conec i segur que també hi han tingut un paper, faran possible segurament que d'aquí a uns mesos, en aquest país, alguna cosa estigui canviant.

De cara al que succeirà al Congrés i al debat que hi haurà, jo voldria simplement expressar una preocupació que té a veure amb la proposta que fa el Partit Popular, una preocupació que m'agradaria poder debatre a fons, i en el seu moment es farà, i és que la proposta del Partit Popular contempla, a diferència de la nostra, una qüestió, i és que, si no es diu el contrari, el cognom patern és el que preval, i, si la gent ho tria, pot triar el cognom matern. Això és semblant al que jo els deia que succeeix als països nòrdics i a Alemanya, i em penso

que això és jurídicament correcte, però, en canvi, si l'objectiu de fons no és només que el text sigui jurídicament correcte, si l'objectiu del text és canviar les mentalitats i canviar un dels residus, diguem-ne, del sistema patriarcal que encara tenim, és important que la gent hagi de pensar sobre aquesta proposta, i que, independentment de l'elecció que faci, si es fa l'elecció de cognom patern en primer lloc, això és indistint..., no és indistint, jo penso que no és indistint, però té un valor; però el que és important és que la gent s'ho hagi de plantejar, que la gent hagi de reflexionar per què posa un cognom o l'altre. Això canvia mentalitats. Això altre, si d'alguna forma pensem que «el que és normal», entre cometes, el que és lògic és que sigui el cognom patern i, si algú vol fer la velleïtat, pugui posar el cognom matern, això no canvia mentalitats tan profundament.

Senyores i senyors diputats, jo tinc la satisfacció de dir que penso que és important que el Parlament de Catalunya, que una institució, una cambra política faci un debat d'aquestes característiques. Penso que això té un valor simbòlic. Penso que en el fet que avui estem aquí debatent hi pot haver desacords, hi pot haver acords, hi pot haver coincidències o no, però que el Parlament de Catalunya faci aquest debat expressa l'evolució que ha fet la nostra societat, expressa els desitjos i pensaments de molta gent, i segur –hi insisteixo– que pot generar acord o desacord, però ben segur que a ningú deixa indiferent.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Per a un torn en contra... No hi ha torn en contra. Per fixar la seva posició, tenen la paraula els grups parlamentaris. En primer lloc, pel Grup Mixt, el diputat senyor Benet Tugues, per un temps de deu minuts.

El Sr. Tugues i Boliart

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, el Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds ens proposa la modificació d'un article del Codi civil i de dos articles de la Llei del Registre Civil, val a dir que amb una redacció actual que des d'un punt de vista tècnic no es podria qualificar de discriminatòria; i els ho vull llegir perquè són molt breus. L'article 109 del Codi civil diu: «La filiació determina els cognoms d'acord amb el que disposa la Llei. El fill, en arribar a la majoria d'edat, podrà alterar l'ordre dels seus cognoms.» L'article 53 de la Llei del Registre Civil: «Les persones són designades pel seu nom i cognoms patern i matern, que la Llei empara davant de tothom.» L'article 55 de la mateixa Llei diu: «La filiació determina els cognoms.» I una llei catalana, la Llei 7/91, de filiacions, al seu article 20, diu: «La filiació establerta jurídicament determina els aliments, la pàtria potestat, els drets successoris i els cognoms. El fill pot sol·licitar, en arribar a la majoria, que s'alteri l'ordre dels seus cognoms.»

Per tant, amb aquesta redacció, no podríem dir que el legislador hagi fet o s'hagi dedicat especialment a fer una redacció ni masclista ni discriminatòria. Fins i tot

hi ha una certa indefinició a l'hora de determinar la prelació del cognom. En funció d'aquesta redacció es podria discutir quin nom va al davant i quin nom va al darrere; en funció d'aquesta redacció, sí. El que passa és que hi ha diferents resolucions –diferents resolucions– que ja han aclarit que, per tradició històrica, és primer el cognom del marit. Per tant, si es considera que hi ha desigualtat en el fet que un cognom va darrere de l'altre, és evident que hi ha desigualtat. N'hi ha i sempre n'hi haurà, perquè sempre hi haurà un cognom que anirà darrere de l'altre, si no és que busquem una fórmula, allò, del cognom compost: del cognom del pare, guió, o de la mare, pare/mare darrere. Però això ho solucionarem per a una generació, perquè a la següent generació ens tornarem a trobar amb el mateix problema. Referent a aquesta qüestió, jo voldria deixar clares unes quantes qüestions.

Aquest no és un problema dels fills; els fills no en tenen cap, de problema: els fills es troben amb els cognoms que els posen els seus pares, i, generalment, no en fan cap, de problema. I si tenen problema els fills, doncs, la Llei ja els permet canviar-se l'ordre dels cognoms; ho poden fer. Jo alguna vegada m'ho he plantejat, senyora Imma Mayol –dit sigui amb tota la confiança–, vista la dificultat que suposava pronunciar i també escriure correctament el meu primer cognom; el que passa és que de seguida vaig desistir, perquè el meu segon cognom –Boliart– tampoc ofereix massa garanties i, en canvi, dona, doncs, molt de joc, no?

Tampoc suposa cap discriminació pràctica. És a dir, l'ordre dels cognoms ni afecta pel que fa al tema de successions, ni afecta pel que fa a la pàtria potestat, ni afecta, per exemple, tot el tema dels aliments, ni tampoc condiona, òbviament, l'estimació dels fills cap als pares, el fet que tinguin primer un cognom o altre cognom.

Per tant, ens trobem davant d'un problema estrictament simbòlic, i, des d'aquesta perspectiva, nosaltres votarem favorablement les seves propostes de resolució. Perquè, quan dic que és un tema simbòlic, no li trec importància; els temes simbòlics són molt importants. Els himnes són una qüestió simbòlica, les banderes són una qüestió simbòlica... Hi ha gent que li dona tanta importància que està disposada, més que a morir, probablement a matar, per defensar himnes i banderes, no? Però és una qüestió, la qüestió simbòlica, que és molt important. I des d'aquesta perspectiva, des del simbolisme que representa, des d'aquest imaginari col·lectiu al qual vostè feia referència en el seu discurs, nosaltres donarem recolzament a les seves propostes.

De tota manera, com que és una qüestió important, cal preveure'n, en certa manera, les conseqüències. I vostè ho ha dit: aquest és un tema en el qual no hi ha debat social, en el qual les coses es donen per fetes; com que sempre ha estat així, la gent –en general– ja ni es planteja de canviar-ho. Però, miri, vostè fa..., en un dels seus paràgrafs de l'exposició de motius, diu unes coses com ara les següents: «L'absència de nom és un fet que afecta de manera rellevant la identitat dels éssers humans, tant a nivell psicològic com social i cultural, i és, sens dubte, un dels elements que contribueix a configurar la desvalorització personal i social que viuen mol-

tes dones.» Això és greu; és a dir, vostè li dona una importància transcendent, i, com que vostè li dona una importància transcendent, probablement la tingui. Quan es pugui plantejar –si s'avé a plantejar– el dilema, probablement tingui una importància transcendent. Però pensi que la tindrà tant per als homes com per a les dones; per tant, tant per a les dones com per als homes. I es trobaran davant d'un problema que ara tenien resolt per llei; ara ja no hi havia conflicte perquè la llei resol·lia el conflicte. I, per tant, ara –i vostè mateixa ho admetia– hi podrà haver el conflicte.

Per tant, aquesta previsió, aquest preveure el que pot passar..., és a dir, a veure si tindrem més problemes amb aquesta reforma dels que tractem d'evitar, perquè aquesta proposta obre la discussió. La proposta diu: «Els pares decidiran de comú acord...». Molt bé, fantàstic! Però, i si no es posen d'acord? (*Remor de veus.*) Clar, tenen la criatura i no es posen d'acord. Bé, hi ha molts casos previstos per la Llei en què els cònjuges han de decidir de comú acord moltes coses –i ara podríem fer un repàs exhaustiu davant la legislació, i ens trobaríem que sobre determinats aspectes els cònjuges s'han de posar d'acord. I, si no es posen d'acord els cònjuges, ha de ser el jutge..., per tant, han d'anar a buscar, diguem-ne, la mediació judicial perquè digui el jutge el que s'ha de fer. Ja és mala cosa que el jutge digui el que han de fer dos cònjuges de comú acord, però hi ha actualment circumstàncies en què el jutge ha de decidir pels cònjuges, i, per tant, la Llei preveu l'apel·lació al jutge perquè els cònjuges decideixin certes coses.

I aquí és on ve..., on, òbviament, aquesta apel·lació judicial no es pot fer. Amb quins criteris dirà el jutge si el Sánchez és millor que el García, posem per cas, amb quins criteris? Amb criteris de tradició històrica?, que un cognom és més comú que l'altre cognom?, que, doncs, el cognom de la mare o del pare és més potent, pel que sigui, per al fill, des d'un punt de vista genealògic, històric, etcètera? Amb cap criteri. Per tant, no hi pot haver, aquí, en cas de conflicte, en cas que els cònjuges, els pares, no es posin d'acord, no hi pot haver una apel·lació a la decisió judicial. Hi ha d'haver, hi hauria d'haver forçosament això que vostè criticava: una solució subsidiària. Jo no dic que sigui la subsidiarietat en favor del cognom del pare o de la mare; no ho dic. Però dic que, per evitar problemes o per solucionar els problemes dels conflictes que en poden derivar, jo tinc la sensació que, de manera inevitable, la llei que resolgués aquesta qüestió hauria de contemplar subsidiàriament, en defecte d'acord entre els dos cònjuges, doncs, que per llei sigui el primer cognom de la mare, el primer cognom del pare, el que sigui, però el que es posi en primer lloc als fills, en defecte d'acord entre la parella.

Aquest és un problema –ho repeteixo–, és una qüestió simbòlica, d'una transcendència pràctica diguem-ne que discutible, però d'una transcendència de debat ideològic que pot donar per a molt. Atenent aquest efecte simbòlic, atenent aquesta voluntat que vostè manifestava de provocar aquest debat a la societat, nosaltres li donarem el recolzament, fetes aquestes objeccions, que eventualment, com que el text no aniria tal qual a Ma-

drid, sinó que el podríem discutir en ponència, doncs, nosaltres ens reservàrem, en aquesta circumstància, la possibilitat d'introduir-hi les esmenes pertinents.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el diputat senyor Joan Ridaó, per un temps màxim de deu minuts.

El Sr. Ridaó i Martín

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, com deia la diputada Imma Mayol fa uns instants, en presentar les dues propostes de resolució en aquest debat plenari, el sexe ha estat –i en això vull convenir, coincidir amb les seves paraules i amb la seva intervenció–, al llarg d'un gran període de la història del dret, i encara ara –de fet, i encara ara–, una de les qualitats, un dels atributs naturals de la persona sobre els quals els ordenaments jurídics, l'ordenament jurídic vigent ara i avui aquí..., ordenament del qual el Codi civil i la Llei del Registre Civil que avui es pretenen reformar són tributaris. Un ordenament jurídic que ha establert una profunda diferència en el tracte jurídic, concretada en una major capacitat d'obrar de l'home, fins al punt que han existit èpoques en què la dona era considerada una incapaç. No fa gaire, en una comissió, en un debat en aquest Parlament sobre una iniciativa vinculada al món de les dones, algú recordava un aforisme jurídic, un aforisme que diu *imbecillitas sexus, imbecillitas mulierum*, i és un aforisme jurídic que, fins no fa massa anys, algú hauria pogut sentir o llegir en algun document o en alguna llei, en alguna exposició de motius, en algun debat. La dona, per tant, era –i encara en part...– un autèntic incapaç, que se sotmetia sempre a un poder tuïtiu del marit, del pare, d'un germà, d'un tutor, etcètera. I és, per tant, un reflex, aquesta limitació de la capacitat, un reflex d'aquell sistema patriarcal que encara impera en la nostra societat, com deia molt bé abans la diputada que ha intervingut.

I el Codi civil i la Llei del Registre Civil que ara es vol reformar són hereus, lògicament, d'aquesta concepció, per bé que és veritat que en successives reformes es va anar introduint, d'una manera, si es vol, tímida, progressivament, en tot el conjunt del sistema impositiu, l'equiparació jurídica dels sexes, encara que no sempre d'una manera satisfactòria i prou convincent.

Jo voldria recordar, per exemple, la reforma del Codi civil de l'any 58 –que va suposar un gran avenç en la seva època, paradoxalment–, que suprimia part de les incapacitats tradicionals de la dona, però que en la seva exposició de motius justificava encara la subsistència de restriccions a la capacitat de la dona casada, i deia, literalment, que aquestes restriccions havien de ser i havien de subsistir –literalment– «per exigències de la unitat matrimonial, perquè existeix una potestat de direcció que la naturalesa, la religió i la història atribueixen al marit».

Successives reformes, deia, reformes que arriben o culminen –algú podria recordar, podria dir– amb la consti-

tucionalització, per tant, amb la introducció del principi constitucional d'igualtat, i, per tant, la proclamació expressa del fet que tots som iguals, tots, home o dona, som iguals davant la llei, sense que pugui prevaldre cap discriminació per raó del sexe. I, per tant, en base a aquest principi d'igualtat, en base a aquest principi constitucional, és obvi que cal expulsar de l'ordenament totes aquelles disposicions, totes aquelles normes que consagrin el tracte desigual per raó de sexe.

I un dels punts a reformar, òbviament, fa referència –i en aquest sentit es dirigeixen les propostes que ha presentat el Grup d'Iniciativa - Els Verds–, es dirigeix necessàriament a un dels drets bàsics de la persona, que respon a una necessitat ineludible des del punt de vista de la seva personalitat, que és el dret del nom. Mitjançant el nom, i també, òbviament, els cognoms, es distingeix la individualitat de la persona en la vida social; es distingeix també i es valora el dret de la persona a ser coneguda i distingida entre el comú dels éssers humans, i és per això que la protecció d'aquest dret i també del lliure exercici, del lliure i igualitari exercici d'aquest dret, és evident que comporta la protecció de la seva personalitat, per sobre, en aquest cas, d'altres principis, d'altres interessos, com l'ordre públic, de la mateixa manera que protegim el bon nom d'un escriptor o d'un bon cantant quan algú que no ho és tant, de bo, l'utilitza.

I és que, pel que fa als cognoms, que són distintius de la pertinença de la persona a una família, a una determinada nissaga familiar, cal posar fi a l'ancestral discriminació per a la dona, i, per tant, en conseqüència, introduir les mesures que permetin que les dones puguin també transmetre el seu cognom de generació en generació. I és una possibilitat que –s'ha dit; jo també ho vull repetir– avui no confereix l'article 109 del Codi civil, no tant perquè la redacció literal de l'article 109 del Codi civil, com s'ha dit, ho prohibeix expressament, sinó perquè fent remissió, com fa, a la Llei del Registre Civil, i la Llei, òbviament, desenvolupada reglamentàriament amb el Reglament del Registre Civil, és evident que, pel que fa a la filiació matrimonial i pel que fa, també, a la filiació no matrimonial, no fa possible el dret a elecció lliure dels cognoms entre el pare i la mare.

I l'única excepció a aquest règim, precisament, l'única excepció és la possibilitat d'invertir l'ordre que contempla la Llei, i és evident que aquesta és una possibilitat que no ens sembla prou satisfactòria, perquè cal esperar a la majoritat, a la majoria d'edat o a l'emancipació perquè la persona pugui concórrer davant del jutge encarregat del Registre Civil i manifestar el dret a invertir l'ordre dels cognoms.

Nosaltres, per contra, per contra a aquesta interpretació que s'ha fet, i com fa la proposta d'Iniciativa - Els Verds, defensem la lliure elecció en cada cas, encara que podríem entrar a matisar, com ha fet alguna altra proposta –em sembla que la que ha presentat el Partit Socialista Obrer Espanyol al Congrés dels Diputats–, podríem entrar a matisar si cal preveure que l'ordre dels cognoms del primer fill s'hagi de repetir en tots els altres fills, potser per una raó de seguretat jurídica.

Tampoc voldríem que aquesta fos una qüestió de conflicte entre les parelles, però és evident que podria passar –i podria passar molt bé– que s'arribés a judicialitzar la imposició d'un cognom, i aquí és evident que caldria que els jutges haguessin de dirimir les possibles diferències.

Per la resta, creiem que aquesta és una qüestió absolutament raonable, que hauria de poder comptar amb el suport de tots els grups de la cambra, i és evident que hi pot comptar, per descomptat, el Grup d'Iniciativa - Els Verds, amb el suport del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Pel Grup Popular, té la paraula la diputada senyora Dolors Nadal.

La Sra. Nadal i Aymerich

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, el Grup Popular està completament d'acord amb l'objectiu que persegueixen les dues propostes de resolució a debat, ja que del que es tracta és d'eliminar la discriminació que s'aplica encara al cognom matern en la inscripció del nounat en haver de figurar legalment, en primer lloc, el cognom del pare, segons l'actual redacció de l'article 53 de la Llei de Registre Civil, la qual cosa dona lloc que es perdi inevitablement el cognom de la mare en la segona generació.

El primer que vull palesar és la importància d'aquestes propostes impulsades pel Grup d'Iniciativa per Catalunya, tant al Congrés dels Diputats com en aquest Parlament, perquè si no ens quedem en una anàlisi superficial, si fem una anàlisi acurada veiem la càrrega de profunditat que contenen per avançar en la no-discriminació. Per què? Doncs perquè incideixen en la mateixa identificació de la persona, de tal manera que afecta intensament la identitat i, per tant, fer desaparèixer aquesta discriminació que s'arrossega fins i tot després de la reforma de l'any 1981 representa un canvi en la projecció i valorització personal i social de les dones, i –com deia la senyora Mayol– jo crec que aconseguirà un canvi cultural profund en la nostra societat.

Tan important ens sembla la reforma proposada, i tan d'acord hi estem, que el Grup Parlamentari Popular ja va presentar també –com s'ha recordat aquest matí– al Congrés dels Diputats una proposició de llei per tal que es puguin alterar l'ordre dels cognoms en la inscripció del naixement.

Respecte a com fer-ho..., respecte a la implementació tècnica d'aquestes propostes sí que voldria fer unes reflexions. Concretament, pel que fa a la proposta de reforma de l'article 53 de la Llei del Registre Civil, el primer que cal esmentar és que s'introdueix un concepte, el de «cognom únic familiar», la qual cosa considerem que podria col·lidir amb el concepte actual de família, que ha anat evolucionant al llarg dels anys, però especialment a partir de l'any 81 amb la introducció del divorci a casa nostra, de tal manera que la família actual

pot estar integrada, a més a més de pels cònjuges o parella, pels fills comuns, per fills exclusivament d'un dels components o fills exclusius d'un i de l'altre membre. Més endavant tornaré sobre els problemes que aquest concepte podria presentar en posar-los en relació amb el criteri de lliure elecció del cognom dels fills en el moment de la inscripció en el Registre.

Pel que fa a la reforma del segon paràgraf de l'article 55 de la Llei del Registre Civil, tal com ho proposa el Grup d'Iniciativa per Catalunya, entenem que podria arribar a plantejar diversos problemes de tècnica jurídica. Per tant, considerem que cal aprofundir en el seu estudi per resoldre una matèria que requereix una total certesa, ja que en ser els cognoms, juntament amb el nom, l'element principal d'identificació de la persona –des del punt de vista jurídic, parlo exclusivament ara–, constitueix un *prius* en l'exercici de qualsevol dret que li resulti atribuïble.

En aquest sentit, cal fer dues consideracions. Primera –ja s'ha dit abans–, no es preveu en la proposta la hipòtesi de manca d'acord dels progenitors en la determinació de l'ordre dels cognoms amb els quals s'hagi d'inscriure el nounat ni, per tant, s'estableix regla supletòria que determini la mateixa identificació del nadó en un període jurídicament molt sensible en la vida de la persona, pel perill de confusió d'identitats en els seus primers dies d'existència. I aquesta possibilitat ha de ser tinguda en compte perquè, malauradament, no són del tot infreqüents els casos de crisi matrimonial o de parella prematures que coincideixen amb el període de gestació; per tant, no resulta inversemblant el supòsit de manca d'acord.

Com resoldre-ho? Considerem que no es pot obligar els progenitors a posar-se d'acord en aquest punt, ni tampoc preveure la intervenció del jutge en els supòsits de desacord, és a dir, una intervenció *manu militari* en qualsevol sentit, sinó que el silenci dels pares sobre aquesta qüestió considerem, tal com es fa a la proposta del Grup Popular en el Congrés dels Diputats, que hauria de suposar, deia, l'aplicació d'un sistema de precedència.

La segona consideració és que en les propostes avui a debat, a més a més de dir que l'elecció de l'ordre dels cognoms es produirà per comú acord de la mare i del pare, es diu també: «en el moment de la inscripció del naixement». En aquest punt em sembla que cal tenir en compte que el termini legal obligatori per procedir a la inscripció del naixement, que es fa mitjançant la declaració davant el jutge encarregat del Registre Civil, és un termini molt curt, és un termini dels vuit dies següents al moment del naixement segons disposa l'article 42 de la Llei, tot i les consideracions que es contenen a l'Ordre de 31 d'octubre de 1979, sobre còmput del termini per inscriure el nadó, i també a la circular de 29 d'octubre de 1980 de la Direcció General dels Registres i del Notariat, que no feia més que complir un acord, del 2 d'octubre de 1980, de la Comissió de Justícia del Congrés.

És a dir, crec que s'hauria de reflexionar, perquè es tracta d'un període de temps en què la mare, normalment, està en recuperació postpart, això si és que encara

no està a l'hospital, perquè, com tots vostès saben, cada cop és més freqüent que els parts es produeixin mitjançant cesària. Per tant, considero que s'hauria d'aprofundir sobre la conveniència o no de fer coincidir la manifestació de l'acord dels progenitors en el moment de la inscripció al Registre Civil.

Com desllorigar-ho? La possibilitat d'acreditar l'acord dels pares en un altre moment també és complicada. En tot cas, s'hauria de fer integrant-hi dos elements bàsics: primer, la necessitat de la seva acreditació en forma autèntica, donada la transcendència d'aquesta determinació, que un cop feta passa a ser irrevocable segons la mateixa legislació del Registre Civil, que estableix la regla de la immutabilitat de les modificacions dels cognoms fins i tot en el supòsit..., fins i tot admetent-les, estableix aquesta regla, a més a més que l'exigència de «forma autèntica» és una regla comuna en matèria d'estat civil. Per una altra banda, la necessitat que l'elecció o acord sigui anterior al naixement del fill i, en tot cas, anterior al venciment del termini fixat per practicar la inscripció també és imprescindible, ja que el que no es poden donar són situacions, diguem-ho així, de cognoms provisionals i tampoc no és convenient incitar a incompliments de l'obligació d'inscriure dins el termini, per la raó que he esmentat abans: el perill que representa deixar en situació d'indeterminació la identificació del nounat.

Pel que fa a la modificació que preveu el Grup d'Iniciativa per Catalunya al punt 3 del mateix article, segons el qual en cas de fills no matrimonials reconeguts només pel pare o només per la mare es diu que: «els dos podran decidir lliurement l'ordre dels cognoms», aquesta és una possibilitat que en la legislació vigent només es reconeix a la mare, en l'apartat 2 de l'article 55 de la Llei del Registre Civil. Val a dir que es tracta d'una manifestació més del criteri de no-discriminació per raó de sexe i d'equiparació legal d'homes i dones, per tal d'avançar en l'article 14 de la Constitució, i en aquest sentit ens sembla bé la proposta, perquè la lògica que segueix la legislació actual és una altra. Aquesta possibilitat es preveu a la mare en fixar que el fill o la filla només reconegut per ella porti els seus cognoms, però permetent la inversió de l'ordre d'aquests, però això no radica en l'equiparació, això radica que la coincidència del primer cognom del fill o la filla amb el de la mare revelaria l'absència de pare jurídicament determinat, la qual cosa és el que veritablement tracta d'evitar la norma permetent l'esmentada inversió.

Entenc que aquesta és la lògica de l'actual regulació i no una altra, de tal manera que aquest fonament s'avantposa en el cas indicat a l'objectiu que l'afiliació determinada quedi reflectida externament mitjançant els cognoms o *nomen iuris* de la persona, ja que el *nomen*, juntament amb el *tractus* i *fama*, com vostès coneixen, són els elements bàsics de la filiació.

He de tornar novament sobre la qüestió del «cognom familiar únic», però únic respecte a qui?, quan precisament es tracta en seu de filiació no matrimonial, *quid iuris*, en cas de contraure la mare posteriorment matrimoni amb un home que, a la seva vegada, hagi reconegut un fill no matrimonial, donant-li els seus cognoms pel seu ordre, o bé no hi haurà un cognom familiar únic

entre els germanastres o entre aquests i els seus germans de mig vincle, haguts del nou matrimoni, o bé s'haurà de sacrificar els cognoms propis d'algun d'aquells per donar-li el d'un altre germanastre.

Em sembla que aquesta previsió podria anar en contra fins i tot de la regla general, de la regla bàsica de concurrència de justa causa i absència de perjudici a tercers en cas d'alteració d'ordre dels cognoms.

Considerem, per tant, que s'hauria d'introduir un concepte més acurat, que podria ser que l'ordre dels cognoms inscrit per al fill més gran, o sigui la primera inscripció de naixement que es faci en el Registre, regeixi posteriorment també per als germans del mateix vincle.

Pel que fa a la segona proposta de resolució, que pretén la modificació de l'article 109 del Codi civil, voldria destacar el següent: primer, que els apartats 1 i 3 no signifiquen cap modificació respecte a la redacció actual i, per tant, no s'hauria d'incloure en la proposta de reforma.

I una altra reflexió respecte al manteniment de la redacció actual del número 3 de l'article 109, que considero que potser s'hauria de modificar, perquè el criteri d'elecció de l'ordre dels cognoms que es conté en el punt 2 prosperarà i, per tant, la finalitat que es va introduir en la reforma del Codi civil del 1981 per tal de mitigar la discriminació a què està sotmès el cognom matern; en aquest sentit, em sembla molt interessant veure els diaris de sessions del Congrés dels Diputats, del 16 de desembre de 1980, i del Senat, de l'1 d'abril de 1981.

És a dir, podria deixar sense justificació l'excepció que representa la norma d'aquest número tercer, el principi d'immutabilitat del cognom. I dic «una possible reforma», perquè és un article que ha estat molt criticat pels experts per no establir cap termini per exercir aquesta facultat o dret d'inversió sobre l'ordre dels cognoms, la qual cosa ha estat objecte de discussions científiques, atès que aquest canvi afecta la identificació jurídica i social de la persona, que transcendeix el seu propi interès individual.

Senyores diputades, senyors diputats, entenem que per tal d'avançar en el mandat de l'article 14 de la nostra Constitució, considerem necessari fer desaparèixer les discriminacions per raó de gènere en la transmissió del cognom i, per tant, necessària, aquesta reforma del Codi civil i de la Llei del Registre Civil. Perquè tot i la possibilitat actual que en arribar a la majoria d'edat es pugui sol·licitar l'alteració de l'ordre dels cognoms, això, en definitiva, depèn de la decisió que es prengui en un moment determinat sobre la precedència del cognom patern o matern i, per tant, considerem que és més adequat a la Constitució, més just i menys discriminatori per a les dones que pare i mare puguin, de comú acord, decidir l'ordre dels cognoms en què s'han d'inscriure els seus fills o filles.

Ja he esmentat a l'inici de la meva intervenció que el Grup Popular ha presentat al Congrés dels Diputats una proposta de modificació del Codi civil en aquest sentit i vull posar de manifest que, efectivament, la iniciativa

va sorgir del Grup d'Iniciativa per Catalunya, que es va avançar en la presentació de la iniciativa per part del Grup Socialista i del Grup Popular. En aquest sentit, esmentar que, és clar, que sorprèn que després d'estar catorze anys governant, tantes presses a hores d'ara, no? Només fer aquest comentari.

Li demano, per tant –hi han aquestes tres propostes al Congrés dels Diputats que s'estan tramitant–, només demanar-li que retiri les seves propostes de resolució, perquè aquestes modificacions del nostre dret civil, en el cas que arribessin al Congrés dels Diputats probablement decaurien, perquè ja s'haurien arribat a aprovar les propostes que allà s'estan debatent.

Per tant, reitero el nostre suport a la iniciativa feta pel Grup d'Iniciativa per Catalunya i pels diferents grups parlamentaris al Congrés del Diputats, però anuncio el vot en contra del Grup Popular que sigui presentada en paral·lel la reforma des del Parlament de Catalunya. Però, no perquè no estiguem d'acord amb el seu contingut, com ha quedat clarament en el contingut de la meva intervenció, sinó senzillament perquè ens sembla que la seu on s'ha de discutir i realment on es poden resoldre aquestes qüestions tècniques que he esmentat és en el Congrés dels Diputats. Per tant, li reitero la sol·licitud que retiri aquesta proposta.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Pel Grup Socialista, té la paraula la diputada senyora Rosa Barenys.

La Sra. Barenys i Martorell

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, volem manifestar la importància d'aquestes iniciatives que ha presentat la senyora Mayol, en nom del seu Grup Parlamentari, per avançar en el camí cap a la igualtat entre dones i homes; camí que es fa dia a dia, obrint espais de diàleg i de reflexió, per exemple, diàleg i reflexió que hem encetat aquí en el Parlament de Catalunya.

Com ha il·lustrat a bastament la senyora Mayol amb la seva intervenció, l'establiment que el nom de família que ens transmet hagi d'ésser el dels barons és una qüestió que respon a velles tradicions i costums, corresponent a èpoques en què les desigualtats entre homes i dones no es valoraven com a tals. Mantenir aquest règim jurídic de prevalença del nom del baró no està en concordança amb l'evolució de les societats modernes. El nom és un element indissociable de la personalitat, i representa i identifica la persona en relació amb els altres i en relació amb el seu entorn. Podríem dir que és indissociable d'un mateix; el nom és el suport, el que un és per si mateix, i és per això que les regles jurídiques que determinen la transmissió dels noms als infants són reveladores d'un sistema social i d'una societat que predetermina la situació de dona en aquesta. Persistir en aquesta pràctica és ajudar a mantenir la invisibilitat de les dones –com deia molt bé la senyora Mayol– i no acceptar els canvis socials que condicionen l'estructura mateixa de la família, com, per exemple, les situacions de monoparentalitat, el canvi d'acti-

vitats, dintre i fora de casa, dels homes i de les dones, l'estatus professional, molt específicament de les dones, l'estatus social, etcètera.

Així ho han entès des de fa temps els organismes internacionals que han pressionat des dels seus òrgans màxims a promoure un canvi d'actituds que, fins ara, ha tingut molt poc ressò.

Ho ha fet el Comitè de Ministres, o ho va fer el Comitè de Ministres del Consell d'Europa, el 1978, que recomanava als estats membres de fer desaparèixer tota discriminació entre homes i dones en el règim jurídic del nom, basant-se en el principi d'igualtat jurídica de la parella i recomanava que es prenguessin totes les mesures necessàries perquè les disposicions del dret civil no establissin la supremacia d'un membre per sobre de l'altre. La Convenció de les Nacions Unides de 1978, que va proposar als estats signataris que prenguessin les mesures necessàries per fer desaparèixer tota disposició sexista en el dret al nom. L'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, el 1996, denunciava novament que es mantinguessin disposicions discriminatòries pel que fa a l'elecció del nom de família i proposava revisar el compliment de les resolucions anteriors en els estats membres. I, finalment, un report, presentat també pel Consell d'Europa, el 1977, en què proposa fer un nou toc d'atenció als estats membres, per donar compliment a les resolucions anteriorment aprovades.

Pel que es constata, aquest canvi d'actituds per part dels estats no és fàcil, perquè des de la primera resolució del Consell d'Europa han passat més de vint anys, i molts països de la Unió Europea no han procedit a la modificació d'aquest règim jurídic del nom. La senyora Mayol ha fet una exposició, que jo m'estalviaré i que tenia prevista, de dret comparat, i podem veure que no hem avançat fins ara en aquesta qüestió, i d'això n'hem de ser conscients.

I és per això, i és en aquest marc, d'impulsar un canvi definitiu i exemplar, per a nosaltres i per als altres països, en el règim jurídic de l'elecció del nom, que el Grup Socialista al Congrés de Diputats va presentar, posteriorment a la iniciativa que va presentar el Grup Mixt, una proposició de llei modificant l'article 53 de la Llei del Registre Civil, entenent –aquesta era l'argumentació– que no existeix cap principi d'inconstitucionalitat que justifiqui la possibilitat d'invertir l'ordre dels cognoms, si així ho decideixen els progenitors, tenint en compte –i és bo recordar– l'anterior modificació del Codi civil, que aquí ja s'ha fet, que actualment ja es permet als fills, un cop siguin majors d'edat, alterar els seus cognoms.

Com s'ha dit, altres iniciatives, la del Grup Mixt, la del Grup Parlamentari Popular, sembla ser que la d'Izquierda Unida, esperen el torn per al seu debat en el Congrés de Diputats. Incidint en aquest mateix objectiu, és a dir, hi ha coincidència, suposem que hi haurà consens, després del debat, en el termini d'esmenes que puguin fer els grups parlamentaris entre si. Nosaltres, en principi, com a punt de partida, votarem favorablement aquesta iniciativa, aquesta presa en consideració que presenta el Grup d'Iniciativa - Els Verds, perquè

aquesta és una qüestió que, encara que presentada amb retard en el Congrés dels Diputats, el Partit dels Socialistes de Catalunya, i el PSOE, ha defensat des del primer moment. Jo voldria recordar que en el segon Pla de mesures per a la igualtat de l'Institut de la Mujer aquesta és una mesura a impulsar, que ja s'apuntava com a necessària, però també vull recordar que aquest tipus de polítiques necessiten o suposen canvis culturals que afecten les relacions de convivència i l'organització familiar i, com a conseqüència d'això i d'altres entrebancs, aquesta iniciativa es va demorar, esperant un moment de més consens polític i social. En aquest moment crec que podem estar contents, perquè tots els grups parlamentaris coincideixen amb aquesta iniciativa en la presentació en el Congrés dels Diputats.

En tot cas, sense entrar a valorar el contingut d'aquestes dues iniciatives, que ho farem posteriorment, en el tràmit d'esmenes que s'obri, si s'accepten aquestes dues proposicions, volem matisar que el nostre posicionament va més en la línia d'una reforma del Registre Civil, perquè ens sembla que fóra, potser, suficient. No caldria entrar en la reforma del Codi civil. Però, en tot cas, aquest és un debat que deixem per després, per a la posterioritat. I, en aquest moment, ratificar i dir una vegada més que donem el nostre suport a aquestes dues iniciatives que ha presentat el Grup d'Iniciativa - Els Verds.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Pel Grup de Convergència i Unió, té la paraula el diputat senyor Jaume Camps.

El Sr. Camps i Rovira

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, jo els asseguro que la meua intervenció, no sé si els decebrà, però segur, segur, que no podrà superar tècnicament les que m'han precedit, des del punt de vista històric, des del punt de vista jurídic, històric i de filosofia, del tema que compartim absolutament amb la senyora Mayol; des del punt de vista jurídic, la senyora Dolors Nadal; des del punt de vista de les institucions europees, les cites al Consell d'Europa, la senyora Rosa Barenys, i, en fi els altres portaveus.

Jo no puc fer res més que dir que jo estaria d'acord amb totes les intervencions, però, sobretot, estariem d'acord, hi estaria jo d'acord; no tant jo, sinó el meu Grup Parlamentari estaria d'acord absolutament amb la filosofia que inspiren; inspiren, què?, unes iniciatives legislatives, en les quals –i ho ha dit la senyora Mayol i ho han recordat tots els portaveus– s'ha produït una certa carrera competitiva en el Congrés de Diputats. Diguem-ho clar: el Grup Mixt ho va presentar el desembre de 1997 –ja ho havia presentat el gener–, a continuació, crec que en aquesta carrera és el Grup Socialista qui va segon, cronològicament, que ho presenta el 26 de gener de 1998, el PSOE, i, finalment, el Grup Popular ho presenta el 3 de març de 1998.

Com que aquí no es tracta d'aquell aforisme jurídic que regeix les inscripcions en el Registre de la Propietat,

allò de *prior tempore, potior iure* –vol dir: el qui és primer en la inscripció té més dret que els altres–, jo, un cop rendit a l'evidència d'una paternitat, en aquest cas maternitat, inicial de la senyora Imma Mayol i del seu Grup Parlamentari, estic totalment d'acord amb aquesta iniciativa. (*Remor de veus.*)

Però, vull dir, és bo que el Parlament de Catalunya debati aquest tema? Oh, i tant que sí! Al cap i a la fi, les nostres competències en l'Estatut, de desenvolupament del dret civil català, són importants, notòries i les hem practicat, però, senyores i senyors diputats, no ens enganyem, aquesta cambra no té absolutament cap possibilitat de modificar el Codi civil ni de modificar la Llei del Registre Civil. I, per tant, aquesta iniciativa d'avui, molt lògicament, i així s'ha presentat correctament, és per debatre al Congrés de Diputats. I què volen?, què pretenen? Que l'aprovem, i d'aquí a dos anys es vegi en el Congrés dels Diputats, quan farà dos anys, al voltant de Setmana Santa, tres propostes de tres grups tan importants en el Congrés de Diputats ja ho hagin aprovat, si no per unanimitat, pràcticament? Home, jo diria que hi hauríem de trobar una sortida. Hauríem de trobar una sortida que, el Parlament de Catalunya, un cop fet i debatut i vist que està totalment d'acord tota la cambra, jo creuria –almenys hi és el nostre Grup Parlamentari–, amb la filosofia que inspira aquestes propostes que vostè ens presenta senyora Mayol, potser hauríem de trobar la manera, home, no dic de fer el ridícul el Parlament de Catalunya, però d'arribar dos anys tard, i donar un suport i expressar l'opinió política de la cambra, favorable a aquest capteniment, i fer-ho des d'un instrument que no ens situï, subsidiàriament, al Congrés de Diputats; amb tots els respectes.

Potser la fórmula seria una proposició no de llei, que jo, sincerament, malgrat la urgència, he passat a tots els grups parlamentaris, que vam redactar ahir a la tarda, i que evidentment ofereixo a tots els grups parlamentaris, subjecta que vostès vulguin modificar-la. Una proposició no de llei en què la cambra expressi la seva declaració; expressi el seu capteniment favorable, rotundament, al fet que no hi hagi més discriminació pel que fa a la tria dels cognoms, i que siguin els pares i les mares els que lliurement puguin decidir, en el moment d'inscriure el fill al Registre Civil, si porta el cognom del pare o el cognom de la mare. I aquesta expressió crec que seria suficient.

Jo m'he atrevit, el nostre Grup s'atreveix, en el moment de redactar-ho, a posar una sèrie de cauteles; cauteles que no minven en absolut el capteniment favorable de la cambra. Quines són aquestes cauteles? De dir: ull!, que en el moment d'expressar un criteri polític, no l'estiguem vessant, i pensem per exemple –i s'ha apuntat perfectament per la senyora Nadal– que els cònjuges..., perdó, els pares han de triar de comú acord. I si no hi ha acord? Això és un problema. Evidentment, qui ha de resoldre aquesta discrepància? Home, diu: el jutge. (*Remor de veus.*) Per exemple, quan no es posen d'acord en qui és a la llar conjugal, tria el jutge. És clar, és molt difícil que al jutge se l'obligui, pel bé de la família, a triar quins cognoms han de prevaler. Hi ha aquest petit problema.

Hi ha un altre problema que és què passa amb la presumpció de l'article 116 del Codi civil? Vostès saben, senyores i senyors diputats, perquè són coneixedors del dret, que, com que fem consciència d'aquell aforisme jurídic que *mater certa est*, però *pater, incertus* –vol dir que la mare sabem segur que és la mare d'un fill, però el pare no se sap gairebé... (*Rialles i remor de veus.*) No!, gairebé mai, tampoc. (*Rialles.*) El Codi civil, de forma intelligent diu, en el seu article 116: miri, vostè, que ha infantat tres-cents dies després que s'ha dissolt el seu matrimoni per mort, per separació legal o, fins i tot, per separació de fet, jo, legislador romà –perquè això ve del dret romà–, interpreto: el pare és el que era el seu company, marit, cònjuge... I aquesta presumpció que estableix, i és vigent, vol dir, i, és clar, ens hi faríem més savis que rics..., què vol dir, per exemple, si una dona infanta un fill abans dels tres-cents dies en què ha mort el marit? Com escull l'ordre dels cognoms? Perquè, és clar, si és la parella de fet, si és el divorciat, podrà ficar-hi cullerada, però el mort segur que no podrà opinar. I no crec que hagi previst en el testament l'ordre dels cognoms. En fi, i aquí ens podríem fer més savis que rics, perquè de petites dificultats com aquestes n'hi han moltes. No es preveu, per exemple, el dret transitori. Ara entra en vigor, després de Setmana Santa entrarà en vigor aquesta disposició. Per tant... En fi, poso un exemple: qualsevol de vostès que tinguin fill poden pensar..., i ara entra en vigor aquesta disposició bona, saludable i equitativa, i arriben nous fills, i, el cognom familiar estem d'acord que ha de ser únic, si no, seria un merder. Ara, els antics fills ja porten un ordre de cognoms, i els que vinguin després de la llei, quin portaran? Hem de preveure tot això, la qual cosa vol dir que, en fi, jo, en aquesta Proposició que hem presentat el Grup Parlamentari, hi afegim un altre tema, que és una possibilitat, allò, una miqueta *by the way*: ja que modifiquem aquests articles, podríem aprofitar per poder preveure la possibilitat de regularitzar els cognoms d'acord amb la grafia i la fonètica de les llengües hispàniques. Vol dir, del castellà, del català, de l'euskara i del gallec, ja ho podríem aprofitar, perquè recorden vostès que, històricament, els funcionaris del Registre Civil, com que eren tots ells castellanoparlants, feien unes traduccions dels cognoms catalans, i suposo que dels bascos i dels gallecs, absolutament exòtiques. Seria bo que es pogués aprofitar, a la vegada, per introduir-hi això.

O sigui, totes aquestes formulacions jo demano que siguin tingudes en compte, i demanaria molt concretament a la senyora Mayol que, compartint absolutament la filosofia, compartint-la absolutament, fins i tot el text, al qual nosaltres donaríem suport, i hi donarem suport al Congrés de Diputats, li demanaria, si us plau, si volgués retirar aquesta iniciativa aquí, i que tots els grups de la cambra, en baixar de l'escó, subscrivíssim una proposició no de llei en què –jo cedeixo absolutament el protagonisme– el Parlament de Catalunya manifesti el seu suport favorable absolutament al tema, sense cap ombra de dubtes. Si s'hi vol afegir que el Congrés de Diputats hauria de tenir les cauteles de contemplar aquests paranys, posem-ho; si volen suprimir aquestes cauteles, no les hi posem, ja ho farem per via d'esmena nosaltres mateixos, però això, a la lliure elecció dels senyors ponents.

Amb tot això, senyores i senyors diputats –ho repeteix–, i demanant un cop més que no ens obliguin a votar en una qüestió la bona sortida de la qual, realment, crec que serà, segurament..., seria, segurament –perdó–, si vostè l'accepta, senyora diputada, aquesta que li oferim.

Gràcies, senyor president, senyores diputades i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Acabat el debat, si la senyora Imma Mayol em demana la paraula, la té, per pronunciar-se sobre les peticions que ha rebut durant el debat.

La Sra. Mayol i Beltran

Gràcies, senyor president. Jo voldria, en primer lloc, agrair el suport dels grups parlamentaris a aquesta iniciativa. Jo coincideixo, com deia el senyor Camps ara, que és important que aquesta cambra hagi fet el debat; jo deia, acabava la meua intervenció dient que és simbòlicament important que el Parlament de Catalunya reflexioni sobre quelcom que està a la societat. El Parlament de Catalunya és una part d'aquesta societat, i, per tant, és fonamental que pugui debatre qüestions de fons que poden provocar canvis culturals.

A partir d'aquí, i tenint presents les consideracions fetes, és veritat que probablement ens trobem en la tessitura que abans de l'estiu el Congrés dels Diputats prengui un acord a l'entorn d'aquesta qüestió. Els he de dir que sempre queda l'ombra del dubte de què passarà, si això serà així o no serà així. En qualsevol cas, aquest Grup Parlamentari es reserva la possibilitat de, si el Congrés dels Diputats no pren un acord en el termini de sis mesos, tornar a presentar la proposta, i que el Parlament sigui qui agiliti la seva tramitació. Com que tenim aquest recurs, acceptem –perquè entenem el

que ha dit el senyor Camps– que és millor que no sigui una proposta subsidiària, entenem això, i, per tant, nosaltres retirariem la nostra proposta, amb el benentès que hi hauria, tal com anunciava el senyor Camps, una proposició no de llei conjunta, el començament de la qual jo els llegiré, perquè penso que en recull bé l'esperit; jo no tinc cap problema a afegir-hi alguna de les cauteles que plantejava el senyor Camps, però el que aprovarem en el Parlament a partir del debat d'avui és que: «Atesa la rellevància de la qüestió i les seves repercussions jurídiques i socials, els grups parlamentaris sotasignats presenten la següent Proposició no de llei: "El Parlament de Catalunya declara el seu capteniment favorable a les diverses iniciatives legislatives que s'estan tramitant en aquest moment en el Congrés dels Diputats, coincidents amb la pretensió de modificar l'actual marc legal que predetermina l'ordre dels cognoms de les persones, per tal que siguin els pares i les mares els qui el decideixin en el moment de la inscripció en el Registre Civil, per paliar la situació actual de la pèrdua del cognom de la línia materna i deixar la decisió al pare i la mare de l'ordre dels cognoms dels fills..."» Hi fem algunes consideracions que no cal llegir perquè ens hem d'acabar de posar d'acord. Jo ja estic d'acord amb la proposta feta.

Jo només voldria acabar, senyores i senyors diputats, amb una consideració que penso que ha anat sortint al llarg d'aquest debat, i que espontàniament em surt de comentar, i és que ja sé, ja sabem, el nostre Grup Parlamentari, que el fet de situar la decisió sobre l'ordre dels cognoms de la parella pot generar algun conflicte, però no hi ha hagut cap canvi social ni cap canvi cultural profund que no s'hagi produït del conflicte, de la relació, de l'entrebanc, de vegades, del diàleg posterior i de l'acord entre les persones, en aquest cas entre els homes i les dones.

I un element més és que, si una parella no és capaç de posar-se d'acord sobre l'ordre dels cognoms, diguin vostès si està massa en condicions de ser capaç d'educar una criatura quan hagi de prendre acords sobre les escoles, sobre la religió, sobre la vida. Per tant, jo faria confiança als homes i les dones d'aquest país, que segur que, de la mateixa manera que trien cada dia a l'entorn del nom de les seves criatures, a l'entorn de plantejaments que condicionen tota la seva vida, tindran la maduresa suficient de ser capaços de posar-se d'acord en l'ordre dels cognoms.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada.

Retirades les dues propostes de resolució, no procedeix, per tant, el tràmit de la votació d'aquestes.

Declaració institucional sobre la situació de les dones a l'Afganistan

Abans de donar entrada al tercer punt de l'ordre del dia, pel primer secretari de la Mesa es procedirà a llegir una declaració institucional, aprovada per la Mesa d'aquest Parlament, sobre la situació de les dones a l'Afganistan. Té la paraula el diputat senyor Raimon Escudé.

El secretari primer

Moltes gràcies, senyor president.

Manifest de solidaritat amb les dones de Kabul: «La Declaració universal de drets humans, que estableix solemnement el principi d'igualtat de drets per a homes i dones, celebra el seu cinquantè aniversari el 1998. Malgrat això, aquest principi és encara violat a diari. A l'Afganistan, i particularment a les àrees controlades actualment pels *talibans*, les dones i les nenes estan patint una important segregació imposada per la llei. Les dones no tenen dret a parlar en públic, no tenen accés a les mateixes cures mèdiques que els homes i no tenen dret a anar a treballar. Estan obligades a presentar-se cobertes en públic. Privades dels seus drets, les dones són invisibles, no tenen dret a una existència independent, ni capacitat d'elecció sobre com viure la seva vida. I encara més: les dones no tenen accés a l'ajuda humanitària sense discriminació, tot i que moltes depenen d'aquesta ajuda per a sobreviure. Això no és una qüestió religiosa, ni tampoc de tradicions culturals locals. Cridem l'atenció de totes les persones que

creuen en la llibertat d'elecció i en la igualtat entre homes i dones per actuar ara.

»Aquest *apartheid* per raó de gènere, que afecta dones i nenes, ha de cessar immediatament. Per aquesta raó fem una crida a tots els estats membres de les Nacions Unides, així com a totes les organitzacions internacionals, per a no reconèixer cap tipus de règim a l'Afganistan mentre sigui imposada al país la discriminació per raó de gènere, per fer tot el que estigui en les seves mans per assegurar que l'ajuda internacional humanitària sigui accessible a les dones afganeses sense cap tipus de discriminació, i per fer pressió directa i indirecta per tal d'assegurar que la Declaració sobre els drets humans sigui respectada a l'Afganistan, i assegurar que, particularment, els drets de les dones siguin protegits.»

El president

Moltes gràcies, senyor diputat.

Proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei de reforma de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, per suprimir la tipificació dels delictes contra el deure del compliment del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria (presa en consideració)

Entrem en el tercer punt de l'ordre del dia, és a dir, debat i votació de la presa en consideració de la proposta de resolució per la qual s'acorda de presentar a la Mesa del Congrés de Diputats la Proposició de llei de reforma de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, per suprimir la tipificació dels delictes contra el deure del compliment del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria. Presentada pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el diputat senyor Joan Ridao.

El Sr. Ridao i Martín

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, el 17 de febrer passat el Congrés dels Diputats va prendre en consideració una proposta conjunta del Grup Popular i de Convergència i Unió. Una proposta que en primer lloc pretenia la supressió de les penes de presó per als insumisos, una proposta que en un clar intent, per bé que insuficient, suposava rentar-se la cara i contrarestar també la mala imatge generada poques setmanes abans per aquests dos mateixos grups, quan es van oposar a una proposta que pretenia la despenalització total i absoluta presentada pel Grup d'Izquierda Unida. Una proposta que, en segon terme, preveu castigar encara ara amb penes entre quatre i sis anys d'inhabilitació la negativa a complir el servei militar i la prestació social. I no només això, sinó que, en tercer lloc, la reforma legal proposada pel Partit Popular i per Convergència i Unió no es limita a suavitzar els càstigs; hi introdueix un nou tipus delictiu, és a dir, criminalitza l'anomenada «objecció de conveniència», és a dir, la

dels joves que es declaren objectors i que, segons que diu literalment la proposta, «alleguin falsament motius de consciència».

Deixin-me dir que aquesta última qüestió per nosaltres constitueix un autèntic disbarat jurídic, perquè converteix en delinqüents els joves que es fan objectors, fins i tot si no es neguen a complir la prestació social. És una proposta que converteix en delictes autònoms pel qual es pot ja denunciar avui davant dels tribunals de justícia ordinari el que avui és simplement una circumstància agreujant en el Codi penal, i és també una proposta absurda, aberrant, que obligaria els buròcrates d'un ministeri, i, fins i tot, pitjor encara, els buròcrates d'un negociat de qualsevol ministeri, a explorar la consciència i a diagnosticar i a fer introspecció de les motivacions psicològiques de molts joves.

(El president s'absenta del Saló de Sessions i el vicepresident primer el substitueix en la direcció del debat.)

I diem tot això, i subratllem quina és i quina ha estat la proposta de PP i Convergència i Unió, perquè, com és obvi —com és obvi—, no és cert, com se'ns ha volgut presentar, que es tracti d'una proposta que es limita a reproduir l'actual tipificació del delictes d'insumissió rebaixant les penes, sinó que introdueix fins i tot un nou element de criminalització, no ja el de la insumissió, sinó fins i tot el de la pròpia objecció de consciència. I fins aquí, fins aquí la proposta.

Dit això, cal dir que nosaltres estem d'acord —anava a dir que ho aplaudim, però seria excessiu— amb la voluntat de professionalització de les dites «forces armades», i fins i tot estaríem disposats a reconèixer públicament que valorem positivament els treballs de la Ponència del Congrés sobre la reforma del marc del servei militar i de l'objecció de consciència. Aquests dos elements, per si sols, constitueixen un fet positiu, un fet positiu en la mesura que respon a la creixent sensibilitat social partidària de l'abolició del servei militar obligatori. I és positiu en la mesura que constitueix un reflex dels anhels pacifistes de la nostra societat, per tant, contrari a qualsevol interès desmesurat de convertir qualsevol ciutadà, qualsevol jove en soldat professional, com demostra la campanya de proselitisme del ministre Serra per col·legis, escoles i universitats; reflex també dels anhels de moltes persones que, per raons ideològiques, filosòfiques, polítiques, fins i tot —i dic «polítiques» i «nacionals», perquè, com posa en relleu la consciència de molts catalans, de pertànyer a una realitat nacional distinta, i als quals, per descomptat, se'ls fa estrany el deure de col·laborar amb la «defensa nacional» —nacional espanyola, això sí. Debat i modificació que també ens sembla positiu, perquè constitueix un reflex d'una societat que ha donat mesures i mostres sobreres de solidaritat i de rebuig als conflictes bèl·lics, com el de Bòsnia, i de rebuig a una societat militaritzada, per exemple, en el referèndum de l'any 86 sobre l'OTAN. Reflex, en definitiva, també, d'un sistema de valors totalment contrari als que fins ara han imperat tradicionalment en el servei militar —l'autoritarisme, l'obediència cega, fins i tot el masclisme— i que, per tant, el converteixen en una herència no reciclada del franquisme.

Ara bé, com diem, i estem disposats a reconèixer que és positiva, aquesta reforma, perquè en part –i diem i subratllem «en part»– és tributària d'aquest sentiment general, però no ens enganyem, i volem deixar explícit i palès que respon a una certa intel·ligència a l'hora de fer el plantejament, fins i tot a una certa intel·ligència en la seva intencionalitat política: respon, en bona part, aquesta necessitat de reformar el servei militar i l'objecció, al fet que l'amenaça més seriosa, avui, per a tot el model –i, per tant, també de la lògica militarista–, avui en dia no ve ja ni de l'objecció ni tan sols de la insubmissió, sinó que ve del nombre de joves a tot l'Estat que han de fer la mili durant els pròxims cinc anys, que són gairebé dos milions de joves, i les necessitats de les dites forces armades, que es xifren únicament en 329.111 reclutes. Per tant, només un de cada sis joves que han de fer la mili fins al 2002 estarien en disposició tècnica de poder-ho fer. L'any 2002, l'any 2002, si continua la situació com ara –per tant, insostenible–, és evident que, fins i tot en el cas que tots els joves que avui estan en disposició de fer la mili decidissin de fer-ho, això provocaria un col·lapse descomunal, i això és obvi que ho sap també el Govern del Partit Popular i els seus socis i aliats parlamentaris.

Per tant, en el pitjor dels casos, el servei militar, que es justifica històricament –o que el justifiquen alguns històricament– per raons de caràcter universal i igualitari, o igualador, perdrà, òbviament, per aquestes raons que he citat, la seva legitimació a partir de l'any 1999, quan siguin més els excedents que els cridats a fer la mili. I, per tant, caldrà tornar a convocar periòdicament sortejos –sortejos, suposo, no tan polèmics com el del darrer mes de novembre–, molts sortejos dels quals esperem que al ministre Serra se li aparegui ja no tant la verge..., en aquest cas esperem que se li aparegui el mateix Pitàgores.

De manera que, dit això, pensem que l'interval de temps fins al 2002, o fins al 2003, i la transitorietat d'aquest procés, genera una incertesa, una inquietud, una confusió social que cal que siguin considerades, cal que siguin tingudes en compte, com ho demostra la gran quantitat de joves que ara ja no s'incorporen a fer el servei militar ni la prestació social. Són joves que, recordem-ho, vénen a sumar-se als més de 15.000 insubmisos actuals, als més de 3.000 que es veuen immersos en processos judicials, als més de 200 empresonats, fins i tot, en aquests moments. Una situació, per tant, transitòria, que reclama, senyories, una solució definitiva, no una solució provisional.

Una solució definitiva com, per cert, la que va reclamar aquest mateix Parlament en una resolució que jo vull recordar, que és la Resolució 426/V, de no fa gaire temps, del 23 d'octubre passat, una resolució que va ser impulsada pel conjunt d'organitzacions polítiques juvenils de Catalunya i que va comptar amb el recolzament i amb el suport de tots els grups de la cambra, excepte el Grup Popular: una resolució que posa en definitiva ben clar, i deixa establert, que aquest Parlament de Catalunya postula directament, directament i obertament, la despenalització total i absoluta de la insubmissió. El primer punt d'aquesta Resolució diu clarament que aquest Parlament traslladarà al Govern de

l'Estat la necessitat de suprimir els articles 527, 528 i 604 del Codi penal; per tant, és una resolució que en part, malauradament, contradiu el capteniment d'un dels grups que hi va donar suport, Convergència i Unió, quan a Madrid, ho repeteixo, fa poques setmanes, conjuntament amb el Partit Popular, van donar suport a una proposició de llei que despenalitzava parcialment la insubmissió –i esperem, en aquest cas i en aquest punt, que segurament el portaveu de Convergència i Unió doni les explicacions oportunes.

I és que, a manca també d'una solució definitiva, ho repeteixo, global –no parcial– i realista, és evident que no li ha calgut, al Partit Popular, una altra opció, una altra alternativa com la que ha engegat fa pocs dies. Segurament els senyors diputats i les senyores diputades recordaran que el Consell de Ministres va aprovar catorze indults, per a alguns insubmisos. Els indults que va aprovar el Consell de Ministres del Partit Popular, és evident que responen, en primer lloc, a la necessitat d'aquest partit d'oferir la seva cara més amable i reciclar-se, per tant, davant de bona part de l'opinió pública, de la ciutadania, després que –ho repeteixo– els seus vots, amb els de Convergència i Unió, haguessin impedit la despenalització total, i constitueix, això sí –encara que s'apliqui de manera automàtica, generalitzada, en forma d'amnistia, fins i tot, encoberta–, constitueix una solució parcial, una solució incompleta, i fins i tot una solució incongruent amb l'horitzó de plena professionalització de les forces armades; una solució que ens sembla que és irracional, irracional en el nostre context històric, social i polític, sobretot pel que fa al ple respecte a la llibertat i la dignitat de la persona. I és, finalment, una solució, si vostès ho volen, també, incompatible amb l'única solució possible, que és avui per avui la despenalització total i l'avançament de la implantació d'un nou model professional d'exèrcit, per les raons tècniques, estructurals i organitzatives que abans he citat.

La proposta que avui els presentem pretén donar, per contra, una solució coherent, perquè ens sembla que el manteniment, encara, d'un règim sancionador està pensat..., es basa en la preservació d'un model d'exèrcit format per contingents humans d'adscripció obligatòria, diferent precisament al que es vol aspirar o es vol anar. Una proposta que pretén suprimir –i no suavitzar, no matisar: suprimir– les dures penes d'inhabilitació que porta avui molts joves a l'autèntica mort civil, tenint en compte que les penes d'inhabilitació es configuren com l'impediment per exercir qualsevol càrrec o ocupació pública i, per tant, limitant les legítimes aspiracions de molts joves a accedir al món del treball, i fins i tot, sobretot, perquè constitueixen un autèntic fre a l'exercici d'un dret fonamental, per exemple, com el de l'educació, quan es priva els joves d'accedir a una beca per als seus estudis. Però, sobretot, sobretot, perquè no s'entén, senyories –i vull cridar la seva atenció en un aspecte molt particular–, no s'entén, per exemple, que les penes d'inhabilitació per als insubmisos siguin avui, en el Codi penal, i tal com avui es proposa també pel Partit Popular i Convergència i Unió, siguin avui més..., o estiguin més ben tractades, més ben pagades que l'autèntica «xoriçada», és a dir, que la corrupció administrativa i que els delictes socioeconòmics –tres exem-

ples: avui, el tràfic d'influències, la malversació de cabals públics, la prevaricació del jutge, el delictes contra la hisenda pública, els delictes contra el medi ambient, els delictes contra el patrimoni, tenen penes d'inhabilitació previstes inferiors a la dels insubmisos.

Finalment, es tracta d'una proposta, senyories, basada, ja no en raons d'oportunitat, si vostès volen, política o social, sinó basada estrictament, fins i tot, en la raó jurídica, des d'una perspectiva, des d'un criteri, de política criminal. Perquè quina finalitat, senyories, pot tenir una pena d'inhabilitació en un delictes que, per definició, és irrepetible? La finalitat no pot ser resocialitzar: no resocialitza ningú, una pena d'inhabilitació, perquè no es pot tornar a complir el servei militar o la prestació social. La pena, per tant, esdevé un càstig. O és això, precisament, el que el Partit Popular i Convergència i Unió pretenen, o busquen, un càstig contra les «conductes asocials»? —«conductes asocials», per cert, en feliç i original expressió del portaveu del Grup Parlamentari Català al Congrés. Com es pot parlar de «conductes asocials» aplicades a uns joves insubmisos que estan plenament integrats socialment, que amb la seva conducta es mostren plenament coherents amb un model en transició, qüestionat socialment, a punt de fer autèntica fallida? Si de cas, l'únic que és asocial és la pena d'inhabilitació, impregnada d'un component dessocialitzador.

En termes penals, per tant —i amb això acabo, senyories—, el sacrifici per la llibertat individual, per la llibertat de les persones, subjacent en la subsistència de les penes greus, severes, d'inhabilitació, no guarda l'exigible proporció respecte a l'entitat del bé jurídic protegit ni amb la gravetat objectiva de la lesió efectiva que produeix aquesta conducta. Resulta, doncs, inadmissible recórrer al dret penal per imposar les escorrialles d'un model en extinció i que, fins i tot, lluny de motivar racionalment els joves a complir...

El vicepresident primer

Se li ha acabat el temps, eh?

El Sr. Ridao i Martín

Acabo.

...a complir uns suposats o determinats deures, els força, sota l'amenaça de penes trencadores, al que ens recorda més aviat temps pretèrits i ens remunta a un sistema penal de tall autoritari, inconcebible avui en dia.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El vicepresident primer

Gràcies, senyor Ridao. Hi ha algun torn en contra? (Pausa.) No essent així, ara correspon la intervenció dels grups: pel Grup Mixt, té la paraula l'illustre diputat senyor Benet Tugues.

El Sr. Tugues i Boliart

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, per ser justos, és cert que, poc a poc —degut

fonamentalment a la pressió social que sobre el tema es va exercint—, s'han anat ponderant en la nostra legislació penal tant les penes de presó com, també, les penes d'inhabilitació. De tota manera, es continua elevant, per dir-ho d'alguna manera, els insubmisos a la categoria de delinqüents. I, com es deia ara, uns delinqüents una mica atípics. Són aquells delinqüents de delictes únics: no podran cometre mai més el delictes pel qual vénen acusats.

De tota manera, quan es parla d'insubmissió, d'objecció de consciència, hi ha sempre el perill de fer un debat molt genèric, amb molta filosofia edulcorada..., i és cert que, tant el pacifisme com l'antimilitarisme dóna per fer vibrants discursos, que són molt difícils de rebatre sobre el paper, perquè el paper, entre altres coses, ho aguanta tot, i perquè aquests discursos sempre queden bé. De tota manera, vull recordar que fa no massa anys que tothom, pràcticament, reclamava que algun exèrcit —i «algun exèrcit» vol dir avions de combat, i tancs, i soldats de carn i ossos, amb noms i cognoms, i famílies, doncs— aturés els serbis de Karadzic, que estaven massacrant la població sèrbia, sense consideracions de gènere o d'edat. I veurem com evolucionen les coses a Kosovo, però poden evolucionar de tal manera que potser algú haurà de demanar que algú —i «algú» vol dir algun exèrcit, amb tancs, avions i soldats— pari els peus també a Milosevic per fer el mateix que feia en el seu dia Karadzic.

Per tant, filosofia general a banda, valorant —i sempre d'una manera rotunda i contundent— que la pau és un bé en ella mateixa, i que probablement haurem de modular els exèrcits en el futur —que continuaran existint, i jo espero que siguin de caràcter supranacional, més per preservar paus que per preparar guerres—, el que hem de valorar en aquests moments, i davant la proposta que se'ns fa, és a veure si determinats articles del Codi penal tenen alguna fonamentació en l'actual trànsit d'un exèrcit de lleua cap a un exèrcit professional. I en aquest sentit cal valorar algunes coses.

Per exemple, el reclutament obligatori té cinc anys de vida i, per tant, la tipificació penal del delictes d'insubmissió i de la negació a fer la prestació social substitutòria té també data de caducitat.

En segon lloc, ens trobem que, malgrat que les objeccions de consciència han augmentat progressivament d'una manera molt considerable, ens trobem que sobren soldats, que a l'exèrcit espanyol, amb les previsions que ha fet, amb la reestructuració que ha fet, li sobren soldats. I malgrat això, malgrat trobar-nos davant d'un delictes amb data de caducitat, malgrat que sobren soldats per tots cantons, resulta que es manté la tipificació, les condemnes per als que es neguen a fer el servei militar i per als que es neguen a fer la prestació social substitutòria, que es planteja més que com una alternativa d'oferir un servei civil, com una opció o amb voluntat dissuasòria perquè no hi hagi desbandada general ni quedi en evidència l'escàs entusiasme patriota dels súbdits.

Per tant, amb aquestes consideracions, em sembla que es pot arribar fàcilment a la conclusió que la insubmissió i la negativa a fer la PSS no es fa en funció de

l'alarma social que això crea, sinó que es tipifica en funció de criteris estrictament ideològics. I cal reconèixer i cal considerar que a l'Estat espanyol l'exèrcit ha funcionat, i encara continua funcionant, bàsicament amb elements ideològics, més amb elements ideològics que altra cosa, i no només pel paper que durant els quaranta anys de dictadura va jugar l'exèrcit: per què, si no, l'educació prioritàriament castrense i militar que va rebre l'actual cap d'Estat?, per què, si no, la prioritització de l'educació castrense i militar que ha rebut el que previsiblement serà el futur cap d'Estat? I sense considerar o sense entrar en consideració dels valors que s'inculquen als joves, que sintetitzen d'una manera molt contundent en el: «Se sienten, coño!», del senyor Tejero; el *coño* és un element absolutament sistemàtic a l'exèrcit, el *se sienten*, *se levanten*, el *deprisa o despacio*, però és una qüestió estricta d'*ordeno y mando*, d'obediència cega, de submissió acrítica, de masclisme, de menyspreu a la intel·ligència i, sobretot, i per damunt de tot, de lliçons ideològiques.

Avui en dia encara l'article 8 de la Constitució continua donant a l'exèrcit espanyol una funció de garant de la integritat territorial, i això no només queda reflectit al text constitucional, aquestes són les classes teòriques de l'exèrcit avui, encara: la integritat territorial, per tant, la funció estrictament ideològica.

Per tant, si volen utilitzar l'exèrcit com a element ideològic, si volen penalitzar la insubmissió i la negativa a fer la PPS com a element ideològic, des d'un punt de vista ideològic, es pot combatre, per tant, alguns hem de combatre que es continuïn tipificant aquestes conductes. I des d'un punt de vista ideològic no només es justifica avui a Catalunya la despenalització d'aquestes conductes, sinó que el que es justifica és tot el contrari: la condemna avui per als joves catalans és fer la mili i, per tant, nosaltres no volem que els catalans rebin aquesta condemna, raó per la qual votarem favorablement la proposta que se'ns ha presentat.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats, senyor president.

El vicepresident primer

Gràcies, senyor Tugues. Correspon ara la intervenció del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds: la farà el senyor Roc Fuentes. Té la paraula.

El Sr. Fuentes i Navarro

Gràcies, senyor president. Senyores diputades i senyors diputats, he de començar assenyalant que el nostre Grup Parlamentari, Iniciativa per Catalunya - Els Verds, donarà el ple suport a la proposta suara defensada brillantment –com és habitual en el seu cas– pel diputat senyor Ridao, i li donarem ple suport perquè coincidim plenament no solament en el text de la Proposició que ha formulat, sinó també en tots aquells aspectes filosòfics, polítics, socials que ell ha expressat.

I aquesta coincidència amb aquests objectius, amb aquests propòsits no és d'ara. Ell n'ha fet una referència, però jo vull insistir-hi, jo vull insistir-hi perquè moltes vegades amb aquestes situacions es produeixen canvis, que si són en positiu benvinguts siguin, però, en

qualsevol cas, els que hem mantingut una posició, des del nostre punt de vista, coherent i, en tot cas, significativament idèntica en el transcurs del temps és bo, jo crec, que també ho expressem, sobretot per situar-nos adequadament.

Nosaltres hem defensat ja des de fa molt temps el caràcter inadequat de la regulació de l'objecció de consciència i la prestació social substitutòria. La prestació social substitutòria ha estat un element de càstig. Tal com estava concebuda era en molts casos una espasa sobre els objectors, que podien passar anys i anys i un bon dia els cridaven a fer la prestació social, quan això els impossibilitava d'accedir adequadament a llocs de treball, això els creava problemes molt importants en el desenvolupament de la seva vida social, de la seva vida laboral i, fins i tot, en molts casos, de la seva vida familiar. Per tant, aquesta és una qüestió que s'havia de modificar perquè estava en desacord amb la Constitució. I jo crec que, amb independència de les valoracions globals, generals o concretes que puguem fer de molts àmbits de la Constitució, el cert és que el marc constitucional nostre, el marc en què ens movem és un marc que pretén ser d'estat social i democràtic de dret, un marc de llibertat, un marc –com diu l'article 16– de respecte a la llibertat ideològica, de respecte a la dignitat de la persona i que a l'hora d'establir, en l'article 30, l'objecció de consciència i la possibilitat de la prestació social substitutòria ho fa –hi insisteixo– amb molt respecte i dins d'aquest marc i d'aquest context.

Si tot això ja era així en el passat, en el moment que es van imposar, per raons diverses, evidentment, no totes les mateixes, però es va imposar la concepció d'un exèrcit professional, però alhora que ha de ser un exèrcit que respongui als imperatius constitucionals de respecte, de llibertat i de dignitat, aleshores és quan ja resulta absolutament inacceptable, absolutament inconcebible que en el Codi penal es continuïn castigant les conductes d'insubmissió, és a dir, de no-prestació del servei militar, però també les conductes derivades de l'objecció de consciència, la no-prestació de la social substitutòria.

Avui, com deia el senyor Ridao, com s'ha dit abans, en el Congrés dels Diputats hi ha en tràmit una proposta presentada pel Grup Popular i pel Grup de Convergència i Unió. He de dir que el nostre Grup, Iniciativa per Catalunya - Els Verds, va presentar en el Congrés dels Diputats una proposta idèntica a la que avui debatem, és a dir, una proposta que pretén, ni més ni menys, eliminar aquesta penalització completa, la dels articles 527, 528 i 604 del Codi penal. Malauradament, aquesta Proposició nostra fou rebutjada, com deia, el dia 17 de febrer en el Congrés dels Diputats, però nosaltres pensem que el Parlament de Catalunya s'ha de pronunciar, que el Parlament de Catalunya ha d'aprovar aquesta proposta que es presenta avui per dos motius. Primer, principal i fonamental, perquè és inconcebible, trenca els principis establerts en el dret penal de qualsevol règim democràtic, però concretament en el Codi penal que es va aprovar a l'Estat espanyol l'any 95, trenca –com dic– amb els principis bàsics del *ius puniendi*, amb el principi d'intervenció mínima, amb el principi d'*ultima ratio*, amb el principi d'últim element, d'últi-

ma solució, d'últim recurs, i amb el principi del caràcter subsidiari. És absolutament inconcebible que es faci una interpretació absolutament perversa del que ha de ser el dret penal i precisament per buscar una sortida que no s'ha estat capaç de trobar pels mitjans adequats s'utilitzi aquesta via, que —hi insisteixo— en qualsevol cas ha de tenir aquest caràcter excepcional.

Per tant, si nosaltres hem de ser conseqüents amb el que marca la Constitució, efectivament, això ho hem de despenalitzar completament, i no ens serveix, i no és suficient que se'ns digui: «Home, s'avança, perquè la presó es substituirà per la inhabilitació, per la mort civil». S'ha d'arribar a la despenalització completa i absoluta, a més a més, seguint el mandat del Parlament de Catalunya, perquè el Parlament de Catalunya —encara que, malauradament, en els últims dies ja estem acostumats que propostes que s'aproven una setmana es rebutgin després a la setmana següent mitjançant alguna maniobra política entre els dos grups que es reparteixen la influència i el Govern a l'Estat espanyol i a Catalunya, Convergència i Unió i el Partit Popular—, però hi ha, com s'ha dit molt bé també, una resolució del Parlament de Catalunya que expressa la seva voluntat que es despenalitzi completament la insubmissió i els anomenats delictes relacionats amb la prestació social substitutòria.

Per tot això, penso que, amb independència del que s'està tramitant al Congrés dels Diputats, sobretot amb independència, perquè en els termes amb què s'està tramitant no hi estem d'acord, perquè no coincideix amb la voluntat que ha expressat aquest Parlament, nosaltres pensem que és absolutament oportú que aprovem aquesta Proposta de resolució i, per descomptat, tindrà —com he dit—, senyores diputades, senyors diputats, els vots favorables d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds.

Moltes gràcies.

El vicepresident primer

Moltes gràcies, senyor Roc Fuentes. Ara correspon la intervenció del senyor Daniel Sirera, en representació del Grup Popular. Té la paraula.

El Sr. Sirera i Bellés

Moltes gràcies, senyor president. Senyor president, senyores i senyors diputats, la Proposta de resolució que ha estat defensada pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, en què es demana la presentació a la Mesa del Congrés dels Diputats d'una proposició de llei de reforma del Codi penal per suprimir o eliminar la tipificació dels delictes contra el deure del compliment del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria, no comptarà amb el suport del Grup Parlamentari Popular.

És cert que el Govern del Partit Popular ha manifestat la seva voluntat d'anar cap a la professionalització de l'exèrcit i també és cert que existeix —com el mateix diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya ha assenyalat— una Comissió Mixta Congrés - Senat encarregada d'estudiar les iniciatives que cal adoptar per supri-

mir l'actual servei militar obligatori en el termini aproximat de cinc anys.

Però, senyor Ridao, el Partit Popular amb aquesta proposta no ha tractat de rentar-se la cara, el Partit Popular, conjuntament amb Convergència i Unió i Coalició Canària, el que ha fet és tractar de donar resposta a un problema que vostè ha plantejat molt bé i que la societat espanyola en el seu conjunt té, sobretot els joves.

Jo entenc que aquest diputat creu que el seu Grup hauria pogut fer totes aquestes aportacions que avui l'illustre diputat senyor Ridao ha fet en aquest Parlament a aquesta Comissió Mixta. Jo lamento profundament, senyor Ridao, que el seu Grup no pugui fer aquestes aportacions, que crec que haurien estat molt adequades, però, miri, senyor Ridao, l'incompliment d'un deure legal sempre —i reitero «sempre»— ha de comportar una actuació per part de l'Estat.

La insubmissió és un clar exemple de desobediència civil, és un acte insolidari que trenca el més elemental principi d'igualtat reconegut pel nostre ordenament jurídic, ja que mentre molts joves realitzen cada any el servei militar o realitzen també una tasca social mitjançant la prestació social substitutòria, d'altres actuen al marge de la Constitució i de l'ordenament jurídic emanat sobiranament del poble espanyol. Per això dir que és absurd o que no té sentit continuar castigant una actuació o uns fets que d'aquí a pocs anys deixaran de ser considerats com a delictes no té gaire sentit ni massa pes jurídic, i m'estranya, i m'estranya venint precisament de vostè.

Com ja s'ha fet esment, el propassat dia 17 de febrer el Congrés dels Diputats va aprovar la presa en consideració d'una proposició de llei orgànica, presentada conjuntament pels grups parlamentaris Popular, de Convergència i Unió i Coalició Canària, amb la qual es pretén modificar alguns aspectes del règim sancionador aplicable als anomenats «delictes d'insubmissió».

Crec que a ningú se li escapa, tampoc al Grup proponent, que el Govern del Partit Popular ha apostat per modificar el model actual de les forces armades i que en aquests moments ens trobem al bell mig del trànsit cap a la plena professionalització de l'exèrcit. Ara bé, tot i que ens trobem en aquest període transitori, els deures de compliment del servei militar obligatori i, en el seu cas, de realitzar la prestació social substitutòria com a garantia per protegir les nostres necessitats de defensa continuen plenament vigents. O és que l'incompliment d'un deure legal, senyor Ridao, no ha de comportar un retret per part de l'estat de dret, que exigeix respecte a la llei i al principi de legalitat? Si es justifiquen o si justifiquem i emparem les conviccions dels insubmisos que es neguen avui dia a realitzar el servei militar i la prestació social substitutòria, deixant-los sense cap mena de sanció, el dia de demà, quan l'obligació de defensa —reconeguda en la Constitució— deixi de ser una obligació personal per convertir-se en una obligació econòmica, per contribuir al manteniment del nou model basat en soldats professionals, vostè tornarà a aquesta tribuna a plantejar que la negativa de l'insubmís a pagar els seus impostos, a contribuir econòmicament al sosteniment del nou mo-

del de forces armades, no ha de ser castigada pel nostre ordenament jurídic? Crec que aquest argument manifesta clarament quin és el posicionament del nostre Grup.

Senyores diputades, senyors diputats, després de catorze anys de govern socialista, que han servit per mantenir més de noranta joves d'arreu de l'Estat tancats a les presons per raó de consciència, crec que és un bon moment per celebrar que molt aviat s'eliminaran les penes privatives de llibertat i les multes, que es rebairan a la meitat les inhabilitacions, deixant de ser considerades «absolutes» per «especials», i s'establirà un règim molt taxat pel que fa a la retroactivitat.

El Govern del Partit Popular, amb el suport parlamentari de Convergència i Unió, ha conjugat de manera intel·ligent l'eliminació de les penes privatives de llibertat pels delictes d'insubmissió, amb la tutela i la protecció de les necessitats de defensa de l'Estat en aquest període transitori, mantenint alhora el delictes d'insubmissió i aplicant penes limitadores dels drets, però no de la llibertat, per a aquells que rebutgen fer el servei militar.

Per tot això, perquè el nostre Grup vol de veritat que l'Estat espanyol disposi molt aviat d'un exèrcit professional, el nostre Grup votarà en contra d'aquesta Proposició.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats; moltes gràcies, senyor president.

El vicepresident primer

Gràcies, senyor Sirera. És el torn, ara, del Grup Socialista. Té la paraula l'illustre diputat senyor Manuel Bustos.

El Sr. Bustos i Garrido

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, aquest tema és un tema que de tant en tant surt. Al nostre Grup li agradaria molt que es tractés d'una manera gairebé definitiva. Per què? Perquè el temps passa, i, com ha dit l'anterior orador..., que, sempre, escoltar-lo, per a alguns, és una provocació, perquè sempre tenim la culpa, els socialistes, de tot; però després donaré resposta a la seva reflexió. Per tant, nosaltres voldríem que avui aquest tema no fos tractat..., tema que de tant en tant anem a la Comissió, de tant en tant surt en aquest Ple, sinó que li donem la seriositat que té per nosaltres, també.

L'anunci, efectivament, del Govern de l'Estat que el servei militar obligatori deixarà d'existir, perquè la seva voluntat –i jo crec que de tothom, en aquest moment– que sigui un exèrcit professional, ha provocat algunes coses; entre d'altres, que hi ha hagut un canvi: hi havia una posició fa uns anys, un model d'exèrcit determinat, que era el servei militar obligatori, perquè així ho entenien els governants d'aleshores, i, per tant, l'interès, la previsió del Govern del Partit Popular és canviar-lo per un altre model. Això provoca en la societat que en aquest moment, en la societat, tothom veu sense escàndol, sense preocupació, que gent jove no vulgui fer la mili, per raons d'objecció, per raons de llibertat indivi-

dual, d'insubmissió; és normal. Tan normal que d'aquí a uns anys això no serà obligació; per tant, la societat no està escandalitzada perquè hi hagi gent jove que, en funció d'aquestes llibertats i d'aquesta raó de consciència, no vulgui «complir amb aquesta Llei», que vostè ha dit. Comparar la Llei del servei militar amb el deure d'un ciutadà a pagar els impostos són coses almenys agosarades per la seva part.

Bé, també la societat està perplexa: com és possible que els representants públics de Catalunya a Madrid parlem, parlem, parlem, i mentrestant hi ha gent, joves, que estan a la presó? No s'entén. Com tampoc entén, com tampoc entén que no hi donem una solució definitiva. S'ha modificat el Codi penal, és cert. En l'exposició de motius –jo li ho comentava al senyor Ridao–, hi ha el punt tercer de la seva exposició que pot interpretar-se que aquesta proposició, que aquesta Resolució que es va aprovar el 17 de febrer al Congrés dels Diputats despenalitzava en part el no-compliment del deure del servei militar obligatori. No és cert; vostè ho ha dit després: ho penalitza. I més encara: hi havia aspectes que no estaven penalitzats abans i que ara sí. Per tant, no s'ha tret del Codi penal el dret a la insubmissió o el dret a l'objecció de consciència, o les penes que, per no complir aquest deure, tindran.

Per tant, nosaltres, des del Grup Socialista, donem el «sí» a aquesta Proposició no de llei. I també, i permeti (*adreçant-se al Sr. Sirera i Bellés*), en nom d'Esquerra Republicana –si el senyor Ridao ho té a bé–, dir-li que s'ha equivocat vostè –al representant del Partit Popular–: Esquerra Republicana té, tenia representació al Congrés dels Diputats, i hi tenia veu, perquè així ho van decidir els ciutadans de Catalunya; circumstàncies polítiques –en les quals nosaltres no entrarem, perquè respectem els processos interns– avui li impedeixen portar la seva opinió, avui li impedeixen portar la seva reflexió al Congrés dels Diputats; però en tenien. En democràcia, s'ha de respectar. I no val dir-li que «vostès no tenen...», sinó: «amb el nostre suport, vostès en tindran, senyor Ridao, en nom del Grup d'Esquerra Republicana». (*Veus de «Molt bé! Molt bé!»*.) Moltes gràcies.

En tot cas, deixi'm que li digui que és cert que hi ha un tema que és delicat, que és complex de resoldre, que és mentre arribem que això sigui llei. Hem de regular-ho. (*Remor de veus.*) Nosaltres demanem a la seva consciència, a la consciència dels que tenen avui la responsabilitat de govern i a la consciència dels que tenen la responsabilitat de donar suport al Govern i que respectem, perquè hem de trobar les solucions més adients per a aquesta societat, per avui, per demà, i també, si és possible, per a la gent que, avui per avui, es troba a la presó, sense llibertat.

Nosaltres hem presentat, el 20 de febrer –tres dies més tard d'aquesta Resolució de què vostè feia esment–, al Congrés dels Diputats, una proposició no de llei en la qual instem que el Govern faci les mesures per, també, donar sortida a aquest problema que afecta noranta joves que avui es troben a la presó.

(*El president es reincorpora al seu lloc.*)

Per tant, per tot el que he manifestat: per raons de consciència; per raons, també, legítimes, que això ha canviat, que vostès tenen la voluntat que sigui un exèrcit professional i que nosaltres, els socialistes, hi donem suport, perquè els temps canvien; també per raó de modernitat, perquè ningú entén des de la societat que, avui per avui, es mantinguin aquestes penes que vostès han canviat, han rebaixat en algun cas, però que es manté a nivell d'aplicar penes a la gent que per raons de consciència o de llibertat individual no volen complir aquest, que avui encara ho és, deure. Però, amb la previsió que això tindrà una fi –alguns diuen que l'any 2003; potser la pressió social i política fa avançar, fa un avançament d'aquesta data–, jo crec que no podem triar més temps a donar una sortida amb consciència per a aquest tema que de tant en tant surt i que nosaltres voldríem donar per acabat al més aviat possible.

Moltes gràcies, senyors diputats, senyores diputades, senyor president.

El president

Moltes gràcies. (*El Sr. Sirera i Bellés demana per parlar.*) Em demana la paraula? (*Pausa.*) Sí?

El Sr. Sirera i Bellés

Per una contradicció amb el diputat que acaba d'intervenir. Únicament per recordar-li, senyor Bustos, que l'any 95 el seu Grup, el seu Partit va tindre l'oportunitat de despenalitzar la insubmissió, i el que va fer és mantenir-la en l'anomenat «Codi penal de la democràcia».

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Pel Grup de Convergència i Unió, té la paraula el diputat senyor Rull. (*Veus de fons.*) Perdó? (*Pausa.*) Permeti'm un moment. Senyor Bustos, em demana la paraula?

El Sr. Bustos i Garrido

Sí, per contradiccions, perquè no sé a quina contradicció m'ha donat resposta el representant del Partit Popular. En tot cas, em parlava de l'any...? (*Pausa.*) 95. I estem a l'any...? (*Pausa.*) 98.

Moltes gràcies, senyor president. (*Remor de veus.*)

El president

Senyor Rull, té la paraula.

(*Pausa. Persisteix la remor de veus.*)

El Sr. Rull i Andreu

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, aquest debat, el debat sobre la regulació de la insubmissió, no és un debat innovador, malauradament, i serà un debat que s'acabarà l'any 2001-2002.

Aquest debat no és innovador a aquest Parlament ni a les Corts Generals de l'Estat. De fet –i vostès ho han recordat, els diputats que m'han precedit en l'ús de la

paraula–, aquest mateix Parlament va aprovar una resolució, una resolució al voltant de la regulació de la insubmissió, que era un primer pas evident cap a la resolució definitiva d'un conflicte, i d'un conflicte que afecta gent, que afecta persones i, sobretot, sobre el qual no es pot frivoltzar, no es pot fer demagògia.

Jo he tingut una mica la sensació que en intervencions anteriors s'ha volgut generar una confusió. No és l'estil de Convergència i d'Unió apuntar-se cap medalla, però en aquest cas ens sembla que hem de ser capaços de donar resposta a aquesta confusió.

Senyor Bustos, vostè ha dit que la societat actualment no s'escandalitza per la despenalització de la insubmissió, no s'escandalitza davant l'actitud d'un grup de gent jove que fa una opció personal i opten per la insubmissió. S'escandalitzaven vostès l'any 1995 quan, en la discussió del Codi penal, van establir penes de presó –penes de presó– per als insubmisos al servei militar i a la prestació social substitutòria? Nosaltres, ni ens n'escandalitzàvem aleshores, ni tampoc no ens n'escandalitzem ara.

Anem a contextualitzar. Aquest debat ha pres dimensions diferents, en la mesura que Convergència i Unió, en l'últim programa electoral, com ho havia fet en el programa electoral del 93, i com ho havia fet en el programa electoral del 89, a les eleccions a Corts Generals de l'Estat, havíem posat com a punt la professionalització de les forces armades a l'Estat espanyol. I en aquest moment és un fet assumit absolutament per tothom, assumit pel Partit Popular, assumit fins i tot per vostès –que, quan en van tenir la possibilitat, s'hi van negar sistemàticament–, que l'any 2001, a molt tardar l'any 2002, desapareixerà el servei militar obligatori, desapareixerà la prestació social substitutòria i, evidentment, desapareixerà qualsevol regulació de la insubmissió. Tinguem-ho absolutament clar: la mili desapareixerà per una proposta electoral de Convergència i Unió.

I, mentrestant, anem a establir un sistema transitori, anem a regular què passa fins que no desapareix el servei militar. I en aquest sentit –hi estic d'acord– hi ha incertesa, anem a resoldre aquesta incertesa, mirem d'administrar de forma intel·ligent aquest règim transitori.

I en aquest sentit dues iniciatives del Grup de Convergència i Unió a Madrid: una nova llei d'objecció de consciència i prestació social que dignifiqui el dret a l'objecció de consciència d'ara fins al 2001, equiparant la durada de la prestació social a nou mesos, fixant un període de disponibilitat que ens aconsegueixi superar la discriminació d'espera, fins a quatre i cinc anys, que molts objectors en aquests moments pateixen, i una gestió més important per part de les comunitats autònomes i, en aquest cas, de la Generalitat de Catalunya, i també una regulació de la insubmissió.

Vostès també plantegen que la insubmissió sigui regulada –vostès també ho plantegen. I en aquest sentit hem optat per la via de la teoria del mal menor o del conflicte d'interessos. Existeix un bé que nosaltres considerem que és essencial, que és que la mili desaparegui l'any 2001, i per fer-ho hem d'administrar aquest sistema transitori, i malauradament, encara avui, hem d'incor-

porar sancions d'inhabilitació per als insumisos, com vostès, senyor Bustos, també ho fan en el Parlament espanyol.

El senyor Ridao diu: «home, és que en aquests moments, és clar, estan sobrant contingents.» Per què estan sobrant contingents? Home, perquè queda molt clar que les forces armades de l'Estat espanyol es professionalitzen l'any 2001. És a dir, si no hi hagués aquesta opció clara del Govern del Partit Popular, no sobrarien contingents, continuaria existint el mateix model, el FAS 2000, que va fixar el Govern socialista, que establia un sistema mixt de lleva, per una banda, i de professionalització.

La iniciativa de Convergència i Unió, el Partit Popular i Coalició Canària, amb una triple línia: suprimir les penes de presó..., i nosaltres, l'any 1995, vam demanar exactament el mateix: suprimir les penes de presó, no només per als insumisos a la prestació, sinó també –que era absolutament incongruent– per als insumisos al servei militar obligatori.

Desapareixen les penes de multa, que esdevenien un autèntic element discriminador, desapareixen, i hi ha una rebaixa substancial de les sancions d'inhabilitació: d'inhabilitació absoluta passem a inhabilitació especial per càrrec i ocupació pública.

Vostè s'ha llegit, senyor Bustos, la Proposició de llei que va plantejar el Grup Socialista? Vostè s'ha plantejat quin tipus d'inhabilitacions plantegen? Vostès s'ho han mirat, que plantegen inhabilitacions de caràcter absolut i que, a més a més, ho fan per la via administrativa, conculcant...? O, amb una legalitat realment dubtosa, es podria produir la paradoxa que un insumís al servei militar obligatori, doncs, fos expedientat i, fins i tot, inhabilitat per la mateixa Administració. I això és el que van plantejar vostès en la seva Proposició de llei a Madrid.

Per què mantenir-ho en el dret penal? –aquesta va ser una reflexió que vam fer. Perquè hi ha més garanties per a la persona que en aquest cas és inhabilitada; moltes més que no pas amb una regulació de caràcter administratiu.

Senyor Ridao, assumeixo un compromís davant d'aquesta cambra, en el sentit que el Grup de Convergència i Unió a Madrid esmenarà aquell punt, al qual vostè ha fet referència, relatiu a l'«objecció de conveniència». És un punt que, atesa la rapidesa amb la qual es va gestionar això –procediment d'urgència– a Madrid, doncs, hi és, i compartim aquesta tesi. Per tant, el compromís aquí, davant d'aquesta cambra, que el Grup de Convergència i Unió –i em consta que el Grup Popular també farà el mateix– presentarà esmenes per fer-ho desaparèixer.

Hem optat per la via que tècnicament és més ràpida: procediment d'urgència. Vostès ara ens demanen que votem a favor d'una iniciativa que es planteja en termes similars. Una iniciativa que, si progressés, es podria veure, es podria començar a veure en el Congrés de Diputats, d'aquí a un any i mig o d'aquí a dos anys. I, malauradament, aquest tema, la pitjor recepta que pot tenir és l'espera. Ho hem de fer ràpidament.

I a mi m'agradaria, en acabar, fer una reflexió. Existeixen discursos enlluernadors, existeixen discursos verbalment impactants, existeixen, fins i tot, afirmacions terriblement frívols al voltant d'aquest tema, però no en tinguin cap dubte: el posicionament, el capteniment de Convergència i Unió en aquest tema ha estat d'una radicalitat insuperable; en el sentit que hem anat a l'arrel del problema, a fer desaparèixer la causa bàsica, l'obligatorietat del servei militar obligatori, i, amb això, no pateixin, que l'any 2001 –l'any 2002, com a molt tardar– la mili serà història, la insumissió serà història, la prestació social substitutòria serà història.

I una última reflexió en veu alta: quin govern l'any 2001, emparant-se amb els principis de dret penal i el principi de retroactivitat, pot mantenir persones inhabilitades, quan la prestació original, el servei militar obligatori, hagi desaparegut? Hi ha discursos frívols, hi ha discursos enlluernadors, però el discurs més radical en aquest tema, i de justícia, és el de Convergència i Unió. (*Remor de veus.*)

Moltíssimes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Silenci! Acabi, acabi, senyor diputat.

El Sr. Rull i Andreu

I, òbviament –òbviament, òbviament–, anunciar el vot negatiu del Grup de Convergència i Unió a aquesta Proposició de llei.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. El senyor Ridao em demana la paraula, per què? I també me la demana el senyor Bustos...

El Sr. Ridao i Martín

Senyor president, per unes contradiccions entre el que acaba de manifestar el diputat senyor Rull i el que ell mateix va manifestar i consta...

El president

Cenyeixi's a les contradiccions. Un minut.

El Sr. Ridao i Martín

El diputat senyor Rull ha manifestat reiteradament que el seu Grup defensa la transitorietat del model i, per tant, justifica també el seu capteniment avui, i amb una resolució anterior, presa per aquest Parlament, en aquesta lògica transitòria.

Jo li vull recordar que el 23 d'octubre passat, el mateix diputat senyor Rull va manifestar en comissió, i està escrit en el *Diari de Sessions*, que: «És convenient i és bo» –deia el diputat– «de fer plantejaments de caràcter global. Seria inversemblant, seria contraproduent que, amb una perspectiva de desaparició del servei militar obligatori, encara avui...»

El president

Perdoni, això no és una contradicció.

El Sr. Ridao i Martín

«...hi hagi gent que pugui anar a la presó o que pugui...»

El president

Senyor Ridao, això no és una contradicció.

El Sr. Ridao i Martín

«...tenir penes contemplades en el Codi penal». Per tant, el diputat justificava en aquell moment la necessitat de la desaparició de qualssevol tipus de penes. I vull recordar, per acabar...

El president

Guardin silenci, si us plau!

El Sr. Ridao i Martín

...senyor president –i s'hi ha referit també el diputat senyor Rull–, la resolució que va aprovar aquest Parlament. Aquest Parlament en la seva Resolució 426/V dóna un mandat al Govern per tal de traslladar al Govern central «la necessitat» –diu en el seu primer punt– «de suprimir els articles 527, 528 i 604, que tipifiquen els delictes contra el deure del servei militar i de la prestació social».

El president

Ha acabat el seu temps.

El Sr. Ridao i Martín

I aquest mandat el dóna, ara i avui, per suprimir aquests delictes del Codi penal; avui i no demà. Avui, senyor president.

El president

El senyor Bustos també: un minut. Però li demano que siguin contradiccions.

El Sr. Bustos i Garrido

Sí, senyor president. S'ha dit que nosaltres havíem proposat –per part del representant de Convergència i Unió– una sèrie d'aspectes que condemnaven els insubmisos, o els que no complien prestació social substitutòria més enllà del servei de la perduració de l'obligatorietat de prestar el servei militar. Jo he interpretat això. Per si de cas no és cert, la Proposició de llei que van presentar els socialistes va ser derrotada amb els vots del Partit Popular i Convergència i Unió, i, en tot cas, vostè es referia tan apassionadament a la proposició a què vostès sí que van donar suport.

I, per una altra banda, una part del discurs que ha fet m'ha sonat molt –en tot cas n'hi faré arribar fotocòpia– al que va fer el diputat Moyá Milanés, que és diputat del Grup Socialista, i la seva argumentació es basava,

precisament, en la seva defensa. En tot cas, per no fer discursos enlluernadors, com ha dit ell, no importa tant això dels discursos com el que es fa i el que es vota.

Moltes gràcies, senyor president. *(Remor de veus.)*

El president

El senyor Rull em demana la paraula per contradiccions a les contradiccions. Naturalment, li dono la paraula, per un minut com a màxim.

El Sr. Rull i Andreu

Sí. Moltes gràcies, senyor president. La primera contradicció em sembla que no és contradicció, que és la que ha expressat el diputat del Grup Socialista. Jo no he fet cap referència que ells plantegin una regulació més enllà de l'obligatorietat de fer el servei militar i de fer la mili, en absolut. Per tant, no interpreto que això sigui una contradicció.

La Resolució que vam aprovar, aquí, en el Parlament, no deia la despenalització i, diguem-ne, l'eliminació de qualsevol regulació. Plantejava la necessitat de buscar una regulació alternativa. Nosaltres la vam cercar. Vam mirar quina era la via del dret administratiu i vam veure que en el dret penal existien majors garanties.

I, per altra banda, em sembla que és un primer pas –i això ho he dit– que nosaltres..., la Proposició que hem presentat a Madrid, la Proposició de llei és un primer pas en tot aquest procés. I amb la meua explicació em sembla que ha quedat absolutament clar i absolutament palès aquest plantejament. *(Rialles.)*

Moltíssimes gràcies, senyor president.

(El Sr. Fuentes i Navarro demana per parlar.)

El president

Moltes gràcies. Per què em demana la paraula el senyor...? *(Remor de veus i rialles.)*

El Sr. Fuentes i Navarro

Demano a la Mesa que llegeixi la resolució...

El president

Perdoni, perdoni. Hi ha un criteri per donar la paraula per contradiccions. Ara, si s'acaba utilitzant el torn de contradiccions per reprendre el debat, hauré de treure un criteri molt més restrictiu.

El Sr. Fuentes i Navarro

En absolut...

El president

Per no fer una excepció, té la paraula el diputat senyor Roc, però, per favor...

El Sr. Fuentes i Navarro

Gràcies, senyor Joan *(rialles)* però no vull, en absolut –en absolut–, donar més arguments. Crec que els que he donat han estat prou clars i és innecessari reiterar-

los. Però, és clar, jo sí que volia llegir el que vàrem aprovar el Parlament de Catalunya, per sortir de dubtes, si m'ho permet. És un minut.

Només diu: «La modificació del Codi penal i la supressió dels articles 527 i 528, que tipifiquen els delictes d'incompliment del deure de fer la prestació social substitutòria, i l'article 604, que tipifica el delictes d'incompliment del deure de prestació del servei militar obligatori.» En tot cas, les mesures mai poden ser penals, segons la Resolució del Parlament de Catalunya.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies.

Procedirem a la votació. Anem a votar la Proposta de resolució que ha defensat el diputat senyor Ridao. No hi ha més peticions de paraula, espero...

(Un sector del públic desplega una pancarta.)

Facin el favor! Els uixers: desallotgin la sala, facin el favor.

Que facin sortir aquests senyors que han interromput el Ple!

Ho repeteixo: iniciarem ara mateix la votació.

Iniciem la votació.

La Proposta de resolució ha sigut refusada per 50 vots a favor, 66 en contra i cap abstenció.

Iniciem el capítol d'interpellacions. *(Persisteix la remor de veus.)*

En primer lloc, els he de proposar, demanada per diputats del Grup Parlam...

Per favor, guardin silenci!

Ho repeteixo, guardin silenci!

Alteració de l'ordre del dia

Els diputats del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, que representen més d'una cinquena part de la cambra, d'acord amb l'article 62.4 del Reglament del Parlament, solliciten l'alteració de l'ordre del dia de la sessió plenària iniciada avui en el sentit que el punt número 5 de l'ordre del dia, interpellació al Consell Executiu, a tramitar pel procediment d'urgència, sobre l'atenció a dones víctimitzades, es substanciï després de les preguntes orals, avui a la tarda.

Hi ha acord en aquesta alteració de l'ordre del dia? *(Pausa.)*

Doncs així ho farem. Moltes gràcies.

Interpellació al Consell Executiu sobre la política general d'ocupació

Iniciem el capítol d'interpellacions amb el punt número quart de l'ordre del dia: interpellació al Consell Executiu, a tramitar pel procediment d'urgència, sobre la

política general d'ocupació. Presentada pel Grup Popular, té la paraula per exposar-la el diputat senyor Oleart per un temps màxim de deu minuts.

El Sr. Oleart i Comellas

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, honorable conseller de Treball, la interpellació que el Grup Popular, a través de la meua persona, presenta avui al Ple del Parlament està motivada per una sèrie de notícies, una sèrie d'informacions que ens han preocupat molt sincerament, en aquesta línia que hem tingut de col·laboració i de converses, en relació amb quins eren els criteris que s'havien d'utilitzar, en aquest moment, políticament importants, com és el tema de la política general d'ocupació.

Ens ha causat sorpresa veure als mitjans de comunicació que responsables d'oficines de treball, de les antigues oficines de l'Inem, han manifestat que el cinquant per cent dels treballadors registrats com a aturats i que perceben les prestacions de desocupació són persones que, a la vegada, estan realitzant treball i que, per tant, estan fent frau a les prestacions que els pressupostos generals de l'Estat, que els treballadors i les empreses estan contribuint a sostenir. Que el conseller de Treball de la Generalitat doni per bones aquestes manifestacions o avalu amb el seu silenci aquestes manifestacions és evident que és d'una especial preocupació. Perquè, o bé els responsables d'aquestes oficines no tenen els mitjans suficients, materials i personals, per realitzar aquest control, o és evident que això té una extraordinària gravetat.

Li vam recordar aquí, amb una moció presentada, subsegüent a una interpellació presentada pel Grup Socialista, a la qual nosaltres no vam donar suport, que enteníem que la política general d'ocupació de Catalunya, en l'any 1998 i en els propers anys, s'ha de basar en un instrument bàsic i fonamental que el Govern de la Generalitat ha vingut reiterant durant molts anys i que s'ha aconseguit —val la pena recordar-ho— amb el Govern de José Maria Aznar, del Partit Popular, la recepció de l'Inem. I aquesta recepció de l'Inem, llargament reivindicada pel conseller de Treball i pel mateix Govern de la Generalitat, està avui present des del primer de gener. I hem de dir en honor a la veritat, senyor conseller, que les oficines de treball, antigues oficines de l'Inem, continuen amb la mateixa marxa.

No voldria amb això dir també, i responsabilitzar els que porten en aquest moment la trajectòria i la direcció de les oficines de treball, que tenen totes les culpes. Però és evident que hem estat durant tot l'any 97 fent una negociació per obtenir l'Inem i encara no hem arribat a una actuació que entenem correcta. I fruit d'ella són aquestes manifestacions de responsables d'oficines, que ens han dit que el cinquant per cent dels aturats estan realitzant treball. Això, senyor conseller, des del meu punt de vista, amb tot respecte, o és un insult per als parats o és una falta de responsabilitat per als responsables d'aquestes oficines d'ocupació. Jo crec, sincerament, que mil funcionaris i setanta-quatre oficines han de donar per a molt, perquè es modifiqui el més important, que és el control dels aturats.

El Sr. Curto i Casadó

El Grup Popular se permet esta interrupció, en la interpellació del seu propi diputat, perquè s'estan produint irregularitats a l'interior del Parlament de Catalunya, concretament als passadissos que estan utilitzant los diputats, en relació amb les persones que han sigut expulsades per comportament poc adequat a l'interior de la cambra.

I el fet, senyor president, que aquestes persones hagin estat expulsades per la Presidència, amb lo suport d'aquells altres diputats i diputades que som conseqüents amb la normalitat democràtica d'este Parlament, és inconcebible que, una vegada trets de l'hemicicle, puguin romandre exactament igual, exhibint les mateixes pancartes i alterant la normalitat del Parlament de Catalunya al mateix edifici del Parlament, mesclats entre els diputats, entre les converses dels diputats, i en la normal tasca que desenrotllen els diputats. I per consegüent, estos senyors, amb absoluta llibertat, que es manifestin al carrer i, si volen manifestar-se aquí dins, que es presentin a unes eleccions i que les guanyin, però mai alterar la normalitat a l'interior del Parlament de Catalunya, encara que fora de l'hemicicle.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Senyor Codina, com a membre de la Mesa, vagi a veure què és el que està passant a fora, i ja em dirà..., i prengui les mesures ordinàries per continuar actuant. Jo el que no puc fer és abandonar la presidència del Ple. (*Remor de veus.*) Continui, senyor diputat. Li descomptaré dos minuts per aquesta interrupció.

El Sr. Oleart i Comellas

Moltes gràcies, senyor president. Com li deia, senyor conseller, jo crec que el que, realment, hem d'encarar és el control dels aturats, perquè a Catalunya, l'any 1997, es van pagar, entre contributiva i de subsidis, 175.000 milions de pessetes, que, evidentment, estarà d'acord amb mi que mereixen un control ferm. I un control ferm vol dir que es realitzi, aquest control, no un cop cada tres mesos, com s'està fent i va fer l'antic Inem, sinó que es posin els mitjans personals i tècnics que puguin permetre aquest millor control.

Però, amb aquesta política general d'ocupació, entenem també que és arribat el moment que aquell Servei Català d'Ocupació que es va crear l'any 1995 –si no ho recordo malament– es pugui unificar en un sol Servei Català d'Ocupació, perquè fem els esforços que aportin en realitat solucions definitives als nostres aturats. Jo penso que necessitem un servei d'ocupació eficaç, amb bona atenció, un servei que estalviï despeses innecessàries, un servei de col·locació que agiliti les comunicacions entre les persones que van a aquestes oficines de treball o al Servei Català de Col·locació a buscar una feina adequada, i que puguin esperar un millor i ràpid servei, i el que no és consentible és que en aquest moment el Servei Català de Col·locació creat l'any 95 pugui prestar un servei més ràpid a aquells que busquen treball que amb les mateixes oficines de treball transfe-

rides de l'Inem. Crec, senyor conseller, que vostè hi ha de posar alguna cosa per resoldre aquest problema.

La segona notícia que ens ha causat una gran impressió, que no seria important que nosaltres haguéssim tingut la impressió, sinó que l'ha tingut, sobretot, aquell que està sense treball, és aquesta reflexió, i jo entenc que és així, una reflexió que vostè va fer en unes jornades econòmiques a S'Agaró, quan en veu alta va expressar allò que potser, amb voluntat política i social, tots podríem entendre i tots podríem considerar oportú, que és la de procurar un subsidi d'atur per a totes aquelles persones que es troben sense treball.

Jo estic segur que en aquest moment, senyor conseller, amb aquesta dinàmica i amb aquesta voluntat d'intentar arribar a les capes socials que més ho necessiten, no va tenir una reflexió acurada amb les conseqüències que aquest missatge i aquest llançament d'aquesta opinió personal que vostè feia podien tenir a la societat. Però no pot oblidar vostè, senyor Farreres, que no es pot treure mai l'americana de conseller, perquè aquesta la porta vint-i-quatre hores al dia. I, per tant, quan el senyor Farreres fa una manifestació que incideix dintre de les seves responsabilitats polítiques com a conseller de Treball, evidentment, la ressonància als mitjans de comunicació, i sobretot la ressonància en aquelles famílies –dues de cada quatre de Catalunya– que tenen gent *en paro*, sense cobrar cap subsidi, doncs, això ha suposat una expectativa que, sens dubte, la nostra economia catalana –i espero que amb la seva contesta ens ho pugui explicar– no veig de quina forma hi podria fer front.

Perquè hi ha tres raons bàsiques que ens fan pensar que això no és possible. Unes són raons econòmiques: primer, la seva proposta, senyor conseller, no està quantificada. Segona, no ens diu de quins diners trauríem les pessetes per pagar aquest subsidi, perquè no crec que el senyor conseller estigués pensant en una transferència de diners dels pressupostos de l'Estat, perquè això seria la xocolata del lloro. Jo penso que, nosaltres, quan volem fer alguna cosa diferent de la resta de les nostres comunitats d'arreu de l'Estat espanyol, hem de ser capaços d'estalviar d'algun lloc per gastar-nos-ho en un altre. I amb això, potser, senyor conseller, obriríem un torn de converses perquè potser sí que trobaríem algunes solucions per trobar-hi diners.

Una altra raó econòmica és que nosaltres, modestament i honestament, pensem que això afavoriria l'economia submergida, a l'inrevés del que vostè ha manifestat a alguns mitjans de comunicació i a algunes emissores de ràdio. Entenem que socialment no és possible, perquè estem generant unes falses expectatives als parats, quan no tenim possibilitats de pagar-los. I, després, perquè això no garanteix socialment la continuïtat de l'ocupació.

Després, hi ha unes raons de tipus laboral. Nosaltres entenem que, això, el que fa és, d'alguna manera, fer perdre l'interès per buscar treball, crea una cultura del subsidi, i sobretot, el més important, no crea treballs estables. Per tant, senyor conseller, jo crec que ha arribat el moment que a través d'aquests pactes de l'ocupació que en aquest moment està tramitant amb els sin-

dicats i amb els representants dels empresaris, ens asseiem seriosament a dir què volem resoldre per als que no tenen treball ni tenen subsidi, i els diem la veritat: els diem que, la cosa, no hi ha diners. Que si no som capaços d'estalviar d'una altra cosa, aquests senyors estaran esperant, potser injustament, rebre una retribució.

Però, en aquesta política d'ocupació, li haig de dir una altra cosa, senyor conseller: estem a finals del mes de març, i encara no hem vist publicats en el seu *Diari*, en el DOGC de la Generalitat, aquells compromisos que té el Consell, que té la seva Conselleria, a través dels pressupostos de la Generalitat, com són l'ordre sobre ajudes i subvencions per a disminuïts; les ajudes i subvencions d'interès general per a col·laboració amb obres que fan els ajuntaments; les ajudes i les subvencions d'interès general per a les obres que fan l'Administració central i organismes autònoms, i les ajudes i les subvencions per a accions d'orientació professional que vostè, senyor conseller, té l'obligació de presentar, segons els pressupostos de la Generalitat.

Jo l'encoratjo, senyor conseller, que primer ens aclareixi aquests dubtes i, entre tots, busquem la possibilitat de no aixecar falses expectatives en un món que està sensibilitzat perquè, li ho torno a repetir, dues de cada quatre cases, a Catalunya, tenen algun parat i algun que no cobra re ni troba treball.

Moltes gràcies, senyor president; moltes gràcies, senyores diputades, senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per a la resposta a la interpellació, té la paraula l'honorable conseller senyor Ignasi Farreres.

El conseller de Treball (Sr. Ignasi Farreres i Bochaca)

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, illustre diputat senyor Oleart, vostè ha tocat tres temàtiques, blocs de temàtica; jo procuraré, amb el temps de què dispo, respondre'l i potser començaré per la primera i la tercera, per entendre'ns, i per centrar-me en la segona a continuació.

La primera era quant al funcionament de les oficines de l'Inem, i que cal encarar el control dels aturats; jo li puc dir, amb caràcter general, que el millor control és convertir les polítiques passives en actives. El millor control és que els aturats tinguin activitat i no únicament descansar-ho en subsidis, en formes passives, perquè, és clar, el control, únicament, sense haver-hi una activitat habitual, implicaria un estat policial, portat a l'extrem, perquè ja sap vostè que s'estableixen una sèrie de controls periòdics, anar a segellar cada tres mesos, quinze dies seguits, etcètera, i la resta de dies, què?, per entendre'ns. Per tant, evidentment que són controls que es fan sistemàticament, voldria defensar claríssimament els caps de les oficines de treball –abans oficines de l'Inem–, en el sentit que cada mes donen de baixa quantitat de perceptors, donen de baixa perceptors, perceptors de subsidi, o de la prestació d'atur, senzillament, perquè no compleixen algun dels requisits legals a què estan obligats: no es presenten a una oferta de treball a què se'ls invita, no vénen a segellar, no vénen

als segellaments periòdics, o a aquests que es fan més aleatoris, etcètera. Compleixen perfectament la seva obligació; el que passa és que vostè comprendrà que la retirada d'un subsidi ha de dependre, en principi sobre el principi de la legalitat, d'un fet objectiu, no purament d'una estimació. Una altra cosa serien les estimacions de treballs que puguin fer-se mentre s'està ocios, i aquests treballs, moltes vegades, ho sap vostè, no ho sabem amb exactitud, no ho sabem amb exactitud perquè l'economia submergida per naturalesa no està afiorada i, per tant, no es coneix, es pot saber intuïtivament: poden ser treballs ocasionals, poden ser treballs escadussers, d'un dia sí, un dia no, etcètera. I, per tant, diguem-ne, aquesta és la realitat.

Però aquesta és la constatació que ells tenen. Són les persones, jo crec que els funcionaris de l'Inem i els directors de les oficines, són les persones que segurament més coneixen la situació dels aturats, perquè hi estan en contacte al llarg de tot l'any, senzillament això. I, per tant, jo crec que el seu criteri és molt important, perquè la meua obligació com a conseller és saber la realitat sobre la qual s'opera, conèixer la realitat. A partir d'aquí és quan podem fer suggeriments, podem fer propostes de millora en un sentit o en un altre. Per tant, em sembla que forma part de les regles del joc que els preguntí: «Vostès com estimen que està el mercat de treball real, quants estan aturats realment, quants ho complementen d'una altra forma, quants realment no troben feina i no tenen cap feina ni a l'economia submergida, ni tenen cap subsidi, etcètera?» Jo crec que això és l'obligació que tenim tots plegats.

Vostè diu, és un tema important, que el Servei Català de Col·locació prestava un servei més ràpid; és cert, el vam crear fa poc temps, en funció d'una determinada tecnologia, i dóna un servei jo no sé si més ràpid, més complex, amb més quantitat d'ofertes i demandes, que són..., els canalitza a favor dels aturats. Ho vaig dir en una interpellació recent, per tant, no repeteixo les dades: a través del Servei Català de Col·locació van venir, l'any passat, vuitanta mil ofertes i escaig de treball, i per a aquest any es calcula que n'hi hauran unes cent mil, la qual és una xifra molt important. Per tant, és un capital, per al bé dels aturats, que hem de posar-lo a la seva disposició, no el podem desaproveitar.

Per tant, en el que estem treballant..., estem treballant de cara a cercar un servei únic de col·locació, per entendre'ns, agafant el millor de cada sistema anterior, el sistema anterior que treballa en les oficines de l'Inem, avui oficines de treball de la Generalitat, i continuen treballant-hi, és el sistema que se'n diu SILEE, i que té unes característiques determinades, que canalitzen fins al moment unes vint mil ofertes anuals, i que té uns determinats avantatges per a uns determinats treballadors aturats, determinades característiques, possiblement treballadors amb un perfil no tan sofisticat, etcètera.

En canvi, els altres responen a uns perfils segurament diferenciats. Intentem crear un sol servei públic d'ocupació de Catalunya, agafant el millor de cada sistema, no llançant res per la borda, agafant el millor de cada sistema. Permetin-me, només, que això ho puguem fer,

senzillament, en condicions, i, per tant, és un sistema complex, perquè mentrestant no hem pogut ni hem hagut d'interrompre cap dels dos sistemes que continuaven funcionant en paral·lel. I, per tant, estem en aquest procés de fusió perquè la resultant sigui molt millor. I, amb això, diguem-ne, la primera part de la seva interpellació.

El tercer tema és que vostè diu que no ha vist publicats els ajuts, les ordres que regulen els ajuts..., miri, dilluns passat hi va haver la reunió—dilluns passat o l'altra setmana— de la Comissió que a nivell intern estem obligats, aquí, a consultar-ho als sindicats i patronals, als agents socials, aquests projectes d'ordre, abans de publicar-los, per entendre'ns. Per tant, aquest tràmit ja està fet: va ser publicat, i fins i tot va sortir als mitjans de comunicació: va ser dilluns passat, exactament, d'aquesta mateixa setmana.

Vostè em podria dir: «Per què no s'ha fet abans?» És que els diners encara no els podíem repartir, i, per tant..., no els podíem repartir. I per què? Perquè encara—precisament aquest any s'ha produït el traspàs de les polítiques actives i, encara, per part del Ministeri de Treball, no s'ha produït la territorialització de les partides que... Abans era una sola partida estatal i, per tant, una vegada aprovats els pressupostos de l'Estat, podrien repartir-se a partir del primer de gener, cosa que normalment no feien a partir del primer de gener, sinó que tenien també el seu *timing* i organització. Però en aquest moment el Ministeri encara no ha dit: «A Catalunya li toca tant per a escoles taller...», per a cada un dels molts capítols, i, per tant, diguem-ne, en tot cas, això sembla que es produirà a primers del mes entrant i immediatament ja estarem amb capacitat, perquè sabrem, de la partida estatal, de quina quantitat disposa Catalunya. Amb això, en síntesi, he procurat respondre els dos temes estos, primer i tercer.

Després, vostè ha plantejat, i vaig al segon, que són aquestes reflexions de S'Agaró, em sembla que ha dit vostè, també. I, efectivament, jo li agraeixo el que vostè ha dit, el que realment jo vaig fer, que és invitar tota la societat a un procés de reflexió, a fi de trobar noves maneres de tractar la protecció i la inserció dels aturats. I, per tant, vaig obrir una reflexió i hi vaig invitar, perquè vaig creure que era una necessitat, perquè és evident que aquí tenim un problema d'un atur de llarga durada, fa molts anys que dura, que està cristallitzat i, per tant, que és un gravíssim problema social. I que les formes d'enfocar-ho, fins ara, doncs, jo no dic que no siguin de bona voluntat i això, però segurament no són suficientment efectives.

Per tant, en tot cas, crec que l'últim que hem de fer els governants..., vostè diu: «vostè no es pot treure l'americana o la jaqueta de conseller»; jo me la trec a casa..., però, en fi, bromes a part, està clar, jo crec que els qui tenim responsabilitats polítiques, públiques, i de govern en el meu cas, en el cas de qui som Govern de la Generalitat, tenim l'obligació de resoldre el dia a dia, és evident—aquesta és la nostra obligació—, però això no ens ha de mutilar la capacitat de reflexionar i de mirar guies de futur, camins de futur, hem de reflexionar. I li diré més, aquesta reflexió, en el meu cas, em va venir no

suggerida, però sí en certa manera imposada per un article d'un filòsof ben conegut, en Norbert Bilbeny, escriptor, que a *La Vanguardia* el mes de gener, el mes de febrer, em sembla, va treure un article que deia: «Què esperem dels polítics?», «Qué esperamos de los políticos?» I en resum contestava dient: «esperem propostes d'innovació social», això ens deia, propostes d'innovació social; o sigui que, a més de fer de tecnòcrates i de buròcrates, que també ho hem de fer, hem de resoldre tecnocràticament i burocràticament segons les normes totes les qüestions del bon govern, també hem de fer propostes d'innovació de futur.

Dit això, què pretenem amb aquesta reflexió? Doncs, combatre les conseqüències de l'atur de llarga durada d'una forma més justa, d'una forma acceptable socialment i financerament suportable—i aquí em sembla que toco una de les coses que vostè em plantejava—, i aquesta proposta és obrir un procés de reflexió sobre com millorar la protecció i la inserció dels aturats, especialment els de llarga durada. I això, aquesta invitació a la reflexió, la feia sobre unes determinades bases, evidentment bases que són per a la reflexió i que, per tant, no són propostes formals, perquè per això dic: «Escolti, per què no pensem si això seria factible?» Una d'elles seria quant al subsidi, establir un subsidi determinat, que seria d'oferta a tots els aturats de llarga durada, subsidi que seria transitori, i indefinit a la vegada, fins que trobin feina, perquè no hi hagi cap aturat involuntari sense un mínim vital. (*Veus de fons.*) El segon puntal seria que se'ls demanaria..., perdoni, senyor president, no sé si m'he passat o m'ha fet alguna observació de temps... (*Pausa.*) Perdoni, senyor president, és que em semblava que em cridava l'atenció.

El president

No, no.

El conseller de Treball

El segon: com a contrapartida d'aquest subsidi establert deia que el beneficiari hauria de desenvolupar activitats socialment útils a la comunitat. I li diré una cosa, el projecte que arriba, que acaba de presentar el Govern del senyor Blair sobre el pla d'ocupació del Regne Unit, en aquest cas, diu molt concretament que els aturats que percebin qualsevol mena de subsidi hauran, obligatòriament, de donar..., de ser subjectes d'alguna política activa. És a dir, per tant, em sembla que estem bastant en la línia.

El president

Se li ha acabat el temps...

El conseller de Treball

Moltes gràcies, senyor president. Podré respondre, espero...

El president

Té la paraula per al torn de rèplica el diputat senyor Oleart, per un temps de cinc minuts.

El Sr. Oleart i Comellas

Moltes gràcies, senyor president. Senyor conseller, no m'ha volgut vostè reconèixer que aquesta reflexió que vostè va fer en aquestes Jornades a S'Agaró han creat una expectativa i jo crec que crearà el més greu, un desencís en la gent que d'alguna manera podia pensar que això estava més meditat, no? O sigui, jo penso que –ho torno a repetir– això té una responsabilitat que a vostè, que és ja una persona de molts anys de política, potser no li hauria d'haver passat. Jo crec que això, aquesta reflexió, quan genera aquesta expectativa és sempre perillosa.

Jo li he de dir una cosa, miri, l'Inem és un organisme..., i les oficines de l'Inem, que conec particularment bastant bé, són oficines que se'ls pot treure molt de suc, crec que són bàsiques i fonamentals per al futur de la política d'ocupació. Però jo també penso que aquesta reflexió que vostè va fer dels aturats, del subsidi dels aturats, també es podia i s'hauria de fer, i jo el convido que ho faci i que ho fem entre tots, algunes idees que ja van ser portades al seu moment per altres consellers de Treball –algun d'ells està aquí present a la cambra– en relació amb aquelles ajudes a les persones que estan cobrant algun atur i que era un incentiu deixar de cobrar l'atur, col·locar-se en una empresa, l'empresa tenia uns avantatges econòmics que permetia que també aquell treballador..., primer deixàvem pendent el pagament de la prestació i a la vegada ell es reanimava com una persona útil al seu lloc de treball –crec que això és un tema que seria important que vostè i la seva Conselleria tractés aquesta possibilitat–, vostè no desconeix que tant a Espanya com a tot l'Estat espanyol i també, per tant, a Catalunya les empreses d'un a sis treballadors són la base més important que genera ocupació i que, per tant, és un perfil d'empresa que crec que hauríem de pensar a veure quines són les possibilitats que els faci animar a contractar un treballador... S'han fet ja en aquest sentit pel Govern de l'Estat millores en el sentit de no tenir-los en compte, en el moment dels mòduls, els treballadors o els increments de plantilla per a l'any 1998. Jo els proposo que reflexionem, no ja ara, de cara als pressupostos del 99: quines són aquestes possibilitats que donin a aquests petits empresaris i comerciants, que tinguin estímuls de veritat per aconseguir l'ocupació d'un treballador, que generarà, primer, una cotització a la Seguretat Social, donarà la possibilitat que un treballador se senti útil davant la societat i que, per tant, animem entre tots el mercat de treball. Jo penso que és un tema, senyor conseller, que val la pena que ho estudiem i que hi pensem.

Perquè –ho torno a repetir– nosaltres estem tan sensibilitzats com vostè, com el seu Govern, com la seva coalició i com la resta de partits i de grups parlamentaris de la cambra en el tema dels que no tenen ni treball, ni tenen cap tipus d'ajuda. Però el que sí és evident és que hem de tocar de peus a terra, i si no som capaços de proposar a la vegada d'on traurem els diners val més que no aixequem falses expectatives.

I li vull dir una cosa, senyor conseller. Aquella proposta que vostè va fer en veu alta també, des de la seva pròpia sinceritat i llibertat individual, de dir que potser aquells que tenen mitjans econòmics es paguin el que

val una plaça a la universitat, senyor conseller, nosaltres estem també per això, hi estem d'acord..., una de les possibilitats, no crec..., no sé en aquest moment, perquè vostè no ha quantificat aquesta qüestió... Jo ja no estic tan d'acord..., no sé exactament el cost econòmic, però potser privatitzar la inspecció tècnica de vehicles no sé si ens comportaria massa diners. Jo crec que, en tot cas, qualsevol dels que tinguem un vehicle entendríem potser molt fàcilment que paguéssim el servei d'aquesta revisió en tant que substituïssim funcionaris innecessaris als efectes de dedicar-los a tots aquells que no tenen cap tipus de possibilitat...

Li anuncio, senyor conseller, que presentarem una moció en aquest sentit i que espero que el seu Grup Parlamentari i la resta de grups de la cambra podran donar-nos suport en el pròxim Ple.

Moltes gràcies, per les seves atencions a l'hora de contestar.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per al torn de rèplica, té la paraula l'honorable conseller senyor Ignasi Ferreres, per un temps màxim de cinc minuts.

El conseller de Treball

Moltes gràcies, senyor president. Miri, vostè ha fet una sèrie de suggeriments, una sèrie de mesures per ajudar a l'ocupació –autònoms..., etcètera–, sàpiguen que tot això ho estem tractant a dos nivells simultàniament; per una banda, amb contactes amb el Ministeri de Treball, a efectes de confegir el Plan nacional de empleo, que s'ha de plantejar de cara a la cimera de Cardiff, però que primer ha de ser presentat a Brussel·les i que dins el mes entrant es plantejarà en una reunió que es celebrarà aquí a Barcelona. I, per altra banda, també ho parlem, ho estem parlant amb les negociacions que estem portant a terme amb els agents socials de Catalunya per al pacte de l'ocupació. Per tant, diguem-ne, de totes aquestes consideracions que vostè em fa, en prenc nota i esperem que tindran concreció bona part d'elles.

Només sobre el tema..., tornant al tema que he deixat interromput abans, sobre aquestes reflexions, dir-li molt concretament: no ha estat ni cap rellicada ni cap patinada, ha sigut un acte ben conscient, no és la inspiració d'una matinada frívola o d'un cap de setmana. Miri, quant a les expectatives o el que sigui..., jo, lògicament –vostè comprendrà que és lògic–, recullo tot el ressò de premsa que té això, això és una part només de la premsa; tota l'opinió publicada hi és favorable, i les reticències estan en els agents socials, en tot cas podrem entrar en el que sigui, però en tot cas..., tota l'opinió..., encara l'invito que vegi una carta que es publica a la premsa d'avui, parlant de «la por a en Farreres»..., és una persona que no la conec de res, surt a dos o tres diaris d'avui, i resumeix en poques paraules la meua posició, però deixin-me-la dir perquè em sembla que és important: això és finançable i això és ortodoxament clar des del punt de vista financer.

Jo li deia que en contrapartida del subsidi hi hauria d'haver una prestació social a la comunitat, amb tasques útils. Quines s'haurien de fer? Haurien de sortir de la reflexió, aquestes tasques. Jo vaig permetre'm apuntar-ne una –avui s'hi ha fet referència en els punts anteriors d'aquest matí–: la prestació social substitutòria a Catalunya està ocupant..., avui hi ha 14.000 places a nivell de Catalunya, 12.000 estan ocupades, 2.000 no estan ocupades per problemes de disparitat geogràfica entre el destinatari, entre l'objector i el lloc geogràfic on està el destí; hi ha 14.000 llocs, dintre de poc –gràcies a Déu– desapareixerà l'obligatorietat del servei militar obligatori, són 14.000 llocs en aquest moment a Catalunya en què es pot exercir aquest treball social útil, i, per tant, diguem-ne, ja és una primera oportunitat. Era una primera pista que donàvem.

D'altres podrien ser des de la vigilància del mobiliari urbà fins a acompanyar ancians i persones grans amb dificultats motrius als hospitals de dia, però no és la meva tasca entrar a aprofundir-ho. Jo crec que hi ha necessitats socials –ho sabem tots– no cobertes, que aniria molt bé que poguessin donar activament ocupació a aquestes persones.

El nivell econòmic de la prestació? Doncs, miri, sobre dos principis: sobre garantir uns ingressos mínims vitals i que no suposin desincentiu al treball –i en això coincideixo amb vostè–, per tant, en general, la retribució hauria de ser inferior a la que tindria aquest mateix treballador aturat si tingués una relació de dret laboral, evidentment, perquè no hi hagués el mecanisme de la desincentivació. Per tant, estimular aquesta diferència, a sortir-se'n, d'aquella situació d'aturat transitori, prestant serveis socials i considerar-ho, per tant –és bàsic–, una situació transitòria a l'espera de trobar un treball normal. I aquí sorgeixen una sèrie de preguntes: aquesta quantia hauria de ser única o diferenciada?, s'hauria d'aplicar a tots igual, en funció de l'edat o en funció de càrregues familiars o no, o segons les dificultats dels serveis? Són temes a resoldre, en tot cas, a la reflexió. En certs casos penso, fins i tot, que el subsidi podria ser superior al 75% del salari mínim interprofessional, que és avui dia el nivell del subsidi quan s'ha esgotat la prestació d'atur. Pot atansar-s'hi, podria ser de l'ordre del 85, del 90... Són elements de reflexió que crec que ens hi hauríem de posar. En altres casos, fins i tot, podria ser superior al salari mínim, sense arribar al nivell de conveni de treballs semblants, sempre que hi hagi l'estímul o no hi hagi el desestímul, per entendre'ns.

La regulació legal –i això em sembla que és important– no hauria d'estar subjecta al dret laboral. O sigui, no es tracta de crear un mercat laboral bis, sinó que senzillament es tracta de fixar unes regles de joc per regular aquesta prestació transitòriament, mentre no s'accedeix al mercat de treball normalitzat. I els beneficiaris, és clar, potencialment podrien ser, potser haurien de ser tots els aturats de llarga durada; evidentment que s'hauria de distingir, entre aquests, els subsidiats i els no subsidiats, i entre les situacions existents, en el moment d'implantar-ho, per dir-ho així, si es respectarien o s'implantaria únicament a efectes de les noves situacions. Com que el temps s'esgota, és un tema apassionant i jo el tinc, lògicament, molt treballat per això que

li dic, que no és una inspiració d'un cap de setmana, li diré en tot cas, des del punt de vista financer, que és la gran pregunta, és a dir, això és viable o no és viable? Jo crec que és viable gradualment, evidentment, no d'avui per demà, i la pregunta, en conseqüència, a continuació és: com finançar-ho? La resposta és: sense augmentar la pressió fiscal ni el dèficit públic, ni la despesa pública, per tant, sense desequilibris pressupostaris, per tant, amb plena ortodòxia financera. Per tant, llavors d'on surten les misses, en expressió corrent o senzilla? Doncs, mitjançant una progressiva distribució de la despesa de les administracions públiques, tant l'estatal com l'autonòmica, com la local, que totes elles s'hi veurien involucrades. I això és una política passiva, el subsidi, per entendre'ns, però en canvi, diguem-ne, els treballs a fer podrien ser en benefici..., o les aportacions pressupostàries podrien procedir de les diferents administracions.

Jo tinc fets, diguem-ne, molts números, però ni tinc temps ni voldria entrar en aquest debat, i menys en aquest moment. A títol d'exemple, i per acabar, senyor president, d'on surten els recursos? Doncs, miri, vaig a apuntar-ho: una vegada dit el principi que, en principi, no és ni augmentar despesa ni augmentar els impostos, sinó redistribució social...

El president

Ha exhaurit el seu temps, senyor conseller.

El conseller de Treball

...vaig a apuntar una sèrie de fórmules: una, les matrícules universitàries de les famílies que s'ho podrien pagar; els menjadors de les famílies que tenen capacitat de pagar-se el menjador..., i, per exemple, hem de continuar, a nivell de l'Estat espanyol s'han d'anar continuant fent autopistes gratuïtes, o no? Bé, totes aquestes són preguntes obertes, i, en tot cas, el debat està obert.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Interpellació al Consell Executiu sobre la política de museus

Entrarem al sisè punt de l'ordre del dia: interpellació al Consell Executiu sobre la política de museus. Presentada pel Grup Socialista, té la paraula per exposar la interpellació el diputat senyor Dalmau.

El Sr. Dalmau i Ribalta

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, pujo a la tribuna per substanciar, efectivament, una interpellació sobre la política de museus. Ja sé que el concepte és molt general, de museus se'n pot parlar des de molts punts de vista. Avui hi ha al diari unes declaracions interessants de l'Ester... –ai!, de l'Ester..., de l'Òscar Tusquets; no voldria confondre dues perso-

nes prou conegudes—, de l'Òscar Tusquets que parla, per exemple, dels museus, una visió sobre els museus prou interessant. O fa pocs dies vam llegir —ahir o abans-d'ahir— un altre aspecte polèmic sobre els museus, per exemple, quan es va firmar el conveni entre un museu que està presidit per la mateixa persona que presideix l'entitat de mecenatge que li recull ajudes, i que, per tant, ha de signar ambdues..., compaginar dos càrrecs diferents a l'hora d'intervenir.

Bé, jo avui no tractaré de cap d'aquestes qüestions, sinó que simplement em limitaré a fer el que voldria ser un balanç sobre l'execució, el compliment de la Llei de 1990; perquè ara fa set anys, fa poc més de set anys, s'ha complert l'aniversari de l'aplicació durant aquest període de la llei anomenada de museus, la Llei 7/1990, i voldríem veure què és el que ha passat en aquest temps i com s'ha aplicat la Llei.

Vull avançar que el nostre punt de vista serà crític sobre el que ha estat l'execució i l'aplicació de la Llei; no tant, sobre el desplegament reglamentari, perquè cal avançar de seguida que, pel que fa al desplegament reglamentari, a diferència d'altres lleis de l'àmbit cultural, aquesta ha estat pràcticament desenvolupada en totes les seves previsions; només en queda una, que és un decret que s'ha de fer sobre les condicions professionals del personal directiu i tècnic dels museus, que és un tema enrevessat i que fa molt de temps que volta per les taules de la Conselleria i per les associacions professionals, i sobre el qual encara no s'ha publicat res en el DOGC. Però, llevat d'aquesta excepció, que tampoc és transcendental, podríem dir que en el seu conjunt, el que és des d'un punt de vista reglamentari, la Llei s'ha aplicat correctament.

Ara, en canvi, nosaltres som més crítics sobre l'aplicació d'una bona colla de mesures que la Llei preveia, i intentaré abordar-les des del punt de vista de diversos àmbits, seguint el mateix recorregut que preveu el text legislatiu.

Començaré, per exemple, el tema del Registre de museus. El Registre, com se sap, és l'inventari oficial dels museus de Catalunya. Dit d'una altra manera, és el mecanisme establert per definir què és un museu i què no és un museu, i, per tant, saber si tindrà dret a rebre o no subvencions de la Generalitat.

Doncs bé, els diversos terminis fixats perquè es completés aquest Registre ja han vençut de sobra. I fins avui només hi ha al Registre un total de setanta-dos museus. Si tenim en compte que a Catalunya n'hi ha censats uns dos-cents cinquanta, que podrien arribar a ser tres-cents, si tots els que s'anomenen amb aquest nom fossin declarats, ens adonem que han passat set anys i l'endarreriment que portem és realment extraordinari. I no hem arribat ni tan sols a la meitat dels museus que s'han de registrar. Per tant, aquí hi ha un cas d'un incompliment manifest del que és la Llei de 1990.

Pel que fa al règim comú dels museus, hi ha uns articles a la Llei que estableixen un conjunt de condicions que han d'assolir els museus, especialment els públics, amb relació al personal, a la difusió, a la documentació de les col·leccions, al dret d'accés i d'entrada, a la protecció, a la conservació, etcètera, etcètera.

Aquí trobem a faltar directrius clares en aquestes matèries per al conjunt dels museus de Catalunya. No hi ha hagut accions específiques per concretar i estendre aquestes condicions en matèria de subvencions, d'assessorament, de cursos de formació... Hi ha una excepció, això sí, que és l'anomenat DAC, la Documentació assistida de col·leccions, que és un programa informàtic d'inventari, documentació, control i gestió dels fons del museu, que aquest funciona molt bé. Però, en canvi, en aquest mateix aspecte, hi ha altres aspectes no desenvolupats; per exemple, l'article 6 parla d'unes subvencions de la Generalitat per a la millora de les instal·lacions, i l'article 11, per impulsar la documentació; doncs bé, no cal dir que en aquests anys la política de subvencions de la Direcció General de Patrimoni Cultural per a museus ha estat, per raons conegudes, molt gasiva.

Hi ha un article que parla de regular els preus d'entrada als museus; això no s'ha fet. N'hi ha un altre que estableix el deure de col·laborar els museus públics amb els museus nacionals. Aquest també és un precepte inèdit, pendent d'aplicar i de regular, etcètera.

Sobre el tema dels museus nacionals, recordaran els diputats a qui interessi això que la Llei en preveia tres: el d'Arqueologia de Catalunya, el Museu d'Art de Catalunya i el de la Ciència i la Tècnica. No m'hi puc entretenir gens; només voldria dir: Una. Constatar que el Museu d'Arqueologia de Catalunya, després d'un procés molt complex, ha arribat a bon port; ara, no seguint el procés previst a la Llei, tal com vam pronosticar els socialistes, sinó via acords concrets amb les administracions que tenien la titularitat d'algunes de les peces d'aquest Museu d'Arqueologia. Hi ha el cas conegut, per exemple, del d'Empúries, el qual nosaltres sí que hem de lamentar públicament —ja ho hem fet altres vegades— que no se l'hagi dotat de l'autonomia funcional que tenia quan pertanyia a la Diputació de Barcelona, i que ara ha perdut en integrar-se en el conjunt del Museu d'Arqueologia. Queda el cas del Museu Nacional d'Arqueologia de Tarragona, sobre el qual encara no sabem res del calendari del traspàs anunciat i que, teòricament, el Govern del Partit Popular sosté, manté —aquest s'ha oposat al traspàs—; li voldríem preguntar al senyor conseller si els seus aliats polítics del PP li han dit alguna cosa en relació amb el calendari concret d'aquest traspàs del Museu de Tarragona, que és una peça essencial, naturalment, del Museu d'Arqueologia.

Sobre el Museu d'Art de Catalunya i el de la Ciència i la Tècnica no diré res perquè crec que funcionen raonablement bé. El d'Art de Catalunya ha tingut problemes importants en el cost de les obres i en la gestió del seu director i de dimissions dels presidents del Patronat, etcètera, però, avui per avui, va fent el seu programa. I el de la Ciència i la Tècnica la veritat és que també, amb ajuts, a vegades molt lents, molt curts, i, a vegades, també amb un apreciable patrocini privat, ha arribat a ser una realitat important.

Ara, cal dir que, amb el pas del temps, han aparegut noves realitats. Ha aparegut el MACBA, ha aparegut el Museu d'Història de Catalunya, aquest darrer no previst en cap tipus de planificació museística del país, sinó exclusivament fruit de la voluntat exclusiva, tam-

bé, de la coalició governant, i que no encaixen ni se'ls ha fet encaixar en la realitat dels museus nacionals de Catalunya. Nosaltres pensem que tampoc hi han de ser inscrits, però voldríem saber si hi ha alguna previsió respecte d'aquestes dues peces essencials.

I encara ens queden dos museus que històricament estan pendants de ser considerats nacionals. Hi ha el Museu d'Etnologia, el de cultura popular de Catalunya, i el Museu d'Història Natural o de ciències naturals de Catalunya; són dos museus de l'Ajuntament de Barcelona. Un, el d'Etnologia, està completament paralitzat —no se sap res sobre aquest museu—; l'altre, el d'Història Natural, la Junta de Museus va aprovar oficialment de crear-lo, però les negociacions entre Ajuntament i Generalitat no han avançat —a mi m'expliquen que perquè la Generalitat no ha fet una oferta seriosa per tirar endavant aquest problema, aquest tema. Seria bo de saber què passarà en el futur amb aquestes dues peces essencials que completarien el paquet sencer d'allò que han de ser considerats els museus nacionals del país.

Hi ha el tema de les seccions del Museu Nacional. Hi ha un punt clau de la Llei que no s'ha posat absolutament en marxa. Passats set anys encara no hi ha cap museu del país que hagi estat declarat secció del Museu Nacional. La Junta de Museus, al començament del 96, va aprovar de proposar-ne tres que fossin seccions del Museu de la Ciència i de la Tècnica. Concretament va parlar del del Suro, de Palafrugell, de la secció de l'aigua del Museu Comarcal d'Igualada i del Museu Molí Paperer, de Capellades. No s'han aprovat formalment per part de la Conselleria; no s'han signat els convenis, i, per tant, aquest tema, el que són les seccions del Museu Nacional, encara no ha estat aplicat en absolut. És un altre cas d'incompliment de la Llei del 1990.

Un altre tema en el qual tampoc hem avançat gens són els anomenats museus d'interès nacional. Aquesta era una figura intermèdia, uns museus com de segona categoria —nacionals però menys—, poc definits, però sobre els quals en aquest cas també s'ha produït un clar incompliment de la lletra i de l'esperit de la Llei, ja que, com en el cas de les seccions, en set anys d'aplicació de la Llei no se n'ha declarat cap. Per tant, aquí hi ha un problema també de gestió, no hi ha hagut voluntat política, suposo, de desplegar aquesta figura prevista a la Llei de 1990.

Pel que fa als museus locals i comarcals és un tema en el qual m'agradaria estendre'm-hi. No ho puc fer, ni ho faré, perquè qui en té la competència principal són les administracions locals, però la Llei preveia un programa anual d'ajuts econòmics a aquests museus, que, com a tal, mai no ha existit; que va existir durant uns anys com a subvencions, que es publicaven en unes convocatòries en el DOGC, i que, a més a més, després van desaparèixer per culpa de les restriccions pressupostàries.

Dir també que, pel que fa als serveis d'atenció museístics, aquesta figura tampoc ha estat desenvolupada ni reglamentàriament ni tècnicament; són uns serveis que han de donar suport als museus. N'hi ha un de sol, el de Girona, a Pedret, però amb això comprendran vostès

que no es pot dir que s'hagi executat, ni de bon tros, la Llei.

I veig que se m'encenen els llums de tota mena. Només tinc temps de dir, en aquesta primera part de la meua intervenció... No parlo del tema de la Junta de Museus, perquè crec que raonablement funciona bé. Nosaltres sempre hem pensat que té un excés d'atribucions, que a vegades s'interfereix en la titularitat dels museus, que la Conselleria mana a través de la Junta de Museus d'una manera que sembla que no mani, però hi té la majoria suficient per fer-ho. I, per tant, aquest tema —simplement no en tenim queixes generals, importants—, el deixo aquí. I, finalment, ja faré les meves conclusions i el balanç definitiu en el segon torn d'aquesta interpellació.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la interpellació, té la paraula l'honorable conseller senyor Joan Maria Pujals.

El conseller de Cultura (Sr. Joan M. Pujals i Vallvé)

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, de fet hauré de començar la meua intervenció fent una molt breu referència al sistema museístic. I em sembla que poques de les qüestions plantejades pel senyor Dalmau quedaran oblidades en aquesta primera intervenció i, en tot cas, les reprendriem en la segona intervenció.

Efectivament, en l'actualitat es troben en funcionament els tres museus nacionals creats per l'actual Llei, que són objectes d'actuació prou importants. Encara que sigui molt breument m'agradaria remarcar-les.

El Museu de la Ciència i de la Tècnica s'està remodelant a fi d'actualitzar-ne les exposicions i potenciar la seva funció didàctica. Jo, el passat dia 13, hi vaig inaugurar una nova sala permanent sobre la indústria tèxtil. D'altra banda, la Junta de Museus ja va proposar la declaració del Museu Molí Paperer, a Capellades, del Museu Comarcal de l'Anoia, a Igualada, i del Museu del Suro, a Palafrugell, com a seccions del Museu de la Ciència i de la Tècnica. Recentment han estat aprovats i concretats els termes dels convenis formalitzats per materialitzar aquest acord. Per tant, ens trobem davant d'una qüestió que es podrà resoldre amb caràcter imminent.

En allò que fa referència al Museu Nacional d'Art de Catalunya, en el qual ja s'han obert les portes a les sales del gòtic, la Comissió executiva de l'esmentada Junta, previsiblement, proposarà, en la sessió que ha de tenir lloc el vinent dia 31 de març, la declaració com a seccions d'aquest museu, del Cau Ferrat, de Sitges, la Biblioteca Museu Víctor Balaguer, de Vilanova i la Geltrú, i el Museu Comarcal de la Garrotxa.

Per un altre costat, tenim previst completar les col·leccions del Museu Nacional d'Art amb la cessió de part del fons d'art de la Generalitat, de la mateixa manera que, recentment, vam fer una cessió semblant al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, el MACBA.

En el cas del Museu d'Arqueologia de Catalunya, que ja funciona amb totes les seues que estableix la Llei—els museus arqueològics de Barcelona i de Girona i els museus i les ruïnes d'Empúries, Olèrdola i Ullastret—, les possibles seccions o museus col·laboradors ja han estat determinats per la Junta de Museus.

Aprofito l'avinentsa per informar al senyor Dalmau que, de fet, la Generalitat continuarà portant a terme totes les accions possibles per aconseguir el traspàs de la titularitat del Museu Arqueològic de Tarragona, cosa que fins ara no hem pogut concretar amb l'adopció de cap compromís per part del Ministeri ni del Govern actual, de la mateixa manera que tampoc no ho hem aconseguit durant tots els anys anteriors en què s'ha intentat.

Per tancar aquest molt breu capítol vull manifestar que la Junta de Museus ha aprovat també la proposta de creació d'un nou museu nacional, el d'Història Natural. I que el Departament està definint aquells altres que, per la seva especial significació, poden ser declarats d'interès nacional.

Una altra qüestió plantejada pel senyor Dalmau en la seva intervenció és la del Registre de museus. Per tal de realitzar un adequat seguiment de la realitat museística catalana, ha esdevingut un instrument bàsic el Registre de museus, creat mitjançant el Decret 35/92. A hores d'ara hi figuren inscrits la major part dels museus catalans, i la resta es troba en procés d'inscripció. Això ha permès a l'Administració de la Generalitat incorporar tota la informació obtinguda, amb suport informàtic, per facilitar els processos de consulta. I això serà d'una gran utilitat per a la programació de totes les actuacions administratives necessàries.

Atès que el sistema museístic es troba en una evolució permanent, s'està realitzant ja ara en aquests moments una actualització de les dades contingudes en l'esmentat Registre. Per difondre adequadament el contingut de totes les col·leccions dels museus catalans, enguany publicarem un directori i tenim també previst editar una guia de tots els museus registrats, que contindrà una completíssima informació de tots ells. Però és evident que aquest és un procés que s'ha de culminar i que s'ha de completar; no l'hem enllestit. Per tant, tenim feina per endavant.

Per un altre costat, no voldria ignorar el suport que, des del Govern de la Generalitat —el suport econòmic—, hem donat als museus catalans, d'acord amb les nostres disponibilitats pressupostàries. Malgrat tot, malgrat les restriccions pressupostàries, en el període 94-97 les inversions que el Govern ha dedicat als museus de Catalunya se situa en els 12.600 milions de pessetes.

Tot això no treu que, efectivament, no hagin tingut o no hàgim pogut donar continuïtat als ajuts per a funcionament, realització d'obres i dotació d'instal·lacions que veníem fent als museus comarcals i locals, llevat d'aquells que gaudien de conveni formalitzat amb la Generalitat de Catalunya i que es van subrogar als consells comarcals. Malgrat tot, i malgrat aquest gran esforç econòmic, és cert que no vam poder donar continuïtat a aquestes ajudes; malgrat tot, aquests ajuts seran represos amb una aportació econòmica enguany que

s'afegirà a les que anualment dediquen a aquesta finalitat les diputacions de Girona i de Tarragona.

Les subvencions d'aquests anys han possibilitat també millorar les condicions necessàries per garantir la protecció i la conservació dels fons dels museus, objectiu per al qual és essencial la documentació de les col·leccions.

Per a la realització de la tasca de documentació, s'ha facilitat tot l'assessorament tècnic necessari i ha estat subministrat un programa informàtic de gran utilitat com a eina auxiliar que avui utilitzen més de cent museus i institucions d'aquesta naturalesa. Un cop finalitzin tots els treballs endegats, es constituirà amb els resultats obtinguts una base central del patrimoni moble de Catalunya.

Si bé la protecció d'aquest valuós patrimoni serà encara significativament incrementada un cop s'acabi el procés que s'està portant a terme per declarar els béns integrants de les esmentades col·leccions d'acord amb les categories legalment fixades, és obvi que les accions que s'acordin per garantir-ne la seguretat mai no seran excessives. Per aquest motiu, convé continuar actuant en aquest àmbit amb mesures com ara la prestació d'un assessorament permanent als responsables dels museus; l'organització de cursos sobre vigilància en els museus, com el que es va realitzar el juny de 1997 a Barcelona, Tarragona, Girona i Lleida, i —no cal dir-ho— seguir millorant també els instruments de seguretat dels museus, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries.

En aquest sentit, el Govern vol donar compliment a la Resolució 454/V d'aquest Parlament, mitjançant la qual fou instat a incrementar la seguretat dels museus i de les col·leccions artístiques i patrimonials de Catalunya des de les responsabilitats de les respectives titularitats, i a portar a terme, juntament amb aquestes, accions de sensibilització en aquest àmbit.

Hi ha encara algunes actuacions concretes més recents en matèria de museus que em sembla necessari esmentar: són el Museu Episcopal de Vic i el Museu de Lleida. En relació amb el primer, estem portant a terme les prospeccions arqueològiques prèvies a l'inici de les obres, després d'haver elaborat els projectes museològic i arquitectònic, i s'ha iniciat l'aplicació d'un pla per a la documentació i restauració dels més de 17.000 objectes del museu que han estat emmagatzemats provisionalment. Pel que fa al Museu de Lleida, enguany és previst també iniciar el projecte museològic i arquitectònic corresponent i portar a terme un pla de restauració de totes les obres. Tant a Vic com a Lleida ha estat organitzada una exposició amb les obres més significatives d'aquests museus.

Finalment, voldria esmentar encara l'adequació del Museu del Montsià, que s'efectua en col·laboració amb l'Ajuntament d'Ampostà; la col·laboració en les obres del Museu del Joguet de Figueres, i també l'aportació, recentment acordada, de 50 milions al Museu del Cinema de Girona, que s'afegirà a aquelles altres que realitza l'Ajuntament de Girona, la Diputació de Girona i el Govern de l'Estat.

Tot i que és possible que algun aspecte concret no l'hagi recollit en aquesta primera intervenció, no voldria

deixar de fer una valoració de les accions que s'han portat a terme d'ençà que fou aprovada la Llei de museus i que globalment considero positiva. És evident també que em sembla que una valoració global d'aquesta Llei no pot menystenir ni hauria de menystenir la necessitat –que declaro– i la conveniència –que assumeixo– de revisar-ne determinats aspectes. Com deu recordar bé el senyor Dalmau, aquesta possibilitat, la de la revisió parcial de la Llei, la contempla una resolució que va ser aprovada precisament pel Parlament.

Hem de continuar desenvolupant determinats aspectes de la Llei; i de fet, el Departament té previst de fer-ho amb caràcter imminent en relació amb les condicions professionals exigibles al personal directiu i tècnic dels museus, com reclamava vostè mateix en la seva intervenció d'ara fa uns moments; la creació dels serveis d'atenció als museus, tot i que des de fa temps funciona amb caràcter experimental i amb resultats molt positius un d'aquests serveis a Girona; els dipòsits del material procedent d'intervencions arqueològiques i paleontològiques, i el desplegament de les competències de la Junta de Museus.

Som conscients, senyor Dalmau, que estem avançant en la direcció correcta, però que ho estem fent d'una manera encara insuficient. Segurament que vostè deu comprendre que set anys són molts, però són molt pocs per posar al dia un àmbit tan important com el dels museus a Catalunya i en el qual hi havia tantes i tantes i tantes mancances.

Necessitarem, no cal dir-ho, la col·laboració de tothom, la dels professionals, la de les institucions i, no cal dir-ho, la de les forces polítiques que tenen representació en aquest Parlament de Catalunya.

Confio que d'aquest procés de diàleg en surtin enfortides les accions polítiques que són necessàries perquè el servei museístic a Catalunya sigui de qualitat i de prestigi.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula el senyor Antoni Dalmau. Cinc minuts, com a màxim.

El Sr. Dalmau i Ribalta

Gràcies, senyor president. Només per treure alguna conclusió d'aquesta interpellació. El sistema de les interpellacions previst en el Reglament fa difícil desplegar, tant per l'extensió en el temps com per la seva mateixa indefinició genèrica a l'hora d'anunciar el contingut de la interpellació, fa difícil el diàleg i l'aprofundiment a fons en algunes matèries. Jo en aquest sentit, naturalment, trobo que el conseller no s'ha referit i no m'ha respost a una multiplicitat de qüestions que he plantejat, però perquè ell potser no ha seguit la lògica de desplegament estricte de la Llei que jo intentava fer.

Hi ha una realitat, en tot cas, que és la que a mi m'interessa políticament parlant, i em sembla que és la que voldria deixar de manifest aquí: vostès han complert respecte a la Llei de 1990 prou satisfactòriament en

matèria de desplegament reglamentari, però, en canvi, nosaltres pensem que no han complert en el que és l'acompliment d'una colla de previsions previstes en aquest text legislatiu.

Pensem que no hi ha hagut prou planificació museística, evidentment no hi ha hagut recursos econòmics suficients –ja sé que el Govern s'empara sota una cosa que no és la que hem de discutir avui, que són les famoses restriccions pressupostàries–, en algunes coses s'ha anat amb una lentitud exasperant –vostè m'ha parlat del Registre un moment, jo també n'havia parlat abans; el Registre està molt lluny de ser acabat, però és que, senyor conseller, fa més d'un any que es van acabar els terminis que la Llei i vostès mateixos s'havien fixat. Per tant, en aquest cas s'ha de produir necessàriament una acceleració. Ja sé que set anys són molts i són pocs, segons com es miri, però vostès tenien uns terminis i no els han complert. Caldria que els acabessin de complir.

Les seccions dels museus nacionals no s'han desenvolupat, no s'ha declarat cap museu d'interès nacional. Vostè m'ha parlat, per exemple, del de Vic, que és un d'aquests casos, el cas del Museu Episcopal de Vic..., sempre havíem pensat en el de Vic com la tipologia característica d'allò que ha de ser un museu d'interès nacional. Doncs, bé, vostès han avançat en una cosa concreta i real, que és el nou museu, però la declaració d'aquest museu està per fer, caldria fer-la també.

Els serveis d'atenció museística. Vostè m'ha parlat del cas de Girona –jo li n'havia parlat també–, n'existeix un de sol, de servei. La llei preveu que es despleguin per al conjunt dels museus de Catalunya i fixin-se vostès si n'hi ha de feina per fer en aquest terreny.

Pensem que s'ha col·laborat poc amb les administracions locals en aquest sentit, que se'ls han donat poques ajudes econòmiques, des del nostre punt de vista, i que a vegades l'execució de museus no previstos en la planificació de la Llei de 1990 ha distorsionat els diners i els esforços necessaris per executar la Llei. Hem parlat ja abans del Museu d'Història de Catalunya, que evidentment ha entrat pel camí del mig, interferint completament tota la lògica prevista en la planificació de museus de la Llei de 1990.

Nosaltres pensem que caldria que vostès fessin un esforç addicional, que s'accelerés allò que són les mesures estrictes de planificació i d'execució previstes en el text de 1990, perquè, si no, no complim els objectius de la Llei. I ja que vostè s'ha referit concretament a un acord d'aquest Parlament sobre el sentit de la possibilitat de revisar la Llei de 1990, li he de comunicar que el punt de vista del Grup Socialista és que si complís millor i més adequadament, i fins al final, les previsions de 1990 ja seria prou i suficient; és a dir, nosaltres no els empenyerem, no els forçarem –en la mesura que ens correspongui– a modificar la Llei de 1990, tan sols els demanem avui que la compleixin, que l'executin fins al final, perquè, si ho fessin així, el salt endavant que haurien donat hauria estat importantíssim.

No ens interessa la discussió sobre la necessitat o no d'una nova llei de museus, ens interessa per damunt de tot que la de 1990 en una colla d'aspectes –que només

4986

he pogut resumir— que no s'han complert, s'executi fins a les darreres previsions, perquè això sol significaria un pas substancial.

I res més. Nosaltres ens oferim a aquest diàleg i li anuncio que a part de la Moció mateixa que presentarem com a conseqüència d'aquesta interpellació, en la qual intentarem concretar algunes de les qüestions que no s'han dut a terme de la Llei de 1990, els presentarem també una colla de preguntes per escrit, perquè hi ha una pila d'aspectes menors d'alguns apartats concrets de la Llei de museus, de 1990, que no podien ser objecte d'aquesta interpellació i que, en canvi, sí que els voldríem demanar, concretament, quines són les seves previsions i què pensen fer per dur-les a terme.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Per contestar la rèplica, té la paraula l'honorable senyor conseller. Com sempre, en cinc minuts.

El conseller de Cultura

Sí, molt breument, senyor president. Comparteixo amb el senyor Dalmau les dificultats perquè en una interpellació, lògicament, si ens volem ajustar a les seves característiques, es pugui fer un debat que probablement voldria un altre marc que no és el d'una interpellació, però és la via triada i, en tot cas, triada per ell, i en tot cas l'única de què dispo.

He intentat donar resposta a moltes de les qüestions que el senyor Dalmau havia plantejat en la seva primera intervenció; potser no a totes, però almenys a algunes de significatives —per exemple, el tema del Museu d'Història Natural, per esmentar-ne només una—, i l'he informat d'altres que em sembla que tampoc es poden deslligar ni d'una anàlisi que serà sempre parcial, que és la revisió de la Llei, amb el que és el conjunt d'actuacions que s'han fet per portar a terme una bona política museística; amb les limitacions pressupostàries, sí, però, malgrat aquestes limitacions pressupostàries, amb una ambició realment extraordinària.

Naturalment, en set anys no es poden..., difícilment es poden portar a terme totes les previsions de la Llei si, hi insisteixo, tenim en compte els dèficits acumulats en els museus a Catalunya per l'Administració de l'Estat durant dècades i dècades i dècades, i això ens sembla que ens situa en termes difícilment..., de difícil controvèrsia, vull dir. Arrencàvem d'una situació en què l'esforç que s'havia de fer era molt i molt important, i la voluntat del Govern és mantenir aquest esforç, col·laborant també amb les administracions locals. Potser no ho hem fet prou, tant com hem pogut; en tot cas, hi haurem d'insistir en el futur, però aquí segur que els ajuntaments i les diputacions hi tenen un paper molt important.

És clar que hi ha coses que no hem fet; és cert, no intento negar-les, ans al contrari; el que necessitem és tenir-les ben identificades per intentar atacar-les, diguem-ne, en les actuacions futures del Departament. He dit que, per exemple, a mi em dol molt, però és cert:

les subvencions per funcionament, activitats, obres i instal·lacions de museus locals i comarcals —ja ho he dit abans— es van haver d'interrompre, malgrat les excepcions que també he fet notar. Vull dir, enguany hi tornem, enguany hi tornem.

Altres qüestions que s'han plantejat: el tema d'Empúries. A veure, jo crec que el Museu d'Arqueologia de Catalunya funciona amb una gestió desconcentrada, això és evident, i jo no conec que hi hagués cap compromís ni cap voluntat per part del Departament que hi hagués un òrgan específic de gestió, sinó que aquest conjunt monumental havia de ser objecte d'un acord específic, però que en el moment que es va tractar tota aquesta qüestió no hi havia cap compromís, que jo sàpiga, que s'hagués de fer la gestió, que s'hagués de crear un òrgan específic de gestió. De tota manera, crec que hi dediquem l'atenció, que les persones i els professionals que hi són al davant estan actuant correctament i que, en aquest sentit, funciona bé.

El Museu d'Història de Catalunya? Miri, és una decisió presa, crec que ben presa i que, en tot cas, té sentit, i el seu funcionament és el correcte i l'adequat. A partir d'aquí, tenim un museu més i crec que està fent bé, està complint una bona funció.

Serveis d'atenció als museus. Ja hem parlat del de Girona, hauríem de continuar en aquesta línia i daixò..., vaja, vull dir, crec que a través d'una resposta per escrit ja n'havia informat.

El cas és que els museus de Vic i de Lleida també han requerit una atenció prioritària i em sembla que té una motivació política indiscutible.

I bé, en aquest cas nosaltres continuarem, potser, dedicant una atenció prioritària al tema de Lleida..., vaja, esperem tenir, en aquest cas, el suport de tots els grups i especialment del seu, no? Em sembla que és innecessari insistir en els motius que fan necessària i prioritària aquesta actuació. En qualsevol cas, espero que d'aquesta interpellació, i amb independència de la Moció que passi a votar-se, en surti aquesta complicitat entre els nostres grups per portar endavant una bona política museística.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Alteració de l'ordre del dia

Aquesta presidència voldria proposar a la cambra, demana l'aquiescència de la cambra per a dues propostes d'alteració de l'ordre del dia. La primera és tramitar ara el novè punt de l'ordre del dia, és a dir, la interpellació al Consell Executiu sobre la xarxa de transport públic de les grans àrees urbanes. Per fer la proposta tinc l'aquiescència del diputat interpellant i del conseller que ha de contestar la interpellació.

I, quan reprenguem la sessió aquesta tarda a dos quarts de cinc, en lloc de començar, com és tradició, a dos quarts de cinc amb les preguntes al president, la comen-

çaríem amb el setè punt de l'ordre del dia, la interpellació presentada pel diputat senyor Magí Cadevall, que ha de contestar el conseller senyor Xavier Hernández, i a les cinc començaríem les preguntes al president. El president de la Generalitat té alguna dificultat horària, i per això demano l'aquiescència per a l'alteració d'aquests dos punts de l'ordre del dia.

És conforme? (*Pausa.*) Moltes gràcies.

Interpellació al Consell Executiu sobre la xarxa de transport públic a les grans àrees urbanes

Doncs, així, comencem el novè punt de l'ordre del dia, interpellació al Consell Executiu sobre la xarxa de transport públic a les grans àrees urbanes, presentada pel Grup Socialista. Té la paraula per exposar la interpellació el diputat senyor Joan Ferran.

El Sr. Ferran i Serafini

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, senyor conseller, permeti'm, per començar aquesta interpellació, comentar abans de res un parell de consideracions que poden semblar òbvies, però que em semblava que va bé que plantejéssim, si més no, per saber si partim d'uns pressupostos similars o semblants, i si a nivell de conceptes parlem de les mateixes coses.

A nosaltres ens agradaria comentar el fet del transport lligat a les ciutats, lligat a les grans regions metropolitanas. Nosaltres sempre hem dit que Barcelona i tota la seva regió urbana és una de les grans ciutats europees –ho hem dit i es constata, perquè és un fet– que posseeix una densitat geogràfica considerable, un potencial econòmic molt gran, que ha provocat, i que provoca, la necessitat d'implantar unes polítiques de transport que, òbviament, afavoreixin la mobilitat de tots els ciutadans dins d'aquesta ciutat real, no? Aquest fenomen no és un fenomen nou; és un fenomen que es comença a tractar ja a les acaballes del segle XVIII i a inicis del XIX, que la gent ja comença a plantejar-se els temes dels transports; els governants comencen a plantejar-se el tema dels transports, però, al llarg de tots aquests períodes de la història recent de Barcelona i de la seva àrea metropolitana, i concretament els últims temps, també podríem dir que s'han caracteritzat per una situació d'una certa manca de voluntat política d'arranjament dels temes de la mobilitat, sempre sota l'excusa o, diguem-ne, sota l'imperatiu que els recursos econòmics són escassos, que hi ha pocs diners.

Si més no, Barcelona, nosaltres sí que hem constatat –i moltes vegades en aquest Parlament ho hem plantejat– que ha estat una ciutat discriminada davant d'altres ciutats de l'Estat pel que fa a aquest terreny, no sols per l'Estat, sinó també pel Govern autonòmic, que tenia concretament la seva comunitat, és a dir, Catalunya. Bé, avui, els ciutadans que vivim en grans ciutats sabem que una de les necessitats quotidianes més importants són els desplaçaments. Hi ha una separació real entre el treball, on la gent treballa i on resideix; hi ha una separació moltes vegades real del lloc on s'estudia al lloc on va un a divertir-se, que va a practicar, per dir-ho d'al-

guna manera, l'oci, i també sabem que a la ciutat hi ha diferents col·lectius socials que viuen, que estan formant part de zones on la dificultat d'accedir al centre o als llocs on es decideixen, on es fan les transaccions econòmiques i comercials i on s'estudia és difícil. Hi ha, en certa forma, el que podríem dir, entre cometes, una ciutat, «dividida», la qual tots sempre hem plantejat que requereix mecanismes bàsics d'articulació, de recomposició, de reunificació, i aquests mecanismes vénen de les mans del que en podríem dir el transport.

En aquest sentit, nosaltres sempre hem plantejat que la mobilitat pot exercir..., depèn de com es faci servir, pot servir per democratitzar la ciutat, per inserir les persones a la ciutat, per poder fer que es moguin i que visquin a aquesta ciutat; al contrari, una barrera en el tipus de la mobilitat pot servir per discriminar la ciutat, i en aquest sentit sempre hem reclamat el factor democratitzador del transport públic, el factor democratitzador d'aquest enfocament d'una ciutat coordinada i entrelligada. Per tant, resoldre el tema del transport públic, per nosaltres, i de la mobilitat dels ciutadans té una importància cabdal; per nosaltres té una importància amb unes connotacions socials i econòmiques molt grans; per nosaltres permet la cohesió social, i permet una eficàcia funcional i una eficàcia en la productivitat de la ciutat. El transport urbà, per nosaltres, no és simplement un artefacte tecnològic que es col·loca d'una manera mecànica sobre un territori, sinó que forma part de les relacions i dels processos socials. Les polítiques de transport urbà, per nosaltres, formen part d'una acció política general, d'una acció de govern de conseqüències significatives sobre la ciutat.

I hem fet aquest preàmbul, que en certa forma és una certa declaració de principis sobre el que creiem que és el paper del transport públic a dins de les ciutats, senyor conseller, per plantejar-li una primera pregunta que ens agradaria que ens respongués. Li volem preguntar si vostès, realment, com a Govern, estan interessats o no en l'articulació d'una xarxa de transport públic per a l'àrea metropolitana de Barcelona? Si estan interessats o no a assumir aquests trets equilibradors de què li parlava fa un moment, de cohesió social, aquests trets de mobilitat. Fins on estan disposats a fer-ho? Amb quina prioritat? Aquesta part és important: amb quina prioritat? I volem saber, en resum, si estan vostès per afavorir i impulsar el transport públic o no estan per afavorir i impulsar el transport públic. En quin lloc ho col·loquen vostès en el seu rànquing? Aquesta és la primera pregunta que li volíem formular, a la qual suposem que la resposta, estem segurs, que ens dirà que sí, que vostès estan pel transport públic. Però, dit això, i deixant de banda aquesta primera part, que podríem dir d'exposició de principis, permeti'm que entri una miqueta en una part potser una mica més polèmica de la meua intervenció.

Miri, jo, fa gairebé un any i mig vaig tenir ocasió d'assistir al primer debat del que es presumia que serien els dos candidats a l'alcaldia de Barcelona, un debat que va tenir lloc entre el senyor Artur Mas i el senyor Joan Clos, en el Cercle d'Economia, en el qual cadascú d'ells va parlar d'allò que considerava més important relacionat amb les infraestructures i els transports. El

senyor Artur Mas va invertir gairebé tot el seu temps a parlar de peatges, a parlar d'autopistes..., el senyor Joan Clos va invertir tot el seu temps a parlar d'infraestructures, a parlar del port, a parlar de l'aeroport, a parlar del TGV, del Pla Delta, d'una necessària xarxa ferroviària per a Barcelona, de les tecnologies i, sobretot, va invertir el seu temps a parlar, senyor conseller, del metro, del transport urbà a la ciutat de Barcelona. I s'ha produït, amb el pas dels mesos, un fet curiós, que sobretot ha estat protagonitzat per vostè i pel president de la Generalitat; si em permeten, els diré que vostès, en certa forma, han segrestat el discurs de les infraestructures: port, TGV, aeroport..., i el president Pujol, sense precedents en molts debats de política general, va començar a parlar del gran paper de Barcelona, del gran paper dinamitzador de Barcelona, de la Barcelona del futur, que em semblava, a mi, estar sentint el senyor Pasqual Maragall, quan el senyor Pujol parlava d'això, aquí, en aquesta tribuna. Vostès han començat a parlar d'infraestructures a dojo, fins a tal punt, fins a tal punt, que en l'últim Consell Nacional que han tingut vostès aquest cap de setmana passat han hagut de sentir-se d'un diputat company nostre aquí, del senyor Rull, que els ha fet una crida a parlar potser menys d'infraestructures i a parlar potser una mica més de sobirania, com és just, del seu programa d'activitats, del seu programa de govern. Fins a aquest punt.

Bé, i nosaltres no els volem retreure que vostès parlin d'infraestructures, al contrari, estem encantats que parlin de Barcelona, malgrat que això –i ho hem dit sempre– no es reflecteixi en els pressupostos de la Generalitat gairebé mai. Estem encantats d'aquest segrest del discurs; estem encantats, en certa forma, de contribuir que el Govern marqui unes polítiques per a Catalunya, per a la ciutat, per a la metròpoli que és Barcelona, i que aquestes hagin estat també discutides pel nostre Grup. Ara, sí que ens ha de permetre, senyor conseller, un retret: el retret és que no agafin aquest discurs en la seva totalitat. El retret és que no assumeixin aquest discurs en la part final del discurs, que és el transport públic, que és el metro, que és allò que el ciutadà de cada dia ha de fer servir per anar al seu lloc de diversió, o de treball, o d'estudi. Nosaltres, el que els plantejem amb aquesta interpellació és la necessitat que assumeixin també aquesta necessitat que té el país, de comunicabilitat interna dels ciutadans de l'àrea de Barcelona, d'aquests ciutadans corrents, i no d'una manera parcial –ara fent una petita intervenció, ara fent-ne una altra–, per cobrir els expedients o per cobrir les petites preguntes o les grans preguntes que es poden fer en un Parlament. Nosaltres, el que els estem plantejant és que facin vostès una aposta seriosa, estratègica sobre mobilitat, sobre transport públic, sobre el metro, sobre el transport, en aquesta gran àrea metropolitana que és Barcelona.

Bé, recordin vostès, també, en aquest sentit, què és el que van prometre en el seu programa electoral; no voldrà que li ho recordi, senyor conseller. En fi, el contingut de la nostra interpellació és aquest: no parcellin el debat de les infraestructures, no parlin només de les grans coses; parlin també d'allò que van dir que farien i que no han fet; d'allò que el ciutadà de cada dia necessita per treballar, per estudiar i per viure, i aquí van quatre o cinc preguntes que m'agradaria que vostè em

contestés. Consideren vostè, senyor conseller, i el seu Govern, que hi ha o que no hi ha dèficits de mobilitat i de transport a l'àrea metropolitana de Barcelona, a Barcelona ciutat, a l'Hospitalet, a Cornellà, a Badalona? Considera que hi ha dèficits, o no?

Segona, una qüestió pràctica: per què les prolongacions, per exemple, de línies del metro es fan amb comptagotes –vint-i-vuit anys i deu mesos per acabar la línia 2, alguna cosa tenen a dir, vostès, d'això, també.

Tercera: quan començaran coses tan promeses que ha dit aquí el president de la Generalitat, com són les obres de Nou Barris, del Carmel, etcètera? L'any 96 el president va contestar aquestes coses.

Quarta: quan signaran vostès aquest conveni d'infraestructures que està anunciat des de fa molts mesos? El president Pujol, en la resposta que em va donar, em va dir que a primers de gener –resposta oral, aquí– del 98 estaria signat. Estem al 18 de març, gairebé hem passat un quart d'any; portem, si més no, quatre mesos d'endarreriment.

Quin tipus de negociació i exigències fan vostès a Madrid, sobre el transport públic a Barcelona? Estan satisfets? Estan satisfets de la negociació, de les exigències, del que els donen, del que esgarrapen? I, finalment, per què no planifiquen, per què no negocien estratègicament, com aconsellen alguns ajuntaments, a quinze, deu, quinze anys vista tota la política del transport metropolità?

El president

Senyor diputat, ha exhaurit el seu temps. Tindrà temps en la rèplica...

El Sr. Ferran i Serafini

Acabo, senyor president. Per què no planifiquen a deu, quinze anys, la política del transport metropolità de la ciutat de Barcelona?

A aquestes cinc preguntes, senyor conseller, fetes amb una certa improvisació pel canvi d'horari, m'agradaria que ens donés alguna satisfacció.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per a la resposta, té la paraula l'honorable conseller senyor Pere Macias, per un temps màxim de deu minuts.

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques (Sr. Pere Macias i Arau)

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, bé, vostè ha començat amb una declaració de principis; jo crec que és bonic, sempre, començar amb una declaració de principis, en relació amb la creença en el transport públic, en el seu paper estructurador, en el seu paper social, en el seu paper dinamitzador, etcètera. I jo ho comparteixo; vostè sap perfectament que comparteixo aquests principis, i que el Govern de la Generalitat sempre els ha compartit, i a més a més hi ha treballat, no?

Però, a part d'aquest fet, d'aquest fet d'haver-hi treballat, jo voldria també demanar-li, com a factor de principis, allò que no em canso de repetir, i que segurament serà difícil, i que el mateix to que vostè utilitza en aquesta interpellació, fent referència a temes electorals de l'Ajuntament de Barcelona, la qual cosa suposo que a vostè l'interessa, a mi m'interessa, però, evidentment, m'interessa també el conjunt del país; no sé si ens en podem substraure.

Miri, els temes en relació amb el transport públic són aquells temes en els quals tothom pot fer tota la demagogia del món. Són aquells temes en els quals algú pot dir que hem d'arribar amb metro aquí; després, hem d'arribar allà, i al final, hem d'arribar amb metro a llocs on cap justificació, diguem-ne, de volum de població, de necessitat i d'adequació d'un sistema de transport, ho faria recomanable des de la més mínima de les racionalitats.

Per tant, jo li demanaria, també com a declaració de principis, a sumar a tots els que vostè proclama, amb els quals jo estic absolutament d'acord: una, i és..., escolti'm ja sé que costa, ja sé que, a més a més, ho demano en un temps que, segurament, en una època, que és predicar al desert, però, si us plau, fem l'esforç seriós, polític, de no utilitzar el transport públic com a arma merament electoralista.

Tinc la sensació que aquest és un clam en el desert. Jo demano això, l'endemà sempre surt una proposta nova d'aquestes que tothom sap que no es pot fer i que no es farà ni té cap sentit de fer-la i que l'únic que té és una motivació electoral.

Miri, jo no sé, en aquest debat a què vostè fa referència entre l'actual conseller d'Economia i Finances i l'actual alcalde de Barcelona, qui va parlar més d'una cosa o qui va parlar més d'una altra cosa. Jo no ho sé. Segurament li diria que m'interessa en tant que conec l'opinió d'aquestes dues personalitats en relació amb Barcelona i en relació amb el nostre país. Ara, el que sí sé i li puc dir és que la línia del Govern de la Generalitat i la política nostra de transport a l'àrea metropolitana no està subjecta a aquests debats, sinó que està subjecta a documents, signats precisament per aquests dos senyors, l'un, en la seva funció que era de primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, i l'altre, de conseller de Política Territorial i Obres Públiques, de constitució de l'Autoritat del Transport Metropolità. Això per nosaltres és allò més important.

Miri, si nosaltres volem resoldre tot això i totes aquestes preguntes que vostè em feia de transports en l'àmbit metropolità de Barcelona, hem de crear un marc que faci possible la concertació en el seu si. Aquest marc va estar creat, va estar engendrat per aquesta signatura, i, no obstant, aquest marc és un marc al qual en aquests moments nosaltres estem veient dos problemes. Primer, un problema obvi que aquest és un marc que ens queda curt; l'Autoritat del Transport Metropolità no és l'autoritat única del transport, i, per tant, hem de caminar cap aquí. El Govern de la Generalitat manifesta la seva decidida voluntat que caminem cap a la transformació de l'ATM, més, no sé què més, cap a l'autoritat del transport únic en tot l'àmbit metropolità, i, per tant,

que sigui aquella autoritat que tingui la capacitat per, d'alguna manera, planificar i per donar les grans directrius de cap on ha d'anar això.

I dir això vol dir recollir una filosofia determinada. Repeteixo: que jo segurament durant un any clamaré en el desert, però espero que a partir del 14 de juny de l'any 99 se m'hi afegiran moltes més persones; vostè mateix s'hi afegirà i estic segur que també moltes altres persones.

Miri, nosaltres hem d'enfortir l'ATM. Hem de deixar que l'ATM en faci la planificació. I no podem, no pot ser –vostè ho comprendrà– que, des de plantejaments molt respectables, absolutament respectables, però parcials, es vulguin planificar els transports en un àmbit tan complex com és l'àmbit metropolità de Barcelona.

No pot ser que creem mites. A tot el món, a tot el món nosaltres disposem de molts sistemes de transport: el metro, transports ferroviaris més o menys lleugers –metro lleuger, en diem–, tramvies, autobusos de gran capacitat, amb vies segregades o no..., en fi, tot un seguit de propostes que ens faciliten el transport. Si nosaltres mirem això des d'una òptica de gestionar tan bé com sigui possible els recursos dels ciutadans d'aquest país, no podem dir: «Escolti'm, nosaltres, doncs, perquè guanyem disset vots a no sé quin barri, els prometem un metro, perquè com que sempre s'ha promès i queda bé, i no sé què, doncs aquí anirem a buscar aquests disset vots.» Perquè segurament potser algú guanyarà aquests disset vots, però condemnarem cent setanta mil habitants a no tenir fins d'aquí a cinc anys un transport amb autobús, amb metro lleuger, coherent.

Per tant, jo no em canso de fer aquest... M'agrada molt que em faci aquesta interpellació, i després vostè farà una moció i tot el que faci falta. No em canso –i, a més a més, aquesta tribuna m'agrada especialment; m'agradaria més plena, perquè tothom, d'alguna manera, en fos conscient– de predicar que, si us plau, facin el favor d'abandonar aquestes postures merament electoralistes i es concentrin en la consolidació de l'ATM.

L'ATM és un nadó, és un nadó. Li hem de donar molt de mamar, a l'ATM. L'hem de cuidar molt. No el podem bufetejar. No el podem passar. No podem fer una cursa, perquè no ens atraparia. Per tant, tot això crec que són elements que hem de tenir en compte.

Un segon grup de reflexions que jo voldria fer-li –segurament no tindrè temps, però com que aquest debat suposo que l'anirem reproduint, tindrem tot el temps del món per anar-lo fent– és el de les inversions. Vostè no ho ha plantejat, jo, en qualsevol cas, li agraeixo que no ho faci, però també no em fa res que ho faci, que és el de les comparacions.

Miri, nosaltres hem fet un estudi per veure quina és la situació relativa de la xarxa de transports metropolitans de Barcelona amb relació a àmbits metropolitans semblants d'Europa. I hem arribat a una conclusió, i és que nosaltres tenim una molt bona xarxa de metro; molt bona en magnitud, i, jo penso, molt bona en servei; segurament, millor en magnitud que en servei, però molt bona en magnitud, és a dir, en nombre d'estacions per habitant, quilòmetres, és a dir, tots els índexs que

vostè vulgui. Tenim això molt bo. Tenim uns bons sistemes d'autobusos, jo diria, centrals; un bon sistema, fins i tot, en alguns àmbits, en algunes poblacions determinades. Tenim un sistema de rodalies, tant de la mateixa Generalitat, com de Renfe, que han progressat molt i que ho estan fent acceleradament, especialment aquests últims anys el de Ferrocarrils de la Generalitat, i, en canvi, tenim uns sistemes de connectivitat radial insuficients i tenim uns sistemes que van molt per darrere del nou model de baixa densitat.

Barcelona perd habitants, però, en canvi, aquests habitants se'n van a la primera i, sobretot, a la segona corona, i, per tant, hem de concentrar els esforços en aquests àmbits. Concentrar els esforços en aquests àmbits vol dir, per exemple, que és prioritari comunicar bé els municipis del Baix Llobregat i, això, en alguns vol dir fer el metro del Baix Llobregat, en els altres vol dir fer un sistema de transport lleuger; en els altres segurament vol dir complementar, millorar l'estructura tarifària; tot això vol dir fer-ho en aquests àmbits.

Tots aquests elements de diagnosi que, lògicament, amb aquest curt temps de què dispo, no puc aprofundir més, són els que nosaltres entenem, perquè aquest és un marc cada vegada més extens, que s'ha de fer amb la màxima representativitat de tots els qui hi som presents.

Nosaltres creiem –i li vull reafirmar una vegada més el convenciment– que en el si de l'Autoritat del Transport Metropolità ens hi trobem l'Ajuntament de Barcelona, ens hi trobem els ajuntaments metropolitans de la primera corona –segurament a partir d'un moment hi hauré de posar..., hauré d'estendre també això– i, finalment, s'hi troba el Govern de la Generalitat. En tant que tots aquests agents siguem capaços de sostreure'ns a la immediatesa d'aquest debat electoral i treballar amb profunditat, donarem millor servei. Jo n'estic convençut i, també, estic convençut que, aquesta seva interpellació en darrer terme persegueix això.

Moltes gràcies, senyor diputat, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula el diputat senyor Joan Ferran.

El Sr. Ferran i Serafini

Gràcies, senyor president. Miri, senyor conseller, tenia dues opcions per contestar, una de caràcter més de xifres i, una altra, de caràcter més polític. I vostè me n'obligarà a fer una de mixta, perquè ha parlat de demagògia, de programes electorals i aquestes coses. Jo, en aquest tema no hi volia entrar, però venia preparat per si vostè hi entrava.

De totes maneres, primer anem a les coses que m'ha plantejat de l'ATM. Home, nosaltres estem d'acord a enfortir l'ATM. I nosaltres estem d'acord que ha de fer la seva funció; ara, fins a l'existència de l'ATM, algú té una responsabilitat de govern durant tot un seguit d'anys, en política de transport, i aquí alguna cosa hauran de dir vostès. Com també alguna cosa hauran de dir

dels diners que s'han d'anar a trobar on calgui trobarlos. I s'han de negociar de la manera que s'han de negociar. Com també alguna cosa hauran de dir de com s'han de consignar en els pressupostos diners per fer les coses que diem que s'han de fer. Per tant, aquí hi ha una responsabilitat del Govern que no es pot deixar de banda. Existeix i no s'ha complert en la mesura que molts de nosaltres hauríem desitjat que es complís.

Però a mi m'agradaria donar-li dades, perquè sempre m'agrada donar dades. Quan la ciutat de Madrid –quan la ciutat de Madrid– té 6.207 pessetes per habitant per a transport públic, vol dir que en té 6.207. I si Barcelona en té 3.536 vol dir que està a la meitat. Quan la ciutat de Madrid té ics quilòmetres, molts més, que Barcelona, de metro, quan estan a punt de fer el metro que arribi a l'aeroport de Barajas, quan s'hi han d'invertir 21.000 milions de pessetes aquest any, vol dir que algú s'ha preocupat, a la Comunitat de Madrid, que el transport públic era prioritari. Per tant, aquí hi ha un greuge comparatiu important. A qui correspon aquesta responsabilitat? Nosaltres no hem governat encara a Catalunya –potser d'aquí a uns mesos ho farem–, però vostès, aquí, a aquest greuge comparatiu li han de donar una solució.

Segon aspecte. Vostè em planteja el tema de l'ATM, dels milions de pessetes que s'estan pactant, etcètera, etcètera. Si estem d'acord! El que els estava plantejant jo a vostè era: no facin una cosa de curta volada, de dos, tres anys; facin un plantejament estratègic a deu, quinze anys, que és el que els estan demanant els ajuntaments en el transport metropolità. Per què no planifiquen a deu, quinze anys? Els estem dient simplement això; simplement això, senyor conseller.

Tercera qüestió. En els pressupostos del 98 hi han 5.000 milions de la Generalitat i 2.500 de l'Estat. El senyor Pujol, quan em va contestar a mi, em va dir: «a primers de gener tindrem 2.600 milions de pessetes per fer això de la Trinitat Nova». Ara m'assabento que estan licitant 1.700 milions de pessetes. Sap què vol dir això? O que hi faltaran les baranes, o que no hi hauran les escales mecàniques, o que el metro arribarà a una paret i no podrà fer la maniobra per tornar enrere. Falten 1.000 milions, senyor conseller!

Què vol dir? Que fem això perquè es digui que s'han començat a fer aquestes obres? Vol dir que no s'hi ha posat aquí el que calia posar-hi; simplement.

I ara sí –perquè el temps se m'acaba–, m'agradaria parlar de l'altra línia que vostè ha encetat, que és..., vostè ha plantejat que no es pot fer demagògia, ha plantejat també que no es poden fer plantejaments de fer arribar el metro on no pot arribar el metro. Escolti'm, nosaltres simplement ho hem demanat, però, vostès, és que ho han dit, això, i ho han posat per escrit. Jo no sé si és possible o no que el metro pugui arribar a la Zona Franca. Jo no sé si hi ha d'arribar amb un monorail o ha d'anar per helicòpter; jo no ho sé. Però escolti, aquí, retret amb lletra molt grossa: «Hem de portar el metro on viu la gent: Nou Barris, Canyelles, Trinitat Nova, Torre Baró, Ciutat Meridiana, la Pau, Bon Pastor i Zona Franca.» Escolti, això no és un programa electoral del PSC. Aquest senyor és amic seu. És el seu partit. És el

programa electoral de la seva coalició. I, si «m'apura», li diré més; miri, el que diuen també: «allargar els horaris del transport públic de la ciutat i millorar el seu recorregut». Amb la qual cosa entràriem en una altra polèmica; la polèmica que en aquests moments hi ha sobre el transport nocturn i els milions de pessetes que això ens costa.

Qui ha fet demagògia? En tot cas, en tot cas... O qui ha plantejat coses que no són assumibles? No hem estat nosaltres: és el programa electoral del seu partit i, ara, aquí, es troben vostès pinçats, i vostè ens demana que no fem això, quan vostès ho han fet servir. Han estat precisament vostès els que ho han fet servir.

Per tant, i per treure'n conseqüències, jo el que li voldria dir és el següent, senyor conseller. Parlar menys de contenció pressupostària? D'acord. Tenir contenció verbal en els aspectes aquests del transport? D'acord. Però també tenir contenció en les promeses electorals. I també reconèixer que es varen equivocar i, ara que està de moda demanar excuses, demanar excuses a tots aquests barris i a tota aquesta gent, que en un bon dia vostès els va dir que els faria el metro. Són vostès els que han de demanar excuses o, si més no, com a sortida positiva, que és la que li estic plantejant jo, planificar a dos, quinze, anys, i dir-los: «Escoltin, ens vam equivocar, però d'aquí a quinze anys, vostè senyor de la Zona Franca tindrà metro» o «vostè, senyor de l'Hospitalet, podrem passar el Llobregat, a l'altre cantó del Llobregat, amb un metro»...

El president

Senyor diputat, ha esgotat el seu temps.

El Sr. Ferran i Serafini

...perquè, no és un tema, senyor conseller, que se circumscriu a la ciutat de Barcelona. És la gran àrea metropolitana. I vostès van prometre el que van prometre. I jo ho sento molt, que s'equivoquessin.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Per contestar la rèplica, té la paraula l'honorable conseller.

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats. Senyor diputat, jo lamento molt –perquè, evidentment no anava tan ben preparat com va vostè– de no portar aquí una foto del programa electoral del Partit Socialista a l'Ajuntament de Barcelona de fa quatre anys. De totes maneres, si l'hagués portat, no sé si l'hauria pogut ensenyar, perquè si m'haguessin vist aquí amb una foto del senyor Maragall, potser m'haurien dit que jo també m'apuntava al carro d'aquesta mena de cantarella, no?

Però bé, en qualsevol cas, sí que li he de dir que de propostes, algunes fetes des d'un programa electoral, altres fetes des de la responsabilitat d'un govern, dient sistemes que tots sabien que eren irrealitzables, n'hi ha ha-

gut moltes. I precisament per això l'aposta del Govern de la Generalitat és molt clara: la racionalitat de la planificació. I això només es pot fer des de l'Autoritat del Transport Metropolità.

Segona qüestió. Miri, no podem fer comparacions de pessetes per habitants ni podem fer comparacions de xifres des del punt de vista de la ciutat de Madrid i la ciutat de Barcelona, perquè l'àmbit geogràfic no té absolutament res a veure. La mobilitat que es provoca, que es genera a Madrid o la que es genera a Barcelona no té absolutament res a veure. Per sort, a Barcelona els hàbits..., entre altres coses, la planificació urbanística del segle passat, però també la d'aquest segle, els hàbits de la gent, com no s'ha segregat tant l'habitatge i els llocs de treball, ens conformen un model de mobilitat molt diferent. I, per tant, és només des del rigor d'aquest model de mobilitat que es poden aquí treure conclusions.

Jo no vull donar les xifres, aquí sí que en tinc, jo aquestes sí que les tinc. Jo, per exemple, tinc xifres del que destinen els ajuntaments catalans a transport públic, que deu tenir alguna cosa a veure, alguna cosa a veure amb la prioritat política que aquests ajuntaments tenen en relació amb el transport públic. Sí que li diré una cosa: amb diferència, per pessetes/habitant que en els pressupostos municipals es destinen a transport públic, l'ajuntament que ho fa més és un ajuntament governat per Convergència i Unió. I segurament d'això vostè em dirà: «pot ser un fruit casual, pot ser un fruit de...» Escolti'm, això hi té alguna cosa a veure. Per tant, nosaltres des del punt de vista de la planificació del transport i des del punt de vista de la prioritat que li donem al transport públic ens sentim molt tranquils.

M'ha fet gràcia una cosa que vostè diu, diu: «escolti'm, és que la línia 2 porta un retard de vint-i-vuit anys i dos mesos», ha dit vostè. Aquest Parlament es va tornar a obrir..., fa vint-i-vuit anys estava tancat, hi havia pols, eh?, hi havia pols, la mateixa pols que, per cert, va tenir la línia 2 del metro durant un any perquè no estaven comprats els trens i estava entregat... (*Remor de veus.*) Per tant, senyor diputat, jo crec que si es vol anar amb aquest tipus d'argumentacions, de posar xifres d'uns, dels altres, tots en tenim, tots tenim les maletes plenes.

Aquesta és una manera que no m'agrada en absolut, i voldria acabar com li he començat, de la mateixa manera, que és: escolti'm, creguin-se l'ATM, anirà bé. Una acotació, perquè penso que sí que li he de desmentir una dada: nosaltres tenim el compromís, perquè està aprovat per l'ATM, i el Govern també, de tirar endavant tota una sèrie d'inversions en desenvolupament del Pla d'infraestructures. En aquests moments traurem a licitació la primera fase d'aquesta prolongació de la línia 3, però una primera fase que –com sap perfectament tothom– vindrà seguida per una segona fase per completar el total del projecte.

Jo el vull tranquil·litzar en absolut, com ho vaig fer fa pocs dies amb un regidor de l'Ajuntament de Barcelona, un regidor i una regidora, amb el president de Transports de Barcelona. Per tant, aquest és un tema, simplement, de poder que vostès tinguin el convenciment que no hi ha cap retard en aquest ordre.

I, finalment, sí que li diria que nosaltres ens sentim molt motivats per captar recursos forans i aportar-los al sistema metropolità de Barcelona, com aportar-los a la resta de Catalunya, i que no dubti que en això també en les properes setmanes tindran resultats que l'alegraran molt a vostè. N'estic segur.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Es suspèn la sessió fins a aquesta tarda a dos quarts de cinc.

La sessió se suspèn a les dues del migdia i cinc minuts i es reprèn a dos quarts de cinc de la tarda i tres minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major i pel lletrat Sr. de Alfonso i Pinazo.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat dels consellers de la Presidència, de Governació, d'Economia i Finances, d'Ensenyament, de Cultura, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Benestar Social i de Medi Ambient.

El president

Es reprèn la sessió.

Interpellació al Consell Executiu sobre la nova formació professional i els programes de garantia social

D'acord amb l'alteració de l'ordre del dia aprovada en el Ple d'aquest matí, iniciem ara la sessió amb el setè punt de l'ordre del dia, interpellació al Consell Executiu sobre la nova formació professional i els programes de garantia social, presentada pel Grup Socialista. Per exposar la interpellació, té la paraula el diputat senyor Magí Cadevall, per un temps màxim de deu minuts.

El Sr. Cadevall i Soler

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, senyor conseller d'Ensenyament, l'ensenyament és un tema d'actualitat a Catalunya, aquests dies. En algun d'aquests temes d'actualitat em sembla que hi ha hagut una manca de resposta del senyor conseller d'Ensenyament, i també, de vegades, respostes intempestives del president de la Generalitat, senyor Pujol. Un dels temes que dintre d'aquest àmbit té importància, i em sembla que en això estarem tots d'acord, és el tema de la formació professional. És important per a la formació personal i la inserció laboral de les persones, i és també important, en segon lloc, per al progrés econòmic i social de Catalunya.

Hi ha molts aspectes, en la formació professional. Per exemple, aquests dies, senyor conseller, o avui mateix, ens ha fet enviar una edició del Mapa de la formació professional; potser hauríem preferit que se n'hagués disposat abans del període de preinscripció, perquè quedés més clara quina és l'oferta pública de formació

professional, encara que, naturalment, la de l'any que ve se sabia. Però no és potser aquest tema en tota la globalitat, de què vull parlar, sinó que voldria centrar aquesta interpellació –com ja s'anuncia en la seva formulació– en els programes de garantia social per a aquells joves, aquells nois i noies, que no hagin obtingut el títol de graduat en educació secundària. És un tema importantíssim, un tema cabdal, que afecta una part de la població, no tota la població, però és un tema cabdal. Per què? Perquè és molt important veure com es pot afavorir la inserció laboral d'aquestes noies i d'aquests nois que no hagin obtingut aquest títol després de l'educació obligatòria i, sobretot, per evitar la seva marginació laboral i social, que podria venir en conseqüència.

La reforma educativa, que s'està acabant d'aplicar, té uns elements positius importants. Per exemple, l'extensió de l'ensenyament obligatori fins als setze anys. Per exemple, el nou disseny de la formació professional, amb nous perfils professionals, amb pràctiques obligatòries. Però s'ha de tenir en compte que és una formació professional més curta, perquè se suposa que hi ha, abans, una formació de base.

Ara, això té una conseqüència, aquest disseny, que és que, per cursar els cicles formatius ja de grau mitjà, que seria el primer nivell d'aquesta formació professional reglada, es necessita el títol de graduat en educació secundària obligatòria. Perquè això funcioni es necessita una mesura complementària molt important –sense ella, falla tot el sistema–, que és que realment es facin uns programes suficients i adequats de garantia social per a aquests joves, aquests nois i noies que no hagin obtingut el títol de graduat en educació secundària. Això, ara, és d'especial importància, perquè el proper curs no hi ha oferta, ja, de formació professional de primer grau, i els dos propers anys, com que anirà acabant tota l'extensió de la reforma fins al darrer curs de secundària, hi haurà més quantitat d'alumnes que ho poden necessitar.

Potser una petita referència a la societat catalana, perquè no estem parlant en general. Què passa a Catalunya? Bé, jo, em sembla que, sense ara voler entrar a fons en el tema, podríem dir que a Catalunya hi ha uns dèficits educatius. Per exemple, l'Informe aquest de l'INCE diu... –i això són uns resultats; ara prescindim, podríem dir, de les conclusions exactes que es poden treure–, diu que els resultats estan per sota de la mitjana de les comunitats autònomes. Però tenim altres dades complementàries. Per exemple, a Catalunya hi ha un fracàs escolar, en acabar els nivells obligatoris, més gran que a altres comunitats autònomes. Per tant, hi ha més problema en aquest sentit, tindrem més percentatge.

I, finalment, agafant estudis, per exemple, importants, d'economia de l'educació, solvents, hi ha a Catalunya, també, aquests darrers anys, un índex menor d'estudis en curs, proporcionalment, i agafant globalment tots els estudis, és fals que a Catalunya es puguin adoptar postures cofoistes, triomfalistes: estem estudiant menys, en conjunt, que altres comunitats autònomes. Davant d'això, el Consell Executiu, nosaltres reclamem que prengui mesures, i una de les que ja hauria de prendre –en

lloc de fer declaracions intempestives—és abordar, de la forma més seriosa i eficient possible, els programes de garantia social.

D'altra banda, a Catalunya també hi ha una estructura productiva jo diria que potser més moderna, però això fa que la societat catalana sigui més complexa, més tecnificada. Hi ha dades que hi ha una inserció més alta dels graduats, dels diferents nivells d'estudis, a Catalunya, però això comporta, també, un perill més gran que els que no tenen aquest nivell en aquesta societat tinguin un risc de marginació laboral i social més alt.

Per tant, com, segons nosaltres, hauria de ser l'oferta a Catalunya, segons el Grup Socialista, i com pensem que és, en els programes de garantia social? La primera qüestió a destacar és que —no només perquè ho diu la llei, sinó per la seva funció— la responsabilitat principal és del Departament d'Ensenyament. I què ha passat? L'any passat ho vam veure, però em sembla que segueix aquest any: renuncia a les seves responsabilitats i una part important les transfereix al Departament de Treball, que té més de la meitat de l'oferta en aquest camp, sense que faci una oferta especial per a aquests nois i noies; màxim, els dóna una prioritat a l'hora d'apuntar-s'hi. Això és greu, perquè es trenca el doble objectiu de recuperació d'aquests alumnes, a part de la inserció laboral i professional.

Un segon aspecte és que s'hauria de fer una anàlisi dels perfils d'aquests nois i noies que no assoleixen aquests objectius —perquè és una cosa nova, estan sortint promocions més àmplies que han fet la reforma, i, per tant, no ho sabem, ho hem d'estudiar. Si el Departament d'Ensenyament ha fet una anàlisi d'això, ho desconeixem, perquè no s'ha donat a conèixer i, mirant la programació que fa, no es nota. Perquè, si fa no fa, el que fa és repetir les experiències de l'any anterior, i fins i tot se'ns diu que l'ordre que ho regula és encara la del 93; per tant, no s'ha tret cap conseqüència que obligui, en tot cas, a canvis.

Un tercer punt és que ens sembla que s'hauria de fer una oferta que correspongui a aquesta anàlisi dels perfils de nois i noies; si no s'ha fet l'anàlisi o s'ha mantingut en secret, difícilment es pot modular aquesta oferta.

Un tema molt important és que s'hauria de fer una oferta territorial que tingui en compte..., a cada comarca, a cada població important —en el cas de les ciutats mitjanes i grans, la unitat podria ser perfectament el municipi—, hi hauria d'haver uns programes territorials que tinguin en compte, d'una banda, els resultats escolars —no és el mateix, en tot l'àmbit de Catalunya, els mateixos resultats escolars—, i, d'altra banda, hauria de tenir en compte l'entorn productiu.

Els ajuntaments de Catalunya estan tenint un paper molt important en aquesta oferta; fan programes de transició al treball —dels que organitza el Departament d'Ensenyament—, fan formació ocupacional, fan escoles-taller, però no hi ha una xarxa d'oferta territorial, no hi ha una oferta global coordinada amb els ajuntaments. I quan els ajuntaments plantegen aquesta situació, des del Departament d'Ensenyament se'ls respon: «Bé, vostès demanin, per exemple, si tenen una situa-

ció d'aquest tipus, un programa de transició al treball, i potser els el donaran», però en tot cas no es tracta d'una programació local.

Ens sembla també molt important que hi hagi una acció d'acompanyament d'aquests joves, des del centre on havien cursat la secundària obligatòria, passant pels programes de garantia social, fins a la inserció laboral. I ens sembla que aquest acompanyament no existeix en aquest sentit tan ampli, que com a màxim hi ha una tutoria concretada temporalment durant els programes de garantia social.

I, finalment, per nosaltres és molt important la coordinació de tots els agents i de tots els recursos. Ens sembla que el que van presentar l'any passat, i em temo, encara, que el que presenten aquest any —perquè també haig d'agrair que, amablement, a part d'haver-nos fet arribar avui el Mapa, aquí al Parlament, de la formació professional, ens han fet arribar una guia sobre l'oferta de programes de garantia social—, em temo encara que l'any que ve és una oferta inconnexa de diferents alternatives, és una mera juxtaposició. Entre altres coses, potser, perquè, senyor conseller, encara no s'ha creat el Consell Català de la Formació Professional, que podria ajudar a coordinar aquests temes, i hauria d'ajudar a compartir els recursos.

I acabo amb un tema que es relaciona molt amb aquest de la coordinació, que és el de la informació. No em queda clar..., millor dit, em queda clar el contrari, que no hi ha una informació compartida, de fàcil accés; hi ha diferents compartiments separats, i s'ha d'anar a buscar la informació a cada un. Miri, senyor conseller, si no hi ha ningú en aquest tema que comparteixi tota la informació, difícilment es pot orientar els joves, difícilment es poden orientar adequadament els nois i les noies en aquests programes de recuperació i d'inserció en el món laboral.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la interpellació, té la paraula l'honorable conseller d'Ensenyament, senyor Josep Xavier Hernández, per un temps màxim de deu minuts.

El conseller d'Ensenyament (Sr. Josep Xavier Hernández i Moreno)

Gràcies, senyor president; gràcies, senyores diputades, senyors diputats. Senyor diputat Magí Cadevall, si parlem —i vós ho heu començat, senyor diputat— que avui, aquests dies, l'educació és tema d'actualitat, jo us ho dic amb tota la cortesia: espero que sempre l'educació sigui un tema d'actualitat, i que personalment, no només com a conseller, sinó com a ciutadà d'aquest país, estaria molt preocupat el dia que l'educació hagués passat a no ser un motiu d'actualitat.

Coincideixo bàsicament amb els eixos principals de la vostra exposició. La meva discrepància és amb la vostra afirmació que no es compleixen: s'estan complint en un grau notable.

El Parlament de Catalunya ha tingut ja ocasió de conèixer amb anterioritat aquesta qüestió que avui ens ocupa, de la formació professional i dels programes de garantia social. Referint-me exclusivament al tema del programa de garantia social, que va ser objecte d'una interpellació feta amb anterioritat, va ser objecte també d'una resolució, del 7 de novembre del 96, i es va aprovar també una moció sobre aquesta qüestió, del 7 de març de 1997. I què diu, el Parlament de Catalunya, amb relació als programes de garantia social –per centrar-nos exclusivament en aquesta qüestió, i sense perjudici que després faci algunes frases relatives a la qüestió de la formació professional específica–, què diu el Parlament de Catalunya? El Parlament de Catalunya, segons la Resolució aprovada i publicada el març del 97, insta el Govern a «assegurar una oferta de programes de garantia social que cobreixi tota la demanda existent i vagi adequant-se al procés d'avenç en la implantació del segon cicle complet de l'ESO, de tal manera que, mentre no es generalitzi aquesta implantació, no hi hagi cap zona escolar en la qual hi hagi alumnes que han finalitzat l'ESO sense oferta suficient de programes de garantia social». Primer punt de la Resolució del Parlament de Catalunya sobre aquesta qüestió.

I què diuen les xifres, per veure fins a quin punt ens adequem o no a aquesta raonable i justa Resolució del Parlament de Catalunya? Doncs, diuen que en el curs 96-97, al final del curs 96-97, va haver-hi exactament a Catalunya 5.119 alumnes que no van superar l'ESO i que no van continuar en el sistema, és a dir, no van repetir el curs, per entendre'ns, i que, per tant, eren, de conformitat amb la llei, subjectes d'una oferta de programes de garantia social. I l'oferta, posada a l'abast d'aquesta població, d'aquests joves, per part del Departament de Comerç, conjuntament, de forma coordinada amb el Departament de Treball i amb el Departament de Benestar Social, diu que són 5.144 –repeteix, 5.144– les places mínimes ofertes amb possibilitat de ser incrementades de forma fàcil. Per tant, un compliment clar de la resolució.

Si el senyor diputat ho vol, puc llegir-li perfectament comarca per comarca i, si ho vol, localitat per localitat quina és l'oferta. Per dir-li un exemple, al municipi de Martorell li puc dir que, efectivament, s'han fet 875 hores, i 875 hores en temes d'auxiliar d'oficina, de comerç i d'atenció al públic, i un altre d'auxiliar d'electromecànica..., per dir-li un exemple, Martorell. De tal manera que, en principi, estem complint, perquè és la nostra voluntat i perquè forma part del nostre compromís i del nostre programa, en la primera part, d'aquesta Resolució, que el Grup Parlamentari de Convergència i Unió va votar favorablement.

Què diu el punt 2 de la Moció del Parlament de Catalunya? «A partir dels criteris de vinculació socioeconòmica al territori, flexibilitat i multiplicitat de models, crear una coordinació efectiva entre el Departament d'Ensenyament, el Departament de Treball, el Departament de Benestar Social, els ens locals afectats i els representants de la comunitat educativa, per tal de pla-

nificar els programes de garantia social, tant pel que fa...», etcètera –no cansaré les senyores diputades ni els senyors diputats amb la lectura d'això. I aquest punt importantíssim de la Resolució del Parlament de Catalunya s'ha complert i es continuarà complint en el futur, perquè, com és obvi, és una feina inacabada.

El senyor diputat sap perfectament que dintre del que és el catàleg de programes de garantia social hi ha els programes que formen part del Pla de transició al treball, hi ha els programes que es coordinen conjuntament amb el Departament de Treball, amb els programes de formació ocupacional, i hi ha els programes d'escola-taller, hi ha els programes en coordinació amb les administracions locals, hi ha els programes d'altres institucions i entitats, hi ha els programes preparatoris per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà, que es fan en col·laboració i d'acord amb el Departament de Benestar Social, adaptats al territori, tenint en compte l'entorn socioeconòmic, en quantitat suficient per a tots i amb multiplicitat d'ofertes i amb flexibilitat.

El mes de juny, quan acabi aquest exercici, aquest curs, farem un procés important d'avaluació, perquè hi ha una qüestió en la qual sí que també coincideixo molt amb l'illustre senyor diputat, i és que en la mesura que els programes de garantia social comporten quelcom de nou, com a mínim des d'un punt de vista conceptual, hem d'apropar-nos amb tot l'interès, però també sent capaçs d'avaluar en cada cas com han anat; una avaluació que, sobretot –ja li ho avanço–, ha de dependre de tres factors. Un primer, quina és l'opinió que tenen els alumnes?, quin és el grau de satisfacció que aquests alumnes tenen? En segon lloc, quin és, podríem dir, el resultat, tal com ho valoren els professors o les institucions encarregades de dur endavant aquests programes? I en tercer lloc, i molt important, quina és la taxa d'ocupació?

I a partir d'aquí, senyor diputat, d'una manera participativa –com ho hem fet sempre–, tractarem de millorar, de moment, però sense cap cofoisme –i coincideixo amb el senyor diputat que aquí no hi calen per part de ningú cofoisme, ni tampoc lliçons magistrals per part de ningú–, sense cap cofoisme, la comunitat autònoma que està tenint, gràcies a tots, més multiplicitat de programes, que són més flexibles, que responen a un model molt més obert i molt més adaptable és Catalunya, i a partir d'aquí treballam plegats, cadascú des de la seva responsabilitat i, per tant, amb un protagonisme principal del Govern, perquè –com ell ha dit– aquests joves que en arribar als setze o als disset finalitzin l'educació secundària obligatòria sense superar-la tinguin una opció real, senyor diputat, que no ha de satisfer ni el Govern ni l'oposició, ni els ajuntaments; que sobretot ha de satisfer els joves i que els ha de satisfer des de la mateixa perspectiva que dóna la llei, que és oferir-los una eina, una ocasió de professionalització amb un examen no reglat, tal com ho defineix la llei, i adaptat a les circumstàncies de la demanda socioeconòmica i dels seus propis interessos de cada moment.

Moltes gràcies, senyor president; moltes gràcies, senyores diputades i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula el diputat senyor Magí Cadevall, per un temps màxim de cinc minuts.

El Sr. Cadevall i Soler

Sí, gràcies, senyor president. Haig de dir que estic una mica defraudat, no sé si anava a dir «desorientat», perquè em temo que, en tot cas, potser em sembla veure una certa desorientació en el senyor conseller d'Ensenyament. (*Remor de veus.*)

A veure, per què? No sé si quan ha parlat de «llició magistral» es referia a la meua persona. Jo normalment he procurat centrar els temes políticament, i no sóc un pedagog i no he pretès mai assentar càtedra de pedagogia; tracto d'explicar temes polítics parlant amb la comunitat educativa, parlant amb els interessats. I, en aquest sentit, no volia donar cap llició, sinó que, perquè no digui que critiquem per criticar, he tractat de plantejar uns objectius que per nosaltres haurien de tenir aquests cursos de garantia social. I em temo que no m'ha donat cap resposta. Algú de vostès, senyores diputades i senyors diputats, ha sentit que em contestés sobre el paper que han de tenir els municipis? Algú ha sentit que em contestés si s'havien de crear unes xarxes locals adaptades a l'estructura educativa, al fracàs escolar i a les necessitats productives i com es faria?, hi ha donat una resposta? Algú ha sentit que parlés de com s'havia de fer aquest acompanyament dels joves des del centre docent fins a la inserció laboral? Em temo que no. S'ha limitat, bàsicament, a parlar d'una resolució –que segur que hem de tenir en compte, però no és l'única cosa que hem de tenir en compte– anterior, del Parlament, i tractar de demostrar que l'havia complert quantitativament, i em sembla que no ha intentat ni demostrar que la complia qualitativament.

A veure, quantitativament, té tota la raó, senyor conseller, i només faltaria, i, si no, estaríem molt més queixosos. Però és que hi ha una certa trampa, perquè vostès han incrementat –i li ho reconec– les ofertes específiques del Departament d'Ensenyament programades especialment per a aquests nois i noies que han de fer al mateix temps una recuperació i inserció laboral, però no m'ha desmentit que més de la meitat dels programes que han ofert aquest any, exactament 2.515, segons dades del Departament..., perdó, 2.629 –ara confonia la quantitat–, 2.629, que és més de la meitat de la xifra global que ha dit, és del Departament de Treball i no és una oferta específica per garantia social, no ens consta que hagin fet cap oferta específica; és més, en els papers del Departament no s'indica ni el nombre de grups que absorbeixen aquests 2.629 alumnes. Per què? Perquè no és una oferta específica per a ells. La trampa està que diuen: «Nosaltres tenim 2.515 places, i la resta que vagin als cursos que sempre ha anat oferint el Departament de Treball.» Aquests cursos per a altres perfils, per altres necessitats, són interessants, però no compleixen aquesta funció. Per tant, ens sembla que s'ha d'afinar més.

La part que ha parlat potser de la qualitat d'aquests programes és de dir: «A veure, anem molt bé perquè

som els que hem avançat més, amb una oferta flexible plural.» També m'ha dit –i ja que n'ha parlat, parlem-ne– que la Resolució del Parlament deia que s'havia de fer una coordinació efectiva d'aquesta oferta. Miri, senyor conseller, en la guia que han tingut l'amabilitat d'enviar-nos aquest matí –i suposo que el fet que la llegeixi no serà motiu perquè una altra vegada no ens l'envii, i ja dic que li ho agraeixo sincerament, perquè permet un millor debat– es diu exactament –mirin quin tipus d'informació tindran els centres de secundària per orientar els seus alumnes i miri quina coordinació hi ha–, diu: «Tots els centres de secundària obligatòria disposen de les dades identificatives d'un centre col·laborador del Servei Català de la Col·locació proper a cada centre educatiu.» Sembla que l'única informació –segons aquest paper que han repartit aquest matí– que tenen els centres docents és l'adreça i el telèfon de diferents agències del Servei Català de la Col·locació, i no sé ni tan sols si són privatitzades.

Gràcies, senyor president; gràcies, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies. Per al torn de rèplica, té la paraula l'honorable senyor conseller Hernández.

El conseller d'Ensenyament

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, il·lustre diputat senyor Cadevall, bé, amb tota cortesia, jo sento moltíssim que estigieu defraudat i desorientat, però això és bastant habitual, no? Per tant, què hi hem de fer? Procurarem amb la cortesia, amb l'amistat, amb l'amabilitat entre el Govern i l'oposició procurar que tingui més informació, i, per tant, que no estigui tan desorientat ni tan defraudat com acostuma a estar. I ho dic des de la cortesia obligada.

No és una trampa, senyor diputat, no és cap trampa. Jo mateix he explicat a aquest Parlament de Catalunya com sumar també –i dic «també»– els programes de formació ocupacional al que és l'oferta de garantia social; no només no és cap trampa, sinó que forma part del model que el Govern, juntament amb altres agents, interpretant la Resolució d'aquest Departament, ha posat en marxa.

Es tracta d'un model normalitzador, no pas separador; es tracta d'un model que posa a l'abast, d'una forma preferent, d'aquests joves, que tenen tots ells més de setze anys, ambients, eines, espais i estratègies de formació professional, amb voluntat professionalitzadora i clarament adreçada a joves de més de setze anys. I com li he dit abans, de cap manera això pot interpretar-se com una espècie d'uniformitat del model, sinó que a aquesta oferta se sumen d'altres tan importants com els programes de transició al treball, programes d'escoles-treball, com els programes que s'estan fent en cooperació amb les entitats municipals i amb les entitats comarcals.

I és evident, i té raó el senyor diputat, que de vegades no podem contestar a tot ni dir tot el que pensàvem, no perquè no hi hagi respostes, sinó simplement per la limitació de temps. Però és evident que, miri, més en-

llà de xarxes o no xarxes, el jove que no ha superat l'ESO..., i a aquest conseller el que li preocupa de veritat és que comenci a tenir experiències positives, viscudes com a positives, que siguin reals des d'un punt de vista d'un increment de l'aprenentatge i que, a més a més, aquest aprenentatge sigui professionalitzador i sigui, senyor diputat, significatiu des d'un punt de vista de trobar feina.

I això és el que ens interessa. Ho farem amb xarxes on calgui i sense xarxes on no calgui o on no es pugui, utilitzant l'escola-treball i utilitzant els programes de formació ocupacional, amb un model de pla de transició al treball i amb altres models, perquè allò que ens demana la llei i allò que ens demanen els joves que han fracassat després d'estar deu, dotze o tretze anys en el sistema educatiu és una oportunitat d'èxit, i això, amb prudència, ho farem, amb l'ajut de tots, per mirar-nos sense apriorismes allò que estem fent, i mirar-nos-ho des d'un triple resultat que li he dit ja abans, senyor diputat: l'opinió que tenen els joves d'allò que reben; els resultats d'aquells que els formen i, per tant, que ens puguin dir quin és el nivell que han assolit i, sobretot, la gran prova de la inserció laboral. I a partir d'aquí estem oberts a qualsevol tipus de model, però no ens sembla oportú tancar-nos en models unitaris o en models rígids, que vagin en contra, precisament, de la flexibilitat i de l'eficàcia que el mateix legislador ha donat a aquests programes de garantia social.

Dit això, no estic d'acord amb les vostres opinions de manca d'interès o de no ser oferta específica. És que en molts casos no cal que ho sigui, senyor diputat. El que cal que sigui és adaptable i adaptada a les realitats d'aquests joves. I això, honestament, ho estem procurant i ho estem aconseguint.

Moltes gràcies, senyor diputat. Moltes gràcies, senyores diputades, senyors diputats i senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Preguntes

Iniciem ara, d'acord amb l'ordre del dia modificat aquest matí, les preguntes al molt honorable senyor president de la Generalitat.

Pregunta al president de la Generalitat sobre els motius pels quals no s'ha entrevistat amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica

La primera de les preguntes és sobre els motius pels quals no s'ha entrevistat amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica. Presentada pel Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula, per formular la pregunta, el diputat senyor Josep Lluís Carod-Rovira.

El Sr. Carod-Rovira

Gràcies, senyor president. Quins són els motius pels quals vostè, senyor president de la Generalitat, no ha accedit a entrevistar-se amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica?

El president

Per contestar, té la paraula el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat (Sr. Jordi Pujol i Soley)

Bé, en primer lloc li vull dir que rebo molta gent però no rebo tothom, i en aquest cas concret, per una sèrie de circumstàncies d'agenda, en el moment que se'm va plantejar, no m'anava bé fer-ho i vaig demanar que el rebés concretament el conseller de la Presidència, el senyor Trias.

El president

Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Carod.

El Sr. Carod-Rovira

Moltes gràcies, senyor president. El seu Govern ha visitat països com Xina, com el Marroc, com Indonèsia, amb un enorme dèficit democràtic. Vostè mateix ha rebut el primer ministre de la Xina, malgrat Tiananmen, i acaba d'oferir un dinar al president de Turquia, malgrat la repressió genocida d'aquest país contra el poble kurd. Però no ha rebut el president d'un país reconegut per vuitanta-quatre estats, arreu del món. No ha trobat ni cinc minuts per a ell.

Vostè és president d'un país solidari, amb una història nacional difícil, que ha necessitat solidaritat de demòcrates de fora durant molt de temps. Però vostè, en aquest cas concret, no ha estat a l'alçada de les circumstàncies, a l'alçada d'un president Ardanza; d'un president Matas, de les Illes, del Partit Popular, que ja l'han rebut, i d'un president Zaplana, que han confirmat que el rebran. No ha estat a l'alçada dels membres de la seva coalició, que han acompanyat el president Abdelaziz en algun acte i que no trobaven cap explicació per la conducta de vostè. De quina banda està, senyor president? Del suport al pla de pau de les Nacions Unides i al respecte al dret d'autodeterminació del poble sahrauí?, o potser se sent més a prop de les indicacions del consolat del Marroc i de certs interessos econòmics?

Com a ciutadans d'una Catalunya solidària, hem lamentat moltíssim el seu comportament. Vostè no ha estat a l'alçada d'aquest Parlament, a l'alçada de tants ajuntaments, a l'alçada de diputacions, que han actuat dignament. Però, sobretot, vostè, en aquest cas, no ha estat a l'alçada de la gent: a l'alçada de les sis-centes famílies que l'any passat van acollir canalla sahrauí a casa seva, a l'alçada dels tres-cents catalans, metges, personal sanitari, famílies solidàries que passaran les seves vacances de Setmana Santa als campaments de refugiats de Tindouf. Hi ha ocasions concretes en què el president d'un país va en una direcció i la societat, lluny de la gent, en una altra. Una d'aquestes ocasions és la que vostè ha protagonitzat.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies. Per al torn de rèplica, té la paraula l'honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Miri, hi ha una cosa que, de tota manera, la Generalitat i el seu mateix president sí que fem: directament o a través d'altres persones, el que sí que hem fet, i fa molts anys que ho fem, és atendre i tenir en compte i donar suport a moltes de les necessitats i de les qüestions que ens plantegen els representants del poble sahrauí, cosa que vostè també sap: des del punt de vista econòmic, des del punt de vista d'ajuts concrets, de caràcter humanitari, directament, a través d'ONG, de sindicats, a través d'ajuntaments, etcètera. I també hem defensat la seva causa; sempre que hem cregut que una causa era justa –i en aquest cas ho hem fet–, l'hem defensada, i en aquest cas, concretament, el que hem defensat i defensarem a nivell polític –i crec que això pot ser que sigui més eficaç, segons com i segons quins gestos– és el pla de pau.

Bé, i si, per altra banda, vostè vol donar a entendre que el Marroc no és un país democràtic, li diré que dels països del Magreb, de bon tros, és el més democràtic –de bon tros–, entre altres coses acaba de pujar al poder un primer ministre socialista Abderraman Yusufi, i no hi ha hagut cap més país d'aquesta àrea –absolutament cap més– que hagi fet una evolució d'aquest tipus.

Bé, això és tot el que li puc dir de moment.

El president

Moltes gràcies, senyor president.

Pregunta al president de la Generalitat sobre com valora l'acceptació de la resta de comunitats autònomes de l'Estat de la realitat nacional catalana

La segona pregunta al president de la Generalitat és la pregunta formulada pel Grup Socialista: com valora l'acceptació de la resta de comunitats autònomes de l'Estat de la realitat nacional catalana. Per formular la pregunta, té la paraula el diputat senyor Joaquim Nadal.

El Sr. Joaquim Nadal i Farreras

Gràcies, senyor president. No fa gaires dies, a Sallent, vostè va fer servir, diguem-ne, un argument antipàtic per intentar reclamar més simpatia per a Catalunya. Què ha fet fins ara? Què pensa fer a partir d'ara, en les seves responsabilitats institucionals, per aconseguir aquesta major dosi de simpatia?

El president

Per contestar la pregunta, té la paraula el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Bé, respecte a aquest fet que vostè diu de Sallent, el que vaig fer de manera immediata, l'endemà al matí a primera hora, és telefonar concretament al *lehendakari* i al senyor Arzallus, i dir-los que lamentava el que havia passat i que, òbviament, doncs, no volia de cap manera..., en fi, que volia que quedés clar que aquesta no era la meva intenció, si és que en això es podia entendre que hi havia res que podia ser ofensiu per a ells. Crec que em vaig excusar rapidíssimament, cosa que tampoc és tan freqüent en política, i ho vaig fer a qui crec que ho havia de fer, concretament, que eren els màxims representants, almenys pel que fa al *lehendakari*, del poble basc.

El president

Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Nadal.

El Sr. Joaquim Nadal i Farreras

Gràcies, senyor president. Efectivament, vostè va ser àgil en les disculpes, en la petició de disculpes. Ara bé, nosaltres creiem que es va disculpar només en part amb qui s'havia de disculpar. M'explicaré. En aquest Parlament, vostè, senyor president, en diverses ocasions ha renyat –renyat parlamentàriament, s'entén– diversos diputats que han fet servir alguna o altra referència al País Basc per reclamar alguna o altra competència, o comprensió, o simpatia, o el que sigui, per a Catalunya. I vostè ha dit: «Miri, senyor diputat, en la motxilla de Catalunya hi ha coses del País Basc que no volem i, per tant, no em facin servir l'argument del País Basc, que és contraproduent per a Catalunya.»

Senyor president, nosaltres creiem, amb sinceritat, que, a part de disculpar-se amb el senyor Ardanza i amb el senyor Arzallus, s'hauria d'haver disculpat en aquest Parlament i amb el poble de Catalunya, perquè, en el fons, no és una qüestió de simpatia, de més o menys simpatia per Catalunya; vostè amb aquella afirmació proclamava una certa impotència pel que fa a l'obtenció de més recursos i a un reconeixement nacional per a Catalunya, en les seves relacions amb el Partit Popular.

Gràcies, senyor president, senyores diputades, senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la repregunta, té la paraula el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Efectivament, jo he dit, i tornaré a dir sempre que s'escaigui, i ho he fet durant molts i molts anys, que aquest tipus de comparança no s'ha d'establir. I precisament perquè ho he dit sempre, en pura coherència i conseqüència amb les meves idees, ja que un dia jo, per inadvertència o el que vostè vulgui, doncs, no vaig actuar d'acord amb el que és el meu criteri, em va faltar temps –abans no ho podia fer– per no solament expressar el que vaig expressar al *lehendakari* i al senyor Arzallus, sinó per dir-ho per televisió immediatament; dir-ho a

4998

tothom, en català i en castellà, perquè se n'assabentés tothom.

Em sembla, sincerament, que més no he de fer. I li vull dir també, amb tota sinceritat, una cosa: em sembla que si ara fes el que vostè em diu que faci, i em sembla que podia haver sigut ocasió de conèixer bé l'estat d'ànim del poble de Catalunya, si pretén aquestes coses, excuses al poble de Catalunya, el poble de Catalunya no ho entendria, em sembla, senyor Nadal.

El president

Moltes gràcies, senyor president.

Pregunta al president de la Generalitat sobre els criteris que regeixen la recepció de caps d'estat d'altres països

La tercera pregunta és la formulada pel Grup Mixt sobre els criteris que regeixen la recepció de caps d'estat d'altres països. Té la paraula, per formular la pregunta, el diputat senyor Xavier Bosch.

El Sr. Bosch i Garcia

Gràcies, senyor president. Senyor president de la Generalitat, com s'ha dit ja, la setmana passada va visitar oficialment Catalunya un cap d'estat, el president Mohamed Abdelaziz, de la República Àrab Sahrauí Democràtica, reconegut per més de vuitanta estats del món, per l'Organització per la Unitat Africana, de què ha estat vicepresident, i amb un estatus especial a les Nacions Unides, com ja és conegut.

Quins criteris ha regit el Govern a l'hora de no rebre en audiència el president Abdelaziz, malgrat les reiterades i, des de fa temps, peticions fetes en aquest sentit per tota mena de persones i institucions, i sí que, en canvi, rep, sense cap dubte, qualsevol cap d'estat que passa per Catalunya?

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. Té la paraula el molt honorable president...

El president de la Generalitat

Bé, jo només..., no per disminuir el paper de ningú, la importància de ningú: no es tracta d'un cap d'estat, en aquest cas; la qual cosa no el disminueix en res, sigui dit de passada.

Nosaltres..., jo, personalment, he rebut moltes vegades persones que es troben en una situació similar al senyor Abdelaziz; he rebut el dalai-lama, malgrat determinades pressions; he rebut representants del Kurdistan; he rebut, no ara, sinó fa molt de temps, representants de Palestina –no ara, sinó abans, quan encara no estaven reconeguts oficialment. Per tant, en aquest cas crec que donar-hi una importància política o un intent, diguem-ne, d'interpretació política, resultaria abusiu i gens en concordança amb el que ha estat la nostra activitat –la

meva, personalment, com a president de la Generalitat–, la meua actitud habitual.

El president

Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Bosch.

El Sr. Bosch i Garcia

Sí, gràcies. Senyor president de la Generalitat, el senyor Abdelaziz és un cap d'estat des del moment que és reconegut per una quantitat important d'estats i d'organitzacions internacionals del món. Una altra cosa és que Europa o que els Estats Units no ho facin, però em sembla que això no desmereix estats com l'Argentina o Àfrica del Sud, que reconeixen i recolzen la República Àrab Sahrauí Democràtica.

Dit això, senyor president, he de dir que les vostres justificacions, les d'abans esmentades i les d'ara, no són de rebut. Creiem que ha faltat al respecte al president Abdelaziz i que s'hauria de reconèixer en aquest sentit.

En qualsevol cas, senyor president, quanta sang hauria de portar a les mans el senyor Abdelaziz per rebre l'atenció del nostre president?, tal com fa poc la va tenir amb el president de Turquia, o, fa més temps, amb el de la Xina? O quants genocidis haurien de cometre els sahrauís per merèixer la simpatia del nostre Govern? O ha d'haver estat *miss* univers per permetre's una foto al costat del nostre president?

Senyor Pujol, amb la vostra actitud heu donat l'esquena al Parlament, als grups parlamentaris, a ajuntaments, a entitats, a universitats, a empreses i, per sobre de tot, heu donat l'esquena al poble de Catalunya, que, d'una forma massiva i entusiasta, ha mostrat sense cap ombra de dubte el seu suport al president Abdelaziz, i també a la justa causa del poble del Sàhara Occidental per la seva independència.

No entenem per què el president no pot ser sensible a aquest clam de la nostra societat. Catalunya, dins l'Estat i a tot Europa, és el país capdavanter en simpatia i mobilització ciutadana a favor del Sàhara, però, en canvi, hem de reconèixer que estem a la cua pel que fa al suport institucional, i per a això només cal mirar el rànquing, almenys entre les comunitats autònomes de l'Estat, per veure que en ajuda material i econòmica, malgrat que se n'ha fet, estem a la cua.

Vostè sap perfectament, senyor president, la importància dels actes simbòlics. El poble i el Govern del Sàhara, també. Aquests cinc minuts no trobats al llarg d'una setmana a la seva agenda haurien estat un acte simbòlic positiu. La no-audiència, senyor president, ha estat un acte simbòlic negatiu.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Té la paraula, per contestar la repregunta, el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Bé. No és el primer cop que jo no puc rebre una persona que, de prop o de lluny, pugui tenir unes caracterís-

tiques similars a les del senyor Abdelaziz. Sí que és el primer cop que aleshores..., per cert, dit molt tard i d'una manera indirecta, se'ns diu que l'entrevista que havia de tenir amb el senyor Trias no la volen tenir aquell mateix matí, i, encara, d'una manera molt indirecta. Cosa que no critico, en absolut.

Però el que li vull dir només és que, més enllà de les crítiques que vostè em pugui fer, i que fins i tot si vostè vol puc comprendre, però, per altra banda, li torno a dir que durant molt de temps nosaltres hem tingut, i tenim ara, respecte al poble sahrauí, una actitud positiva; que diu vostè que altres comunitats donen més: no ho sé. M'agradaria veure-ho. En tot cas, nosaltres fem unes aportacions a través de diversos departaments –Sanitat, Benestar Social, etcètera– prou importants. Però el que li puc dir és que nosaltres sí que hem donat a alguna instància, i tornarem a donar, si és que cal, i tornarem a reforçar, si és que hi ha algun dubte en aquest sentit –en el nivell que nosaltres podem i en l'àmbit que podem fer-ho, que és dintre, evidentment, del marc de l'Estat espanyol–, donarem allò que al senyor Abdelaziz més, més, segurament, li interessa, que és suport al pla de pau. Perquè no tingui vostè la seguretat absoluta que és absolutament cent per cent segur que s'hagi de fer el referèndum. I aquí sí que em sembla que serà important que tots els que puguem fer algun gest en aquest sentit –i nosaltres, segurament molt modestament, algun en podem fer– sí que hi hem d'intervenir. Perquè el que pot resoldre els problemes del senyor Abdelaziz, sobretot, serà, arribat el cas, que el referèndum es faci.

El president

Moltes gràcies, senyor president. La quarta pregunta, formulada pel Grup Popular, sobre la qualitat i el rendiment educatiu en l'ensenyament secundari a Catalunya. Per formular la pregunta, té la paraula el diputat senyor Josep Curto.

Pregunta al president de la Generalitat sobre la qualitat i el rendiment educatiu en l'ensenyament secundari a Catalunya

El Sr. Curto i Casadó

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, senyor president de la Generalitat, fa escassament mitja hora, el conseller d'Ensenyament, en resposta a una interpellació, afirmava que estaria preocupat lo dia que l'educació no fos actualitat. Hi estem d'acord, però hi ha actualitats que no ens convenen gaire. I en este sentit, i lamentablement, nos hem de referir al rendiment i a la qualitat de l'ensenyament secundari a Catalunya, on los resultats són preocupants, o altament preocupants, en aquells alumnes que als catorze i als setze anys no arriben als nivells de coneixement que els correspon.

La pregunta formalitzada, com vostè ja sap, es refereix a la valoració d'esta situació, però jo em permeto anar més enllà per tal de preguntar-li sobre les prioritats i els

objectius en relació amb este desequilibri o amb esta desviació que s'ha produït en l'àmbit de Catalunya.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la pregunta, té la paraula l'honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Quant a prioritats, dues: aplicar la LOGSE i dedicar-hi més diners que ningú, per cert, amb la crítica, moltes vegades, del vicepresident, senyor Rato, que diu que hi dediquem massa diners, concretament, a l'aplicació de la LOGSE; li ho pot transmetre de part meua. Però, a part d'això, el que li vull dir és que, home, allò que se'n diu una gran desesperació, tampoc no ens ha d'agafar, de moment; més val que ens ho mirem i ens ho estudiem, perquè el senyor García Garrido, que és el director de l'enquesta, diu: «Hay que ir con cuidado, la educación causa efectos a largo plazo. No debemos buscar en los resultados la varita mágica que nos haga ver si la escuela funciona.» Per tant, si el senyor García Garrido diu que no ens hi amoïnem, de moment, doncs, no ens hi amoïnem. Ens hi amoïnem, sí, molt, però no només per l'enquesta.

Per altra banda, he de dir que hi ha altres persones que també ens diuen el mateix, com pot ser gent tan diversa d'orientació pedagògica i de filiació, diguem-ne, més o menys, diguem-ne, política –perquè cap d'ells és un polític actiu–, com puguin ser el senyor Serra Mora, el senyor Fullat i el senyor Cèsar Coll, etcètera. Per tant, molta atenció, no ho mensempreem, ens hi fixarem, ho estudiarem, i seguirem aplicant la LOGSE, i seguirem aplicant-hi més diners que ningú a tot Espanya, encara que, ho repeteixo, això motiví alguna crítica per part del Govern central.

El president

Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Curto.

El Sr. Curto i Casadó

Gràcies, senyor president. Senyor president, jo tinc un sou que m'atribueix lo Parlament de Catalunya per a controlar i impulsar la seua acció de Govern; lo de misatger és a voluntat i en lo moment que a mi em convinga, però mai per indicació, encara que sigui del president de la Generalitat. (*Remor de veus.*)

Los resultats negatius, senyor president, los resultats negatius d'un determinat procés, lo que siga el procés, sempre tenen lo seu origen en la decisió d'una aplicació, i a partir d'aquí, si m'ho permet, se genera la deficiència o la negligència. Atengui's, si no, a estos antecedents. Està amb mi, senyor president? (*Remor de veus.*) Miri, quan un 70% dels estudiants de catorze a setze anys no arriba a captar la idea secundària d'un text, o quan lo 30% d'estos estudiants no és capaç d'extraure lo tema principal del que acaba de llegir un d'estos estudiants, o que el 76% d'estos estudiants –també en l'àmbit de Catalunya– té dificultats per a identificar substantius, una cosa tan elemental com això, o, pitjor encara, quan només lo 4% dels estudiants de setze anys

5000

poden fer un dictat de setanta paraules sense cometre cap falta d'ortografia, les excuses, senyor president, s'han de substituir per renovar l'orientació política i pel que li deia abans, establint mesures, estratègies, prioritats i objectius.

Fa un any, senyor president –li ho vull recordar–, des del seu Govern, se parlava de la responsabilitat dels mestres; se parlava, entre cometes, de la responsabilitat dels mestres, fa un any. Després, les omissions van ser per al Partit Popular; més avant les culpes van ser per als pares sobre el fracàs escolar, i ahir, concretament, les imputacions a no sé què d'una massificació de les aules. Fixi's la cronologia del repartiment de les culpes, senyor president, és magnífica: sense voler, i segur que de manera implícita, vostè ha convertit en adversaris els qui són lleials col·laboradors...

El president

Senyor diputat, ha exhaurit el seu temps de pregunta.

El Sr. Curto i Casadó

Gràcies, senyor president.

El president

Per contestar, té la paraula l'honorable president de la Generalitat.

El president de la Generalitat

Miri, nosaltres en tenim d'altres, també, d'estadístiques, no? Per exemple, a Catalunya, entre els joves hi ha el doble d'accés a Internet que a la resta d'Espanya (*remor de veus*), que indica alguna cosa, això. A Catalunya tenim a les aules –i potser d'això ve això de l'Internet– més ordinadors gràcies al programa d'informàtica educativa que ja fa anys que funciona. A Catalunya les enquestes empresarials ens diuen que el grau d'adequació dels nois quan surten, del que sigui, de formació professional, de la universitat, etcètera, al treball –i sobretot aquestes enquestes les hem fet amb empreses estrangeres, perquè puguin tenir un punt de comparança amb les empreses d'origen– és bo. I a Catalunya, gràcies a tot això, tenim un atur juvenil molt més baix.

I a part de tot això li vull dir que jo no dono la responsabilitat a ningú. Jo tinc per norma demanar que tothom es faci responsable d'allò seu, i em sembla que vostè estarà d'acord a dir que l'ensenyament és responsabilitat de l'Administració. Hi ha una responsabilitat dels mestres, i és molt important que ho recordem a tothom, sempre, i hi ha una responsabilitat dels pares. I quan jo dic en algun discurs –com ho vaig dir l'altre dia, en la inauguració d'una escola–: «El responsable dels seus fills» –dels pares que m'escoltaven– «no és el senyor alcalde; el responsable principal no és el senyor alcalde ni jo, sinó que són vostès», em sembla que faig una bona tasca de pedagogia social.

(*Remor de veus.*)

Pregunta al president de la Generalitat sobre el model de formació d'adults de Catalunya

El president

La cinquena pregunta al molt honorable president és la formulada pel Grup de Convergència i Unió, sobre el model de formació d'adults de Catalunya. Per formular la pregunta, té la paraula el diputat senyor Rafael Hinojosa.

(*Remor de veus.*)

Per favor, guardin silenci.

El Sr. Hinojosa i Lucena

Gràcies, senyor president. Senyor president de la Generalitat, la formació, tots hi estem d'acord, és un valor essencial de les persones, ara, ho ha sigut abans, ho és ara, ho serà més en el futur, és un dret inalienable, és un dret que hem d'exercir... Molts ciutadans de Catalunya no han pogut accedir, per diferents causes, a aquella titulació que els podria permetre l'exercici d'una professió. I és per aquesta raó que la Generalitat, al seu moment, va crear una direcció general i té una política de formació d'adults que ofereix una segona oportunitat a aquests ciutadans.

Totes aquelles persones que no han obtingut la titulació necessària tenen aquesta possibilitat a través dels cursos que es donen des de la Direcció General d'Adults. Aquesta política de formació d'adults hem tingut l'oportunitat d'examinar-la fa pocs dies, en aquest Parlament. Crec que el conseller Comas va tenir l'oportunitat de desfer alguns equívocs que hi havia, i, sobretot, d'informar de la intenció i els programes que té el seu Departament.

Ara, de tota manera, permeti'm, senyor president, que li faci una pregunta potser una mica més concreta, potser per acabar d'informar el sector. Davant de la importància i del creixement de les persones que necessiten la formació d'adults, la pregunta que li fem és: quin és el model de formació d'adults a Catalunya? Quin és el desenvolupament i quines són les perspectives de futur per a tot aquest col·lectiu que espera del seu Govern que continuï amb la lluita contra la falta de formació i dotant els ciutadans de Catalunya d'aquella possibilitat d'accés, no solament a la titulació, sinó a obrir-li aquella porta necessària, imprescindible per entrar en un món de la cultura més ampli, i fer-se com a persones.

Gràcies, senyor president.

El president

Per contestar la pregunta, té la paraula el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat

El balanç de la política de formació d'adults que ha fet la Generalitat, entenc que és molt positiu, i és bo subratllar-ho en un moment en què s'han formulat algunes crítiques que crec que no tenen en compte els fets. Els fets són els següents, no? L'any 89 hi havia 19.384

alumnes, i l'any 97 n'hi ha 140.000. Això sol ja és important, però és que, després, podem entrar en els aspectes qualitatius, no estrictament quantitius, i es veurà com, a més, això no s'ha fet, diguem-ne, així, a l'engròs, sinó que s'ha mirat de trobar tota una sèrie de programes específics que responguessin a les necessitats també molt específiques: programes a mida, diguem-ne, no?

Hi ha hagut el programa de graduat escolar, que, concretament, participen en aquest programa 31.000 persones, des de casa, o bé assistint a centres de formació... Hi ha els beneficiaris del programa de renda mínima d'inserció, com un altre programa, també, diguem-ne, fet a mida. Hi ha els programes d'alfabetització, que, concretament, afecten no solament els analfabets purs, sinó sobretot els analfabets funcionals; de passada, m'agradaria dir que, segons la Sorbona, segons un estudi recent de la Sorbona, a França el 21% dels nois que arriben al servei militar són analfabets –ho dic potser per complementar la informació que sobre això s'ha utilitzat avui aquí. Hi ha hagut, també..., s'ha començat a aplicar la LOGSE, i hi ha una reclamació que la LOGSE s'apliqui més de pressa, però –sempre ho hem dit, i ho repetim– no es pot fer tot ni tot alhora, ni s'ha de fer, en aquest cas..., la implantació de la LOGSE s'ha de fer començant per aquells llocs on la implantació de la LOGSE, l'aplicació de la LOGSE està més avançada, o ha arribat ja a fer un cicle complet, i per això s'ha fet inicialment, en pla experimental, en dues poblacions que han acabat el cicle, ja, de la LOGSE, o almenys hi ha un IES que l'ha acabat, que són Badalona i Sabadell, i això s'anirà fent en el futur, gradualment, s'ha d'anar incrementant aquesta aplicació de la LOGSE per a adults.

A part d'això, que pròpiament ho fa el Departament de Benestar Social, hi ha un programa interdepartamental que afecta molta més gent, no solament aquells 140.000 que he dit abans, sinó que, d'una manera o d'una altra, afecta 600.000 persones, que vol dir un 10% de la població de Catalunya, i a la qual el conjunt del Govern dedica 26.000 milions de pessetes.

També, en la línia de futur, ja que vostè, senyor Hinojosa, em parlava de futur, el que farem és impulsar a començar –però ho hem d'impulsar molt més– cursos d'informàtica a nivell d'usuaris, i també cursos de preparació per a l'accés a la universitat. De fet, tot això ja funciona, però s'ha d'incrementar... Perquè, vegi, concretament, per exemple...

El president

Ha acabat el seu temps.

El president de la Generalitat

Dispensi.

El president

Moltes gràcies. El senyor Hinojosa pot, si vol, repreguntar, però el president ha exhaurit el seu temps. (*Pausa.*) Moltes gràcies. (*Remor de veus.*)

Pregunta al president de la Generalitat sobre els motius pels quals no es va entrevistar amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica durant la seva recent visita a Catalunya

La darrera, sisena pregunta al president de la Generalitat, sobre els motius pels quals no es va entrevistar amb el president de la República Àrab Sahrauí Democràtica, formulada pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds. Té la paraula, per formular la pregunta, el diputat senyor Ignasi Riera.

El Sr. Riera i Gassiot

Sí, gràcies, senyor president. Torno a preguntar: per què no el va rebre? Més enllà de les qüestions d'agenda i de protocol, ens interessa la seva actitud, el seu «no» a aquesta crònica d'una negativa anunciada, com a paradigma dels interessos que prioritza el president de la Generalitat de Catalunya quan representa els mandats que li ha encomanat aquest Parlament, de qui, per cert, deriva la seva legitimitat i el seu mandat en tant que president del Govern.

El president

Per contestar, té la paraula el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Vostè torna a preguntar i jo torno a contestar, no? Simplement, per una qüestió d'agenda no venia bé, i va semblar –bé, segons vostès equivocadament– que, com s'ha fet altres vegades amb persones, potser no tan notòries com el senyor Abdelaziz, però d'unes característiques similars, que podia ser rebut pel conseller. També amb tota sinceritat he de dir que és la primera vegada que ens trobem amb un rebuig, que una persona rebutgi aquesta visita al Palau de la Generalitat amb el conseller de Presidència.

Per tant, vostè ha fet la mateixa pregunta que ja m'han fet dos cops, i jo li contesto el mateix que ja he contestat dos cops.

El president

Té la paraula, per repreguntar, el diputat senyor Riera.

El Sr. Riera i Gassiot

Senyor president, hi ha una crònica de fets particulars que s'encadenen. El dia 10 d'octubre, quan anàvem a lliurar l'Hospital Catalunya al poble sahrauí a l'exili, ens diuen que l'honorable conseller Rius estava malalt, que no ens podia acompanyar; ho lamentem. En resposta posterior a una pregunta meva ens diu que no, que ha tingut problemes familiars, fet que comporta que en una delegació amb presència nombrosa de càrrecs electes, diputades i diputats estatals, alcaldes, regidors, la delegació catalana l'encapçali un funcionari del Departament de la Presidència, perquè no hi ha cap membre del Govern.

5002

Sis dies més tard, aprovació per unanimitat d'una resolució del Parlament que obliga el Govern que vostè presideix a posar en marxa totes les mesures possibles per garantir un referèndum clar i net, d'acord amb la Resolució de les Nacions Unides. Com s'ha dit, són moltes les famílies catalanes que han acollit nenes i nens sahrauís, però és que, a més, els dies que era aquí el president Abdelaziz, hi havia representants de totes les comunitats autònomes de l'Estat, a través dels seus grups de Pau al Sàhara, reunits en aquest Parlament, justament per parlar d'aquest referèndum. Per tant, no era tampoc una qüestió menor, ni un acompanyament menor.

La lectura de «massa gent a Catalunya», president, és simple: no serà que a l'entorn del Govern hi ha massa interessos en el Marroc, i que el president Jordi Pujol viu més sotmès, al capdavant, a les pressions de Hassan II que no pas a les resolucions d'aquest Parlament?

President, li vaig preguntar el 21 de setembre de 1994, després de la seva visita al Marroc, i posant per testimoni els informes d'Amnistia Internacional, sobre la violació sistemàtica dels drets humans al Marroc. Les respostes d'un membre del Govern, un 17 de novembre, esbandien els dubtes bàsics?

Digui'ns, president, per què ha canviat l'actitud del seu Govern en relació amb el pla de les Nacions Unides tendent a aconseguir una definitiva pau al Sàhara, o és que vostè...

El president

Senyor diputat, se li ha acabat el temps. Té la paraula, per contestar la repregunta, el molt honorable senyor president.

El president de la Generalitat

Miri, vostè és naturalment lliure de donar-li la interpretació que vulgui, però el que li he dit és el que hi ha hagut. I jo el que li he de dir és que el Govern de la Generalitat –i amb això sí que entenc que atén el que han estat les recomanacions del Parlament– hi ha dues coses que sempre ha fet i farà: una és atendre d'una manera substancial i mirar de donar suport a necessitats també polítiques del poble sahrauí, i l'altra, defensar –ve a ser el mateix, perdoni que sigui repetitiu– la seva causa en allò que sigui essencial.

Però diu que el Parlament ens va encarregar que posés-sim totes les mesures possibles al nostre abast per tal d'ajudar que vagi endavant el procés de pau. Jo, de mesures d'aquest tipus, bàsicament en tinc una a fer, que és posar-me en contacte amb el president del Govern i amb el ministre d'Afers Estrangers, i aquestes dues coses les vaig fer i les vaig repetir fa molt pocs dies, en aquest cas, concretament, amb el ministre d'Afers Estrangers, per dir-li que suposant que això en un moment determinat hagués de ser objecte de debat polític, que sàpiga que la nostra posició seria d'oposar-nos a tot allò que és el perill que hi ha: que es trobi la manera d'interrompre el procés de pau i de posposar, d'ajornar o simplement de suprimir el referèndum; el perill que hi ha no vindrà perquè jo hagi rebut el senyor Abdelaziz, sinó que es faci el referèndum i que el cens

es faci d'una manera adequada. El problema està allà, i allà concretament nosaltres –responent a això, té raó, a la posició del Parlament– hem tingut aquesta actitud.

També hem tingut una actitud positiva des del punt de vista de l'ajut humanitari. I no he rebut cap pressió del rei Hassan II, però suposant que l'hagués rebuda li hauria de dir que mai no hauria sigut més gran que la que hagués pogut rebre de la Xina, i en canvi vam rebre el dalai-lama, i n'hi va haver, de pressió; o de la que hagués pogut rebre, en certs moments, fins i tot de caire econòmic –no de caire econòmic, amb una certa relació amb el món empresarial–, de la diplomàcia israeliana, o de la pressió que hi pugui haver jueva, quan havíem rebut –no ara, sinó abans del reconeixement de Palestina– de l'Autoritat Nacional Palestina respecte a determinades persones, entre altres el representant seu aquí, concretament a l'Estat espanyol, persones que eren molt mal vistes per gent que tenia una capacitat d'arribar fins a nosaltres...

El president

Senyor president...

El president de la Generalitat

...i que hi arribava, però que nosaltres...

El president

Senyor president, ha exhaurit el seu temps.

El president de la Generalitat

...no vàrem... Perdó.

El president

Moltes gràcies.

Acabades les preguntes al molt honorable senyor president de la Generalitat, iniciem el capítol de preguntes al Consell Executiu.

— Preguntes al Consell Executiu (tram. 310-00390/05, 310-00398/05, 310-00407/05 i 310-00363/05)

He de fer avinent a aquest Ple que les preguntes al Consell Executiu números 12, 14, 15 i 22 han estat retirades.

— Pregunta al Consell Executiu sobre si hi ha cap impediment per a presentar el projecte de la nova llei d'estadística

Iniciem, per tant, amb la pregunta..., perdó, un moment, la número 7: pregunta al Consell Executiu sobre si hi ha cap impediment per a presentar el projecte de la nova llei d'estadística, formulada pel diputat senyor Francesc Codina. Té aquest la paraula, per un temps màxim de dos minuts i mig.

El Sr. Codina i Castillo

Gràcies, senyor president. Conseller Mas, fa uns mesos que en el si d'aquesta cambra es va debatre una llei, la Llei del pla estadístic de Catalunya 1997-2000, llei que va aixecar un interès, jo crec, especial, hi va haver moltíssimes esmenes, però després, en el procés de negociació, tant des del punt de vista del Grup Parlamentari com també des del mateix Govern, vam arribar al debat amb un consens total i vam aconseguir aprovar aquella Llei i arribar-hi sense cap esmena, amb un consens absolut, com li deia.

L'addicional primera d'aquella Llei parla que en un termini determinat el Govern havia de presentar la nova llei d'estadística. Fa uns dies que aquell termini ha vençut, des del meu coneixement no ha entrat aquest projecte de llei, i ens agradaria conèixer quin és el capteniment del Govern en relació amb el compliment tant d'aquella addicional com pel futur que representava poder tenir una nova llei, que –hi insisteixo– va ser fruit no només del consens, sinó fins i tot de l'interès del mateix Govern.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la pregunta, té la paraula el conseller Artur Mas.

El conseller d'Economia i Finances (Sr. Artur Mas i Gavarró)

Gràcies, senyor president. Senyor diputat, vostè està en el cert quan afirma que el termini està exhaurit i que, certament, en aquest termini que s'havia previst a través d'aquesta disposició addicional no ha tingut entrada en el Parlament de Catalunya aquest projecte de llei.

De tota manera, sí que li puc dir que tant l'Institut català d'estadística, l'Institut d'Estadística de Catalunya, com altres serveis del Departament d'Economia i Finances i del mateix Govern, han estat treballant des de fa temps en l'elaboració d'aquest projecte de llei, que tenia bàsicament un gran objectiu, que era el de promoure una simplificació i una agilitat dels processos de gestió del sistema estadístic de Catalunya. Aquest era el gran objectiu d'aquest projecte de llei, objectiu que es manté i que en aquesta vessant –que, ho torno a dir, era la principal en aquell moment, quan es va promoure aquesta modificació– està enllestit; podria tenir entrada en els propers dies al Parlament de Catalunya.

El que passa és que en el procés d'elaboració d'aquesta nova llei nosaltres vàrem pensar que era bo que s'enllacés amb un altre aspecte que potser en el seu primer moment no es va preveure plenament, però que no per això deixa de ser interessant, i és que es tingués també en compte si a través d'aquest projecte de llei es podia –per dir-ho així– aixecar el sostre competencial de la Generalitat de Catalunya en matèria estadística. I això, lògicament, suposava i suposa una reflexió, i fins i tot una negociació, amb el Govern central per intentar veure si hi podia haver, des d'aquest punt de vista, aquest aixecament del nostre sostre competencial.

Això s'està fent en aquest moment, i és el motiu que ha ocasionat aquest retard en la presentació d'aquest projecte de llei, que, de totes maneres, si finalment això fos possible, entenc que aquest retard serà perfectament assumible, si és a canvi –com esperem– de poder presentar un millor projecte de llei.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Si el senyor diputat vol repreguntar, té la paraula.

El Sr. Codina i Castillo

Sí. Més que repreguntar, senyor president, insistir que en aquella Llei i en la seva addicional hi havia el compromís que hi havia; el procés del debat, el consens –com també recordava abans– va ser absolut. Jo estic convençut que el posicionament que en aquell moment van tenir els ponents de cadascun dels grups, que va ser absolutament comprensiu i positiu, ara el podem fer extensiu també per a aquest projecte de millora, del que representaria l'aixecament del sostre. I, per tant, potser tots plegats podríem convenir que aquest breu endarreriment compensi.

En qualsevol cas, senyor conseller, més enllà, segurament, del ponent del Grup de Convergència i Unió, que era jo mateix, en aquest projecte de llei, la resta de ponents, també ens agradaria que tan aviat com el Departament hagi acabat les negociacions amb el Govern de l'Estat en un sentit o en un altre es pugui entrar aquest projecte de llei –ho repeteixo–, perquè no era només un compromís, sinó que és una disposició de la mateixa Llei.

Gràcies, senyor president.

El president

Per una segona intervenció..., el conseller no vol intervenir.

Pregunta al Consell Executiu sobre les actuacions previstes a partir de la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que declara la nul·litat del Decret 344/94, d'ampliació de la concessió a Aucat per a la construcció del tram Sitges (Garraf) - el Vendrell (Baix Penedès), de l'autopista A-16

Anem, doncs, a la següent pregunta: pregunta sobre les actuacions previstes a partir de la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que declara la nul·litat del Decret 344/94, d'ampliació de la concessió a Aucat per a la construcció del tram Sitges (Garraf) - el Vendrell (Baix Penedès), de l'autopista A-16, formulada pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds. Té la paraula per formular la pregunta el diputat senyor Joan Boada.

El Sr. Boada i Masoliver

Gràcies, senyor president. Senyor conseller, quines actuacions pensa portar a terme el Govern a partir de la

5004

sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que declara nulla l'ampliació de la concessió a Aucat per a la construcció del tram Sitges - el Vendrell, de l'autopista A-16?

El president

Té la paraula, per contestar la pregunta, l'honorable conseller, senyor Macias.

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques

Gràcies, senyor president. Com vostè sap, aquesta sentència no és ni ferma ni executable, i això és perquè en aquests moments el Govern de la Generalitat i, d'altra banda, la mateixa societat concessionària han interposat el corresponent recurs de cassació davant el Tribunal Suprem, a qui correspon legalment resoldre, d'acord amb la Llei de jurisdicció contenciosa administrativa.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Boada.

El Sr. Boada i Masoliver

Gràcies, senyor president. Senyor conseller, és la cançó de sempre; ja l'hem escoltada massa vegades aquesta, que la justícia ha de fer el seu curs, però mentrestant vostès estan actuant amb la política de fets consumats.

El nostre Grup i altres grups polítics, des del març del 95, a través de diferents proposicions no de llei, ja vam dir-los que el que estaven fent, el decret corresponent era del tot illegal i els cominàvem a canviar i a fer un concurs públic. Vostès en feien cas omís, dient que això era del tot legal, que fins i tot la seva assessoria jurídica..., que hauran de plantejar-se a veure si cal també revisar quins són els assessors jurídics que tenen, perquè el tribunal diu que s'han equivocat; el tribunal ha dit que aquella actuació és del tot illegal.

Davant d'aquesta illegalitat, que jo penso que és totalment premeditada –vostès sabien a bastament que la seva actuació era illegal i que obeïa només a certes conivències amb Aucat i les empreses constructores–, vostès varen continuar amb el procediment, amb la política de «qui dies passa, anys empeny», política de fets consumats: ja tenim l'autopista feta i ja haurem fet el que volíem, independentment que la justícia –llavors sí– seguirà el seu curs.

Em sembla que haurem de preguntar-nos una vegada tots, i el poble de Catalunya s'haurà de preguntar què s'ha de fer perquè vostès assumeixin les seves responsabilitats polítiques davant fets del tot ilegals. I no ho diem nosaltres, sinó que ho diu el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; i no és aquest l'únic, sinó que ja ens hem trobat amb altres temes, com nosaltres també hem denunciat aquí.

Perquè aquesta actuació illegal ha provocat indefensió als ciutadans d'aquella zona i als ciutadans en general, de Catalunya, perquè l'adjudicació directa no ha per-

mès que es presentessin o que es negociés un tipus de preu, ja que només anaven a un preu fix, ja que és una adjudicació directa.

Per què Aucat i les empreses constructores tenen aquest privilegi? Hi ha alguna concessió que a nosaltres se'ns escapi i que vostès sàpiguen a bastament i que sigui poc transparent, com ja ens tenen acostumats? I em sembla que és un element important, perquè a més a més els ciutadans de la comarca no han pogut gaudir de la possibilitat que es poguessin fer obres de millora en les seves comunicacions comarcals que no siguin de pagament. En aquests moments tenen moltes dificultats pel coll d'ampolla de Cubelles i Cunit, i hauran d'utilitzar únicament i exclusivament l'autopista de pagament, tenint en compte que és una autopista de les més cares de tot l'Estat. Aquest també és un element important.

Per això nosaltres demanem..., no demanem, sinó que exigim que hi hagi un nou concurs públic per a l'explo-tació i conservació i, sobretot –i em sembla que és el més important per a la higiene democràtica d'aquest país–, que vostès assumeixin les seves responsabilitats polítiques.

El president

Senyor diputat, se li ha acabat el temps.

El Sr. Boada i Masoliver

Gràcies.

El president

Per contestar la repregunta, té la paraula l'honorable conseller.

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques

Sí, senyor president. De totes maneres, crec que aquest torn del senyor Boada, per algun motiu temporal, s'ha allargat una mica més, no? De fet, el tema és un tema que és difícil de tractar-lo en dos minuts i mig.

Jo, en qualsevol cas, li diria, senyor Boada, que hi ha hagut aquesta sentència, però nosaltres tenim, creiem, arguments sòlids per poder presentar la cassació, esperem que el Tribunal Suprem entengui les argumentacions, i, en qualsevol dels casos, jo crec que des del punt de vista de la defensa dels interessos dels ciutadans el que els hauria perjudicat més hauria estat que en aquest moment nosaltres diguéssim: «Miri, no presentem recurs, paralitzem les obres, anem a rescatar la concessió...» Tot això, a vostè no se li amaga que deu tenir una notable complexitat: a partir del rescat que nosaltres haguéssim fet de la concessió tornem a treure un concurs; com vostè es pot imaginar, aquest concurs, l'empresa que hi anés hauria de pagar el rescat, més el lucre cessant, més els guanys; per tant, el peatge que repercutiria en els ciutadans seria en qualsevol cas superior, i potser es perdrien no sé quants anys –no ho puc avaluar, perquè no tinc suficients coneixements jurídics.

Per tant, jo crec, en consciència, que l'opció bona del Govern era la de defensar, creient que hi ha motius sò-

lids per poder guanyar aquest plet davant del Tribunal Suprem, i, en tot cas, prosseguir les obres perquè els ciutadans del Garraf o del Baix Penedès, i de tot el país, puguin gaudir-ne com més aviat millor.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

— **Pregunta al Consell Executiu sobre el termini previst per a la construcció del nou institut d'estudis secundaris de Vilanova i la Geltrú (Garraf)**

La següent pregunta és la número 9, sobre el termini previst per a la construcció del nou institut d'estudis secundaris de Vilanova i la Geltrú, formulada pel Grup Parlamentari Popular. Té la paraula, per exposar la pregunta, el diputat senyor Daniel Sirera.

El Sr. Sirera i Bellés

Gràcies, senyor president. Honorable conseller, té previst el Consell Executiu construir un nou institut d'ensenyament secundari a la ciutat de Vilanova i la Geltrú?

El president

Per contestar la pregunta, té la paraula l'honorable conseller d'Ensenyament.

El conseller d'Ensenyament

Sí, sí, senyor diputat. Sí. (*Rialles.*)

El president

Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Daniel Sirera.

El Sr. Sirera i Bellés

Honorable conseller, fa més de dos anys que aquest diputat tracta d'esbrinar –i he de confessar-li que sense gaire èxit– quines són les previsions del seu Departament pel que fa als instituts de la comarca del Garraf, i més concretament el de Vilanova i la Geltrú.

Aules prefabricades, lavabos que es converteixen en aules, incendis, una massificació que creix any rere any i, sobretot, les declaracions contradictòries del seu Departament i de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú han provocat el neguit d'estudiants, de pares i mares i mestres que no tenen clar què és el que passarà amb els instituts d'aquesta ciutat.

Miri, el mes de desembre de l'any 96, vostè deia que el seu Departament no tenia previst construir cap nou institut a Vilanova i la Geltrú. Un any després, el novembre del 97, vostè va anunciar que el Govern tenia previst construir un nou institut al Garraf, però no a Vilanova, sinó a Cubelles. I tot just fa un parell de mesos vostè va afirmar que no es construiria cap nou institut ni tampoc s'ampliarien els existents, perquè a Vilanova hi havien quatre instituts que, segons la seva resposta parlamentària a aquest diputat, cobreixen de

forma suficient la demanda de places a la zona. Avui ens diu que es construirà aquest nou institut. Jo, veritablement, ja no sé què pensar, si es construirà o no es construirà, o és un institut virtual. El que sí que li demano, senyor conseller, honorable conseller, és que, si té previst construir aquest nou institut, digui d'una manera clara i taxativa quan començarà la construcció d'aquest quart institut a Vilanova.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la pregunta, té la paraula l'honorable senyor conseller.

El conseller d'Ensenyament

Gràcies, senyor president. La rotunditat de la meua resposta precisament el que volia no era suposar cap desconsideració a l'illustre senyor diputat, sinó al contrari, deixar de manifest el ferm propòsit del Departament d'Ensenyament de construir aquest institut. Anem ara a veure si és possible aclarir aquesta qüestió que sembla que el diputat no té clara, també potser per culpa, a l'hora d'explicar-se, d'aquest diputat.

El mapa escolar de Vilanova i la Geltrú contempla l'existència de quatre instituts. Tots quatre existeixen actualment. Són –per no equivocar-me– l'IES Manuel de Cabanyes, l'IES Joaquim Mir, l'IES Lluch i Rafecas i l'IES que es diu La Paperera. Aquest, en concret, està ubicat de forma provisional, fins que es construeixi un nou edifici. Aquest nou edifici és el que s'ha de construir, i serà objecte d'un proper encàrrec per part del Govern a GISA, i, per tant aquest any se n'inicia la construcció. De tal forma que si per «nou» entenem un de nou, nou, nou que sumi els quatre existents, no, perquè no cal. Hi ha un total acord amb l'Ajuntament i la comunitat educativa. Però si per nou s'entén construir el nou edifici d'aquest quart institut, queda clar que sí. Això sense perjudici de les manifestacions d'aquest conseller en relació amb la necessitat de fer un institut a Cubelles que aplegui els alumnes, en el futur, de Cubelles i Cuní; no té res a veure ni suposa cap tipus d'impediment.

Jo crec que amb aquesta resposta poden tenir el senyor diputat i també els veïns de Vilanova i de Catalunya una doble garantia que el conseller sap de què està parlant, i, en segon lloc, el compromís claríssim d'iniciar aquest any les obres d'aquest institut.

Moltes gràcies, senyor diputat; moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

— **Pregunta al Consell Executiu sobre el fet que la Direcció General de Promoció Cultural promoció llibres de l'editorial Columna i determinats autors**

La següent pregunta, la número 10, és la formulada també pel Grup Popular, sobre el fet que la Direcció

5006

General de Promoció Cultural promoció llibres de l'editorial Columna i determinats autors. Per formular la pregunta, té la paraula el diputat senyor Eduard Escartín.

El Sr. Escartín i Sánchez

Gràcies, senyor president. Senyor president, l'atzar de l'organització parlamentària ha produït que aquesta pregunta es formulï entre la Setmana del llibre català i la Diada del llibre del dia 23. Crec que algunes de les seves darreres actuacions, doncs, home, han fet una certa inquietud o, almenys, una certa alarma social, o rebuig en alguns sectors. Pensem la discutidíssima Llei del català, de política lingüística, el desistiment del senyor Flotats, del qual ara tenim set mil firmes que es presenten –almenys això diuen– del Grup d'Espectadors Independents, en aquests moments, i la campanya «Punt de lectura», que ha aconseguit oposar contra la política del Departament i del senyor Villatoro, potser com a director de Promoció Cultural, tots els editors, llevat d'un, en llengua catalana. I aquí li demano quins són els criteris que els han dut a adoptar aquesta campanya del «Punt de lectura».

El president

Per contestar la pregunta, té la paraula l'honorable conseller de Cultura, senyor Pujals.

El conseller de Cultura

Moltes gràcies, senyor president. Senyor Escartín, senyores i senyors diputats, espero que totes les alarmes socials que es puguin generar en tot cas ho siguin per lleis aprovades pel vuitanta per cent dels diputats elegits democràticament per aquesta cambra, i, en darrer terme, vaja, em sembla que les decisions que es puguin prendre des del Departament de Cultura..., dubto que hagin pogut generar cap mena d'alarma social; en tot cas, poden generar la seva curiositat, ben legítima, i a la qual intentaré donar satisfacció.

En primer lloc, em sembla que la pregunta concreta es referia a l'acció de la Direcció General de Promoció Cultural, del foment de determinats escriptors. Molt bé. En tot cas voldria situar la seva pregunta en el marc d'una decisió més àmplia, que és la que va prendre la Institució de les Lletres Catalanes, per tal de fomentar el consum de llibres. Amb aquesta finalitat van ser aprovades cinc accions de suport per als escriptors. La primera, «Va de lletres»; la segona, «Lletres de tardor»; la tercera, «Itineraris de lectura»; la quarta, «Pati de lletres», i la cinquena, «Punt de lectura». Aquesta darrera, «Punt de lectura», renovava l'anterior programa anomenat «L'escriptor del mes»; consisteix en la publicació d'un opuscle de diversos autors, i en la distribució d'un expositor a quatre-centes llibreries, a més de fer-ho a les biblioteques i a entitats diverses. La iniciativa preveu, també, l'emissió d'un espot de televisió, si bé l'eina essencial del programa són els opuscles, perquè subministren una informació més àmplia, més completa i més permanent dels autors. Tanmateix, la intenció de «Punt de lectura» no és prioritzar autors concrets, ni de cap manera editors determinats. És, sen-

zillament, promoure la literatura en català. I, per aquest motiu, els escriptors es presenten en grups de dotze.

La selecció del primer grup d'escriptors de la campanya es va realitzar d'acord amb la proposta subministrada a la Institució de les Lletres Catalanes, per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana; no pas per cap òrgan de l'Administració ni pel director general. La Junta de Govern de la Institució, òrgan que compta amb una representació de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, de l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya, del Centre Català del PEN Club, dels mitjans de comunicació i de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, va aprovar una relació d'autors que permetés cobrir un ampli ventall generacional del territori de parla catalana i, alhora, una gran diversitat de gèneres literaris. Finalment, pel que fa als tres títols que apareixen darrere del punt del llibre que s'ha editat per a cada autor, cal tenir present que aquestes obres han estat escollides pels mateixos escriptors. No ha estat cap decisió del director general, ni menys encara del conseller.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Per repreguntar, té la paraula el diputat senyor Escartín.

El Sr. Escartín i Sánchez

Gràcies, senyor conseller. Bé, he de dir que l'alarma social no són manifestacions al carrer, però sí, diguem-ne, certes mostres de rebuig i, fins i tot, d'activitat fora del Parlament amb els sectors afectats –i això s'ha vist amb la Llei del català i es veu en altres lleis–, i, en aquest concret, l'Associació d'Editors en Llengua Catalana.

Crec que el que passa al seu Departament és que hi ha una certa política una mica..., jo diria, potser erràtica o contradictòria. Per un cantó, fem una llei de tipus liberalitzador, privatitzador, com pot ser la gestió del teatre... –bé, «una llei»..., unes mesures, com és el Teatre Nacional de Catalunya–, i, d'altra banda, fem una llei intervencionista, tipus la Llei de política lingüística, o bé unes mesures com les del «Punt de lectura». En fi, jo crec que això, vostè mateix anirà, dintre d'aquest Parlament, veient els resultats que obté i, també, la censura que aquí pugui ser..., la crítica a què aquí pugui ser sotmesa.

Nosaltres creiem i fem nostre el que diu l'Associació d'Editors en Llengua Catalana quan diuen que promoure la creació literària en català no ha de representar lesió als drets d'autors ni perjudicar els interessos legítims, perquè això pot caure en infracció de llei. Després, creiem que les campanyes de televisió d'autors concrets les ha de promoure la iniciativa privada dels editors, i l'Administració pública, el que ha de fer amb una filosofia, diguem-ne, liberal és ajudar això. I, per últim, també, que els poders públics han de jugar un paper equilibrador entre els diferents interessos en joc. En lloc de realitzar-ho els mateixos, cal que faciliti la relació d'iniciatives de les associacions professionals, de les empreses i de les persones que contribueixin al

foment i difusió de la llengua i literatura catalanes. I crec que aquí això ho han demostrat els principals editors de llengua catalana i que demanen que, indubtablement, la mateixa Institució de les Lletres Catalanes va prometre un altre tipus d'activitat i ha caigut en això.

El president

Senyor Escartín, ha exhaurit el seu temps.

El Sr. Escartín i Sánchez

Gràcies, senyor president.

El president

El senyor conseller té vuit segons per contestar la pregunta del diputat senyor Escartín; vuit segons que són el temps que no ha exhaurit de la seva anterior intervenció.

El conseller de Cultura

Moltes gràcies, senyor president. Només per fer constar que l'opinió de l'Associació d'Editors no és l'opinió de l'Associació d'Editors tal com diu ell. Són cinc editors, dels més de cent que hi ha integrats a l'Associació; *cinc* de més de cent.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Anem a l'última pregunta de la tarda d'avui, al Consell Executiu. Primer he de confirmar que la pregunta número onze ha sigut posposada. La pregunta número dotze ha sigut retirada. La pregunta número tretze ha sigut posposada. La catorze i la quinze, retirades.

— **Pregunta al Consell Executiu sobre el nombre de donacions d'òrgans i de trasplantacions fets a Catalunya**

Per tant, correspon ara el torn a la pregunta número setze, sobre el nombre de donacions d'òrgans i de trasplantacions fets a Catalunya. Formulada pel Grup de Convergència i Unió, té la paraula, per formular la pregunta, el diputat senyor Rafael Hinojosa.

El Sr. Hinojosa i Lucena

Gràcies, senyor president. Senyor conseller, el tema dels trasplantaments d'òrgans és un dels avenços més importants de la medicina moderna, i, gràcies a aquesta tècnica, es poden salvar moltes vides, i suposem que en el futur encara més.

Catalunya és veritat que és capdavantera en els trasplantaments, i això li dona un legítim prestigi, tant als professionals com a la mateixa Administració sanitària del nostre país. Hi ha, però, el sentiment o la sensació que a vegades manquen donants, i això probablement es deu a una manca de cultura de la donació; probablement a una manca d'informació, probablement també a una manca del compromís del ciutadà respecte als

altres. I, en aquest sentit, ens interessaria preguntar-li, senyor conseller, voldríem saber quines són les darreres dades pel que fa al nombre de donacions i trasplantaments que es produeixen a Catalunya i quina és la valoració que en fa el Govern i, concretament, que en fa el seu Departament.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per contestar la pregunta, té la paraula l'honorable conseller de Sanitat.

El conseller de Sanitat i Seguretat Social (Sr. Eduard Rius i Pey)

Molt honorable senyor president, il·lustres senyores i senyors diputats, senyor Hinojosa, l'any 1997 es van realitzar a Catalunya un total de 608 trasplantaments d'òrgans sòlids, procedents de 234 donants. Aquestes dades suposen un increment d'un 5% respecte als trasplantaments duts a terme l'any 1996, que van ser, concretament, 578 trasplantaments d'òrgans sòlids, i del 15%, respecte al nombre de donants de l'any 1996. D'aquesta manera Catalunya supera, per primera vegada, els sis-cents trasplantaments, i, per segon any consecutiu, els dos-cents donants d'òrgans sòlids, i es manté com la primera comunitat autònoma de tot l'Estat espanyol quant a nombre absolut de donants, ja que registra un índex de donació, per milió de població, de 39, mentre que la mitjana estatal es situa en 29 donacions per milió de població; l'europea, per exemple, és inferior a vint, i la dels Estats Units és de 21.

Per òrgans trasplantats, durant l'any 1997 es van realitzar 348 trasplantaments de ronyó, 175 de fetge, 45 de cor, 22 de pulmó i 18 de pàncrees. I durant l'any 1997 es va consolidar l'activitat de trasplantament de cor, amb un increment del 15% amb referència a les dades de 1996, i es va produir també un notable increment del trasplantament de ronyó, fetge i pulmó. I també és important ressaltar que pel que fa al trasplantament de pàncrees a Catalunya el nombre de trasplantaments de pàncrees va representar el 60% de tot l'Estat espanyol.

De fet, la valoració és positiva, molt positiva. Cal destacar en aquest sentit que l'Organització Catalana de Trasplantaments, que és un organisme adscrit al Servei Català de la Salut, coordina totes les donacions amb els hospitals, i l'any passat va coordinar un total de 532 donants. Per tant, jo crec que aquestes dades ens permeten afirmar que Catalunya, des d'un punt de vista tècnic, doncs, disposa d'una bona estructura; disposa dels recursos suficients i d'uns excel·lents professionals que faciliten aquest alt nivell pel que fa a l'activitat trasplantadora.

També jo penso que, en un sentit més ampli, ens n'hem de sentir veritablement orgullosos, perquè el fet és que, any rere any, s'incrementa el nombre de donants, ja que aquesta dada demostra que, també en aquest àmbit, crec que els catalans som solidaris i a la vegada som generosos.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. El senyor Hinojosa no vol repreguntar? (*Pausa.*)

Hem acabat el temps de preguntes al Consell Executiu i recuperem el capítol d'interpellacions.

Interpellació al Consell Executiu sobre l'atenció a dones víctimitzades

Passaríem, seguidament, a debatre el punt cinquè de l'ordre del dia: interpellació al Consell Executiu, a tramitar pel procediment d'urgència, sobre l'atenció a dones víctimitzades, presentada pel Grup Socialista. Té la paraula, per exposar la interpellació, la diputada senyora Duch, per un temps màxim de deu minuts.

La Sra. Duch i Plana

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, ens plau substantiar aquesta interpellació justament en un any en el qual celebrem el cinquantè aniversari de la Declaració dels drets de l'home, i amb una consideració prèvia inicial, i és que els drets de les dones són drets humans –potser al llarg de la interpellació entendrem per què encara hem de fer aquesta afirmació, que pot semblar una mica gratuïta.

Una altra cosa que també vull dir d'entrada és que el fenomen de la violència és quelcom que ens preocupa. No estem precisament en una societat en la qual proliferin els valors de pau i llibertat, sinó que tot sovint hi ha conductes violentes en moltes esferes de la vida, però el que vull dir és que la violència dita «de gènere», familiar o domèstic, respon a causes de fons que no són estrictament equiparables a la violència en sentit ampli.

Voldríem dir també que aquesta interpellació contribueix al debat en el si del Parlament de Catalunya sobre la violència de gènere, seguint altres iniciatives que altres grups parlamentaris han plantejat. Nosaltres hem pensat que el marc adequat era en la fórmula d'interpellació, interpellació d'urgència que veiem avui. Per què, interpellació? Doncs perquè, justament, estem davant d'un problema que requeria una resposta en termes de control i d'impuls a l'acció del Govern. Per què? Doncs, perquè la resposta institucional del Govern de Convergència i Unió davant de l'alarma social que ha creat aquesta qüestió ha estat del tot insuficient –del tot insuficient.

Algunes xifres..., poques xifres, perquè, és clar, resulta que es fa difícil saber –i aquesta potser és una manifestació del problema– quantes de les noranta-una víctimes per violència familiar són dones catalanes: no ho sabem. Segurament, hi ha problemes d'estadística; en moltes qüestions de gènere i d'igualtat tenim sovint problemes d'estadística, de mesura dels fenòmens, i segurament, si no som capaços de mesurar els fenòmens, difícilment serem capaços de donar les respostes adequades. Però, tot i que no sabem quantes d'aquestes noranta-una són ciutadanes catalanes, sí que sabem que a dones de Catalunya corresponen gairebé el 25% de denúncies per delictes de maltractament produïdes a Espanya durant l'any 97. Sí que sabem, també, se-

gons un estudi de l'Institut Català de la Dona, que el 10% de les dones catalanes se senten víctimes de maltractaments. I sabem també que l'abast real del problema és molt superior a aquestes xifres que acabo d'enunciar, unes xifres que estan al voltant de 2.400 denúncies per maltractaments el 1996.

M'agradaria, en aquesta intervenció, fer una modesta diagnosi del problema, demostrar com la resposta institucional ens sembla insuficient, i proposar algunes propostes en la línia d'un pla integral per eradicar la violència familiar, que el Govern encara no ha estat en condicions de plantejar.

Primer de res, una cosa que pot semblar retòrica, però que em sembla important de fer avinent aquí, i és que, com deia un Nobel de la Pau l'any 80, «cal ser belligerant davant de les atrocitats, perquè la neutralitat no afavoreix l'oprimit, sinó l'opressor, i el silenci estimula el botxí, no pas la víctima.» La violència física, psíquica o emocional, i la violència sexual, acompanyen la vida de moltes dones des de temps immemorial. Es tracta d'una violència invisible, oculta rere les parets de la llar; precisament en el silenci i l'ocultació en què la violència s'exerceix, probablement, hi ha la raó de la seva perpetuació en el temps. La causa última, l'arrel de la violència domèstica, es troba en l'estructuració de les funcions que la societat atribueix a un i a l'altre sexe: és per això que es tracta d'una violència de caràcter estructural. L'influx cultural, present fins als nostres dies, és el brou de cultiu de la violència sexista.

Es tracta d'un fenomen social poc comprès, molt poc comprès. Segurament els orígens, les bases de la violència contra les dones es troben en la forma com el patriarcat ha organitzat la nostra societat. La violència de gènere –i ho diuen tots els llibres i experts que parlen d'això– és quelcom transversal, és a dir, es produeix amb independència de la ideologia política dels homes que la practiquen o de les dones que la pateixen; és independent del nivell cultural o de la posició que uns i altres ocupin en l'estructura social. Segurament només és explicable, aquesta relació agressiva, només és explicable per la posició d'asimetria de gèneres.

Hi ha hagut, històricament, una manca de reacció a aquests maltractaments? Certament. I probablement en l'explicació de Rojas Marcos podríem trobar alguna clau. Ell diu: «La repressió i la negació dels fets funcionen també a nivell col·lectiu; per això determinades transgressions de l'ordre social entren en la categoria d'allò que és tabú.»

Algunes idees simples... –les idees simples sovint són errònies–, algunes idees simples al voltant d'això: atribuir a la víctima la responsabilitat de l'agressió –i aleshores trobaríem una llarga tipologia, em sembla recordar, de setze tipus, que un estudi promogut per l'Institut Català de la Dona l'any 92 identificava–, atribuir a la víctima la responsabilitat de l'agressió. O una altra idea simple, tanmateix errònia: considerar que aquest comportament és exclusiu de malalts psíquics, l'agressor és un malalt que actua estimulat per l'alcohol, etcètera. Per nosaltres, això són idees simples i errònies.

Algunes certes complexes: els valors culturals, lligats a l'asimetria dels sexes, que assignen papers socials en funció del gènere, configuren el context, són l'adob de la violència; el fonament de la violència en una parella es basa en la desigualtat de condicions de les persones que la componen. Ara bé, segurament hi ha moltes causes, en l'abús conjugal. N'hi ha una de fonamental, que ens ha de preocupar extraordinàriament, que és aquella que diu que la violència s'aprèn i es perpetua, s'autoalimenta en el seu context. És a dir, es diu que, darrere de molts maltractadors, hi ha hagut infants que han patit aquesta situació en la seva primera socialització. Per tant, podríem dir que el cercle de la violència es reproduïx de generació en generació, s'aprèn i es reproduïx sobre si mateixa: rere de cada dona maltractada hi ha un infant colpejat. Això penso que ens ha de preocupar terriblement, perquè probablement aquí hi hagi la clau de lògiques de..., amb voluntat d'eradicació d'aquesta qüestió en el futur.

He refusat les explicacions psicopatològiques i, per tant, ens queda, segurament, un influx cultural sobre el qual també és possible actuar. L'home violent encarna encara avui, dissortadament, el prototipus de l'ideal masculí, i això és encara així en els missatges –i cal dir que ens passem moltes hores al dia veient televisió..., etcètera–, encara és massa així. Segurament, quan parlem d'influx cultural, per tenir una visió completa del fenomen, jo he de dir aquí que les dones patim i transmetem sovint els paràmetres de la cultura androcèntrica: som, i hem estat, històricament, aliades d'aquesta asimetria.

Deixem-nos de la teoria i anem a veure, en segon lloc, quina ha estat la resposta institucional a un fenomen que a finals d'any va provocar gran alarma social. Nosaltres pensem que aquesta violència que es produeix en el silenci, rere la porta de cada casa, no és quelcom privat, no és quelcom individual, és un problema social, és un problema públic, i, en la mesura que no és quelcom de l'esfera privada, hi correspon una resposta, una intervenció institucional. Perquè, si no, d'altra manera, hauríem de pensar que ens hem de resignar indefectiblement que això continuï. I aquesta diputada, i el Grup Socialista, no s'hi vol resignar. Ens hem de plantejar com evitem que això continuï, què hem de fer, encara, per evitar que el 47% dels catalans només consideri maltractaments les pallisses habituals.

La resposta del Govern ha estat la creació d'una comissió d'anàlisi. Les respostes contingudes en el tercer Pla de mesures per la igualtat són de formació, de sensibilització... Ens sembla una resposta insuficient, una resposta feble. A hores d'ara encara hem d'inventariar circuits? A hores d'ara encara hem de repetir estudis en la mateixa línia d'un estudi editat l'any 92?

El president

Senyora diputada, tindrà torn de rèplica. Ha exhaurit el seu temps.

La Sra. Duch i Plana

Acabo de seguida, senyor president. El Grup Socialista, seguint la recomanació del Parlament Europeu, vol

practicar la tolerància zero, davant de la violència de gènere. Però la tolerància zero no vol dir pressupost zero, i la resposta institucional, fins ara, ha estat la creació d'una comissió d'anàlisi, sense cap compromís de finançament; per tant, tolerància zero amb pressupost zero. L'alternativa a això seria un pla integral, que en tot cas, en el torn de rèplica, podríem anar desenvolupant.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Per a la resposta, té la paraula l'honorable conseller de la Presidència, senyor Xavier Trias, per un temps màxim de deu minuts.

El conseller de la Presidència (Sr. Xavier Trias i Vidal de Llobatera)

Molt honorable president, il·lustres senyores i senyors diputats, la violència contra les dones, i en concret la violència domèstica, no és ni una problemàtica recent ni localitzable exclusivament en unes societats o estrats socials determinats. Sí que és veritat que generalment ha estat una violència silenciada. A l'actualitat, de tota manera, aquestes qüestions comencen a fer-se públiques i a ser considerades com una problemàtica que sobrepassa l'àmbit individual i familiar per convertir-se en un greu problema, per l'alarma social que genera, i atès que és un dels grans obstacles per aconseguir la plena igualtat d'oportunitats entre home i dona.

El Govern de la Generalitat de Catalunya està treballant en relació amb aquesta problemàtica des del primer Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per la igualtat d'oportunitats per a les dones, la vigència del qual va abastar els anys 1989-92. En aquest primer Pla ja es contemplava, en l'actuació número 13, el foment de la creació de cases d'acolliment per a dones víctimes de maltractaments. Aquesta actuació, evidentment, ha tingut continuïtat en el temps, i actualment hi ha a Catalunya cinc cases d'acollida, amb un total de 44 places.

Així mateix, l'any 1991, dintre del període de vigència del primer Pla, i conscients que la manca de denúncies era un problema per obtenir informació sobre l'abast de la problemàtica, l'Institut Català de la Dona va elaborar un estudi sobre la victimització de la dona a Catalunya. Les conclusions d'aquest estudi són conegudes, atès que, per tal de sensibilitzar la població sobre l'abast d'aquesta problemàtica, se'n va fer una àmplia difusió.

Paral·lelament a l'anàlisi que a l'estudi es feia, de quin era l'estat de la situació, de les seves conclusions es desprèn que calia incidir en tres línies d'acció: sensibilitzar la població en general, i en especial els professionals que atenen dones víctimes de maltractaments; informar les dones, i incidir en la coeducació, transmetent valors igualitaris i fomentant el diàleg per sobre de la confrontació.

Aquestes línies d'acció es varen seguir desenvolupant, i van anar a reflectir-se en el segon Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per la igualtat

d'oportunitats per a les dones, 1994-96. Donant compliment als objectius que marcava aquest segon Pla, des de l'Institut Català de la Dona es va divulgar informació sobre la problemàtica dels tractaments a dones, a través de l'edició i la distribució de l'opuscle *Dona, informa't*, que inclou informació específica sobre maltractaments, que actualment s'ha reeditat per adaptar-lo a les modificacions legislatives posteriors.

D'altra banda, es van dur a terme, i es continuen realitzant, sessions informatives sobre temes jurídics, adreçades a les associacions de dones, les quals inclouen la temàtica «La dona davant de les agressions». Així mateix es treballa en l'àmbit de l'ensenyament, no només en tot el que suposa la incorporació de la coeducació en sentit ampli, sinó també, i de manera concreta, en la inclusió dins del material pedagògic «Programa igualtat d'oportunitats noies i nois a l'escola» –editat per l'Institut Català de la Dona en col·laboració amb el Departament d'Ensenyament– d'una fitxa de treball destinada a prevenir conductes violentes i optar pel diàleg en la resolució de conflictes.

També s'ha treballat en l'àmbit de la formació dels cossos policials. En concret, s'ha col·laborat en la formació bàsica que imparteix l'Escola de Policia de Catalunya, a través de la transmissió de directrius i normes d'actuació a seguir per atendre dones que han estat víctimes de maltractaments; així mateix, en la formació complementària, periòdicament s'imparteixen seminaris sobre aquestes temàtiques.

D'altra banda, es continua treballant en l'àmbit dels recursos assistencials, mitjançant les cases d'acollida per a dones que pateixen maltractaments.

Cal tenir en compte que, tot i que aquests recursos són molt importants i imprescindibles, són –com ja s'ha dit en altres ocasions– les unitats de cures intensives de la problemàtica dels maltractaments, per la qual cosa el Govern de la Generalitat valora, d'acord amb els criteris compartits pels experts i especialistes internacionals, que és imprescindible cercar fórmules d'invertir recursos per evitar que les dones arribin a aquestes situacions.

Aquestes línies d'actuació continuen i es consoliden en el tercer Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per la igualtat d'oportunitats per a les dones 98-2000, aprovat pel Govern el passat 7 de gener. Aquest tercer Pla s'ha inclòs dins de l'àmbit número cinc, en fer possible que les dones exerceixin els seus drets a través de tot un seguit d'accions encaminades a prevenir i a eliminar la violència contra les dones. Aquestes accions són, en concret, estudiar les causes i les conseqüències de la violència contra les dones i l'eficàcia de les mesures preventives, realitzar accions per tal de sensibilitzar les dones respecte a les agressions i respecte a la necessitat de denunciar-les, especialment pel que fa a la violència domèstica i les agressions sexuals, i donar suport a accions que permetin evitar aquestes conductes; impulsar la formació específica dels professionals que atenen les dones maltractades i de les persones que hi treballen directament; fer un seguiment de recursos tècnics i econòmics dels centres

d'atenció a dones maltractades, amb la participació de totes les parts implicades.

És en aquest marc d'actuació que el dia 7 de gener d'aquest any, el Govern aprovà la creació de la Comissió d'Anàlisi dels Actes de Violència Contra les Dones en l'Àmbit de la Llar. Aquesta Comissió està integrada per representants dels departaments de Presidència, Sanitat, Governació, Ensenyament, Justícia i Benestar Social, i la seva missió fonamental és, com diu el seu nom, l'anàlisi dels recursos existents en l'actualitat en tots els àmbits, que, directament o indirectament, es relacionen amb la problemàtica dels maltractaments, i la formulació de noves propostes d'actuació conjunta entre les parts implicades.

Així mateix, la Comissió està treballant en l'elaboració d'un protocol unitari d'actuació, dins del marc de competència dels departaments implicats, així com en la coordinació amb altres administracions amb competència sobre aquesta problemàtica i en la signatura de convenis amb els col·legis professionals implicats.

L'esborrany de protocol en el qual s'està treballant contempla les accions a dur a terme, tenint en compte quatre situacions diferenciades: la dona que vol protecció perquè es troba en perill de mort; la dona que vol denunciar maltractaments físics; la dona que vol demanar informació, però que no vol denunciar; la dona que vol denunciar amenaces o maltractaments psíquics. Davant de cada una d'aquestes situacions s'especificaran les accions a seguir quant a protecció, denúncia, assessoria legal i suport social, acompanyament i seguiment del cas.

També s'està treballant en la línia d'impulsar actuacions per augmentar la sensibilitat social envers aquesta problemàtica. En aquesta línia, l'Institut Català de la Dona, conjuntament amb el Consell Nacional de Dones de Catalunya, està treballant en l'elaboració d'una campanya de sensibilització sobre els maltractaments a les dones. Amb aquest objectiu s'han dut a terme les següents accions: el dia 26 de gener, el Consell Nacional de Dones de Catalunya, reunit en assemblea extraordinària, va aprovar engegar una campanya de sensibilització sobre els maltractaments a les dones. El 2 de març, el Consell Nacional de Dones de Catalunya, reunit en assemblea extraordinària, va aprovar la proposta de disseny de la campanya de sensibilització, i acordà crear una comissió de seguiment de la campanya. Es va proposar que aquesta comissió estigués integrada per les associacions de municipis, els sindicats, les patronals i els col·legis professionals. El 12 de març del 98, el Consell Nacional de Dones de Catalunya va convocar una reunió per tal de crear la comissió de seguiment de la campanya, van assistir a la reunió representants de l'Associació Catalana de Municipis, de Comissions Obreres, del Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i d'Assistents Socials de Catalunya, Pimec i Se-fes, de la Federació de Municipis de Catalunya, del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona i província, del Col·legi Oficial d'Infermeria i del Col·legi Oficial de Psicòlegs.

La propera reunió d'aquesta Comissió està convocada per al 4 de maig, i estan convidats a assistir-hi també el

Consell d'Audiovisual de Catalunya, el Síndic de Greuges, el Col·legi de Periodistes i el Col·legi de Publicistes. I actualment s'està elaborant el material de la campanya i definint la seva presentació, definició i coordinació.

Així doncs, els propòsits de capteniment del Govern per combatre els maltractaments a Catalunya estan clarament definits a través dels mecanismes i de les iniciatives fins aquí exposades. Per resumir, es podria dir que s'està actuant en una doble vessant: la institucional, implicant a través del protocol esmentat totes les institucions relacionades amb la problemàtica en les actuacions de prevenció i assistència, i la de sensibilització social, única via per eradicar la violència contra les dones. Perquè cal tenir molt present que per eradicar la violència contra les dones no serà suficient l'acció de l'Administració, sinó que cal un treball conjunt i coordinat de tota la societat i de totes les administracions públiques. Cal que les persones, entitats i institucions prenguin consciència que les agressions a les dones són també agressions a una societat que vol viure dignament i que aquestes problemàtiques van més enllà de ser qüestions personals i familiars.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula la diputada senyora Montserrat Duch, per un temps màxim de cinc minuts.

La Sra. Duch i Plana

Gràcies, senyor president. De veritat, jo penso que per demostrar la solidesa d'un govern amb l'obra feta no cal demostrar una complaença més enllà del lògicament acceptable, de veritat. I el repàs dels plans i de les mesures de sensibilització..., només faltaria que en tretze o quinze anys no haguéssim avançat, només faltaria!

Bé, el nostre pla integral, la nostra alternativa a aquesta complaença que manifesta, que expressa el Govern serien algunes mesures o mesures àmplies en justícia, seguretat i en altres.

Per exemple, en justícia, no podem instal·lar-nos en la idea que moltes dones tenen que en la justícia no s'hi pot confiar, que depèn de si el tema cau o no cau en un determinat jutjat. No podem acceptar que la interpretació de la llei sigui més restrictiva que la llei, i això està passant, això és propi de la interpretació sexista en la història del dret; ja ho sabem, però a finals del segle XX això no ho podem acceptar passivament. I des d'aquesta perspectiva caldria, segurament, afavorir convenis amb els col·legis d'advocats, garantir des de les institucions l'assistència lletrada gratuïta; garantir, impulsar dinàmiques de justícia ràpida o, per què no?, que l'Institut Català de la Dona es personi com a acusació particular en casos de greus maltractaments.

O en temes de seguretat, per exemple, no seria lògic pensar que necessitem unitats policials específiques, que ara mateix només existeixen a Barcelona i sembla que comença una experiència a Girona, en el procés de

desplegament dels Mossos? I la resta?, i la resta de ciutadanes?

No seria lògic crear un torn d'ofici específic per a maltractaments, vinculat al dret de família? No seria potser oportú també, amb unes mesures de més combat, intentar impulsar un codi ètic que elimini clíxés masculistes en la programació dels nostres mitjans públics d'informació? No seria hora ja d'acceptar una cosa que els responsables d'educació han acceptat a aquesta diputada, i és que a Catalunya hem construït una escola mixta, però no una escola coeducadora?, que no s'hi val, i no n'hi ha prou, amb la promulgació d'uns criteris per un currículum publicat molt a finals de l'any passat. No n'hi ha prou, amb això no n'hi ha prou!

No seria lògic..., no hauríem de tenir ja a hores d'ara el protocol sanitari d'atenció a maltractaments, per tal que no continuï succeint allò que descriu una magnífica novella, i és que la primera irrupció de la dona maltractada en un servei d'urgències és: «He topat amb la porta»? Hi ha d'haver indicis, hi ha d'haver unes claus de recomanació que permetin identificar això amb la clau que toca i per tal que després es consideri també prova.

Sobre dones victimitzades, el conseller parla de les cases d'acollida. Jo ja sé que no puc utilitzar els criteris de la Unió Europea respecte als 100.000 habitants / casa d'acollida, perquè, a més, estem en un país en què, és clar, si hi ha fracàs escolar, això depèn dels pares, si hi ha un altre tipus de problemes, tot remet a la família, i ja sabem que la família fa funcions múltiples i diverses, però també sabem que la família està en un procés de canvi important. No som tan utòpics com per demanar, segurament, els indicadors que es diuen a nivell internacional, però és que aquestes 44 places són insuficients. La gestió està privatitzada, burocratitzada, absolutament descoordinada dels serveis d'atenció primària. I lamento dir això avui aquí, perquè el mes d'abril, en una Comissió de Política Social, vam tenir oportunitat de parlar bastant llargament amb el conseller Comas sobre el tema, i no em consta —no em consta— que res de tot això hagi canviat. És a dir, les cases d'acollida són un recurs no únic; els pisos tutelats no s'han eixamplat; les perspectives, per exemple, de plantejar-se la situació de maltractament vinculat a la consecució d'un ajut PIRMI o l'adjudicació d'habitatges socials, o la possibilitat que en els plans d'ocupació hi hagi algun tipus d'ajut en aquest sentit, o el plantejament que les ONG i el teixit civil col·labori en els processos de recuperació de l'autoestima i de reinserció social d'aquestes dones...

Miri, conseller, són moltes les coses que es poden fer, i a mi em consta, perquè sempre s'ha de mirar l'experiència que hi ha en altres llocs, que hi ha comunitats autònomes amb molt menys consciència del que són i del que volen ser, que han adoptat plans molt més enèrgics que el que a Catalunya —almenys que em consti— encara no tenim i que, a més, han fet consignacions pressupostàries explícites, addicionals, atesa la demanda social plantejada pels darrers casos: 91 víctimes per violència de gènere superen en nombre les víctimes per violència terrorista a Espanya.

5012

El president

Senyora diputada, ho lamento, però ha exhaurit el seu temps.

La Sra. Duch i Plana

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Per al torn de rèplica, té la paraula l'honorable senyor conseller.

El conseller de la Presidència

Senyor president, senyores i senyors diputats, senyora diputada, no he mostrat cap complaença. Vostè comença dient que jo he estat... No, no. No l'he mostrada ni la tinc. Estic convençut que aquest és un tema molt important, complex, difícil de solucionar, que, per tant, les complaences són absolutament il·lògiques, i el que s'ha de fer és treballar, posar-hi esforç, buscar col·laboracions, buscar complicitats amb tots els grups polítics, amb totes les forces socials, i evidentment el que s'ha de fer és un esforç de canvi, de canvi cultural, que va lligat amb una transformació de la nostra societat, en què s'ha de passar de la igualtat de gèneres a la paritat d'elecció de l'home i la dona. I aquest no és un camí curt, és un camí llarg, que a totes les societats i a tots els països s'intenta portar a terme amb més o menys encert, però evidentment amb un esforç considerable per part de tothom. No hi ha fórmules màgiques, no hi són, i el que s'ha de fer és aquest esforç de formació des de l'escola, des de tots els llocs i des de tots els indrets, i per tant li asseguro que si vostè ha entès que jo tenia un to de complaença, no és un to de complaença; sí que és un to de convenciment que estem fent i estem treballant en una bona direcció, que estem treballant buscant des de l'Institut Català de la Dona una participació important de les forces socials, a fi i efecte que no es pugui dir que el treball que es fa es fa d'una manera partidista o des d'una posició específica d'un partit o d'un grup polític, sinó des d'una col·laboració amb tothom.

I aquesta és la feina que nosaltres intentarem fer, continuarem intentant fer. Aquesta és la línia del tercer pla i dintre d'aquesta línia, evidentment, el maltractament de les dones és un problema que ens preocupa d'una manera important.

Vostè em diu que hi ha una insuficiència de places, em diu que no em recordarà les xifres que en ocasions s'utilitzen..., i jo li diré una cosa: és a dir, nosaltres hem de posar a disposició les places que siguin necessàries, les que siguin necessàries. I, malauradament, o perquè encara no hi ha la suficient conscienciació, ens trobem en una situació que encara tenim places d'aquestes que estan buides; és a dir, no estan plenes totes les places que tenim d'aquestes cases d'acolliment per moltes raons: probablement, perquè en ocasions aquestes agressions no es denuncien, i, per tant, s'ha d'insistir, s'ha de continuar insistint en aquest aspecte.

És veritat, a més, que les cases d'acolliment no és un plantejament..., com li deia, és un plantejament últim i, com li deia, de cures intensives, que vol dir que com

menys temps t'hi estàs millor, perquè, si no, evidentment, això tampoc és una solució definitiva, ni de bon tros. Per tant, escolti'm, cases d'acollida, sí, les que siguin necessàries, el nombre de places que siguin necessàries, però lligades a la demanda.

Hi ha hagut una cosa que ha dit vostè que a mi em pre-ocupa molt, que jo entenc que és una mania que deu tenir vostè, perquè, parlem del que parlem, vostè diu aquest tema: planteja vostè com si les cases d'acollida, perquè estiguin gestionades privadament vol dir que no funcionaran. Aquesta és una premissa que no comparteixo en absolut. Jo crec que la gestió privada, aplicada a aquest tipus de serveis, és el millor que es pot fer, perquè dóna una agilitat i un grau d'eficiència normalment molt més elevat que no pas un sistema plenament públic, o un sistema d'uns serveis funcionaritzats, que en molts casos varien extraordinàriament i que, per tant, segons quina cotilla se'ls posa, evidentment no generen un sistema bo de funcionament.

Vostè em diu: «Escolti'm, seria necessari crear una policia específica i un torn d'ofici específic.» Jo, tots els equipaments que són específics, hi estic en contra: formació dels professionals específica em sembla molt lògica, perquè puguin atendre els casos, però ja li dic que crear cossos o aspectes específics per a un tipus d'atenció, a mi em fa molta por, perquè és una manera també de ser molt poc eficient, molt poc flexible, i de tenir uns mecanismes equivocats, perquè a mi em sembla que la policia autonòmica no ha de tenir unes persones que estiguin formades en un tema, sinó que han de ser tots que estiguin formats, i formats d'una manera correcta.

Jo he estat en un hospital, i he estat durant molts anys a urgències, i això que diu vostè del protocol sanitari de maltractament..., que jo sàpiga, tots els hospitals de la xarxa d'utilització pública, quan reben una persona que s'ha donat un cop amb una porta, o que veuen un nen amb uns morats, el primer que s'ha de plantejar és si és un nen maltractat.

El president

Senyor conseller, ha exhaurit el seu temps.

El conseller de la Presidència

Perdó. I gràcies.

El president

Moltes gràcies.

Interpellació al Consell Executiu sobre la política educativa, especialment pel que fa referència a l'educació especial

El vuitè punt de l'ordre del dia és la interpellació al Consell Executiu sobre la política educativa, especialment pel que fa referència a l'educació especial. Presentada pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds, per exposar la interpellació té la paraula la diputada senyora Tolosana, per un temps màxim de deu minuts.

La Sra. Tolosana i Cidón

Gràcies, senyor president. Senyor conseller, senyores i senyors diputats, m'agradaria començar aquesta interpellació fent esment d'un informe –conegut sobretot pels especialistes, però ara ja conegut per molta més gent– que apareix el 1978 per reordenar l'educació especial a Anglaterra, al País de Galles i a Escòcia, el conegut informe Warnock, que canvia la concepció de l'educació especial. I la canvia fins a tal punt que, a partir d'aquest moment, pràcticament tota la nostra legislació i la de la majoria de països desenvolupats es centren en els grans criteris que surten d'aquest informe.

El Decret d'ordenació de l'educació especial de l'any 84, que regula aquest aspecte educatiu, aquesta especificitat de l'educació en el nostre país, inclou i ja s'inspira plenament en aquesta nova concepció del que ha de ser l'educació especial, i assenyala, en el seu article primer, que el concepte de disminució és aquell..., diu: «Es consideren subjectes d'educació especial aquells infants, adolescents o adults que, ja sigui temporalment o de forma permanent, requereixen una ajuda pedagògica especial per tal d'assolir convenientment el màxim nivell educatiu, d'acord amb llurs capacitats.» Jo recordo que a l'informe Warnock hi ha una apreciació que a mi em va semblar sorprenent, en el seu moment, i que he anat entenent, de la profunditat que volia dir el canvi de concepció, quan diu que es pot considerar que un vint per cent de les persones tenen en algun moment de la vida necessitat d'un suport especial per al seu desenvolupament personal i educatiu. Això, què vol dir? Això vol dir que canvia la concepció de l'alumnat –ara ja parlo d'educació–, de l'alumnat que és alumnat amb necessitat educatives especials, i que a partir d'aquest canvi de concepció es pot entendre el plantejament de la integració escolar.

Aquesta integració escolar té dues conseqüències. Una, que nens amb necessitats educatives –nens i nenes i adolescents– especials, d'un cert nivell, d'una certa profunditat, d'una certa exigència, són matriculats a centres ordinaris. Passen a ser atesos a centres ordinaris. Però aquí voldria assenyalar que aquesta matriculació, aquest pas als centres ordinaris es fa d'una manera molt poc equilibrada en el nostre país. Per exemple, per posar un exemple concret..., no tinc les dades, perquè són molt difícils d'obtenir; no són fàcils d'obtenir, no estan en els anuaris estadístics. Si vas a l'Institut d'Estadística et diuen que ho tenen en una carpeta, que ho demanis amb temps i ja t'ho buscaran. Però el que sí que tinc és que, per exemple, a la Delegació Territorial de Girona, l'acta de la reunió que hi havia a la Comissió d'Escolarització de l'any passat té aquest balanç, que diu que hi ha 105 alumnes integrats en centres de titularitat pública i dos d'integrats en centres de titularitat concertada. Clar, això, com a mínim, planteja algun dubte. Jo li pregunto, senyor conseller, si enguany ha canviat alguna cosa i si s'ha fet alguna cosa perquè canviï. Ah!, li he de dir que aquests dos alumnes, evidentment, no són d'ESO, són de primària, els que estan integrats en centres concertats.

També hi ha una altra qüestió que a mi em té una mica preocupada, que són les paraules del president Pujol

quan diu que segurament el descens de la qualitat de l'educació en el nostre país o la baixa qualitat de l'educació en el nostre país pot anar vinculada a l'excés d'integració o a la molta integració o al molt nombre d'immigrants que tenim en el nostre país, que, segons una concepció que jo discuteixo una miqueta –ja en parlaré més endavant–, són també susceptibles de ser considerats alumnes amb necessitats educatives especials. Doncs bé, miri, no. Llavors vol dir que, si aquesta és l'avaluació que en fem de la integració, que fa disminuir la qualitat de l'educació, és que hem integrat malament. Miri, aquell famós triangle de «capacitats, exigències i suports» necessita ser equilibrat. I, si aquest triangle, aquest trinomi és equilibrat, no té per què haver-hi mal rendiment. Que hi ha persones que tenen alguna disminució de les seves capacitats?, no se'ls han de disminuir les exigències, sinó que se'ls han d'augmentar els suports. Per tant, tinguem-ho present.

Ara, recullo una de les frases que el senyor Martí Sans va pronunciar en una interpellació feta el 19 de juny de 1997, que les trobo tan exactes que li he demanat si em permetia fer-les servir, perquè descriuen la segona part de la conseqüència d'aquesta integració. Que és –diu ell–: «La integració també ha produït un altre efecte. L'efecte que hi ha hagut una variació qualitativa i quantitativa, quant als usuaris de les escoles d'educació especial. Variació quantitativa, perquè n'hi ha menys, i variació qualitativa, perquè el gruix d'alumnes tenen problemàtiques més complexes: disminució psíquica i/o física, o sensorial, trastorns mentals greus, autisme, psicosis infantils, etcètera. Uns usuaris –això és important dir-ho– que estan en situació especial, no només a les hores que estan a l'escola, sinó les vint-i-quatre hores del dia. I allà és on haurem» –diu ell– «tots plegats de fer un esforç per solucionar alguns d'aquests problemes.» És a dir, fa al·lusió a un altre tema que sempre es discuteix quan es parla de l'educació especial, que és la necessitat de garantir també la qualitat de vida d'aquests usuaris; qualitat de vida a la llar, a la comunitat, és a dir, a la llar i a l'escola; qualitat de vida a la feina, i qualitat de vida que vol dir vinculada al benestar físic i psíquic, és a dir, a la salut.

En unes jornades que es van fer el 28 de febrer, recents, organitzades per Comissions Obreres, era un clam unànime la coordinació entre els departaments, Treball, Benestar Social, Educació i Sanitat, per tal d'oferir aquesta atenció, aquesta transversalitat.

Bé, veig que el temps no em permetria fer una anàlisi tan exhaustiva com jo en un primer moment havia pensat, però només cal que els digui que, per exemple, els centres d'estimulació precoç que atenen menors de quatre anys depenen de Benestar Social; que els centres especials de treball ocupacional depenen de Treball o de Benestar Social; les llars, les residències, les residències de tot el dia, substitutives de la llar, també depenen de Benestar Social; el temps de lleure no se sap massa bé de qui depèn, i les unitats i els centres educatius especials depenen d'Ensenyament. Com vostès veuen, és evident que cal una coordinació entre aquests departaments.

Pel que fa a les unitats i centres educatius especials, ara tenim una bona notícia, que és que finalment, després

5014

de més de tres anys de debats, ha sortit el decret sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials. I permetin-me que faci uns quants comentaris a aquest decret.

Bé, el decret parla i manifesta clarament la voluntat del Departament d'escometre l'atenció integral a l'alumnat amb necessitats educatives especials, tant en centres ordinaris com d'educació especial..., és clar, no s'acaba d'entendre, no s'acaba de definir amb prou exactitud què és un alumne amb necessitats educatives especials. I quan es comença la negociació, per exemple, es pretén fer la catalogació de llocs de treball abans de fer la tipologia de les afectacions d'aquests nens. I quan s'insisteix i es diu que es faci aquesta tipologia, es parla de basar-la en el coeficient intel·lectual. Això és increïble!

Bé, continuem sense veure quines mesures correctores... —de les xifres que jo tinc, que ja li dic que no sé si són exactes—, d'un 81% de nens integrats en centres públics, i un 19% integrats a la xarxa privada concertada. No es parla de cap mesura correctora. Això és un problema.

També, queda poc clar, a la nostra manera d'entendre, el paper dels equips psicopedagògics i la intervenció interdisciplinària. Es fa esment d'aquesta necessitat, però no queda clar com es farà aquesta intervenció.

Pel que fa a la dotació de recursos humans i condicions d'escolarització, el decret no entra a definir les *ratios*. No preveu determinades especialitats professionals, per exemple, d'assistents socials, absolutament necessària per complementar l'atenció educativa, per les causes conegudes i que jo he intentat d'esmentar-ne alguna abans, i no regula la dedicació del personal que estableix la col·laboració entre centres ordinaris i centres d'educació especial.

Voldria també assenyalar algunes coses que a mi m'han preocupat. Quan parla a l'article 6.6 dels joves amb necessitats educatives especials, derivades de la inadaptació al medi escolar, en centres d'educació obligatòria, clar, qui la diagnostica, aquesta inadaptació al medi escolar en centres d'educació obligatòria? Permetin-me que sigui una mica, no sé si dir malpensada, però, com a mínim, que tingui una certa prevenció. Tot pressiona per trencar la comprensivitat de l'escola; a secundària no es poden rebre més pressions de tot arreu. Què voldrà dir la inadaptació al medi escolar? El nen que no segueix? Com l'atendrem externament? Diu: «altres administracions i entitats sense ànim de lucre». Què passarà? Pagarem dues vegades el servei? El nen estarà matriculat en un centre i estarà a fora? Què vol dir? Suposarà, finalment, l'escolarització de joves amb certes conflictivitats fora del centre ordinari? Això és preocupant.

I, d'altra banda —ja continuaré, després, per dir-ho—, també resulta molt preocupant...

El president

Senyora diputada, ha exhaurit el temps de la seva intervenció primera.

La Sra. Tolosana i Cidón

Sí. Quedarà per parlar del mapa dels centres d'educació especial, que espero, en la rèplica, poder-ne parlar.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. Per respondre, té la paraula l'honorable conseller d'Ensenyament, senyor Josep Xavier Hernández.

(El president s'absenta del Saló de Sessions i el vicepresident primer el substitueix en la direcció del debat.)

El conseller d'Ensenyament

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats... Senyora diputada Carme Tolosana, heu començat la vostra intervenció parlant de l'any 78; jo l'any 78 encara treballava en el món de l'educació especial, i recordo no només la profunda transcendència que va tenir l'informe que heu citat, sinó també les iniciatives que aquells anys es feien a Catalunya, en les quals participava molta i molta gent, però que jo, per raons especials, penso que n'hem de citar una, que és el conseller Ramon Trias Fargas, que no des de les seves responsabilitats de conseller, però sí amb altres responsabilitats, va jugar també un paper fonamental en el que en podríem dir l'adequació de la pedagogia especial catalana a les noves necessitats, als nous temps i, com vostè ha dit molt bé, a una nova concepció molt més humana, molt més atenta, molt més d'acord amb el respecte a la persona i amb l'eficàcia de l'educació d'aquests nens i d'aquestes nenes.

En definitiva, hi ha dues etapes importantíssimes en el nostre país, en aquest cas, en el cas de l'educació especial. Una, com la senyora diputada sap, a partir de la meitat dels seixanta, i que es projecta d'una forma molt clara a principis dels setanta, i, després, aquesta que a casa nostra, des d'un punt de vista reglamentari, dóna lloc al Decret del 84, que la senyora diputada ha citat. I és aquí on comencen de veritat, jo crec, l'extensibilitat d'actuacions precedents, molt meritòries i que havien fet, ja, un camí important en aquesta filosofia bàsica del màxim d'integrabilitat, del màxim de potencialitat, des d'un punt de vista educatiu, d'aquests nens i aquestes nenes, i des d'un punt de vista d'atenció a la diversitat.

Aquesta ha estat la política del Govern, i no només la política del Govern: la política de la comunitat educativa de Catalunya. L'aposta per les opcions integradores, la consolidació d'aquestes opcions integradores; fer-ho en el marc d'una escola oberta a la diversitat, i atenta, l'escola, a les necessitats especials de tot l'alumnat.

Des de la publicació d'aquest Decret, 117/84, sap la senyora diputada que s'han produït canvis que tenen una notable incidència en l'atenció educativa als alumnes amb necessitats educatives especials, derivades de discapacitats. Per exemple, ha canviat l'estructura, actualment, de les etapes del sistema educatiu i el període d'escolaritat obligatòria, i s'ha implantat i desenvolupa

lupat un nou currículum. Això ens ha obligat, ha aconseguit el pas del temps, no només per adequar-se a aquests canvis, sinó per adequar-se als canvis de la mateixa realitat, el dur a terme el Decret 999/1997, als quals també ha fet referència la senyora diputada.

Coincidim, senyora diputada, en allò que és la filosofia bàsica, i no tan bàsica, vull dir, la filosofia, les formes de fer. Aquest Decret suposa el manteniment de criteris com els següents: el manteniment del criteri d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials, que es regirà, aquesta atenció, pels principis de la normalització i la integració escolar. I que l'escolarització en unitats o centres d'educació especial només –i ho subratllo– es durà a terme quan les necessitats de l'alumne no puguin ser ateses en un centre ordinari. I així i tot el mateix Decret preveu els mecanismes perquè aquests centres d'educació especial tinguin una implicació, una imbricació, una trama de lligam i de coordinació amb els centres ordinaris.

És cert, com diu la senyora diputada, és cert que si un mira les taxes d'escolarització de nens amb dificultats, amb necessitats d'atenció educativa especial en centres ordinaris es troba amb diferències, i és cert. Les xifres que més o menys ha dit la diputada jo crec que són correctes; les que a mi em dona el servei del mateix Departament és que en el curs 96-97, per tant, l'anterior, hi havia un total de 9.588 alumnes qualificats amb necessitats d'atenció especial, en aquests comptes que parlem, dels quals el 79% estaven en centres de titularitat pública i el 21% en centres de titularitat privada. També és cert que, quan parlem de centres d'educació especial *sensu stricto* –per tant, no parlem d'integració, sinó de centres d'educació especial *sensu stricto*–, la qüestió canvia, i és aproximadament un 39% els que es troben en centres de titularitat pública, i un 70% en centres de titularitat privada.

Estarem atents a aquestes observacions que ha fet la diputada; no és el primer cop que ho fa, i tampoc és el primer cop que ho dic, perquè és veritat que hi estarem atents. Però és veritat –i ho he de subratllar– que la nostra prioritat no va tant a qui és el titular del servei, que ho hem de mirar, sinó a quina és l'eficàcia en l'atenció al nen o a l'alumne necessitat d'aquesta atenció educativa especial, i que es faci sobre la base dels principis d'integració entesos al màxim possible.

Deia la senyora diputada, feia referència de passada a unes presumptes declaracions del president de la Generalitat de Catalunya en relació –ha dit ella– que la baixa de la qualitat va lligada a la integració o a la presència d'immigrants. Jo, en relació amb unes declaracions d'aquest tipus, dissabte passat, al Prat de Llobregat, jo hi era present, i, per tant, sóc un testimoni directe, i de cap manera de les paraules del president de la Generalitat es pot desprendre aquesta conclusió. (*Remor de veus.*) Ell va dir simplement un fet principal, que ho ha repetit: una primera, que els resultats, quan s'agafen com una xifra, amb proves, que tenen el seu valor, però són proves simples, són proves d'elecció de resposta múltiple, que coneix perfectament la senyora diputada, tenen el valor que tenen, que tenen un valor, però que el tenen... I, en segon lloc, és que, simplement, una societat que sigui molt més diversa, que sigui molt més

integradora, produeix baixes en la mitjana, la qual cosa de cap manera es pot interpretar, en el supòsit que es doni –que, lògicament, s'ha donat–, com una baixa de la qualitat, sinó, simplement, com una societat molt més oberta, amb una escola molt més oberta. Una escola de temps passats, una escola com la que tantes vegades ha criticat, amb raó –crítica a la qual jo em sumo–, la senyora diputada, elitista i segregadora, és evident que en les etapes finals d'aquesta escola les mitjanes són més elevades, però això no significa ni que sigui de més qualitat, ni que sigui més justa, aquesta escola.

Jo li asseguro a la senyora diputada, perquè hi era present i perquè, a més a més, com és obvi, parlo amb freqüència d'aquestes coses, que ni en les paraules ni, sobretot, en el pensament del president de la Generalitat de Catalunya no hi havia la intenció, ni el pensament, ni cap tipus d'afirmació lligada a una minusvaloració política o social del fet de la immigració o del fet de la integració, tot al contrari. Jo crec que del que es tracta, senyora diputada, és de posar en marxa, continuar la feina que hem fet fins ara, i obrir totes les possibilitats d'adaptació noves que ofereix el Decret del 1997, i que és obvi que aquest Decret necessita un desplegament; el Decret no tracta, no pretenia resoldre totes les qüestions, i us puc assegurar que de cap manera, amb seriositat, s'està parlant d'establir conceptes, com els he dit, tan traspassats, com el servei des d'un punt de vista d'un criteri de valoració d'una necessitat d'atenció educativa especial, ni posem en primer lloc, com és obvi, la tipologia dels llocs de treball. Ens queda el desplegament per via d'ordre, i és evident que, per via d'ordre, tractarem de donar resposta a algunes d'aquestes preguntes que la senyora diputada ha posat sobre la taula.

Moltes gràcies, senyores diputades, senyors diputats, senyor president.

El vicepresident primer

Moltes gràcies, senyor conseller. La senyora diputada, si ho desitja, pot fer rèplica. Té la paraula.

La Sra. Tolosana i Cidón

Gràcies, senyor president. Senyor conseller, senyores i senyors diputats, jo, senyor conseller, tinc una preocupació. Vostè diu: «No és la primera vegada que m'ho pregunta», no, realment, ja no me'n recordo, la de vegades que li he preguntat el mateix: per què, i per què continua passant això? És clar, diu: «A mi no m'importa el titular del servei, a mi m'importa la qualitat de l'atenció.» Aquí hi ha dues coses. Una, integrar criatures. Jo no crec ni que hagi de baixar la mitjana, si es posen els suports necessaris, n'estic profundament convençuda, a més, des d'un punt de vista professional, des d'un punt de vista polític, també, però des d'un punt de vista professional, perquè sóc professional de l'ensenyament. No és aquest el problema. El problema, com li deia abans, són les capacitats de les persones, les exigències socials per desenvolupar una certa qualitat de vida i el suport; si falla el suport per fer que aquest cercle s'equilibri, naturalment, o s'ha d'exigir menys, o queden les persones amb menys capacitats desateses,

5016

i llavors això potser sí que pot distorsionar la normalitat d'una aula.

Però jo crec que la integració no té per què perjudicar l'educació del conjunt de la població, ni les mitjanes, perquè suposo que també es fan les mitjanes amb els nens que necessiten atencions especials; o és que aquests no entren en l'estadística? –que, per cert, són bastant difícils de trobar.

Hi ha una qüestió important, senyor conseller. Vostè sap que la concentració de casos, la concentració de problemàtiques en un centre, primer, dificulta l'atenció –això és objectiu–, però és que, a més –i això potser ja és més subjectiu–, crea una mala imatge social d'aquests centres. Com que resulta que aquests centres són majoritàriament públics, l'escola pública té una mala imatge social; i no voldria recordar el cas del Badalona-9, o els munts de casos que tenim, sempre amb aquesta tendència.

Si el senyor Pujol, senyor conseller, si el president de la Generalitat no va dir el que els diaris han interpretat, de debò que em sembla que aquesta vegada mereix un desmentiment o un comunicat oficial, perquè és molt greu. És possible que s'hagi interpretat malament; miri, jo no tinc per què pensar el contrari, perquè vostè hi era i jo no, però facin un desmentiment oficial, perquè la sola idea que algú digui que integrar, si hem pensat que això era el millor científicament, el millor pedagògicament, i el millor humanament, pot disminuir les mitjanes, jo no m'ho crec, perquè els que no poden ser atesos han d'estar en un altre lloc i, per tant, aquests ja no intervenen en aquesta mitjana de centres normalitzats, habitualment.

Jo no sóc gens defensora de l'informe de l'INCE, que vostè ja m'ha sentit moltes vegades relativitzar el seu valor; per tant, trobo que és millor ser crítics amb l'informe, si és que creiem que hem de ser crítics, i, si no ho hem de ser, diagnosticar bé les causes. A mi no em sembla un informe correcte, vostè ja ho sap, però això és igual. El que no pot ser és que això serveixi per devaluar una cosa tan important com és l'atenció adequada a les persones amb necessitats educatives especials. I seguint amb aquesta atenció, si nosaltres creiem que l'educació és quelcom –ens ho deia el conseller de Benestar Social, que lamento que no estigui aquí– que s'ha de fer al llarg de la vida, jo entenc que, per determinades distribucions, es fragmenti entre departaments l'atenció a les persones, però és que resulta que aquí això ni tan sols respon a fragments d'edat, perquè les criatures que tenen necessitat d'atenció sanitària la tenen a partir del moment que la necessiten, igual que l'atenció educativa, igual que l'atenció a la llar, igual que tota la resta d'atencions. Per tant, no pot ser que quedi només en intencions, que quedi només en «sí que és veritat»; necessita, l'atenció a les persones amb necessitats educatives especials, una transversalitat d'actuació que no pot ser eludida. Si no, sí que els resultats són dolents, perquè unes criatures –que, a més, vostès diuen que són d'atenció educativa especial, o de necessitats educatives especials–, fonamentalment, el seu dèficit o les seves necessitats especials vénen per l'origen social, perquè són d'origen de fora del país, o de famílies desestructurades..., no contemplar l'atenció

necessària que haurien de donar els professionals tipus assistents socials, vol dir que no ho fem bé. No ho farà bé l'escola, no ho faran bé aquestes criatures, no ho podem atendre bé.

Deixi'm dir-li: és urgent el mapa –a més a més del decret, que benvingut sigui, que ens n'alegrem–, és urgent fer un mapa de l'atenció educativa especial, no només dels centres, que també, sinó també dels centres de recursos. És necessari, també, que quedi clar què farem amb els centres concertats –que vostè ha dit molt bé que són majoritaris als centres d'educació especial– que no són necessaris, perquè ha disminuït la població infantil i, alhora, s'han integrat molts nanos en els centres ordinaris. Què farem d'aquests centres concertats? És urgent. No podem permetre que agonitzin perquè no tenen ni els recursos suficients, ni el professorat format, que agonitzin tots aquests centres.

No em dona temps de parlar de la correspondència pressupostària que requeriria donar resposta a totes aquestes necessitats; en una altra interpellació, en una pregunta o en un altre mecanisme parlamentari no em descuidaré de fer-ho.

Gràcies, senyor conseller; gràcies, senyor president, senyores diputades, senyors diputats.

El vicepresident primer

Moltes gràcies, senyora diputada, per administrar-se el temps. Ara té dret a contrarèplica el conseller d'Ensenyament; té la paraula, per un temps màxim de cinc minuts.

El conseller d'Ensenyament

Gràcies. Senyora diputada, a mi em sap greu que hi hagi molta gent que, carregats –de segur, i dic «de segur»– de bona voluntat, tractant d'ajudar l'escola pública, li facin tant de mal. Contínuament hi ha gent que parla malament de l'escola pública. Quan un visita una xarxa tan complexa com la nostra, de 2.300 centres, que està, en canvi, en evolució d'aplicació de la reforma, doncs, no troba tota la xarxa perfecta, però Déu n'hi do. Quan un parla amb els professors i les professores dels centres, quan un parla amb els pares d'alumnes, quan es fan enquestes serioses, la realitat de l'escola pública catalana és una bona realitat. I no ho diu aquest conseller, eh? Ho diuen aquells mateixos que en parlen malament contínuament, quan arriba el moment de la preinscripció, i llavors surten dient que l'escola pública és molt bona. I ho és de veritat. Per tant, la mala imatge de l'escola pública no és conseqüència de la política del Govern, que és, precisament, qui la fa; no és conseqüència de la política del Govern, que és qui posa els mitjans; no és conseqüència de la política del Govern, que és qui incrementa els professors i construeix els nous centres, sinó, sobretot, més enllà de les bones intencions, és d'aquells que contínuament aprofiten totes les oportunitats per parlar-ne malament, d'una forma, pensant segurament que així ajuden.

I parlo d'això pel que ha dit la senyora diputada. La qüestió, senyora diputada, són els alumnes necessitats d'atenció educativa especial. I amb això, com abans es parlava d'un altre tema, la feina sempre és una feina

inacabada, però el fet que hi hagi una distribució departamental, com en altres temes, com pot ser en la velleïssa, o com pot ser en les persones no necessitades d'aquest tipus d'atenció educativa especial, no significa ni de lluny que la política no sigui la correcta, i que no hi hagi, a més a més, una actuació integrada i coordinada per tal d'aconseguir i de procurar –com deia la senyora diputada– una bona atenció en tots els nivells. De segur que també es pot millorar en la coordinació, però de cap manera he vist jo altres iniciatives d'una espècie de ministeri únic d'educació especial, o de persones necessitades d'atenció especial, precisament, en un model integrador.

Del que es tracta, senyora diputada, és de mirar en cada cas que és el que es fa; mirar en cada cas com s'exerceixen les competències especialitzades, que, òbviament, s'han de tenir, i que, per tant, exigeixen una certa organització del treball, i veure que funcionen d'una forma coordinada i integrada. I això ho estem fent. I això ho estem fent, i són coneguts, per altra banda, els centres ordinaris, i són conegudes les xifres. El Departament, no només per raons d'obligació, sinó per raons de voluntat, procura tenir la màxima transparència en relació amb tot tipus de qüestions, i també, com és obvi, de xifres. I a ningú se li escapa quins són els centres d'educació especial, perquè també hi són.

De tal forma que jo prego a la senyora diputada que ens deixem continuament de mapes i més mapes, que sembla que, més que fer educació, fem la feina d'Institut Cartogràfic de Catalunya. La principal preocupació en aquest tema és desenvolupar el Decret de 1997 i aconseguir, des d'una actitud molt flexible i molt plàstica, molt adaptable, una bona política d'atenció a aquests alumnes, i no fer un mapa planificat en un laboratori que quatre dies després queda en quelcom rígid, en quelcom que impedeix una bona adaptació. Això de cap manera suposa no tenir en compte –i s'està tenint en compte– aquesta qüestió que ha dit la senyora diputada, molt important, de l'atenció a aquells centres d'educació especial que estan tenint dificultats com a conseqüència que baixa la matrícula, per disminució de la demografia i perquè va endavant el procés d'integració.

Jo crec, senyora diputada, que més enllà –i ja acabo, senyor president– d'algunes qüestions de detall, bàsicament estem d'acord, i, en concret, bàsicament estem d'acord amb la comunitat educativa, que, quan informa o dictamina sobre les normes que els sotmeten sobre aquesta qüestió, dona dictàmens favorables.

Moltes gràcies, senyora diputada; moltes gràcies, senyores diputades, senyors diputats, senyor president.

El vicepresident primer

Moltes gràcies, senyor conseller. (*La Sra. Tolosana i Cidón demana per parlar.*) Per què demana la paraula, si us plau?

La Sra. Tolosana i Cidón

Per contradiccions, senyor president.

El vicepresident primer

Bé, digui'm en què s'han basat, perquè jo no les hi he sabut trobar. Li farem confiança.

La Sra. Tolosana i Cidón

Senyor conseller, vostè m'ha atribuït una afirmació que jo dic que l'escola pública no funciona. Jo no he dit això: jo dic exclusivament –i si no ho he dit prou clar, ho repeteixo ara– que és responsabilitat del Govern part de la mala imatge que té l'escola pública; que ni tan sols dic que s'ho mereixi, perquè no són capaçs d'intervenir en la distribució d'alumnes conflictius, d'alumnes que necessiten atenció especial, i que, això, malauradament, socialment, degrada la imatge de l'escola pública.

No m'atribueixin mai, perquè ningú –ningú– pot afirmar que jo no defenso l'escola pública; sempre, no abans de la matriculació: sempre. I vostè ho sap molt bé.

El vicepresident primer

Gràcies, senyora diputada. El senyor conseller vol intervenir per desfer aquest equívoc?

El conseller d'Ensenyament

No. No voldria equivocar-me, el *Diari de Sessions* ho dirà, però jo m'he referit simplement a un fet general, i és que hi ha molta gent que, des de la bona intenció, va malparlant, sense raó, amb bona intenció, de l'escola pública. Si la senyora diputada s'ha donat per al·ludida per aquestes paraules, és un problema d'identificació, em sembla.

El vicepresident primer

Molt bé. Moltes gràcies.

Interpellació al Consell Executiu sobre les ludopaties

Anem, doncs, al desè punt de l'ordre del dia, que és la interpellació al Consell Executiu sobre les ludopaties, que ha presentat el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Per substanciar-la, té la paraula l'il·lustre diputat senyor Joan Puigcercós.

El Sr. Puigcercós i Boixassa

Gràcies, senyor president. Senyor conseller, senyores diputades, senyors diputats, substanciaré ara una interpellació que té com a objectiu explorar quin capteniment té el Govern de Catalunya per fer front a una malaltia que a poc a poc va creixent al nostre país: la que entenem i coneixem com la ludopatia, o les ludopaties.

Des del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana som conscients que aquesta interpellació ultrapassa l'estricta àmbit sanitari i que bona part de la problemàtica pertany a l'àrea de responsabilitat del Departament de Governació. Tot i així, intentarem dilucidar aquí què

s'ha fet i què s'hauria de fer des del Govern per prevenir i guarir una patologia que, si bé sembla recent, és ja a hores d'ara un problema greu.

La ludopatia és una malaltia reconeguda per l'Organització Mundial de la Salut i consisteix a no poder deixar d'apostar, fer juguesques, cosa que produeix alteracions de conducta, de relació, sense que el jugador se n'adoni i sempre surti perjudicat a nivell familiar, personal i/o econòmic, per no deixar de jugar. No estem parlant d'un vici, que és la manera popular com se l'ha descrit; estem parlant, doncs, d'una malaltia. Estem parlant d'una malaltia social que s'inicia de forma innocent: jugant a traveses, a les diverses loteries o, simplement, comprant el cupó dels cecs. I a partir d'aquí es pot entrar en una espiral; el pas subsegüent solen ser les màquines escurabutxaques, els casinos i, fins i tot, altres tipus de joc no legal.

No existeix un perfil clar del potencial ludòpata; sí, però, que hi ha uns trets generalitzables, i es dona en un alt nombre de persones que disposen de gran flexibilitat horària a la seva feina: comercials, viatjants o treballadors autònoms.

Per poder parlar sobre ludopatia a Catalunya, amb xifres a la mà, ens hem de referir obligatòriament als dos estudis que hi han en aquests moments; el primer, de 1990, fet per l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes, és a dir, l'Administració catalana, que més tard va ser relativitzat per la mateixa Administració. Concretament, el desembre de 1994, en aquest mateix Parlament, la responsable de Governació en aquell moment, la senyora Maria Eugènia Cuenca, el va qualificar de poc fiable. Malgrat tot, l'any 1995 hi ha un Informe de prevalença del joc de Catalunya, que sembla en aquests moments el punt de referència obligat per a bona part de les associacions d'entitats d'ajut a les ludopaties.

La manca de més treballs de camp i estudis de població, degut a la novetat d'aquesta patologia, fa difícil l'avaluació del fenomen. Segons l'Informe de prevalença, a Catalunya, un 12,4% dels ciutadans juguen dos cops per setmana o més; un 12,3 aposta més de quinze minuts la setmana. Si assumim per lògica que aquells que aposten més de quinze minuts per setmana ho fan més d'un cop –perquè, en definitiva, una aposta es fa en menys d'un quart d'hora, una sola aposta–, aquest 12,3% representa pel cap baix el 23,92% dels jugadors habituals de la població de més de divuit anys. Complir aquests dos requisits –jugar més de dos cops i més de quinze minuts per setmana– s'acosta al que els especialistes anomenen un estil de joc excessiu; és a dir, jugar tres o més cops per setmana i, sobretot, allò més important, més del 10% dels ingressos propis.

En l'estudi de l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes del 90 es parlava d'una estimació del 2,34% de població adulta amb risc d'addicció al joc. El 95, l'estudi de prevalença dona una estimació del 3,4% del que els especialistes anomenen «jugadors amb problemes» i que aplega els probables ludòpates; 0,8% amb problemes greus, i els anomenats «probables jugadors», 2,5%, amb problemes lleus. I, si s'estableix una analogia entre la mostra de jugadors amb problemes, siguin greus o lleus, de l'Informe de prevalença, podríem concloure

que entre els ciutadans enquestats hi haurà un 44% de jugadors amb problemes, que els negaran, que negaran patir la malaltia o els símptomes. Per això, l'índex de prevalença de jugadors amb problemes, de 3,4%, podria corregir-se en un 44% dels jugadors amb problemes, és a dir que, arran, d'entrada, d'una dinàmica d'incomunicació i manca de cohesió familiar, no responen o s'amaguen a l'enquesta. Això ens faria concloure que hi ha avui a Catalunya uns potencials 227.000 ciutadans adults que pateixen diferents graus d'addicció al joc, és a dir, lleus, constants i el que podríem ja qualificar de greus.

Si fem la comparació entre l'estudi del 90 i el del 95, amb les reserves necessàries respecte al primer, el nombre d'addictes puja, creix i passa del 2,34% al 3,4%; és a dir, gairebé un increment de l'1%. Però, si hi afegim el factor de correcció que diferents entitats de suport i ajut han indicat en l'evasió de la resposta dels enquestats, podríem arribar a una correcció que gairebé ens acostaria al 4,84%, i estariem parlant ja d'un increment del 2,5%.

La primera conclusió que en podem treure, sense ser molt arriscada, és que del 1990 al 95 hi ha un marge de temps en què no s'ha actuat amb prou eficàcia. El Govern disposa d'un estudi amb xifres preocupants, i sembla que no s'hi acaba d'actuar. Per acabar aquesta part, entendríem, doncs, que durant aquests cinc anys no s'ha actuat per aturar l'increment que podria haver-hi de persones addictes. I per acabar, ho repeteixo, aquesta part, podríem dir que aquestes xifres ens situen a un nivell de molts estats dels Estats Units; és a dir, diferents estats dels Estats Units, els quals porten més de quaranta anys amb joc, doncs gairebé ja tenen xifres d'aquest tipus.

Si una persona hi cau..., que ja entenem que hi ha una sèrie de problemes a l'hora d'assumir les ludopaties. És a dir, el primer i principal problema per a la prevenció i el tractament de les ludopaties rau en la dificultat de consciència del pacient i, en el seu defecte, del seu entorn, que ho han d'assumir i demanar atenció. Això vol dir, doncs, que ja d'entrada una bona part dels afectats estaran lluny de qualsevol atenció per una decisió lliure i pròpia de desconeixement propi o d'assumir la malaltia.

El cas més preocupant és quan un malalt, per pròpia consciència o bé el seu entorn familiar, sollicita ajuda. El màxim que se li pot oferir en aquests moments, si no es demostra el contrari, és que la xarxa pública li pot oferir assistència psicològica, ja que, tret de la Unitat de Joc Patològic, dins del Servei de Psiquiatria a l'Hospital de Bellvitge, a tot Catalunya no hi ha cap altra centre públic que pugui oferir aquest servei. Més quan l'atenció és llarga; no té elements contraculturals, perquè, per exemple, a diferència de l'alcoholisme, aquest darrer la societat l'ha assumit com un problema. La ludopatia socialment, a hores d'ara, no s'ha assumit com un problema.

Els addictes no són reconeguts com a tals. No es distingeix entre ocasional, excessiu o patològic. L'Informe de prevalença del joc del 95 distingia entre «jugador probable» o «probable patològic». El metge de capça-

lera deriva el malalt cap al psiquiatre o el psicòleg, i, si hi ha real consciència de la malaltia, se l'envia a Bellvitge. Allí, en la Unitat de Joc Patològic, es farà la diagnosi i, més tard, entrarà en un grup de treball. Però, pel que sembla, aquest servei està saturat; pot tardar més de sis mesos a ser atès. També es dona el cas que en ser a l'àrea de Barcelona, si no és de l'àrea de Barcelona o és d'una distància important de Barcelona, priva els malalts, en definitiva, d'accedir amb facilitat a les teràpies de grup.

Els pocs mitjans que disposa la unitat de Bellvitge fan que molts pacients en restin fora, o allò pitjor, que alguns pacients reincideixin pel poc temps que se'ls pot dedicar. A partir d'aquí, fins i tot algú –no l'Administració en aquest cas, però algú– vol entendre l'abandonament com una curació. Després de fer la diagnosi inicial, hi ha pacients no curats que ja no tornen més a les teràpies o ja no tornen més a l'assistència de Bellvitge, i, ho repeteixo, hi reincideixen.

Paral·lelament a això, hi ha un bon grup d'entitats privades que treballen en la curació de les ludopaties, des de grups de teràpia fins a suport a les famílies, passant per informació; entitats com Fora de Joc, Associació d'Ajuda a Dones Jugadores o Ludòpates, Federació d'Associacions Catalanes d'Afectats pels Jocs d'Apostes, o, en definitiva, Jugadors Anònims. Experiències privades, també, com el Telèfon del Jugador, que ajuden moltes persones a assumir la seva malaltia i a facilitar-los el que podríem qualificar de primer pas. Algunes d'aquestes entitats, com Jugadors Anònims, disposen d'un conveni amb el Govern català; d'altres funcionen a partir de voluntariat o de les quotes o aportacions que paguen els mateixos socis col·laboradors.

En conclusió, podríem dir que en els darrers anys el nombre de persones addictes al joc ha augmentat a Catalunya. La política de prevenció vers les ludopaties des del Govern català ha estat, al nostre entendre, minsa, per no dir, en alguns casos, per exemple en la prevenció, gairebé inexistent. No només això determina la publicitat de les loteries, tant catalanes com espanyoles, induint i estimulants el joc; la facilitat i flexibilitat de l'explotació de les màquines escurabutxaques i la possible instal·lació del Gran Casino de Barcelona a la capital ens porten a una situació, ho repetim, molt pitjor de la que es podia preveure l'any 90.

La inexistència d'una estructura territorial d'assistència pública fa que aquest problema sigui encara avui no només de difícil resolució i de suport als malalts, sinó, en definitiva, desconegut per a la majoria.

Hem pogut veure com en els darrers anys l'oferta de joc d'atzar es multiplicava per cinc, i l'assistència s'ha mantingut igual. El Govern català no pot cercar en els ingressos de les loteries catalanes i les taxes d'altres tipus de joc l'excusa per no aturar-ne la inducció publicitària, ni tampoc cercar criteris de rendibilitat per portar el Gran Casino de Barcelona a la ciutat comtal. La manca de recursos provinents de les taxes que graven el joc, que es destinen als aspectes sociosanitaris, conexas al joc... El trànsit de Joc del Departament de Benestar Social a Governació respon a raons de lògica organitzativa, però encara ha accentuat més el paper de

policia administrativa del Govern, per damunt del paper dissuasori i capaç de preveure mecanismes de resposta a les problemàtiques sociosanitàries que en deriven.

Així mateix, caldrà també establir els estudis pertinents per saber quina és la situació i l'evolució del problema. Un problema, senyor conseller –i acabo–, que anulla persones, desestructura famílies, arruïna empreses, desballesta entitats, corseca, en definitiva, la societat, i un càncer psicosocial que cal prevenir i guarir, ja que, ara per ara, sembla que encara no hi ha prou consciència social ni institucional del problema.

Gràcies, senyor president.

El vicepresident primer

Moltes gràcies, senyor Puigcercós. Pel Consell de Govern contestarà la interpellació el conseller de Sanitat, senyor Rius. Té la paraula.

El conseller de Sanitat i Seguretat Social

Illustre senyor vicepresident, il·lustres senyores i senyors diputats, senyor Puigcercós, m'agradaria començar completant la definició que vostè ha fet de la ludopatia o de l'addicció al joc, entenent-lo com aquell trastorn de conducta que es defineix com un trastorn del control dels impulsos no classificat en d'altres apartats. Aquest trastorn sovint s'associa a d'altres trastorns, com depressió, trastorns d'ansietat, trastorns de personalitat i d'altres addiccions. I faig èmfasi en aquest aspecte pel que després exposaré en la meua intervenció.

Els criteris de diagnòstic de joc patològic són que la persona ha de tenir una conducta de joc perjudicial, obsessiva i, almenys, quatre dels següents símptomes, segons els experts: preocupació freqüent pel joc, sota les formes que siguin; necessitat de jugar amb les quantitats de diners suficients per excitar cada jugador; fracàs repetit d'interrompre, suspendre o controlar l'impuls de jugar; inquietud o irritabilitat quan es tracta de controlar, suspendre o interrompre el joc; defugir de parlar-ne amb altres persones –amb la família, amb el terapeuta–; dissimular la seva dependència; objectiu immediat de recuperar el que s'ha perdut; utilitzar el joc com una estratègia per fugir d'altres problemes, ja siguin econòmics, ja siguin problemes de relació, i el que comporta, també, moltes vegades, la realització d'accions delictives –falsificació de documents, frau, abús de confiança, robatoris, etcètera.

Com vostè deia, les greus repercussions personals, econòmiques, familiars i socials d'aquesta patologia, així com el rebuig social que normalment susciten els trastorns mentals en general, i les conductes addictives en particular, han dificultat el reconeixement d'aquest trastorn com un problema de salut que l'individu no pot controlar sense ajut extern.

(El president es reincorpora al seu lloc.)

Atès l'increment de demanda de serveis –que vostè ha tractat– de tractament de les ludopaties en els últims anys, el Govern va establir tot un seguit de mesures basades en les següents premisses: en primer lloc, creiem que no s'han de crear xarxes assistencials paral·leles

per a cada un dels problemes de salut. En segon lloc, pensem que cal potenciar, que és absolutament necessari comptar amb un equip altament qualificat; un equip que desenvolupi programes especials i que sigui, en definitiva, un equip de referència per a tot Catalunya, tant pel que fa a l'àmbit assistencial com a l'àmbit docent, a l'àmbit de la formació continuada o a l'àmbit de la docència.

Per tant, els serveis més indicats per fer front a la gran majoria d'aquesta demanda han de ser la xarxa que tenim actualment de centres de salut mental. Una xarxa que haurà de readaptar i que ha readaptat els serveis existents a aquesta nova demanda. Això s'ha de fer, i s'ha fet –i després ho veurem– mitjançant el desenvolupament d'activitats de formació dirigides especialment als professionals d'aquesta xarxa de salut mental: els centres de salut mental d'adults i d'infants i joves. Abans d'implementar un nou enfoc assistencial seria, doncs, necessari en tots els casos analitzar l'efectivitat i l'eficiència del que hem fet fins ara i la capacitat dels serveis que tenim.

En base a aquestes premisses varem adoptar les següents mesures: en primer lloc, millorar la coordinació assistencial entre els centres de salut mental i la Unitat de Joc Patològic, ubicada a l'Hospital Universitari de Bellvitge, per tal de racionalitzar el flux de malalts.

L'any 1995, per tal de millorar aquesta situació, el Servei Català de la Salut va signar un conveni amb la Fundació Pi i Sunyer, vinculada a la Ciutat Sanitària de Bellvitge, per tal que la Unitat de Joc Patològic organitzés la formació en ludopaties als professionals de la xarxa dels centres de salut mental. La formació que s'estableix des d'aquesta unitat compagina les activitats formatives, teòriques, amb la pràctica assistencial. Després d'aquests tres anys de vigència d'aquest conveni, en aquest cas, l'Institut Català de la Salut s'ha fet càrrec de les despeses de manteniment, la qual cosa li garanteix una continuïtat en el temps; les despeses de manteniment dels serveis formatius i assistencial extres asseguren la seva continuïtat, com deia.

Un dels objectius, com ja he esmentat, per a la millora en la coordinació era augmentar –augmentar– els coneixements del personal clínic assistencial dels equips ambulatoris envers la malaltia. El pla docent preveia formar per a la detecció precoç, que és absolutament important, per a l'abordatge terapèutic, per al tractament i la derivació del cas, alta i seguiment des dels centres de salut mental a psiquiatres i psicòlegs d'aquests mateixos centres. Els casos més complexos i resistents o els que per les seves característiques necessiten un abordatge més especialitzat són adreçats i atesos per la Unitat de Joc Patològic, sempre en coordinació amb el corresponent centre de salut mental de referència de cadascun dels pacients.

El nombre de pacients atesos en aquesta Unitat de Joc Patològic, des del 1988 fins al 1994, se situa gairebé al voltant dels vuit-cents malalts. L'any 1995 s'hi van atendre, per exemple, 240 malalts; l'any 1996, 321, i s'incrementa gairebé a quatre-cents malalts l'any 1997. Si bé abans la demanda provenia gairebé exclusivament de l'atenció primària de salut, darrerament el nombre

de casos procedents dels centres de salut mental s'ha incrementat també en quantitat i en qualitat. En aquests tres anys un total de 12 professionals dels diferents centres de salut mental s'han format en ludopaties a Bellvitge, a part d'altres professionals no pertanyents a la xarxa pública. Això ens garanteix que des dels centres de salut mental de Catalunya ja s'atén millor aquesta problemàtica. Cal destacar que alguns d'aquests professionals pertanyen a centres que atenen població de Barcelona i del seu entorn i de les ciutats més importants, que és on hi ha la major prevalença de joc patològic.

En aquests moments l'increment d'activitats dels centres de salut mental relacionades amb les ludopaties és difícil encara d'avaluar degut a diversos motius. En primer lloc, es fa difícil, a vegades, obtenir una informació exclusiva d'aquests trastorns, ja que, com deia al començament en la meua definició, la ludopatia s'associa a d'altres problemes psiquiàtrics, que són el principal motiu de consulta.

En segon lloc, el nombre de casos que contacta amb la xarxa és encara baix i, per tant, no entra en el recull sistemàtic dels deu primers diagnòstics que es tracten a la xarxa de salut mental. El sistema d'informació que tenim actualment és un sistema relativament nou, es troba en un període de proves, i les dades de què disposem tan sols serveixen per ajustar el programa i validar la recollida i l'explotació de dades.

Malgrat que encara queden coses per fer –i comparteixo la seva preocupació–, crec que en els darrers mesos d'aquests tres anys darrers les diferents actuacions engegades per part del Departament de Sanitat i Seguretat Social ens permeten afirmar que la resposta assistencial a aquest problema de salut ha millorat.

En aquests moments la xarxa de salut mental disposa d'un nombre apreciable de psiquiatres i psicòlegs, com deia, que ja disposen de coneixements suficients per detectar, abordar i donar continuïtat terapèutica als malalts esmentats i a les seves famílies. Aquesta formació, per tal que aquests problemes de salut es puguin detectar directament en el que és la xarxa assistencial, i reservar, com dèiem, els casos més problemàtics a la Unitat de Joc Patològic, s'anirà incrementant a mesura que es desenvolupi aquest pla formatiu, ara ja des del mateix Institut Català de la Salut.

Cal esmentar, en aquest sentit, que el cost de les accions dutes a terme a la Unitat de Joc Patològic de Bellvitge, que s'havia finançat, fins ara, doncs, amb càrrec als pressupostos destinats a l'atenció psiquiàtrica i la salut mental del Servei Català de la Salut i que ens havia, doncs, portat a dur a terme aquest conveni amb la Fundació, a partir d'ara, doncs, aquests professionals que presten assistència en aquesta unitat formen ja part d'altres professionals en aquesta patologia que estan treballant dins de l'Institut Català de la Salut, i, com jo li deia, crec que això, doncs, garantirà la continuïtat del servei i donarà una millor resposta assistencial.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula el diputat senyor Puigcercós, per un temps màxim de cinc minuts.

El Sr. Puigcercós i Boixassa

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, senyor conseller, estem d'acord que té lògica i sentit no parlar d'una xarxa paral·lela. Vostè ho va deixar clar. Hi estariem d'acord per dues raons. Primera, perquè va contra la modernitat; és a dir, crear un desplegament en aquest sentit no ajuda a la integració, en definitiva. I, en segon lloc, que també seria car.

El que passa és que vostè ha dit –i segurament les xifres seves deuen ser les bones–, diuen: «S'han format en aquests darrers anys en la Unitat de Joc Patològic de Bellvitge 12 professionals de l'ICS, de la xarxa pública, s'han especialitzat a partir del conveni que es va fer en el seu moment amb la Fundació Pi i Sunyer, i més tard van ser assumits, els costos, per l'Institut Català de la Salut.» Però el dubte que ens queda és si aquests 12 professionals han tingut una distribució territorial. Perquè, és clar, ens podríem trobar que, d'aquests 12 professionals, la majoria fossin a l'àrea de Barcelona, i ens podríem trobar que en els diferents pols perifèrics territorials del Principat, doncs, que hi hagués una certa..., no hi hagués, no es cobrí aquesta demanda.

En tercer lloc –i vostè no ho ha dit–, la manca d'estudis fiables sobre l'evolució d'aquesta patologia en la població. És a dir, hi ha un desconeixement –això es detecta– per part de l'Administració de quina és l'evolució de la malaltia. Però, és a dir, estem parlant, en definitiva, de curar; estem parlant, en aquest cas, de l'assistència. El que passa és que la sensació que tenim..., i ja he dit, d'entrada, en aquesta interpellació que el fil que separa el Departament, en aquest cas, de Sanitat del Departament de Governació pel que fa referència a les ludopaties és una frontera ambigua, és un fil prim, perquè, és clar, és a dir, ja podem parlar aquí de guarir si des de la mateixa Administració s'està induint –induint– sistemàticament al joc.

I diem que no només s'ha actuat, sinó que els diferents decrets que el Govern ha fet sobre el problema han empitjorat, per nosaltres, la situació. L'actual reglamentació en matèria de màquines recreatives tipus B, conegudes popularment com les escurabutxaques, la publicitat sobre les loteries de la Generalitat i casinos no només l'afavoreixen, sinó que esdevenen autèntiques induccions al joc: anuncis a ràdio i televisió..., fins i tot coneixem tots l'anunci aquell que introdueix el que podríem anomenar «contravalors» com la mandra i el lleure permanent, aquell del despertador que es llança des de la finestra.

Si el nombre potencial d'addictes és ja prou greu, les quantitats econòmiques que ofereix l'estudi de prevalença del joc del 95 ens illustraran que estem parlant, l'any 95, en el darrer estudi, que es van apostar 492.731 milions de pessetes a Catalunya, dels quals 193.611 milions s'havien jugat a les màquines tipus B, és a dir –ho torno a dir–, les escurabutxaques; 74.558 milions

als bingos, i finalment, 62.746 milions als cupons dels cecs.

El cas de les màquines escurabutxaques és el més preocupant. La permissivitat per part de la legislació i l'Administració catalana ha comportat que aquestes siguin omnipresents en tot tipus d'establiments públics. És a dir, des de la restauració, cafeteries, restaurants, pròpiament dits, fins i tot grans superfícies comercials, aquelles mateixes grans superfícies comercials que en la perifèria de Barcelona, en la mateixa perifèria de les grans ciutats, veiem com el dissabte es converteixen en una festa familiar on els menors d'edat pullulen deixats de la mà de Déu i poden accedir perfectament a moltes d'aquestes màquines escurabutxaques; fins i tot en estacions de transport públic: també hem vist com en alguns metros o parades de ferrocarril o parades d'autobusos hi ha aquestes mateixes màquines escurabutxaques, etcètera, a diferència d'altres països de la Unió Europea, com França, on aquest tipus de joc està reclus a llocs específics i autoritzats. La proliferació d'aquestes màquines en tot tipus d'establiments dificulta i, a voltes, fins i tot, impedeix el control i fiscalització per part de l'Administració catalana. A partir d'aquí es fa impossible l'autoprohibició que, per exemple, en els bingos s'ha anat practicant, o fins i tot en alguns casinos, i l'impediment d'accés als menors d'edat.

Segons les associacions d'ajut als ludòpates, la incidència d'aquesta addicció és del 70% al 80% –estem parlant de les escurabutxaques–, mentre que al bingo només seria del 15 al 20, i el 5% al casino. Val la pena dir, però, que, si bé els casinos només impliquen el 5%, és per la simple raó que cap dels actuals casinos està situat, ara per ara, en cap gran ciutat. Però la voluntat expressada per part de Casinos de Catalunya de traslladar el Gran Casino de Barcelona, de Sant Pere de Ribes, a Barcelona, és a dir, del Garraf al Barcelonès, en un entorn urbà, densament poblat, en una zona de lleure de gran influència de públic jove, pot multiplicar per quatre, segons les entitats, en aquest cas –per quatre–, el volum de joc del casino. I l'aquiescència d'aquest Govern pot fer augmentar el número d'addictes als diferents jocs que hi ha en el si del casino.

El casino no hauria de ser un problema –per Esquerra Republicana, en aquest cas– si estiguessin allunyats dels nuclis urbans i es mantingués en llocs específics, com en altres països estan en estacions hivernals o balnearis. Amb això no es solucionaria el problema, però limitaria el seu accés.

Per tant, entenem, doncs, que hi ha una sèrie de raons que podríem resumir com sanitàries, però, és clar, entenem...

El president

Senyor diputat, ha exhaurit el seu temps.

El Sr. Puigcercós i Boixassa

...que falla la prevenció. Falla la prevenció, doncs, perquè des de la mateixa Administració, que hauria de ser l'encarregada de fer campanyes, doncs, s'està estimul·lant el joc.

5022

I vostè es mira el conseller Pomés, però és un tema compartit, i entenem, doncs, que s'hauria de buscar la fórmula des del punt de vista publicitari o, si més no, de la voluntat recaptatòria que té el Govern, doncs, perquè es limités aquest estímul permanent al joc.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per al torn de rèplica, té la paraula l'honorable conseller senyor Rius.

El conseller de Sanitat i Seguretat Social

Molt honorable senyor president, il·lustres senyores i senyors diputats, senyor diputat, atès que hi ha una altra interpellació al Consell Executiu sobre algun dels temes que vostè ha tractat, doncs, evidentment, jo el que faré en el meu torn és completar la informació que he donat en la primera part de la meua intervenció. I el que sí que li voldria dir és que, amb dades d'avui, de la una del migdia, en aquest moment, el que sí que li puc dir és que si vostè..., un malalt truca a la Unitat de Joc Patològic, en aquest moment tenim quinze dies de llista d'espera –quinze dies–, i que el tractament posterior és pràcticament immediat. Això demostra que en els darrers anys, i en els darrers mesos, doncs, s'ha fet un esforç considerable per millorar la resposta assistencial des d'aquesta Unitat de Joc Patològic que es complementa, com ja he dit, amb la resposta que es ve donant des dels centres de salut mental, en el que s'ha fet de formació dels professionals, d'una manera específica, i que no tots estan concentrats al voltant de la ciutat de Barcelona, sinó que estan distribuïts per tot el territori.

També, per completar una mica la meua informació –i vostè en feia esment, però crec que és bo ressaltar-ho–, m'agradaria, doncs, citar l'existència al nostre país d'aquestes associacions d'autoajuda, algunes de les quals reben ajudes directament del Govern. Avui, en aquest moment, tenim coneixement de tres associacions d'aquest tipus a Catalunya. Val a dir que en cap cas entenem, però, que aquest moviment associatiu pugui substituir el que són els recursos assistencials específics i l'atenció prestada per professionals acreditats per atendre qualsevol trastorn psiquiàtric, però sí que cal ressaltar el paper de complementarietat entre les associacions de malalts i de familiars amb la xarxa sanitària i social, sobretot pel que fa a les malalties mentals. De les esmentades associacions, dues estan dedicades purament a l'autoajuda; han participat, han col·laborat en els cursos de formació de la Unitat de Joc Patològic, abans referits, a través de psicòlegs que hi col·laboren com a voluntaris, tant per rebre formació específica com per conèixer més personalment els clínics de la xarxa d'atenció psiquiàtrica.

Des de la xarxa pública es realitzen, doncs –i amb això acabo–, derivacions a les associacions d'autoajuda, pels centres de salut mental o per altres dispositius existencials; ho són amb l'ànim que el pacient complementi el seu tractament participant en aquests grups d'autoajuda i en altres activitats no estrictament de caire sanitari, però que creiem que poden ser de gran ajuda en el seu procés rehabilitador, com així queda reconegut en la

literatura internacional i en l'experiència demostrada en d'altres tipus de patologia, com l'alcoholisme i els grups d'alcohòlics anònims. Tinguin la seguretat que des del Departament de Sanitat i Seguretat Social continuarem treballant per donar una resposta a aquesta problemàtica, a aquest problema de salut.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Modificació de l'ordre del dia

L'onzè punt de l'ordre del dia –la interpellació que forma l'onzè punt de l'ordre del dia– ha sigut posposat.

Interpellació al Consell Executiu sobre l'accés a la plena propietat dels habitatges

Per tant, passem al dotzè punt de l'ordre: interpellació al Consell Executiu sobre l'accés a la plena propietat dels habitatges, presentada pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya. Per substanciar la interpellació, té la paraula el diputat senyor Francesc Ferrer.

El Sr. Ferrer i Gironès

Moltes gràcies, senyor president. Senyor conseller, senyories, anem a substanciar la interpellació referent a les diverses possibilitats que dona el Codi civil català en figures jurídiques que facilitin l'accés a la propietat dels habitatges.

Actualment, al mercat de l'habitatge, podem dir que la gent jove, les persones que estan entre vint-i-un anys i trenta anys, són el nucli o la franja de la població que més demana o que més presenta demanda a l'habitatge. Per tant, podem dir que aquesta franja del jovent és molt important dins de la demanda global, atès que pot representar, fins i tot, un 60% de la demanda global. Per altra banda, el jovent, també en l'estructuració dels seus ingressos familiars, presenta una determinada problemàtica, i jo que conec la situació en una ciutat mitjana de Catalunya, podria dir que els demandants d'habitatge, en un 40%, tenen uns ingressos que no ultrapassen les 120.000 pessetes al mes, i un 25% no ultrapassen les 150.000 pessetes al mes. Per tant, ens trobem amb un problema molt concret, que és que la demanda d'habitatge bàsicament és d'una franja de la població jove, i que, per altra banda, ja sigui per la precarietat laboral o el tipus de contracte laboral existent, els ingressos són molt precaris, també. Per tant, hi ha un problema d'ordre financer.

Jo ja sé que vosaltres em podeu dir que els habitatges de protecció oficial avui estan finançats en un 80%; i des de fa poc el Govern de la Generalitat també s'ha preocupat que les entitats financeres de Catalunya puguin arribar, fins i tot, al 100% del finançament d'aquests habitatges. Tanmateix, és cert, però també cal tenir en compte que el Govern de la Generalitat no ator-

ga la cèdula de reconeixement per accedir a un préstec qualificat si els ingressos que té el sol·licitant no arriben al 10% del valor de l'habitatge, amb la qual cosa ja ens podem trobar amb algun problema amb algun sol·licitant en concret. Però també les caixes d'estalvi no atorguen el crèdit a totes aquelles persones els ingressos de les quals no suposen..., el 40% dels seus ingressos no poden pagar la quota d'amortització mensual; amb la qual cosa això fa que aquesta gent jove es trobi amb un problema. I per altra banda, també tenim una altra situació, que és que la legislació vigent que regula els habitatges de protecció oficial, avui, des de fa ja pràcticament uns deu anys, només contempla la compravenda i el lloguer. Abans hi havia hagut l'accés a la propietat, però aquesta fórmula intermèdia des de fa un temps que ja s'ha suprimit.

Per tant, diríem que en aquesta situació, en conclusió, podríem dir que a l'habitatge hi ha una incidència especial en els joves, que els joves tenen precarietat laboral i econòmica, que hi ha retard en l'edat d'emancipació, precisament per aquest problema de l'habitatge, i naturalment, que la natalitat baixa, atès que no hi ha habitatges fàcils per a la gent jove. Què vol dir, això? Vol dir que, a més a més, en el mercat del diner, en haver baixat el tipus d'interès resulta que es confon molt l'arrendament amb l'amortització d'habitatges amb hipoteques. Per tant, ens fa necessària una innovació, una creativitat, una imaginació per resoldre aquest problema. I és que, tradicionalment, a Catalunya el problema de l'accés a la propietat havia estat resolt, i fins i tot diria que d'una manera modèlica: l'estructura de la propietat a Catalunya, tradicionalment, a través del cens emfitèutic, havia sigut un camí, una drecera per arribar a la propietat.

Jo, precisament, recordo que en el Congrés de Diputats, l'any 1821, quan varen governar els liberals i varen voler suprimir els censos, un diputat català es va aixecar i va dir: «No pot ser que suprimiu els censos emfitèutics com una figura jurídica, atès que això ha portat el benestar a tota l'agricultura de Catalunya, i si no» —diu— «si voleu uniformar a tothom» —diu— «aquesta uniformitat de lleis reduiria l'agricultura de Catalunya a l'estat deplorable que té la de Castella.» Efectivament, aprovava que la millora de l'agricultura de Catalunya era gràcies al cens emfitèutic. Però, per altra banda, també, quan parlava no de la igualtat ni de la uniformitat, sinó de la igualtat entre la llei castellana amb la llei catalana, diu: «No s'ha d'igualar per baix, s'ha d'igualar per dalt.» Si de cas, que ells corrin i que ens atrapin, no que nosaltres ens aturem o que reculem, perquè aquesta igualtat és antagònica amb el dret civil català.

Per tant, ens trobem que l'emfiteusi —i està documentada en el segle XI—, l'emfiteusi ja està en la primera compilació del Dret català, en la segona compilació del 1588 i a la tercera del 1700. I tothom recordarà que en la compilació de 1960 també es va posar més o menys al dia, malgrat que hi havia molta barreja i molta confusió, atès que confonia el cens amb l'emfiteusi o amb l'establiment i el cens en domini, i també confonia el senyor directe amb el senyor útil.

Tanmateix, aquest Parlament, l'any 1990, amb la Llei 6, va adaptar l'emfiteusi, va adaptar el cens als princi-

pis constitucionals, i per tant, els va modernitzar, amb la qual cosa ja no s'admet que l'emfiteusi sigui com a domini dividit entre domini útil i domini directe, sinó que ja no existeix. Per altra banda, aquesta Llei també ens classifica el cens en emfitèutic i vitalici: l'emfitèutic és perpetu i redimible, i el vitalici és temporal i irredimible. I, sobretot, el que és més important és que el cens es tipifica com una càrrega real damunt de la finca; és a dir, que la finca està gravada pel cens, amb la qual cosa això s'ha modernitzat una mica, però encara no estaria prou adaptat a les noves situacions financeres, econòmiques i socials d'avui. Tot i que, per exemple, la pensió és un dret real en cosa aliena i la pensió s'ha de pagar amb diners, però, en canvi, nosaltres entenem que només deixa fer-ho anualment, i caldria fer-ho, per exemple, mensualment. Per exemple, també per falta de pagament no hi pot haver comís, com hi havia antigament, i també hi han excepcions en la meritació del lluïsm i en el dret de fadiga. O sigui que hi han unes idees noves, però que encara no s'adapten a les necessitats d'avui i, sobretot, amb l'accés a la propietat d'habitatges i habitatges de protecció oficial.

És cert que hi ha hagut juriconsults catalans, notoris juriconsults..., com per exemple el notari Noguera, que va demanar o va dir que el cens emfitèutic a Catalunya era una situació intermèdia entre la propietat i l'arrendament, i que, per tant, es podria actualitzar, que seria necessari actualitzar-lo, modernitzar-lo, adaptar-lo a les situacions d'avui. El professor Puig i Ferriol també diu que l'emfiteusi adequada a les circumstàncies actuals cal que es faci per afavorir el problema de l'habitatge si també es fa en beneficis fiscals. Per tant, entenem que nosaltres, atesa la necessitat que té el jovent, atès que no solament es pot arrendar, sinó que aquest arrendament sigui per pagar el preu de venda i arribar a la plena propietat, entendríem que cal imaginació i adaptar aquest cens, que està previst en el dret civil català, a la necessitat de la joventut.

Per què? Perquè avui és cert que qualsevol em pot dir que existeix l'arrendament financer o que existeix el *leasing* immobiliari. Però nosaltres no hem d'anar a la recerca d'una figura exòtica si tenim en el nostre Codi civil una figura com el cens, i avui, el mercat del diner, que és un mercat absolutament diferent, perquè ha baixat el tipus d'interès i, per altra banda, en el cost de vida també hi ha una certa estabilitat a les inflacions, permet que un arrendament a llarg termini, a vint-i-cinc o a trenta anys, pugui esdevenir ja no un lloguer o un arrendament, sinó una propietat plena.

El president

Senyor Ferrer, senyor diputat, se li ha acabat el temps.

El Sr. Ferrer i Gironès

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. S'ha excedit en vint-i-quatre segons. Per contestar la resposta a la interpellació, té la paraula l'honorable conseller senyor Pere Macias, també per un temps màxim de deu minuts.

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, el senyor Francesc Ferrer formula una interpellació que el que fa és, d'alguna manera, posar de manifest la possibilitat que s'utilitzi, com a possibilitat d'accés a la propietat de l'habitatge..., a través del cens emfitèutic. Per tant, cal que analitzem les virtualitats, d'alguna manera, fins i tot recorrent a la història, com ha fet ell, d'aquesta figura.

Tots els senyors i senyores diputades coneixen perfectament bé com el dret civil català, que conté singularitats importants respecte al Codi civil, té prevista una figura especial d'accés a la propietat: el cens, que a Catalunya coneixem com el cens emfitèutic. Efectivament, aquesta figura presenta notes que la diferenciï molt clarament de les dues formes tradicionals d'accés a l'habitatge –la propietat i el lloguer–, essent aquestes dues previstes en la normativa de protecció oficial i, en canvi, no el cens emfitèutic. I, com ha explicat el diputat Ferrer, el cens gaudeix, sens dubte, d'una llarguissima tradició a Catalunya.

Sap perfectament el senyor diputat i els altres senyors i senyores diputats que juristes catalans tan prestigiosos com Duran i Bas –de fet, la memòria jurídica del qual, elaborada el 1880, va servir de base a la Compilació de dret especial català– consideren que el cens té un origen remotíssim, derivat de la influència que els reis francs varen tenir sobre Catalunya, i, per tant, afavoria aquells primers repartiments de terres; en el temps dels comtes catalans aquell contracte es va generalitzar, i també la mateixa Església hi va contribuir. Sens dubte –el senyor Ferrer hi ha fet referència– va ser una figura que va tenir una clara funció equilibradora i civilitzadora durant segles passats, especialment en l'àmbit agrícola. Entre els seus avantatges històrics, podem esmentar que va permetre el repartiment de terres entre un gran nombre de famílies, va evitar així a Catalunya l'existència de latifundis, i, per tant, va estendre el nombre de propietaris i millorà els rendiments agraris, amb el mateix sentit a què ja feia referència.

Ara bé, aquests grans beneficis, indubtables, que la utilització del cens va proporcionar tant en l'àmbit agrícola com urbà, durant llargs períodes de temps, tampoc no ens han de fer oblidar –i aquí també hem de fer una mirada a la història– els grans conflictes, les controvèrsies i –per què no?– alguns obstacles al desenvolupament de les ciutats que l'autorització del cens va provocar. Els senyors diputats, i el senyor Ferrer en especial, coneixen que el cens no ha estat una figura amb una existència pacífica. De fet, els grans defensors de les institucions civils catalanes, que varen lluitar per la permanència d'un dret civil català diferenciït del Codi civil, varen demanar l'actualització de determinades institucions jurídiques, especialment i principalment la d'aquest cens. El mateix Duran i Bas, que feia grans elogis d'aquesta figura, també es fa ressò de les controvèrsies i l'oposició que suscitaven. Així, el Memorial de Greuges, quan defensava les especialitats del dret civil català en aquesta línia, també reclamava, no obstant, que calia actualitzar figures com ara el cens emfitèutic, i l'esmentava específicament. Aquest, configurat com un doble domini sobre una mateixa finca

–d'una banda el senyor del domini directe; de l'altra, el senyor del domini útil, amb els drets de posseir i de gaudir de finca, mitjançant el pagament d'una pensió, i tots els altres drets i figures lligades a ell, com el lluitisme i la fadiga–, en arribar el final del segle XIX o principis del XX, va crear greus conflictes entre els dos tipus de propietaris; aquesta figura es va manifestar també com un obstacle per al desenvolupament de les ciutats.

Els principals conflictes que varen esclatar varen estar determinats per la necessitat d'expansió de Barcelona, en sorgir la Llei de l'Eixample, del 1864. La necessitat d'obertura de noves vies va posar de manifest la dificultat i, fins i tot, la impossibilitat de les expropiacions, i, en conseqüència, la necessitat de donar una nova regulació al cens emfitèutic que facilités allò que és més difícil, que és la seva redempció. El fet de l'existència d'una doble propietat sobre les finques va generar la creació d'associacions amb interessos contraris, i per tal raó es varen succeir diverses propostes de lleis destinades a la redempció dels censos, les quals, però, no varen veure la llum per les diferents postures confrontades dels censataris i els censalistes. Quan amb més urgència es va constatar la necessitat de la seva modificació i d'una norma reguladora de la redempció va ser amb un episodi –que també coneixerà el senyor Ferrer–, que va ser el 1908, amb l'obertura de la Via Laietana.

En aquesta línia, l'any 1923, l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya va publicar un projecte de regulació de censos, rabassa morta i terratge a Catalunya. Aquest projecte, igual com venia succeint des del 1864 amb la Llei d'Eixample, va donar lloc a un contraprojecte que, amb el nom de Projecte de regulació i redempció de censos, va realitzar la comissió organitzada de l'Associació de Censataris, per la qual cosa el projecte de la Mancomunitat no va poder finalment ésser convertit en llei. Durant la Generalitat republicana, el president, el molt honorable senyor Lluís Companys, va autoritzar el conseller de Justícia i Dret, l'honorable senyor Pere Comas, a sotmetre a la deliberació del Parlament un projecte de llei sobre reutilitat dels censos, que s'havia de debatre el 13 de juliol del 1936. D'altra banda, el Govern de la Generalitat, ja el març del 37, va promulgar un decret pel qual se suprimia la institució dels censos a Catalunya i s'ordenava als registradors de la propietat la cancel·lació d'ofici de la inscripció als censos. Després es van succeir diferents lleis sobre cens amb caràcter estatal, el 45 i el 54 –vostè ha fet referència a algun episodi–, però no van estar destinades a la nova regulació del cens, sinó a l'establiment de mecanismes jurídics per a la seva redempció. També ha fet vostè referència a la modernització de la regulació jurídica del dret, feta l'any 90, i, per tant, jo, en aquest cas, no m'hi estendré.

En qualsevol cas, senyor diputat, el que posen de manifest tots aquests episodis de controvèrsia és que, mentre en el camp agrari la utilitat del cens ha estat gairebé inqüestionada, en el camp urbà aquesta institució, que presenta indubtables avantatges, és més difícilment adaptable al que és la reordenació –utilitzem la paraula moderna–, la «reparcellació» dels drets a la ciutat. I

per això –i per això– en aquest sentit resulten més difícilment aplicables.

Vostè planteja en aquests moments un fet, que és que s'utilitzi el cens com una nova figura per a l'accés a l'habitatge. No desconeix vostè que hi ha una dificultat important, que és el tractament fiscal que rep el cens, que no gaudeix de cap dels beneficis específics de què poden gaudir els habitatges acollits a determinats règims de protecció oficial, com són règim especial, promoció pública, etcètera; ni tampoc no gaudeix dels beneficis genèrics que la llei reguladora de l'impost de les rendes de les persones físiques estableixen per a l'adquisició d'habitatges.

D'altra banda, vostè sap també que hi ha un altre obstacle jurídic, que ja apuntava abans, que afecta la concepció mateixa del cens, que, a diferència de la compravenda, no té per objecte la transmissió, sinó l'obtenció d'una rendibilitat financera periòdica garantida per la finca.

Per tot això, per tots aquests obstacles, i principalment per aquests últims a què els feia referència, es fa difícil pensar que en aquests moments, de manera directa, es pugui incloure el cens com a figura d'accés a l'habitatge. De totes maneres, el que sí que li vull dir és que la riquesa que presenta el cens emfitèutic, per nosaltres, constitueix un element de suficient magnitud com perquè el que sí que valgui la pena és que el departament competent en aquest cas, que és el Departament de Justícia, efectui els dictàmens i els estudis necessaris per veure la possibilitat que alguna actualització més d'aquest cens permetés de considerar-lo com una fórmula adient per facilitar l'accés a l'habitatge, que és al que porten el seu i el nostre capteniment.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula el diputat senyor Francesc Ferrer.

El Sr. Ferrer i Gironès

Moltes gràcies, senyor president. D'entrada, conseller, he vist el vostre discurs molt negatiu; molt negatiu per les dificultats que implicava el cens, però cal tenir present que, quan el 1880 en Duran i Bas fa aquella memòria, Catalunya està ocupada militarment, no té Parlament, i fa gairebé un segle i escaig, i més, que no té poder legislatiu, i, per tant, el dret civil català ha estat anquilosat. O sigui que, per tant, el que no podem dir..., que hi havien dificultats; evidentment, la situació política i social en aquell moment era de controvèrsia. I totes les dificultats que el conseller ha insinuat fan referència a la terra; és el sòl. Jo no parlo de fer un cens que gravi el sòl; jo sempre he parlat d'un cens que gravi l'habitatge.

És a dir, la idea clara és la següent: el jovent té necessitat d'habitatge, el jovent no té ingressos, i, per tant, no pot pagar-ne l'entrada. Per tant, es tracta d'obtenir un habitatge sense pagar entrada, i que, pagant un lloguer –diguem-ho així–, una pensió, un cens, al cap d'un termini de vint-i-cinc anys o de trenta-anys pugui esdevenir

propietari. I, d'acord amb la Llei 6/1990 d'aquest Parlament, això ja no és el domini directe ni el domini útil, perquè ja no hi és. Els assessors que li han fet el discurs, senyor conseller, no..., li havien d'haver dit que amb la llei actual aquest problema ja no existeix; que, per tant, no hi poden haver controvèrsies. L'únic problema que tenim és que dels beneficis fiscals, com que a l'Estat espanyol no hi ha el cens, cap llei fiscal no en parla. Evidentment! Doncs, aquí depèn de nosaltres, de la nostra imaginació, de la nostra creativitat, de trobar solucions a problemes nous. Per mi, jo crec que adaptar el cens a l'habitatge seria una fórmula nova, una fórmula social, una fórmula moderna, una fórmula creativa, com varen tenir els nostres avantpassats. Aquí el que no pot ser és no tenir imaginació suficient per a resoldre els problemes d'avui, amb competències o amb sobirania que té la mateixa Generalitat.

Per tant, necessitem un cens que sigui temporal, no perpetu –que eren els que creaven els problemes–; que sigui redimible i fàcil de redempció, com abans; que sigui un cens que pugui finançar la totalitat de l'habitatge, sense entrada i a llarg termini; un cens que sigui adaptable a les circumstàncies financeres del mercat del diner i que hi pugui haver interès o cost de vida, i que sigui un cens fàcil i flexible tant per al que ha de pagar el cens com per al que l'ha de cobrar, i que, per tant, tingui mesures fiscals tant per al que cobra la renda com per al que la paga, és a dir, un cens de fàcil redempció, per quan es vulgui redimir o que es vulgui transmetre, és a dir, que sigui de fàcil transmissió.

I, per tant, jo crec que aquest Parlament pot fer-ho perfectament, i jo estic segur que el Govern de la Generalitat també el que pot és exigir al Govern central que a aquesta figura jurídica se l'interpreti... A més a més, el que no s'entén i no es comprèn, per exemple, és que en el programa 4313, d'ajuda a la construcció dels habitatges, una de les activitats sigui «Ajuts per a la construcció d'habitatges en règim de lloguer per a joves». Home, doncs, tanmateix, si aquí es pot dir «Ajuts per a la construcció d'habitatges en règim de cens per als joves», vol dir que pagaran un lloguer però, en canvi, esdevindran propietaris al cap de vint-i-cinc o de trenta anys. I això, avui, tal com està el mercat del diner, jo crec que és fàcil i que és possible.

Jo crec que depèn de la nostra voluntat política no tenir una mòmia de dret civil català, sinó que sigui un codi civil autèntic, real, que està adaptat a les situacions laborals, econòmiques i socials, i que tots els que són de fora de Catalunya estiguin orgullosos de ser catalans perquè aquí, gràcies al dret civil català, hi han més avantatges, hi han més llibertats, hi ha més solidaritat; en definitiva, s'hi viu millor. I nosaltres hem de convèncer la gent..., la integració social de la gent és a través del nostre dret i de la nostra cultura; però, si el nostre dret no està adaptat a les necessitats actuals, tindrem sempre una mòmia encarcerada. I, per tant, jo estic segur, conseller, que almenys es pot estudiar aquesta possibilitat: convertir el cens modern de l'accés a la propietat.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per al torn de rèplica, té la paraula l'honorable senyor conseller.

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, bé, vagi per endavant, senyor diputat, que ja li he anunciat que nosaltres entenem que aquesta possibilitat que vostè explora, per nosaltres, és una possibilitat que val la pena d'estudiar. Ara bé, amb tota, segurament, la llarga explicació, seguint el mateix to que vostè feia, fent referències històriques que jo li he fet, és per posar-li de manifest les dificultats objectives que això planteja, i sobretot en relació amb una qüestió, que no se li amaga a vostè i a les senyores i senyors diputats, que és la qüestió central de l'accés a l'habitatge, que és –vostè també hi ha fet referència donant-ne un exemple– que moltes vegades, fins i tot quan nosaltres qualifiquem algun habitatge i aquesta família no disposa d'una garantia, no només d'uns ingressos, sinó de garantia de perdurabilitat d'aquests ingressos, les entitats financeres acaben no donant el préstec i, per tant, acaben fent impossible l'accés d'aquesta família a l'habitatge.

Per tant, no se li amaga que en tot el problema de l'accés a l'habitatge hi ha la necessitat de garantia en el finançament. Què vol dir garantia en el finançament? Vol dir que d'allà on hi ha recursos, sectors financers –segurament també hem d'explorar per aquí noves fórmules: fons d'inversió immobiliària, etcètera–, d'allà on hi ha els recursos, que aquests recursos vagin abocant-s'hi. Per què? Perquè hi ha uns avantatges fiscals, que tenen unes rendibilitats, perquè hi ha unes normatives cap al sector de l'habitatge. Aquest és un dels elements clau de tota política de l'habitatge.

És obvi, per tant, que aquesta figura, la qual vostè qualifica de «mòmia» o de risc de momificar-se, cosa que jo comparteixo..., nosaltres hem de fer un esforç d'actualització –hem de fer un esforç. L'hem de fer, primer de tot, perquè ens sigui útil, però l'hem de fer sobretot per una cosa: perquè quan nosaltres diguem realment –si és que això es pot dir– que posem l'accés a l'habitatge a través del cens, quan anem després, sigui el promotor, sigui públic, sigui privat, sigui la família, a obtenir aquestes vies de finançament, els sectors financers, siguin públics, siguin privats, diguin «Escolti'm, això ens mereix les garanties jurídiques suficients com perquè nosaltres fem efectivament aquest préstec.»

Per tant, per això jo li feia totes aquestes reflexions. És a dir, la desconfiança que les classes urbanes del país durant molts anys han tingut en aquesta figura, la mateixa consideració d'una mòmia, d'una cosa que queda i que s'acabarà morint, fa que si nosaltres la volem emprar, efectivament, com vostè proposa, com a figura d'accés a l'habitatge, hàgim de fer-hi una transformació, però sobretot que aquesta transformació tingui credibilitat de cara que, efectivament, nosaltres aconseguim els recursos. Vet aquí d'on venien les meves reflexions.

Per tant, jo li anuncio que el Departament de Justícia i el Departament de Política Territorial, pel que els competeix, estudiaran aquestes possibilitats que vostè diu,

però fixant el nostre capteniment, que no fem simplement una llei per a la qual després, a l'hora de la realitat, no trobem finançament i, per tant, creem unes falses expectatives, sinó que ens garanteixi plenament l'accés dels nostres joves i no-joves a l'habitatge.

Aquest és el sentit de l'explicació. Jo, potser, d'alguna manera m'hi he volgut esplaïar una mica fent referència a les dificultats objectives, però en tot cas el seu exemple final i potser aquesta expressió de la «momificació» d'una figura crec que ens ajuden a tots a entendre les dificultats, en tot cas, de treure'ls totes les benes, posar-la al dia i que torni a caminar plenament adaptada als nostres temps.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Interpellació al Consell Executiu sobre la política de joc

Passarem a substanciar la darrera de les interpellacions del Ple d'aquesta tarda, la número 13, sobre la política del joc, presentada pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds. Per substanciar la interpellació, té la paraula el diputat senyor Roc Fuentes.

El Sr. Fuentes i Navarro

Moltes gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, senyor conseller, la Generalitat de Catalunya té competències exclusives en el joc i apostes, assenyala l'article 9 –em sembla que és en el seu apartat 32– de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, amb excepció, es fa referència, de les apostes esportivobènèfiques, és a dir, dit d'altra manera, les «quinieles» i, naturalment, sens perjudici de les loteries de l'Estat.

El marc legal establert inicialment per l'Estatut d'autonomia es completa amb la Llei 15/1984, del joc, a la qual jo vull fer especial referència perquè marca els criteris, elements bàsics pels quals s'ha de regir l'activitat, no únicament legislativa i reglamentària a Catalunya, sinó també l'actuació de l'Administració pública en l'àmbit del joc. Perquè diu –i des del nostre punt de vista diu bé– que s'han de tenir en compte la realitat social del joc i de les apostes, les repercussions econòmiques i tributàries, la necessitat de reduir i no fomentar l'hàbit del joc, impedir les activitats monopolistes, i que la planificació del joc ha de tenir en compte també la situació territorial.

Malauradament, a mi em sembla que si nosaltres analitzem ara la situació del joc a casa nostra, en totes les vessants, i tenint en compte també les competències que nosaltres tenim en salut pública i, per tant, en prevenció de les malalties que puguin derivar d'activitats com aquesta, veurem que estem molt lluny de complir les previsions, el mandat que estableix aquesta Llei bàsica.

Hem de dir també que aquesta Llei –bàsica en el sentit de ser la fonamental per ordenar el joc a casa nostra–

té una disposició final primera que assenyala que tenint, com tenim nosaltres, competències exclusives i, per tant, la possibilitat de legislar i reglamentar en el joc, mentre no reglamentem, seran d'aplicació les normes, les disposicions generals de l'Administració de l'Estat. I això és molt important per veure –després m'hi referiré– si nosaltres avui, amb el marc jurídic de què ens hem dotat, ens en podem dotar d'un altre –tenim facultats per anar molt més enllà, però la Generalitat no ho ha fet–, si amb el marc jurídic de què ens hem dotat nosaltres podem prendre o no determinades actuacions.

Home, si nosaltres analitzem la situació del joc a casa nostra avui, començant per la incidència social en la salut pública del joc –fa un moment s'estava plantejant des d'aquesta mateixa tribuna l'estudi que s'ha fet des de la Generalitat, la possible incidència del joc a casa nostra, amb unes xifres que es consideren mínimes, perquè n'hi ha una part important oculta, però, en qualsevol cas, sense entrar en números concrets, el cert és que es parla que pot afectar un 3,5 gairebé de la població–, a casa nostra es juga a l'any avui ja més de mig bilió de pessetes. Les ludopaties, com deia, poden afectar unes dues-centes mil persones. El mateix conseller de Sanitat explicava aquí que l'any 97 s'ha incrementat considerablement la necessitat d'assistència per ludopaties. Per tant, veiem que això que ens imposa la Llei de reduir l'hàbit del joc i, per tant, incrementar en aquest àmbit la salut pública, no s'està pas complint.

Home, no tindrè temps de parlar de les activitats monopolistes en els àmbits del joc, però em sembla que és prou evident que, tant en els casinos –lligats, per cert, a aquesta activitat monopolista, de fet, amb les loteries de la Generalitat– com en les màquines escurabutxaques, les pràctiques monopolistes, de fet, són una realitat a casa nostra.

El foment del joc i les mesures inadequades de restricció, com és el cas del Reglament de les màquines escurabutxaques, que nosaltres pensem que s'ha de modificar substancialment per fer-lo més restrictiu, fan que repassar avui la Llei del 84 sigui veure la distància, la diferència que hi ha moltes vegades entre el que legislem, el que legisla el Parlament de Catalunya i les actuacions del Govern, contràries al compliment d'aquestes previsions legislatives.

Però és que avui ens trobem ja davant d'una situació que encara és molt més paradigmàtica del que estem dient. Miri, si nosaltres tenim per llei l'obligació de no fomentar el joc, si tenim per llei l'obligació d'atendre la salut pública, de posar per davant l'interès públic, de fomentar i de pensar el reequilibri territorial a Catalunya, resulta que avui s'està plantejant el trasllat del casino de Barcelona, dit «de Barcelona» –aquest és el nom del casino– però ubicat a Sant Pere de Ribes, a la comarca del Garraf, a la ciutat de Barcelona. És a dir, es tracta de treure el casino que allà té una funció de complement d'una activitat turística important; per tant, per als usuaris del casino, que són, per definició, molt més passavolants que no en una ciutat com Barcelona, on es pot fomentar molt més l'hàbit i la pràctica del joc... Per tant, en aquest aspecte tan important com és la salut pública, aquest trasllat seria, si es produeix –i

nosaltres és evident que esperem i desitgem que no es produeixi–, profundament negatiu.

Però també seria profundament negatiu des de molts altres punts de vista: des del reequilibri territorial, des de l'oferta de serveis en aquella comarca, amb gran importància turística, una comarca que té uns vuitanta mil habitants, vuit municipis, que té, aquesta comarca, una taxa d'aturats que supera la mitjana de Catalunya i on els ajuntaments, el Consell Comarcal, les entitats econòmiques, les entitats sindicals, les entitats socials s'han pronunciat clarament i obertament expressament en contra del trasllat del casino a Barcelona.

Per tant, cap interès econòmic, social, de reequilibri territorial, de cap ordre, fa que sigui desitjable, que sigui aconsellable el trasllat d'aquest casino. Nosaltres pensem que la Generalitat de Catalunya, a més, amb la legislació de què s'ha dotat no té competència avui per autoritzar aquest trasllat, i no té competència –hi insisteixo– perquè és d'aplicació la normativa estatal que estableix que no poden haver-hi casinos en ciutats de tres-cents mil habitants o en les àrees de Madrid, Barcelona, València i Bilbao, criteris restrictius que a nosaltres ens semblen molt adequats i que, en qualsevol cas, nosaltres en un futur reglament el que faríem és, si és possible, ser més exigents.

Però vull insistir que essent molt importants els aspectes legislatius, els aspectes de normativa aplicable, els aspectes de competència avui –vostès es poden dotar d'aquesta competència reglamentant i establint un reglament en un sentit o en un altre, però avui des del nostre punt de vista no el tenen–, per nosaltres aquest aspecte no és el més important.

Acceptem com a hipòtesi que vostès poden autoritzar el trasllat; vostès políticament no han d'autoritzar el trasllat, vostès no poden fer-ho des del punt de vista social, econòmic, polític, territorial, des de cap punt de vista. No hi ha cap interès que això els ho plantegi, que això els ho demani, que això els ho exigeixi; millor dit, sí que n'hi ha, n'hi ha un d'interès, evidentment: l'interès de l'empresa, l'interès d'aquesta empresa, que jo sé que té unes relacions especials, molt bones, amb el Grup de Convergència, amb Convergència Democràtica de Catalunya, per ser més exactes, però, en qualsevol cas, vostès des de cap punt de vista poden situar els interessos d'una empresa particular, d'una empresa de joc, d'una empresa que actua contravenint el que estableix la llei amb pràctiques monopolistes en el joc; vostès poden caure sota les pressions d'aquesta empresa per portar endavant, per tirar endavant aquest trasllat del casino a Barcelona, perquè amb això trenquem tot el que estem plantejant de reequilibri territorial, de fomentar les comarques allunyades de Barcelona, de vetllar per la salut pública, de vetllar per l'interès públic. Home, és evident que Barcelona té una vis atractiva, que voldria, la ciutat de Barcelona, com moltes ciutats, sens dubte, i pot ser legítim, que totes aquelles activitats que són lucratives, que són culturals, que són recreatives –hi ha altres activitats que ja no les desitgen tant i que aleshores procuren enviar-les al Baix Llobregat o al Vallès Oriental–, aquestes activitats és evident que la ciutat de Barcelona les vol, les desitja i les reclama, però nosaltres pensem que l'interès públic hi és contrari.

Nosaltres esperem i desitgem que el Govern de la Generalitat, fent ús d'aquesta capacitat que té de vetllar per la pròpia legalitat de què nosaltres ens hem dotat, aquesta legalitat que els exigeix a vostès, en una activitat com el joc, tenir en compte tots aquests criteris i, per tant, denegar el trasllat del casino de Sant Pere de Ribes a Barcelona i, alhora, avançar en la modificació, en la transformació de la seva política de joc perquè aquests objectius que estan previstos en l'article 4 de la Llei del 84 es compleixin efectivament a casa nostra..., i que la transparència, l'oposició als monopolis, la salut pública, en definitiva l'interès públic per sobre de l'interès privat, particular i concret, sigui el que marqui la política del Govern de la Generalitat de Catalunya.

Gràcies, senyores diputades, gràcies, senyors diputats; moltes gràcies, senyor conseller.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per al torn de resposta, té la paraula l'honorable conseller Pomés, per un temps màxim de deu minuts.

El conseller de Governació (Sr. Xavier Pomés i Abella)

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, senyor Roc Fuentes: Llei del joc, compliment de la Llei del joc, legalitat del trasllat... Vejam, intentaré contestar les seves qüestions.

No tinc totes les dades aquí, però de la seva intervenció i també de la intervenció del diputat senyor Puigcercós –que ara lamento que..., m'ha dit que tornava, però, bé, hi ha el senyor Ridao a la sala– podria donar la sensació que realment les coses van de mal en pitjor. I jo, tot i que no dispo ara en aquests moments de totes les dades, però n'hi ha dues que sí que m'agradaria posar-les sobre aquesta taula i a la consideració de tots vostès.

Quan l'any 1984 es va dictar la Llei del joc, a Catalunya hi havien 130 bingos. En aquests moments n'hi han oberts 68; i hi ha només 75 llicències. És a dir, hi han set possibilitats de bingos més, però que no s'utilitzen, però, en qualsevol cas, de 130 s'ha limitat la seva autorització a 75. L'any 1995 es va publicar un Decret de contingentació de màquines escurabutxaques, que abans també se'n parlava. Abans d'aquest any 1995, el nombre de màquines escurabutxaques que hi havien arreu de Catalunya, en els bars i llocs com abans es comentava, era de 60.000 màquines. En aquests moments, el parc de màquines està al voltant de les 38.000 i escaig: 38.400. Li preguntava abans la xifra al director general; no me la podia dir amb exactitud, però em puc equivocar de pocs centenars.

Tercera. No està permesa la publicitat privada del joc; l'única és la institucional. Per cert, seguint les recomanacions d'aquest Parlament, es pot veure que, en els respectius exercicis econòmics de l'Entitat Autònoma de Joc i Espectacles, aquesta partida de publicitat ha disminuït; no així les partides de publicitat que, per part de la ONLAE o per part, per exemple, de l'ONCE, doncs, també tenen efectes sobre el joc a Catalunya. Pensi, vostè, que, per exemple, pel que fa a ONLAE, el

60% de la recaptació d'ONLAE es fa en el que en diem «la campanya de Nadal», és a dir, la famosa loteria de Nadal, de la qual aquí a Catalunya, doncs, se'n gasta uns diners per tradició cultural, per costum, pel que sigui. Però, en qualsevol cas, sí que, per tant, jo voldria situar això també dins d'aquest marc: disminució de publicitat, disminució de màquines escurabutxaques amb un decret de contingentació –que, per cert, està recorregut per les empreses, però que nosaltres mantenim fermament tancat– i disminució del nombre de bingos.

Anem al segon aspecte. Parlem del possible trasllat del Casino de Sant Pere de Ribes a la ciutat de Barcelona. I precisament m'agradaria això: parlar de «trasllat»; que pot semblar obvi, i potser alguns pensaran que el nom no fa la cosa, però jo crec que en aquest cas és imprescindible tenir-ho molt en compte, perquè no és una precisió sobrerera, sinó fonamental. Aquesta mateixa cambrà ho va expressar molt clarament en aprovar la famosa llei aquesta que dèiem abans, la Llei del joc, de 20 de març de 1984. I els cito també literalment: «Les autoritzacions en matèria de joc són discrecionals. El caràcter especial del joc exigeix que l'Administració retengui la facultat d'autoritzar-ne l'exercici o no, bé que, un cop concedida l'autorització d'aquest exercici, aquest resta estrictament reglat» –i subratllo i poso en majúscules la paraula «reglat». En exercici de les seves competències i de conformitat amb aquest Llei del 84, el Govern va fer ús de la seva potestat de regular les autoritzacions i va fixar amb un nombre taxat, de tres, el nombre de casinos per a Catalunya. Aquesta és l'única limitació fixada per l'ordenament legal català i, per tant, no se'n poden afegir d'altres per raons d'oportunitat o qualsevol altre motiu que converteixin en discrecional un procediment que la mateixa Llei estableix que ha de tenir, com deia abans, el caràcter reglat.

Evidentment, el trasllat del Casino, del possible trasllat del Casino de Sant Pere de Ribes a Barcelona, no suposa, en cap cas, un augment del nombre dels tres casinos per a Catalunya, taxats per via reglamentària, i per tant, no pot ser objecte d'una decisió discrecional, atenent motius de conveniència o d'oportunitat. El marge d'actuació que té el Govern, d'acord amb l'ordenament legal català, es limita a la constatació d'un seguit de requisits procedimentals i en l'acompliment dels condicionants tècnics fixats pel reglament. I si aquests es donen, considero que no hi ha marge per a aquesta discrecionalitat.

Dit això, voldria aclarir un altre punt en què ha insistit l'il·lustre diputat interpellant. Vostè fa l'afirmació que autoritzar el trasllat a Barcelona suposaria un principi de la legalitat, en tant que, primer, la Generalitat no ha regulat aquesta matèria i, per tant, s'aplicaria la norma estatal, concretament el Decret 1337 de 1997; i segon, que aquesta norma estatal, abans esmentada, preveu que no es puguin autoritzar les instal·lacions de casinos a ciutats de més de tres-cents mil habitants de dret; ni a les àrees metropolitanes de Barcelona, Madrid, Bilbao i València. Bé, no tinc més remei, en aquest cas –si em permet l'expressió amb la màxima cordialitat–, que negar-li la major i la menor. M'explicaré.

D'una banda, la Generalitat sí que ha fet ús de la seva potestat normativa en matèria de joc. Abans li comentava que, precisament en ús d'aquesta facultat, va dictar un reglament en què taxava el nombre total de casinos per al territori de Catalunya. Per tant, no existeix un buit legal que justifiqui la seva afirmació sobre aplicació subsidiària de la normativa estatal. En segon lloc, Catalunya ha optat, també en ús de les seves competències, per imposar una limitació quant al nombre total de casinos que poden establir-se en el seu territori: tres. I no ha fixat cap altre límit. Aquesta és l'opció del nostre ordenament. I resulta forassenyat pretendre un sil·logisme que vindria a dir més o menys el següent: en tots aquells aspectes en què l'ordenament jurídic català no hagi volgut imposar limitacions, s'entén que operen de manera subsidiària els límits que un altre ordenament forani hagi imposat, mai en exercici d'unes competències que ja no li són pròpies, perquè ja van ser traspasades. Com veu, això seria un absurd. Perquè això sí que seria trencar el principi de legalitat i, sobretot, el de seguretat jurídica. Els límits són els que l'ordenament legal vigent imposa, i cap altre, malgrat que un ordenament anteriorment vigent n'hagués previst un altre. Pensem que establir-ne uns i no uns altres és fer ús de les competències que ens pertoqueu: és fer una tria; en tot cas és fer una opció.

I finalment, i per si tot això no fos prou —que jo crec que és consistent; després vostè ja m'ho contestarà en contra, suposo—, deixi'm dir-li que, en qualsevol cas, la normativa estatal a què vostè fa referència, la famosa de l'any 1997, es va dictar per ordenar les autoritzacions per a la instal·lació de casinos per primera vegada a l'Estat. I que aquesta mateixa norma preveia en el seu propi text una vigència limitada a dos anys; és a dir, fins al 99. Com, si no, explicaria vostè la presència d'un casino a Sevilla o a Las Palmas —poblacions que depassen tres-cents mil habitants— o a Bilbao —ciutat que vostè, expressament, n'ha fet referència? Jo crec que el Govern està actuant dins del marc estricte de la legalitat; més encara: el Govern està actuant de l'única manera possible, atesa que aquesta mateixa legalitat, i atès el caràcter —vull insistir una vegada més— reglat de les modificacions, en les circumstàncies d'una autorització, en aquest cas ja concedida.

A part d'aquesta línia argumental —que no sé si tindrà temps...—, vostè també en fa d'altres. Bàsicament, el reequilibrament territorial, la incidència que pot tenir el canvi d'ubicació en l'augment a les addicions patològiques al joc... Si vol, començo per la segona. Segons els especialistes, poca incidència pot tenir una ubicació d'un casino, en una o una altra, en el comportament de ludòpates. I quant a la política de reequilibrament territorial, efectivament, és una preocupació també del Govern. I pensem que el Garraf se n'ha beneficiat, d'aquesta política. El fet mateix que el Casino de Barcelona s'hi instal·lés demostra que, en aquesta comarca, s'hi donava condició bàsica per fer una inversió com aquesta; l'oferta hotelera també se n'ha beneficiat. Però, en qualsevol cas, i sense voler entrar en el detall, li puc assegurar que la política de reequilibri continuarà duent-se a terme. Però no voldria que se'n traguessi la impressió que es durà a terme d'una manera especial i específica, com a conseqüència de la decisió, per cert,

d'una empresa —i la referència que vostè ha fet de Convergència Democràtica em molesta, perquè penso que és utilitzar tòpics, senyor Fuentes—, doncs, de la decisió d'una empresa de canviar la ubicació en les seves instal·lacions lúdiques...

El president

Senyor conseller, ha exhaurit el seu temps. Tindrà temps de rèplica.

El conseller de Governació

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Per al torn de rèplica, té la paraula el diputat senyor Fuentes. Cinc minuts.

El Sr. Fuentes i Navarro

Moltes gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, en fi, en tot cas, jo, si he fet aquesta referència, l'expressió no és meua; l'expressió, com vostè sap, va sortir publicada en una acta judicial. Però, naturalment, jo no he fet referència en concret a aquesta qüestió, però sí al fet que no veig interès que no sigui el de l'empresa, que porti a aquesta autorització.

Fixi's bé que jo li he acceptat, fins i tot, que vostès..., encara que jo crec que no, però crec que aquesta no ha de ser una discussió jurídica. Això no és un tribunal: és una cambra política, i estem discutint decisions polítiques. I jo crec que vostès, aquestes decisions polítiques, tenen tots els elements al seu favor —també, fins i tot, els jurídics— per no autoritzar aquest trasllat. Per què? Home, perquè, en qualsevol cas —insisteixo—, hi ha un marc legal, que és la Llei del joc del 94, que aquesta sí que, en qualsevol cas, s'ha d'aplicar. I que, per tant, no estem tractant aquí d'una activitat qualsevol. Estem tractant d'una activitat que la mateixa llei diu que «ha de tenir criteris restrictius», i en conseqüència, si a Catalunya un dia tanca un casino i se'n vol instal·lar un altre i compleix els requisits adequats, vostès l'hauran d'autoritzar. Però no és això el que estem discutint aquí. Estem discutint un trasllat d'un casino que trenca radicalment amb les exigències de la Llei; de la Llei del joc, de l'article 4. Perquè, insisteixo, no és una activitat qualsevol. Si una indústria es vol traslladar d'un indret del Garraf a una zona urbana de Barcelona, és evident que això no és possible perquè hi ha tot un seguit de condicionants. Doncs, aquí, hi ha per llei uns condicionants de caràcter social, de salut pública, de reequilibri territorial que vostès han d'utilitzar a l'hora de denegar aquest trasllat. Vostès ho poden fer perfectament, amb independència del que jo crec, que el que vostès han fet no és utilitzar les facultats reglamentàries que marca la Llei.

Però insisteixo: aquest no és l'eix central de la meua argumentació. L'eix central de la meua argumentació és polític; és d'oportunitat política; és d'interès públic o privat. I vostès estan cedint a un interès privat. Vostès no es guien per un interès públic, no. Vostè no m'ha pogut donar ni un sol element per afavorir aquest tras-

5030

llat, de caràcter econòmic, de caràcter social, de caràcter de salut pública. Vostè em diu: «No incideix.» És igual que el casino estigui al Port Olímpic, on hi ha un accés facilíssim i permanent d'una gran quantitat de població, essencialment els caps de setmana, etcètera, de població jove. Per tant, la possibilitat d'incidir en l'hàbit del joc és extraordinàriament més important que la que poden tenir si s'han de desplaçar travessant els túnels o passant, naturalment, per la carretera del Garraf, per anar al casino, per anar a aquest casino, específicament i expressament a jugar. Qui són els usuaris més importants del casino, avui? Són els que utilitzen els atractius turístics de la zona. Per tant, són persones que hi passen un dia i potser no hi tornen a passar fins al cap d'un any o fins al cap de deu anys, o mai més. En canvi, situar això a Barcelona té aquest element, sens dubte, important; i la incidència, malauradament, si això s'arribés a produir –cosa que no espero–, la podríem veure.

Però és que, ahora, una de les ofertes que té aquesta comarca, vostès la trenquen. Vostès la trenquen en benefici de què? En benefici de qui? De l'interès de l'empresa, naturalment. Fixi's vostè, si això l'empresa compta que tindrà incidència –per tant, que s'incrementarà la ludopatia–, que està disposada a traslladar-ho a Barcelona. Els interessos de l'empresa són que augmenti l'addicció al joc, que augmenti la quantitat de persones que juguen. Per tant, això ho té molt més garantit a Barcelona. Per això vol traslladar el casino a Barcelona. Si fos igual, no es plantejaria el trasllat. Si es planteja és perquè es donen aquestes circumstàncies.

En qualsevol cas –i en parlarem, en tot cas, més detingudament en altres intervencions–, crec que en relació amb la publicitat institucional, en relació amb les màquines escurabutxaques, que estan encara ubicades als bars, haurem de parlar no únicament del nombre de màquines, sinó també de les quantitats que es juguen avui a cada una d'aquestes especialitats dintre del joc per veure la seva incidència. I haurem de veure, també, l'evolució de la ludopatia a casa nostra. Per tot això, crec que vostès s'equivoquen, i s'equivocaran molt, si autoritzen el trasllat d'aquest casino; amb independència que es col·locaran en una situació que jo crec que els pot portar a la via...

El president

Senyor diputat, ha exhaurit el seu temps.

El Sr. Fuentes i Navarro

...dels tribunals i que, difícilment, tindrà una solució favorable per al Govern.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Per al torn de rèplica té la paraula el conseller senyor Pomés.

El conseller de Governació

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, bé, al final sembla que m'hagi amenaçat amb els tribunals, senyor Roc Fuentes. És a dir, a veure, miri, jo sóc molt respectuós, evidentment, amb la legalitat vigent, i jo li garanteixo que si des de l'àmbit de la Direcció General del Joc, des de la nostra pròpia assessoria jurídica, ens penséssim que aquí no hi ha un principi jurídic, per una banda, de poder o no fer aquesta autorització de trasllat; segona, si ens semblés que això és una situació, doncs, que jurídicament no es pot dur a terme, li garanteixo que ni vostè ni jo estaríem avui aquí, a quarts de nou del vespre, discutint aquest tema, perquè la situació ja l'hauríem donat nosaltres d'entrada.

El tema està que, com que nosaltres hem vist que aquest –hi insisteixo– és un procés reglat, nosaltres hem d'actuar també en funció, no dels interessos privats d'una empresa, sinó del principi de seguretat jurídica d'aquesta i de qualsevol empresa, perquè l'Administració no pot, tampoc, actuar unilateralment. I, per tant, aquest és el nostre motiu pel qual estem fent una cosa, que és respectar escrupolosament aquest procés, com li deia abans, reglat. S'han demanat uns informes, tal com preveuen, a la Diputació de Barcelona, a l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes i a l'Ajuntament de la ciutat de Barcelona. Bé, ara s'ha demanat a l'empresa que presenti quina és, en definitiva, la seva oferta; quin és, en definitiva, el projecte que vol fer aquesta empresa a Barcelona. Una vegada s'hagi rebut això, això nosaltres ho tornarem a traslladar, en aquest cas, a l'ajuntament que l'ha de rebre, que és l'Ajuntament de Barcelona, per veure... Perquè, en definitiva, qui és que acaba concedint la llicència d'activitats, la llicència urbanística? L'ajuntament. Evidentment, si l'Ajuntament de Barcelona, ell, ens diu que hi han situacions amb les quals no està d'acord o, senzillament, que ell no autoritza, no vol aquesta instal·lació –això ja s'ha dit públicament, i, per tant, ho reitero novament aquí–, si l'Ajuntament de Barcelona diu això, segur que en aquell moment el trasllat no es pot produir; és absolutament segur, eh?

Per la resta, miri, parlar que una empresa –una empresa, en aquest cas, de lleure, com és, doncs, un casino– pugui situar una situació..., pugui situar greument, pugui actuar greument sobre el reequilibri territorial de tota una comarca, crec que és donar-li una notorietat, és donar una importància a aquesta empresa absolutament desproporcionada, eh?

Per últim, pel que fa al tema de màquines escurabutxaques, el tema de joc..., escolti, quan vulgui, en parlem, com sempre, doncs, des de la serenor, des de l'anàlisi i des del *fair play* que a vostè l'ha caracteritzat, com sempre.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller.

Es suspèn la sessió, que reprendrem demà al matí, a les deu del matí, a les deu hores.

La sessió se suspèn a dos quarts de nou del vespre i quatre minuts.

Nota de rectificació

Al DSPC-P núm. 67, de l'11 de febrer de 1998, a la pàgina 4522, cinquena línia:

On diu «*candidats proposats pel G. Socialista*» ha de dir «*candidats proposats pel G. Socialista i pel G. P. de Convergència i Unió*».

A la mateixa pàgina 4522, sisena línia:

On diu «*són elegits el Sr. Joan Ballester i Grau i el Sr. Macià Mallol i Soler*» ha de dir «*són elegits el Sr. Joan Ballester i Grau, el Sr. Macià Mallol i Soler i el Sr. Joan Josep Malràs i Pascual*».